

National Library
of Sweden

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

F—x.A.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1932: 28
JORDBRUKSDEPARTEMENTET

LANTMÄTARELÖNESAKKUNNIGAS

UTREDNING OCH FÖRSLAG

BETRÄFFANDE

LANTMÄTERIKONTORENS ORGANISATION

STOCKHOLM
1932

Statens offentliga utredningar 1932

Kronologisk förteckning

1. Sociala jordutredningens betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen. Marcus. 121 s. **Jo.**
2. Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom. Av E. Marks von Würtemberg. Marcus. 43 s. **Ju.**
3. Luftförsvarsutredningens betänkande. Utredning beträffande hemortens och civilbefolkningens skyddande vid luftanfall mot Sverige. Norstedt. 139 s. **Fö.**
4. Dödlighetsantaganden för livränteförsäkring. Norstedt. 142 s. **H.**
5. Betänkande rörande frivilliga sammanslutningar mellan enskilda järnvägar i Skåne m. m. Beckman. 132 s. 2 bilagor. **K.**
6. Normalförslag till byggnadsordningar m. m. 1. Byggnadsordning för stad, köping och större municipalsamhälle. Marcus. 37 s. **K.**
7. Normalförslag till byggnadsordningar m. m. 2. Byggnadsordning för mindre municipalsamhälle. Marcus. 27 s. **K.**
8. Normalförslag till byggnadsordningar m. m. 3. Byggnadsordningar och utomplansbestämmelser för landsbygden. Marcus. 18 s. **K.**
9. Normalförslag till byggnadsordningar m. m. 4. Bilagor till normalbyggnadsordningar för städer och för landsbygden. Marcus. 32 s. **K.**
10. Jordbruksutredningens betänkanden. 6. Promemoria rörande inkomstutvecklingen inom Sveriges jordbruk i jämförelse med i andra näringsgrenar och dess sammanhang med lönepolitiken. Beckman. 52 s. **Jo.**
11. Normalförslag till provisoriska byggnadsföreskrifter. Marcus. 10 s. **K.**
12. Jordbruksutredningens betänkanden. 7. Betänkande angående åtgärder för lindrande av jordbrukets kreditsvårigheter. Beckman. 99 s. **Jo.**
13. Skatteutjämningsberedningen 1. Statistisk utredning angående det kommunala skattetrycket. Av E. Ahlberg. Norstedt. 85*, 560 s. **Fi.**
14. Jordbruksutredningens betänkanden. 8. Arbetarfrågan inom det svenska jordbruket. Av B. Nyström. Beckman. 111 s. **Jo.**
15. De ekonomiska verkningarna för sjöfarten av 1928 års lotsförfattningssakkunnigas förslag till lotsavgifter. Norstedt. 38 s. **H.**
16. Lagberedningens förslag till revision av ärvdabalken. 4. Förslag till lag om boutredning och arvskifte m. m. Norstedt. 689 s. **Ju.**
17. Utredning och förslag rörande ändrade grunder för biskoparnas avlöning och därmed sammanhängande frågor. Idun. 264 s. **E.**
18. Utredning rörande motorfordonsbeståndet i Sverige. Marcus. 50 s. **K.**
19. 1930 års pensionssakkunniga. Betänkande med förslag till reglemente angående tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, m. m. Norstedt. (2), 211 s. **Fi.**
20. Betänkande med förslag till förordning angående handel med farmacevtiska specialiteter. Marcus. 99 s. **S.**
21. Betänkande med förslag till lag om allmänna vägar och lag om vägdistrikt m. m. Norstedt. 223, xv, 174 s. **K.**
22. 1930 års pensionssakkunniga. Betänkande med förslag till reglemente angående tjänstepension för arbetare i statens tjänst. Norstedt. 37 s. **Fi.**
23. Utredning och förslag angående de civila tjänstelläkarnas ställning i städer och stadsliknande samhällen. Beckman. 206 s. **S.**
24. Normalbestämmelser för leverans och provning av cement (cementbestämmelser) samt för byggnadsverk av betong och armerad betong (betongbestämmelser) [fjärde upplagan] jämte tilläggsbestämmelser [tredje upplagan]. Norstedt. 44 s. **K.**
25. Statens organisationsnämnd. Betänkande med plan för statens byggnadsverksamhet under närmast kommande tioårsperiod. Marcus. 125 s. **Fi.**
26. Uppskattning av Sveriges skogstillgångar, verkställd åren 1923—1929. Norstedt. 256, 216 s. **Jo.**
27. Betänkande angående reformering av vikariatssystemet vid häradsrätterna. Marcus. 27 s. **Ju.**
28. Lantmätarelönesakkunnigas utredning och förslag beträffande lantmäterikontorens organisation. Marcus. 186 s. **Jo.**

Anm. Om särskild tryckort ej angives, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1932:28
JORDBRUKSDEPARTEMENTET

LANTMÄTARELÖNESAKKUNNIGAS

UTREDNING OCH FÖRSLAG

BETRÄFFANDE

LANTMÄTERIKONTORENS ORGANISATION

STOCKHOLM 1932
ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

KGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

Innehållsförteckning.

Sid.

Skrivelse till Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet 5

Första kapitlet. De sakkunnigas uppdrag 7

Andra kapitlet. Lantmäterikontorens nuvarande organisation och personaluppsättning 9

Tredje kapitlet. Lantmäteristyrelsens skrivelse den 6 november 1929 rörande inrättandet av nya ordinarie befattningar vid lantmäterikontoren m. m. 14

Fjärde kapitlet. Föreningen Sveriges överlantmätares skrivelse den 4 juni 1932 ifråga om personalbehovet vid lantmäterikontoren m. m. 90

Femte kapitlet. Beräkningen för budgetåret 1932/1933 av medelsbehovet för lantmäterikontoren 94

Sjätte kapitlet. De sakkunnigas förslag 107

Sjunde kapitlet. Kostnadsberäkningar 127

Åttonde kapitlet. De sakkunnigas hemställan 135

Särskilt yttrande av herr Petrelius 136

Bilagor 139

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

Jämlikt Kungl. Maj:ts den 16 maj 1930 givna bemyndigande har dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet tillkallat ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren E. O. Magnusson, Tumhult, statskommissarien och byråchefen i statskontoret K. H. Tottie samt överlantmätaren E. G. Petrelius, Nyköping, att inom jordbruksdepartementet biträda med utredning och upprättande av förslag i enlighet med vissa av Kungl. Maj:t i beslut ovan nämnda dag meddelade grunder rörande den i länen sysselsatta lantmäteripersonalens anställnings- och avlöningsförhållanden. Till ordförande vid utredningen har förordnats hemmansägaren Magnusson samt till sekreterare statskommissarien Tottie.

I ett den 26 november 1931 dagtecknat betänkande, innefattande utredning och förslag beträffande lönereglering för viss lantmäteripersonal m. m., hava utredningsmännen, som antagit namnet lantmätarelönesakkunniga, behandlat frågor, som beröra avlöningsförhållandena för överlantmätare, distriktslantmätare och extra lantmätare, samt anställnings- och avlöningsförhållandena för hos lantmätare anställda tekniska biträden ävensom vissa taxefrågor.

Utredningsmännen hava i föreliggande betänkande yttrat sig rörande de spörsmål, som beröra organisationen av lantmäterikontoren i länen och behovet av personal å dessa kontor.

Efter erhållet medgivande hava utredningsmännen företagit resor till

och avlagt besök vid lantmäterikontoren i Stockholm, Malmö, Kristianstad och Halmstad.

Utredningsmännen få härmed till Herr Statsrådet överlämna utredning och förslag beträffande lantmäterikontorens organisation jämte därtill fogat särskilt yttrande av herr Petrelius. Med avgivande av detta betänkande är det utredningsmännen lämnade uppdraget slutfört.

Stockholm den 12 november 1932.

E. O. MAGNUSSON.

KARL H. TOTTIE. ERNST G. PETRELIUS.

FÖRSTA KAPITLET.

De sakkunnigas uppdrag.

Av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden den 16 maj 1930 framgå närmare de skäl, som föranlett dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla särskilda utredningsmän för behandling av vissa anställnings- och avlöningsfrågor inom lantmäteristaten.

Föredragande departementschefens anförande till statsrådsprotokollet har i sin helhet intagits i de sakkunnigas betänkande rörande lönereglering för viss lantmäteripersonel m. m. De sakkunniga få därför hänvisa till sid. 7—10 av nämnda betänkande. På grund härav anse sig de sakkunniga behöva nu endast återgiva de delar av statsrådsprotokollet som hava direkt betydelse för de sakkunnigas uppdrag, i vad det avser lantmäterikontoren och personalen därstädes med undantag av överlantmätarna.

Statsrådsprotokollet den 16 maj 1930 innehåller uti ifrågavarande hänseende följande.

»Det närmaste inseendet över lantmäteriverksamheten utövas av överlantmätarna, en för varje län. Personalen å de överlantmätarna underställda lantmäterikontoren i länen utgöras av dels assistenter, vilka hava lantmäteriutbildning, samt dels kansli- och kontorsbiträden, vartill kommer extra personal i mån av behov. Assistenttjänsterna voro tidigare ordinarie befattningar men äro numera, enligt beslut av 1926 års riksdag, arvodestjänster, som tillsättas på förordnande för viss tid. Såväl överlantmätarna som annan personal å lantmäterikontoren uppbära endast fast lön av statsmedel.

— —

Vidare har lantmäteristyrelsen i skrivelse den 6 november 1929 i samband med framställning i fråga om anslagsbehovet för lantmäterikontoren i länen för budgetåret 1930/1931 framlagt förslag till inrättande vid *lantmäterikontoren* av ett avsevärt antal nya dels ordinarie biträdestjänster dels ock assistenttjänster, avseende att minska antalet extra personal i dylik ställning, ävensom till viss omorganisation i övrigt. Sålunda skulle upprättas dels ordinarie kanslistbefattningar i lönegrad B 10 till ett antal av 9, ordinarie skrivbiträdesbefattningar i lönegrad B 2 till ett antal av 6 samt ordinarie expeditionsvaktbefattningar i lönegrad B 5 till ett antal av 6, varjämte antalet kanslibiträden (B 7) skulle höjas från 28 till 29 samt antalet kontorsbiträden (B 4) från 6 till 17. Antalet fast anställda assistenter skulle ökas från 14 till 28.

— —

Enligt för närvarande gällande ordning är avsett, att 5 av de å övergångsstat upptagna 6 ordinarie assistenterna skulle, allt efter som de

avginge, ersättas med fast anställda assistenter. Härtill har hänsyn jämväl tagits vid ovannämnda förslag om sistnämnda assistenters upptagande till 28, varjämte i övrigt avses, att samtliga assistenter å övergångsstat skola utbytas mot assistenter med fast anställning.

I skrivelse den 3 april 1930 har styrelsen för Sveriges lantmätareförening förklarat sig ansluta sig till lantmäteristyrelsens sålunda gjorda framställning; och har styrelsen tillika framhållit vissa önskemål med avseende å lantmäteripersonalens representerande vid en eventuell blivande utredning.

Lantmäteristyrelsen har vid särskilda tillfällen framhållit, hurusom det arbete, som åligger de å lantmäterikontoren anställda befattningshavarna samt den med utförande av lantmäteriförrättningar sysselsatta personalen, under senare år väsentligt ökats samt även i övrigt i viss mån undergått förändring. Anledningen härtill vore särskilt att söka i verkningarna av den nya jorddelningslagstiftningen. Den sålunda inträdda utvecklingen ansåge styrelsen nödvändiggöra ett utökande av personalens antal samt reglering i olika avseenden av densammas ställning och avlöning. Vad styrelsen sålunda gjort gällande har ytterligare understrukits i framställningar från personalens sammanslutningar.

De inträdda förhållandena synas mig motivera den av lantmäteristyrelsen begärda omprövningen av hithörande frågor. Anledning torde emellertid ej föreligga att en dylik utredning utsträckes att omfatta lantmäteriväsendets organisation i dess helhet, utan torde utredningen å ena sidan kunna begränsas till personalen i länen d. v. s. de vid lantmäterikontoren anställda befattningshavarna samt den med lantmäteriförrättningar sysselsatta personalen, samt å andra sidan å huvudsak taga till utgångspunkt nuvarande organisation. Enär hithörande personalspörsmål stå i nära samband inbördes, böra de i ett sammanhang upptagas till bedömande därvid böra undersökas den inträdda utvecklingen och förändringen i förhållandena liksom anledningen därtill samt övervägas de åtgärder, som må finnas erforderliga för eventuella bristers avhjälpande. Vad särskilt angår den med lantmäteriförrättningar sysselsatta personalen påkallar en eventuell jämkning med avseende å dess avlönande ett uppmärksammande jämväl av den enligt lantmäteritaxan utgående ersättningen. I övrigt bör vid utredningen till behandling upptagas samtliga på frågan inverkande förhållanden.»

På grund av erhållet bemyndigande hava de sakkunniga från lantmäteristyrelsen begärt och erhållit uppgifter rörande sammansättningen av och avlöningsförhållandena för den icke-ordinarie personalen å de särskilda lantmäterikontoren vid början av budgetåren 1930/1931, 1931/1932 och 1932/1933.

Beträffande omfattningen av utredningsuppdraget vilja de sakkunniga hänvisa till vad de härom anfört i sitt tidigare avgivna betänkande sid. 11 och 12. I vissa hänseenden synes det där gjorda uttalandet äga tillämpning även då det gäller att bedöma organisationsfrågorna för lantmäterikontoren, särskilt i betraktande av dessa frågors samband med arten och omfattningen av arbetet för den med lantmäteriförrättningar sysselsatta personalen.

ANDRA KAPITLET.

Lantmäterikontorens nuvarande organisation och personaluppsättning.

För varje län skall i enlighet med bestämmelserna i lantmäteriinstruktionen finnas ett lantmäterikontor, som förestås av en överlantmätare. Överlantmätaren har till sin hjälp vid arbetets utförande i enlighet med särskild personalstat och av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser anställda såväl ordinarie som icke-ordinarie befattningshavare. Arbetsuppgifterna å lantmäterikontoren i länen framgå av en arbetsordning, som den 9 december 1927 utfärdats av lantmäteristyrelsen (tryckt såsom bilaga till lantmäteristyrelsens meddelanden 1928: 1), jämte däri sedermera gjorda ändringar.

Antalet ordinarie befattningshavare vid lantmäterikontoren har av Kungl. Maj:t enligt brev den 11 juni 1926 bestämts på sätt framgår av följande tabell:

Befattningshavare å ordinarie stat.

(Lönegrader enligt avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen.)

Befattningshavare	Överlantmätare		Kanslibiträden	Kontorsbiträden	Befattningshavare	Överlantmätare		Kanslibiträden	Kontorsbiträden
Lönegrad	B 30	B 29	B 7	B 4	Lönegrad	B 30	B 29	B 7	B 4
Stockholms län	1	—	2	1	Göteborgs och Bohus ..... län	—	1	1	—
Uppsala »	—	1	1	—	Älvsborgs »	1	—	1	1
Södermanlands »	—	1	1	—	Skaraborgs »	—	1	1	—
Östergötlands »	—	1	1	—	Värmlands »	1	—	1	—
Jönköpings »	—	1	1	—	Örebro »	—	1	1	—
Kronobergs »	—	1	1	—	Västmanlands »	—	1	1	—
Kalmar »	—	1	1	—	Kopparbergs »	[1] 1	—	3	1
Gotlands »	—	—	1	—	Gävleborgs »	1	—	1	—
Blekinge »	—	1	1	—	Västernorrlands »	1	—	2	1
Kristianstads »	—	1	1	1	Jämtlands »	1	—	1	—
Malmöhus »	—	1	1	1	Västerbottens »	1	—	1	—
Hallands »	—	1	1	—	Norrbottens »	1	—	1	—

[1] Överlantmätaren i Kopparbergs län äger tillsvidare utöver honom enligt avlöningsreglementet tillkommande lön, uppbära avlöningsförstärkning med 900 kronor för år räknat.

Såsom framgår av tabellen är personalen å ordinarie stat inordnad under bestämmelserna i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen. Detta har skett genom kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 267). Särskilda avlöningsbestämmelser och föreskrifter hava meddelats dels i nämnda kungörelse den 18 juni 1926, dels ock genom särskilda av Kungl. Maj:t den 11 juni 1926 meddelade beslut. Sagda bestämmelser innefatta bl. a. förbud för ordinarie befattningshavare att utan Kungl. Maj:ts efter särskild prövning i varje fall lämnade tillstånd utföra lantmäteriförrättningar åt enskilda.

Den för budgetåret 1931/1932 fastställda avlöningsstaten för lantmäterikontoren i länen slutar å ett belopp av 569 600 kronor. Följande stater hava för samma budgetår av Kungl. Maj:t fastställts till efterrättelse.

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	343 200
Vikariatsersättning, förslagsanslag	»	10 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	190 000
Summa	kronor	543 200

Övergångsstat.

Lön	Tjänstgöringspenningar	Ortstillägg	Summa	Titel	Antal	Kronor	Summa
5 000	2 500	—	7 500	Överlantmätaren i Gotlands län	—	7 500	7 500
2 200	1 500	150	3 850	Assistenterna i Västernorrlands (2) och Jämtlands län	3	11 550	—
2 200	1 500	—	3 700	Annan assistent	2	7 400	18 950
				Summa kronor	—	—	26 450

Anm. 1. Överlantmätare åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.
2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

För budgetåret 1932/1933 har annan förändring i fråga om den ordinarie staten icke vidtagits än att det för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. upptagna beloppet, 190 000 kronor, höjts till 241 300 kronor. Den ordinarie avlöningsstaten för budgetåret 1932/1933 slutar härigenom å en summa av 594 500 kronor. Beträffande beräkningen av sistnämnda anslag vilja de sakkunniga hänvisa till femte kapitlet.

Beträffande övergångsstaten föreligger ingen förändring i avseende å budgetåren 1932/1933 vid jämförelse med närmast föregående budgetår.

De sakkunniga hava ansett det äga intresse att här meddela uppgifter rörande det sätt, på vilket de för avlönande av icke-ordinarie befattningshavare tillgängliga medlen under de senaste budgetåren använts. I nedanstående tabeller hava därför intagits specificerade uppgifter rörande den icke-ordinarie personalens å lantmäterikontoren under budgetåren 1930/1931, 1931/1932 och 1932/1933, varvid uppgifterna hänföra sig till tiden för varje budgetårs början.

Extra ordinarie befattningshavare vid lantmäterikontoren 1930—1932.

Lantmäterikontor i	Rit- och skrivbiträden									Expeditionsvakter									Summa e. o. befattningshavare		
	B 7			B 4			S:a			B 5			B 4			S:a					
	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932
Stockholms län	—	—	—	4	4	5	4	4	5	1	1	1	—	—	—	1	1	1	5	5	6
Uppsala »	—	—	—	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Södermanlands »	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Östergötlands »	—	—	—	2	4	4	2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	4
Jönköpings »	—	—	—	3	3	3	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3
Kronobergs »	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kalmar »	1	1	1	1	1	1	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Gotlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Kristianstads »	—	—	—	1	2	2	1	2	2	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	3	3
Malmöhus »	1	1	1	1	2	2	2	3	3	—	—	—	1	1	1	1	1	1	3	4	4
Hallands »	—	—	—	2	3	3	2	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	3
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Älvsborgs län	—	1	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Skaraborgs »	—	—	—	4	3	3	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	3
Värmlands »	—	—	—	1	2	2	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2
Örebro »	—	—	—	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Västmanlands »	—	—	—	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Kopparbergs »	—	—	—	5	7	[1] 7	5	7	7	1	1	1	—	—	—	1	1	1	6	8	8
Gävleborgs »	1	1	1	2	2	[1] 2	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3
Västernorrlands »	—	1	1	3	2	2	3	3	3	1	1	1	—	—	—	1	1	1	4	4	4
Jämtlands »	—	—	—	2	1	2	2	1	2	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	2	3
Västerbottens »	—	—	—	2	2	1	2	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	2	2
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3	5	5	43	48	49	46	53	54	3	4	4	3	3	4	6	7	8	52	60	62

[1] Därav ett numera i B 2.

Extra befattningshavare vid lantmäterikontoren 1930—1932.

Lantmäterikontor i	Skriv- och ritgöromål			Vakt- m. fl. göromål			Summa extra befattningshavare		
	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932
Stockholms län	2	3	2	—	—	—	2	3	2
Uppsala »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands »	—	—	—	1	1	1	1	1	1
Östergötlands »	2	—	—	1	1	1	3	1	1
Jönköpings »	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kronobergs »	1	—	—	—	—	1	1	—	1
Kalmar »	1	1	1	—	—	—	1	1	1
Gotlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	2	—	—	—	—	—	2	—	—
Malmöhus »	1	2	1	—	—	—	1	2	1
Hallands »	1	2	2	—	—	—	1	2	2
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs län	—	1	1	1	1	1	1	2	2
Skaraborgs »	2	2	2	—	1	1	2	3	3
Värmlands «	1	—	1	—	—	—	1	—	1
Örebro »	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Västmanlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs »	5	5	5	—	—	—	5	5	5
Gävleborgs »	—	2	2	—	—	—	—	2	2
Västernorrlands »	—	2	3	—	—	—	—	2	3
Jämtlands »	—	2	2	1	—	—	1	2	2
Västerbottens »	1	1	1	—	—	—	1	1	1
Norrbottens »	3	4	6	—	—	1	3	4	7
Summa	22	27	31	4	4	6	26	31	37

Utöver förut omnämnd personal, som avlönas från ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, finnes å lantmäterikontoren anställd fackutbildad personal, förste assistenter och assistenter. Av denna personal åtnjuta 3 förste assistenter och 10 assistenter avlöning från ett särskilt extra anslag, vilket för budgetåret 1932/1933 uppgår till 78 100 kronor. Dessutom finnas vid lantmäterikontoren anställda extra assistenter, vilka med hänsyn till förefintligt behov av fackutbildad arbetskraft fördelas å de särskilda lantmäterikontoren efter beslut av lantmäteristyrelsen. Dessa assistenter, som äro extra befattningshavare, uppbära viss ersättning från anslagsposten till avlöning till icke-ordinarie befattningshavare i ovanberörda ordinarie avlöningsstat. De extra assistenterna äro antingen distriktslantmätare, vilka kunna erhålla en ersättning av högst 350 kronor för månad utöver veder-

börande såsom distriktslantmätare tillkommande avlöning, vilken dock i vissa fall fastställts till ett något reducerat belopp, eller ock extra lantmätare, vilka utöver visst arvode såsom extra lantmätare äga uppbära högst 225 kronor för månad. Å lantmäterikontoren i Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län äro tillsatta biträdande överlantmätare, vilka uppbära särskild ersättning med 400 kronor för månad.

Den vid början av budgetåret 1932/1933 vid lantmäterikontoren tjänstgörande fackutbildade personalens fördelning framgår av en i sjätte kapitlet intagen tablå.

Beträffande vissa för budgetåret 1932/1933 meddelade avlöningsföreskrifter och andra bestämmelser hänvisas till femte kapitlet.

TREDJE KAPITLET.

Lantmäteristyrelsens skrivelse den 6 november 1929 rörande inrättandet av nya ordinarie befattningar vid lantmäterikontoren m. m.

Lantmäteristyrelsen har, såsom tidigare omnämnts, hos Kungl. Maj:t den 6 november 1929 gjort framställning om vissa förändringar i fråga om personalen på lantmäterikontoren.

De sakkunniga hava ansett sig böra här nedan återgiva lantmäteristyrelsens skrivelse med undantag av däri intagen redogörelse för lantmäterikontorens organisation år 1929, något som torde framgå av vad som anförts under föregående kapitel.

Historik.

»I enlighet med under åren 1908 och 1909 fattade beslut genomgick rikets lantmäteriväsende så genomgripande förändringar, att de nuvarande förhållandena på området kunna anses datera sig från denna tid.

Förutom lantmäteristyrelsen omorganiserades sålunda vid 1908 års riksdag förstelantmätaretjänsterna. I stället för att dessa tjänstemän förut varit sysselsatta med praktisk lantmäteriverksamhet och endast vid sidan därav omhänderhaft skötseln av länets lantmäterikontor med tillhörande arkiv, förändrades de till chefer för lantmäteripersonalen i länet och fingo sin verksamhet nästan uteslutande förlagd till lantmäterikontoren, varemot de icke skulle få utföra lantmäteriförrättningar åt enskilda. Samtidigt regleradés lönerna. Påföljande år fortsattes omorganisationen av lantmäteristaten i orterna.

Under tiden efter 1909 hava emellertid åtskilliga ändringar vidtagits i de sålunda beslutade anordningarna. Den för lantmäterikontorens del mest genomgripande förändringen torde varit den i enlighet med beslut av 1920 års riksdag genomförda. Till grund för den av Kungl. Maj:t då framlagda propositionen i ämnet låg ett av 1917 års lantmäterikommission den 30 november 1918 avgivet betänkande med förslag angående vissa lantmäteriväsendet rörande organisations- och löneregleringsfrågor.

1917 års lantmäterikommissions betänkande.

I fråga om förstelantmätarna eller, såsom de av nämnda kommission föreslogos att benämnas, *överlantmätarna* ansåg kommissionen, att det dessa befattningshavare påvilande arbetet vore både kvalitativt och kvantitativt av den beskaffenhet, att befattningarna borde uppföras såsom tredjegrads-

tjänster. Däremot fann sig kommissionen icke böra förorda ett framkommet förslag om gradering av förekommande tjänstgöringspenningar i vidare mån, än att två överlantmätare borde erhålla något högre sådana. Enligt kommissionens mening skulle ortstillägg utgå till vissa överlantmätare.

Föredragande departementschefen, som fann förhöjda tjänstgöringspenningar böra utgå till allenast en överlantmätare samt viss mindre ändring böra ske beträffande ortstilläggen, anslöt sig i övrigt till den av kommissionen sålunda framförda meningen.

Efter verkställd utredning angående beskaffenheten och omfattningen av arbetena å lantmäterikontoren hade lantmäteristyrelsen framhållit, att dessa arbeten kunde uppdelas i dels sådana, som tarvade fullständigt fackutbildad personal, dels sådana, som kunde utföras av icke fackutbildade biträden, dels ock vaktmästaregöromål, samt att för tillgodoseende på ett fullt tillfredsställande sätt av behovet av arbetsbiträde å kontoren åtminstone inom de större länen erfordrades särskilda biträden för sagda tre slag av göromål. Lantmäterikommissionen anförde härutinnan, att genom de anvisningar av medel till ganska betydande belopp, som Kungl. Maj:t under de senare åren funnit erforderliga, det redan blivit erkänt, att ett synnerligen starkt behov av *examinerade biträden* å lantmäterikontoren förelåge, och fann kommissionen icke blott detta konstaterat utan även att behovet av examinerade biträden till mycket stor del redan då måste anses konstant och således av beskaffenhet att böra tillgodoses genom befattningar å ordinarie stat. Efter gjorda beräkningar kom kommissionen till det resultat, att 16 assistentbefattningar borde såsom tjänster i första lönegraden uppföras å ordinarie stat, samt att för anställande av ytterligare examinerad personal, extra assistenter, borde beräknas ett årligt anslag av 16 000 kronor. Även beträffande *rit- och skrivbiträden* å lantmäterikontoren fann lantmäterikommissionen det ådagalagt såväl att det förelåge ett synnerligen starkt behov av sådana biträden, som att behovet till mycket stor del vore konstant, varför det ock till denna del borde tillgodoses genom befattningar å ordinarie stat. Kommissionen stannade vid att föreslå, att 30 kvinnliga biträden skulle uppföras å ordinarie stat, och att för anställande av extra rit- och skrivbiträden årligen borde upptagas ett anslag om 37 000 kronor. Därjämte fann sig kommissionen böra föreslå ett årligt anslag av 6 000 kronor till *vaktmästarbiträde* å lantmäterikontoren.

De av lantmäterikommissionen sålunda framförda förslagen biträddes, efter viss jämkning i fråga om ortstillägg för vissa befattningshavare, av föredragande departementschefen.

1920 års omorganisation.

Det av Kungl. Maj:t för 1920 års riksdag framlagda förslaget beträffande lantmäterikontoren innefattade i huvudsak anvisande av dels ett bestämt anslag till avlöningar om 305 200 kronor dels ett extra reservationsanslag till extra arbetskrafter å kontoren om 59 000 kronor, och blev detta förslag av riksdagen bifallet.

Den avlöningsstat, som i enlighet härmed fastställdes för lantmäterikontoren och som sedermera gällde intill budgetåret 1926/1927, då nu gällande stat trädde i tillämpning, var av följande innehåll: [1]

Stat för lantmäterikontoren i länen.

Lön	Tjänstgöringspenningar	Ortstillägg	Summa	Titel	Antal	Kronor	Kronor
5 000	2 500	600	8 100	Överlantmätare i Stockholms län	1	8 100	
5 000	2 500	300	7 800	Överlantmätarna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	4	31 200	
5 000	2 900	—	7 900	Överlantmätaren i Kopparbergs län	1	7 900	
5 000	2 500	—	7 500	Annan överlantmätare	18	135 000	182 200
2 200	1 500	300	4 000	Assistenten i Stockholms län	1	4 000	
2 200	1 500	150	3 850	Assistenterna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	5	19 250	
2 200	1 500	—	3 700	Annan assistent	10	37 000	60 250
1 300	500	200	2 000	Kvinnligt biträde i Stockholms län	1	2 000	
1 300	500	100	1 900	Kvinnliga biträden i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	4	7 600	
1 300	500	—	1 800	Annat kvinnligt biträde	20	36 000	
1 100	300	200	1 600	Kvinnligt biträde i Stockholms län	1	1 600	
1 100	300	100	1 500	Kvinnligt biträde i Västernorrlands län	1	1 500	
1 100	300	—	1 400	Annat kvinnligt biträde	3	4 200	52 900
—	—	—	—	Vikariatsersättning för uppehållande av överlantmätarbefattning	—	—	10 000
				Summa kronor			305 350

Anm.: 1. Överlantmätare åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.
2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.
3. Kvinnligt biträde åtnjuter tre ålderstillägg å 200 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år, skolande av varje ålderstillägg 100 kronor utgöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.

Villkor och bestämmelser för åtnjutande av ifrågavarande avlöningar blevo av Kungl. Maj:t fastställda genom kungörelse den 22 juni 1920 (nr 378).

Förutom i staten upptagna förmåner jämte dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för s. k. oreglerade verk, utgick tillfällig löneförbättring till

[1] Vid 1921 års riksdag höjdes anslaget till avlöningar med 150 kronor (förhöjt ortstillägg till ännu en assistent i Västernorrlands län).

överlantmätare och assistenter med ett för år beräknat sammanlagt belopp av 37 650 kronor.

1925 års sakkunniga för lönereglering för lantmäterikontoren.

Frågan om ny lönereglering för lantmäterikontoren blev sedermera föremål för utredning av särskilda, jämlikt Eders Kungl. Maj:ts beslut den 8 maj 1925 tillkallade sakkunniga, vilka den 9 september 1925 avgåvo betänkande och förslag i ämnet.

De sakkunniga erinrade till en början, hurusom vid bedömandet av det föreliggande spörsmålet om lönereglering för lantmäterikontoren icke finge förbises den kraftiga utveckling, som lantmäteriväsendet på senare tid genomgått, och att jämsides med den alltjämt fortskridande ökade fastighetsbildningen kraven på ett tidsenligt jorddelningsväsende jämväl vuxit. Reformarbetet å detta område kännetecknades sålunda, bland annat, av genomförandet av en helt ny jord- och fastighetsregisterlagstiftning. Självklart måste denna alltjämt fortgående nydaning av landets jorddelningsväsende i synnerlig grad återverka på arbetet å lantmäterikontoren, å vilka, i deras egenskap av centralpunkt för lantmäteriorganisationen inom länen, i första hand åvilade alla de nya omfattande uppgifter, varmed de skedda reformernas genomförande och tillämpning vore förknippade.

Efter att hava framhållit, att *överlantmätarna* i sin ställning såsom chefer för länens lantmäterikontor och jorddelningsväsendet inom länen borde i lönehänseende jämställas med befattningshavare i tredje normalgraden, och att detta redan tidigare vore av statsmakterna fastslaget, ansågo de sakkunniga dock, att vid en skeende inplacering av överlantmätarna i det nya lönesystemet hänsyn borde tagas till de högst väsentliga skiljaktigheterna beträffande arbetets omfattning i de olika länen. Med fasthållande av att en, låt vara mindre, åtskillnad i lönehänseende mellan överlantmätarna inom de olika länen vore rättvis och av förhållandena påkallad, utgingo de sakkunniga ifrån, att överlantmätarna borde normalt placeras i lönegraden B 30. De sakkunniga föreslogo sålunda, att tjugo överlantmätarebefattningar skulle placeras i lönegraden B 30, medan de övriga fyra skulle placeras i lönegraden B 29, och att avlöningsförstärkning därjämte skulle utgå å åtta av de förstnämnda med 600 kronor samt å en av dem med 1 200 kronor.

I fråga om behovet av *assistenter* på lantmäterikontoren framhöllo de sakkunniga, att starka krav förelåge på erhållande av ytterligare arbetsförstärkning. Ett av lantmäteristyrelsen framlagt förslag om inrättande å tio av rikets lantmäterikontor av ordinarie assistentbefattningar i lönegraden B 25 ansågs av de sakkunniga dock allt för vittutseende och kostsamt för att åtminstone för det dåvarande kunna helt genomföras. Däremot funno de sakkunniga det motiverat att å de tre mest arbetstyngda kontoren inrätta ordinarie förste assistentbefattning i lönegraden B 24. De ordinarie assistenterna, inordnade i lönegraden B 21, borde minskas från dittillsvarande

sexton till sju, vartill komme ovannämnda tre förste assistenter, och skulle därjämte enligt de sakkunnigas mening ett antal av sju fasta extra assistenter anställas med lönegrad, motsvarande ordinarie lönegraden B 21. Det övriga behovet av fackutbildad arbetskraft borde alltjämt såsom dittills tillgodoses genom tillfälligt förordnade lantmätare.

Beträffande de ordinarie *kvinnliga biträdena* å kontoren föreslogo de sakkunniga, som funno ett av lantmäteristyrelsen i skrivelse den 29 augusti 1925 framlagt förslag om inrättande av visst antal kansliskrivarebefattningar i lönegraden B 11 icke för det dåvarande böra genomföras, att de förefintliga biträdesbefattningarna skulle inplaceras, de i 2:a graden såsom kanslibiträden i lönegraden B 7 och de av 1:a graden såsom kontorsbiträden i lönegraden B 4. Efter att hava påvisat, att för det dåvarande utöver de ordinarie 30 kvinnliga biträdena ytterligare icke mindre än 37 biträden vore anställda å lantmäterikontoren, samt att en stegring av personalbehovet också ansåges med säkerhet vara att vänta redan under den närmaste framtiden, funno de sakkunniga en utökning av ifrågavarande ordinarie personal vara nödvändig. Denna utökning borde dock enligt de sakkunnigas mening endast ske gradvis och för det dåvarande begränsas till kontor, där behoven syntes mest framträdande. De sakkunniga stannade vid att föreslå, att kanslibiträdesbefattningarna (B 7) bestämdes till 28 mot dittills 25 biträden av 2:a lönegraden, samt att kontorsbiträdena (B 4) ökades från 5 till 6.

Lantmäteristyrelsens utlåtande 8 oktober 1925.

Lantmäteristyrelsen avgav underdånigt utlåtande över de sakkunnigas förslag den 8 oktober 1925 och må av detta utlåtande här följande anföras:

»Sedan länsstyrelsernas löneregelering under innevarande år vunnit sin lösning talar givetvis billigheten för att även personalen å lantmäterikontoren oförtövat få sina löneförhållanden reglerade. Härvid synes det emellertid icke vara tillräckligt att såsom de sakkunniga gjort erinra om den kraftiga utveckling, som lantmäteriväsendet på senare tid undergått, utan man torde böra närmare undersöka förhållandena och se till vad detta fört med sig i fråga om den nuvarande personalens ställning i lönehänseende i förhållande till dess uppgifter. Man skall därvid finna, att den reglering, som beslöts av 1920 års riksdag och vartill förslag uppgjorts 1918, genomfördes mitt i en period av stark utveckling. Vid beslutens fattande togs hänsyn givetvis endast till den ståndpunkt, vartill utvecklingen då nått. Efter sistberörda tid har emellertid utvecklingen fortgått. Detta återspeglas även av tillgängliga statistiska uppgifter. Exempelvis kan nämnas, att antalet ärenden å lantmäterikontoren angående jorddelningsväsendet, som för åren 1917—1920 utgjorde i medeltal årligen 16 308, under perioden 1921—1924 uppgått i medeltal årligen till 21 422 (motsvarande uppgift i de sakkunnigas betänkande är 22 727. Skillnaden beror på en av de sakkunniga företagen höjning i uppgifterna beträffande Stockholms län, vilken icke är motiverad i jämförelse med vissa andra län) och att införingar av nya fastigheter i jordregistret, som förstnämnda period i medeltal årligen uppgick till 20 583, under perioden 1921—1924 stigit till 26 609. I detta sammanhang torde även böra erinras om en del nya uppgifter, som under senaste åren tillkommit och som ökat arbetet å lantmäterikontoren, såsom

granskning av lantmätarnas i länen reseräkningar, befattning med frågor angående statsbidrag till lantmäteriförrättningar samt de göromål, som lagen angående fastighetsbildning i stad medfört. Tillkommen ny eller ändrad lagstiftning visar sig även medföra ökat arbete. Så är fallet med lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, 1924 års lagar om tillämpning beträffande de mellansvenska länen av de förut företrädesvis för de norrländska länen gällande inskränkningarna i rätten att erhålla ägostyckning och jordavsöndring samt lagstiftningen i fråga om bolags och förenings rätt att förvärva fast egendom. Att under dylika förhållanden bygga en lönereglering enbart på lönetekniska grunder utan att företaga en ingående undersökning av förhållandena och vidtaga de åtgärder, vartill resultatet av en sådan undersökning kan föranleda, måste leda till mindre tillfredsställande resultat.

Den nya skifteslagstiftning, som väntas bliva antagen att träda i kraft med ingången av år 1928, kommer, såvitt kan dömas av föreliggande förslag därtill, att medföra betydande ökning av lantmäterikontorens göromål och överlantmätarnas åligganden. Föreliggande förslag i ämnet innebär bland annat att till överlantmätarna skola överflyttas utfärdandet av förordnanden till lantmäteriförrättningar samt fastställelsen av flertalet avstyckningar. Den betydelsefullaste ändringen i överlantmätarens åligganden, som den nya lagstiftningen väntas komma att medföra, består dock däri, att överlantmätarnas tid i långt större utsträckning än hittills kommer att tagas i anspråk av domstolar och undersökningar på marken. Det kan givetvis ej bliva fråga om att vid en lönereglering taga hänsyn till de förändrade förhållanden, som en ännu ej beslutad lagstiftning kan komma att föra med sig, men man torde å andra sidan böra räkna med att riksdagen, efter att hava beslutat om lönereglering 1926, icke är vidare villig att tillmötesgå anspråk på en ny att träda i kraft från den 1 juli 1928. Om alltså föreliggande förslag genomfördes, kan den situation uppstå, att lantmäteristyrelsen och rikets överlantmätare ställas inför uppgiften att bringa den väntade nya skifteslagstiftningen i verkställighet med en organisation av lantmäterikontoren, som är avvägd efter läget 1918, och att framställda anspråk på ändringar till följd av den nya skifteslagstiftningen avvisas med skälet att sådana kunna bifallas först sedan erfarenhet under några år vunnits om den nya lagstiftningens inverkan på arbetet å lantmäterikontoren. Skulle så bliva fallet, vedervågas emellertid säkerligen ett gott resultat av ifrågavarande lagstiftning. Huru behjärtansvärt det enligt lantmäteristyrelsens mening är, att personalen på lantmäterikontoren kommer i åtnjutande av förbättrade avlöningsförmåner, håller styrelsen på grund av vad ovan anförts dock före att det bör övervägas, huruvida man nu bör skrida till en lönereglering eller om frågan bör uppskjutas, till dess riksdagen behandlat förslaget till ny skifteslagstiftning. Skall en lönereglering genomföras utan att avvakta utgången av riksdagens behandling av den nya lagstiftningen, bör den emellertid enligt lantmäteristyrelsens mening ske på sådant sätt, att den åtminstone motsvarar det nuvarande läget, i all synnerhet som, oberoende av den nya skifteslagstiftningen, arbetet visar avgjord tendens till stegring. Detta gäller de rena kontorsgöromålen. Läget är emellertid sådant, att dessa göromål redan nu på många håll äro så omfattande, att överlantmätaren ej medhinner att i tillräcklig utsträckning följa arbetet i orterna. Slutligen bör utsägas, att en utbyggnad av organisationen blir nödvändig vid tidpunkten för den nya lagstiftningens trädande i kraft. I fråga om överlantmätarnas löneförmåner vill styrelsen redan nu

meddela, att styrelsen på det hela taget ansluter sig till de synpunkter, som framförts av styrelsen för överlantmätarnas förening. Lantmäteristyrelsen håller alltså före, att samtliga överlantmätare böra inplaceras i lönegraden B 30».

Lantmäteristyrelsen uttalade sig vidare för, att därutöver överlantmätare borde tilldelas viss avlöningsförstärkning.

I fråga om *assistenter* å lantmäterikontor fann sig lantmäteristyrelsen på anförda skäl böra i alla delar vidhålla ett av styrelsen tidigare avgivet förslag i ämnet, innebärande att samtliga de av de sakkunniga föreslagna tio ordinarie assistenterna — 3 förste assistenter och 7 assistenter — skulle uppföras såsom ordinarie förste assistenter i lönegraden B 25, varjämte — i likhet med de sakkunnigas förslag — sju assistenter å extra stat i lönegraden B 21 skulle anställas. Då 11 av dittillsvarande till indragning avsedda ordinarie assistentbefattningar vore besatta med ordinarie innehavare, och då styrelsen räknade med rättighet för styrelsen att för tid, varunder befattningen vore uppförd i staten, disponera lön till befattning, som bleve övertalig, ansåg styrelsen att kostnaderna för övrig fackutbildad personal, d. v. s. extra assistenter, då kunde begränsas till 26 000 kronor.

Ur lantmäteristyrelsens förenämnda yttrande må beträffande *kansli- och kontorsbiträden* å lantmäterikontoren anföras följande:

»Skillnaden mellan lantmäteristyrelsens förslag i fråga om dessa biträden och de sakkunnigas förslag i ämnet består däri, att de sakkunniga icke uppfört några biträden i lönegraden B 11 utan överflyttat av lantmäteristyrelsen föreslagna biträden i denna lönegrad till B 7 och uppfört 28 befattningar i denna löneklass, samt reducerat av styrelsen föreslagna 8 befattningar i lönegraden B 4 till 6. Vad de sakkunniga anfört emot lantmäteristyrelsens förslag om inrättande av biträdesbefattningar av högre lönegrad å de kontor med undantag av Gotlands och Blekinge, där fast anställd assistent ej komme att finnas, kan styrelsen icke finna övertygande. Lantmäteristyrelsens uttalande i sitt yttrande den 29 augusti 1925 till stöd för förslaget torde vara tydliga i den delen, att förslaget icke kan anses innebära någon, såsom de sakkunniga velat göra gällande, ny organisatorisk åtgärd, som avser att i ökad utsträckning ersätta den för närvarande anlitade examinerade arbetskraften mot andra befattningshavare med en mindre omfattande men för vissa mera kvalificerade göromål fullt tillräcklig teoretisk underbyggnad. Styrelsens förslag bygger tvärtom endast på redan förhandenvarande förhållanden och är en följd av sakens natur, att å kontor, där assistent ej finnes, de kvinnliga biträdena komma att i viss utsträckning utföra arbeten, som på andra kontor lämnas till examinerade biträden. Det har därför synts styrelsen vara av alldeles särskild betydelse att å dessa kontor hava tillgång till ett väl kvalificerat biträde, och styrelsen framhöll i ovanberörda yttrande, att avlöningen måste höjas, om utsikt skulle finnas att erhålla biträden med erforderliga kvalifikationer. I sammanhang härmed framhöll styrelsen, att dylik höjning vore förenad med god ekonomi, då därigenom utgifterna för examinerade biträden i hög grad torde kunna nedbringas. Detta uttalande avser icke, såsom sakkunniga synas hava uppfattat detsamma, att i ökad utsträckning ersätta den för närvarande anlitade examinerade arbetskraften med kvinnliga biträden eller därmed likställda

befattningshavare utan att begränsa det ökade behovet av examinerade biträden och därigenom nedbringa kostnaderna härför eller att på det hela taget så vitt möjligt begränsa eller minska kostnaderna för examinerade biträden. Det förhåller sig ej som de sakkunniga uppfattat saken, att ett utbyte av arbetskrafter på sätt ovan angivits för närvarande under hand å ett och annat lantmäterikontor tillämpas, utan det har, såsom redan ovan meddelats, tillämpats under många år å de kontor, där examinerat biträde saknas. Utan att så skett, hade examinerade biträden måst anlitas i större utsträckning än som varit fallet. Enligt lantmäteristyrelsens mening har fullt tillräcklig erfarenhet vunnits. Detta resultat har emellertid ej framkommit utan vidare, utan det är följden av mångåriga strävanden från styrelsens sida. Styrelsen har nämligen under årens lopp titt och tätt till besparing av kostnaderna funnit anledning att genom allmänna anvisningar inskärpa vikten av att utnyttja den kvinnliga personalen i största möjliga utsträckning och utbilda densamma härför. Beträffande frågan om de göromål, som böra anförtros dessa biträden, gäller redan nu, att de hava att ombesörja, förutom rit- och skrivgöromål, förande av diarier, registratur och liggare, allmänhetens betjänande, kollationering och arkivens vård samt, i den mån överlantmätaren finner lämpligt bestämma, förande av fastighetsregister och granskning av lantmäteriakter. Någon annan föreskrift torde icke erfordras. Det synes för övrigt böra få ankomma på överlantmätaren att i detalj bestämma om fördelningen av göromålen mellan biträdena å hans kontor. I nådiga kungörelsen den 9 oktober 1914 (nr 364) har förordnats, att såsom kompetensvillkor för erhållande av befattning såsom kvinnligt biträde av tredje graden skall, därest ej annorlunda för särskilt fall föreskrives, fordras att hava avlagt minst realskoleexamen eller avgångsexamen från statens normalskola för flickor i Stockholm eller med denna i fråga om kompetensvärdet av avgångsbetyg jämställd skola. Såsom de sakkunniga upplyst finnes i instruktionen stadgat att för anställning såsom ordinarie kvinnligt biträde å lantmäterikontor fordras provtjänstgöring i lantmäteristyrelsen eller å lantmäterikontor. Styrelsen lägger emellertid största vikten vid den praktiska utbildningen och därvid ådagalagd lämplighet. Sålunda fordras färdighet i maskinskrivning och övad handstil samt skicklighet och färdighet i kartritning och textning. Stor hänsyn tages till innehavd anställning hos praktiserande lantmätare, därigenom vunnen färdighet i en del tekniska detaljer och kännedom om olika slag av lantmäteriförrättningar samt därvid förekommande arbeten och olika slag av handlingar. Härtill fordras ådagalagd personlig duglighet. De åtta biträden frågan gäller uppfylla till fullo de praktiska betingelserna och vad angår fordringarna på teoretisk underbyggnad är den skillnad, som beträffande vissa av dem förekommer, så ringa, att man, i likhet med vad vid dylika fall plägar ske, gott kan bortse från densamma. För framtiden böra givetvis ovanstående fordringar i såväl teoretiskt som praktiskt avseende upprätthållas. Av här ifrågavarande biträden äro två män, av vilka den ene den 1 juli 1926 räknar i det närmaste 11 tjänsteår och den andre omkring 10. Beträffande övriga sex biträden uppgår den längsta tjänstetiden vid sistnämnda tidpunkt till 14 $/_2$ och den lägsta till $10^1/_2$ tjänsteår. Den skillnad i tjänsteålder, som finnes emellan nu ifrågavarande biträden och de äldsta biträdena å de andra kontoren till de senares fördel uppväges av den större erfarenhet de förstnämnda äga i mera kvalificerat arbete. Lantmäteristyrelsen tvekar därför ej att föreslå direkt uppflyttning av ifrågavande befattningshavare och i sammanhang härmed förändring av benämningen till första

kanslibiträden. Skulle det emellertid för uppehållande av likformighet anses lämpligare att använda benämningen kansliskrivare har lantmäteristyrelsen intet att erinra däremot. Uti sitt yttrande den 29 augusti 1925 har lantmäteristyrelsen upplyst, att antalet mera varaktigt anställda extra rit- och skrivbiträden uppgår till 37 samt att dessutom tillfällig hjälp måst i vissa fall anlitas. Styrelsen har vidare meddelat, att behovet av nu tjänstgörande icke fackutbildade biträden måste anses konstant och att ökning av samma behov med all säkerhet vore att förvänta redan under den närmaste framtiden. Ehuru det sålunda låge nära till hands att föreslå inrättandet av ytterligare sistnämnda antal biträden såsom ordinarie, fann sig styrelsen, med hänsyn till den återhållsamhet, som syntes böra iakttagas i fråga om upprättande av nya befattningar i statsförvaltningen, icke kunna framlägga förslag härom utan böra begränsa antalet till 6 nya befattningar. På grund av vad sålunda anförts finner sig lantmäteristyrelsen ej i någon del kunna frångå det förslag styrelsen tidigare framställt. I avseende å behovet av medel till extra biträden av nu ifrågavarande slag får lantmäteristyrelsen understryka att detta behov visar en avgjord tendens till stegring».

I fråga om biträdesbefattningarna var dåvarande föredraganden i ärendet av avvikande mening och ansåg att, för beredande av någorlunda drägliga befordringsförhållanden, 25 nya biträdesbefattningar i lönegrad B 4 borde uppföras å lantmäterikontorens ordinarie stat.

Statskontorets utlåtande 2 november 1925.

Uti avgivet utlåtande den 2 november 1925 anförde statskontoret i ärendet bland annat följande.

Den omständigheten, att en utbyggnad av organisationen redan inom några år eventuellt kunde bliva behövlig, syntes statskontoret knappast utgöra tillräckligt skäl för att icke låta de nya avlöningsbestämmelserna bliva tillämpliga å personalen vid lantmäterikontoren och därmed bereda densamma de förmåner detta medförde, i synnerhet som det vore osäkert, om skifteslagstiftningsfrågan kunde vinna sin lösning så snart, som lantmäteristyrelsen förmodade. Man torde knappast behöva antaga, att befogade krav, som föranleddes av en ny lagstiftning, komme att i mindre grad beaktas, om en löneregleringkomme till stånd.

I fråga om *överlantmätarna* ansåg statskontoret för sin del, att den ställning dessa befattningshavare erhållit vid 1920 års löneregleringeller som befattningshavare av tredje normalgraden, d. v. s. byråchefsgraden, vilken även ledamöterna av lantmäteristyrelsen tillhörde, allt fortfarande vore lämpligt avvägd. Statskontoret, som icke fann tillräckliga skäl föreligga för den av de sakkunniga föreslagna differentieringen av överlantmätarbefattningarna, ansåg att endast i undantagsfall avlöningsförstärkning, utöver avlöningen i lönegraden B 30, borde utgå, samt ifrågasatte om icke avlöningsförstärkning borde inskränkas till tre län.

Beträffande *assistenterna* hade statskontoret i stort sett icke något att erinra mot de sakkunnigas förslag, men kände sig ämbetsverket icke fullt övertygat om lämpligheten att över huvud bibehålla några dylika tjänster såsom ordinarie.

Lantmäteristyrelsens motivering för förslaget att inrätta *högre biträdesbefattningar* i vissa län, där fasta assistenter icke funnes anställda, syntes statskontoret övertygande, och hade ämbetsverket förty icke något att erinra mot, att å lantmäterikontorens stat uppfördes 8 kansliskrivarebefattningar i lönegraden B 11. Av vad som upplysts rörande antalet vid lantmäterikontoren fast anställda biträden samt deras levnads- och tjänsteålder syntes det statskontoret tydligt, att det icke kunde anses mer än rimligt, att större möjligheter till ordinarie anställning bereddes denna personalgrupp genom att flera ordinarie biträdesbefattningar uppfördes å stat än vad såväl de sakkunniga som lantmäteristyrelsen föreslagit. I så fall torde dock, enligt statskontorets förmenande, böra övervägas, om icke en del befattningar borde utgöra skrivbiträdestjänster, d. v. s. tillhöra lönegraden B 2.

Kungl. Maj:ts proposition 1926.

På grund av den verkställda utredningen avlät Eders Kungl. Maj:t framställning rörande ifrågavarande löneregleringen till 1926 års riksdag (statsverkspropositionen, IX huvudtiteln, punkt 127). Ur tillhörande statsrådsprotokoll må anföras följande av föredragande departementschefen gjorda uttalande.

Beträffande till en början den av lantmäteristyrelsen väckta tanken att låta tills vidare anstå med löneregleringen av lantmäterikontoren i avvaktan på avgörandet av frågan om den nya skifteslagstiftningen, framhöll departementschefen, att en dylik lagstiftningsreform tvivelsutan kunde förväntas medföra vissa återverkningar med avseende å lantmäterikontorens organisation. En ytterligare utvidgning av de uppgifter, som tillkomme dem i deras egenskap av centralpunkter för lantmäteriväsendet inom de olika länen, torde sålunda bland annat vara att räkna med. Detta förhållande borde dock, enligt departementschefens mening, icke få förhindra en bland annat ur enhetlighetens synpunkt önskvärd utsträckning av nya lönesystemet till ifrågavarande område av statsförvaltningen, och förutsatte departementschefen, att löneregleringen så genomfördes, att därigenom de organisatoriska åtgärder, som en ny jorddelningslagstiftning kunde föra med sig, icke försvårades.

Efter att hava framhållit att bland de sakkunniga och i ärendet hörda myndigheter enighet rådde därom, att *överlantmätarna* i sin egenskap av chefer för länens jorddelningsväsen förtjänade att i avlöningshänseende likställas med övriga befattningshavare i den gamla s. k. tredje normalgraden, och att detta redan tidigare fastslagits vid löneregleringen 1920, förklarade sig departementschefen på anförda skäl icke kunna biträda de sakkunnigas förslag om differentiering av överlantmätarnas löneförmåner. Statsrådet förordade, att samtliga överlantmätarbefattningar — utom den i Gotlands län — skulle erhålla lön efter lönegraden B 30, samt tillstyrkte, att överlantmätarna i åtta län erhölle en årlig avlöningsförstärkning om 600 kronor och i ett län en dylik om 1 200 kronor. Vidkommande överlantmätarbefattningen i Gotlands län framhöll departementschefen, att på anförda skäl

denna befattning torde, såsom statskontoret förordat, böra uppföras å övergångsstat med dittills utgående avlöningsförmåner.

Sedan departementschefen berört de framkomna olika förslagen om *assistentbefattningarna* å lantmäterikontoren, erinrade han, hurusom den dåvarande anordningen med ordinarie assistenter i första normalgraden icke befunnits fullt lämplig såsom ett led i lantmäterikontorens organisation. Vad särskilt de större kontoren beträffade, framstode sålunda som angeläget, att överlantmätaren bereddes ytterligare arbetslättnad. Synnerligen önskvärt vore, att överlantmätaren å dessa större kontor kunde å annan person överflytta handläggningen av en del tidsödande utredningar, som till förfång för det löpande arbetet eljest måste verkställas av honom själv. Tillgång borde därjämte beredas till ställföreträdare vid semester, inspektioner och andra dylika tillfällen. Med den avlöning, som för det dåvarande utginge å assistentbefattningarna, hade det emellertid i allmänhet icke visat sig möjligt att erhålla desamma besatta med innehavare, som uppfyllt erforderliga kvalifikationer i dessa avseenden. Å andra sidan hade man, då det gällde att tillgodose det bestående assistentbehovet, att räkna med tillgången på yngre extra lantmätare, som sökte sig till lantmäterikontoren för komplettering av sin utbildning och i avvaktan på befordran till distriktslantmätare. Även för detta fall finge den dåvarande organisationen med ordinarie assistenter betraktas som mindre ändamålsenlig. Med erinran om, att statskontoret antydningsvis ifrågasatt indragning av samtliga dåvarande ordinarie assistentbefattningar, föreslog departementschefen, att samtliga dessa befattningar skulle överföras å övergångsstat. Då fem av befattningarna för det dåvarande stode utan ordinarie innehavare, skulle detta gälla allenast 11 tjänster. I stället för de sålunda indragna ordinarie befattningarna borde å vissa kontor inrättas fasta icke-ordinarie assistentbefattningar i lönegrad, motsvarande den ordinarie lönegraden B 21. Vid fullt genomförd avveckling av de dåvarande ordinarie tjänsterna fann departementschefen, i anslutning till de sakkunnigas förslag, att man borde räkna med 14 dylika befattningar, men att man för det dåvarande, med hänsyn till befintligheten av ordinarie assistent å vissa kontor, där fast icke-ordinarie assistent därför tillsvidare icke borde tillsättas, endast skulle behöva räkna med anslag till 5 dylika assistenter. Med tanke särskilt på de förändringar i lantmäterikontorens organisation, som en ny skifteslagstiftning kunde medföra, ansåg departementschefen, att anslag för ändamålet borde beredas å extra stat. För åstadkommande av ytterligare arbetslättnad åt överlantmätarna i tre av de mest arbetstyngda kontoren borde inrättas förste assistentbefattningar, och framhöll departementschefen därvid, att han icke förbisett, att behov av dylik personalförstärkning kunde föreligga jämväl å vissa andra kontor, men att man med anledning av anordningens dittills oprövade karaktär borde stanna vid, att den försöksvis tillämpades å förstnämnda tre kontor. Lönen å dessa befattningar — jämväl avsedda att uppföras å extra stat — borde icke sättas högre än som motsvarade ordinarie lönegraden B 24.

Vad slutligen anginge de dåvarande *kvinnliga biträdesbefattningarna* fann departementschefen det framkomna förslaget om inrättande av kansliskrivarebefattningar å vissa kontor i huvudsakligt syfte att, såsom de sakkunniga uttryckt det, kunna i ökad utsträckning ersätta den anlitade examinerade arbetskraften med andra befattningshavare, som hade en mindre omfattande men för mera kvalificerade göromål dock fullt tillräcklig kompetens, vara värt allt beaktande. Tvivelsutan skulle ett förverkligande av sistnämnda plan kunna leda till besparingar. Förslaget innebure dock, att å en grupp kontor, nämligen vissa sådana, där fast assistent saknades, det dåvarande biträdet skulle utan närmare omprövning rörande dettas speciella kompetens för de kvalificerade uppgifter, varom fråga vore, uppflyttas i lönegraden B 11. Utan att vilja förneka, att åtminstone å vissa av dessa mindre kontor behov av en organisatorisk förändring av angivet slag kunde vara påkallad, ville departementschefen å andra sidan framhålla, hurusom åtgärdens genomförande på föreslaget sätt icke komme, med hänsyn till då rådande faktiska arbetsfördelning å olika kontor, att verka fullt rättvis. Densamma skulle innebära ett tillbakasättande av vissa andra kontor, där redan för det dåvarande — med tillhjälp av de kvinnliga biträdeskrafter, som stode till förfogande på kontoret — ett avlyftande från överlantmätare och assistenter av granskningsgöromål, arkivundersökningar och andra mera krävande arbetsuppgifter i icke oväsentlig grad ägt rum. I betraktande av sålunda anförda omständigheter kunde departementschefen icke tillstyrka lantmäteristyrelsens förslag om inrättande av kansliskrivarebefattningar å vissa kontor. I avvaktan på frågans vidare utredning, som jämväl torde böra avse lämpligheten av att för vissa uppgifter använda skrivbiträden, syntes det departementschefen, att man för det dåvarande borde stanna vid en inordning av de förefintliga kvinnliga befattningarna i vederbörliga lönegrader B 7 och B 4. Den utökning av antalet ordinarie biträdesbefattningar å lantmäterikontoren, vilken fastslagits vara nödvändig, borde enligt de sakkunnigas av departementschefen gillade mening allenast ske efter hand och torde för det dåvarande böra begränsas till de kontor, där behovet härom syntes mest framträdande. Departementschefen fann sig därför, i överensstämmelse med de sakkunnigas hemställan, böra föreslå, att antalet kanslibiträden (B 7) och kontorsbiträden (B 4) bestämdes till 28 resp. 6.

Utöver de å ordinarie stat uppförda arbetskrafter samt förutnämnda förste assistenter och assistenter, avlönade från extra anslag, förelåge i lantmäterikontoren ytterligare behov av examinerade biträden, samt av rit- och skrivbiträden, vaktmästare m. m. Med erinran om att medel för avlöningar till dylik *icke-ordinarie personal* dittills beretts från ett för varje år i riksstaten med växlande belopp uppfört extra reservationsanslag, fann departementschefen, att detta reservationsanslag borde ersättas av en i den nya ordinarie staten upptagen anslagspost till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare, vilken på sedvanligt sätt borde givas karaktären av bestämt anslag, samt att storleken av anslaget borde beräknas till 110 000 kronor.

Vad departementschefen sålunda anfört och hemställt bifölls av Kungl. Maj:t på sätt statsrådsprotokollet över jordbruksärenden den 7 januari 1926 angiver.

1926 års riksdagsbeslut.

Jordbruksutskottet fann skäl till erinran mot förberörda framställning endast i vad som avsåge överlantmätarnas löneställning. Utskottet föreslog därvid på anförda skäl i sitt utlåtande (nr 15) att överlantmätarna i nio angivna län måtte hänföras till lönegraden B 30 och samtliga övriga — utom den i Gotlands län, vilken skulle uppföras å övergångsstat — till lönegraden B 29. Någon särskild avlöningsförstärkning ansåg sig utskottet icke kunna förorda. Reservation hade avgivits av sex av utskottets ledamöter beträffande överlantmätarnas löneställning.

Vid ärendets föredragning i kamrarna (den 3 mars) bifölls ett under debatten framställt yrkande, gående ut på bifall till utskottets förslag med den ändring, att överlantmätaren i Kopparbergs län skulle tills vidare uppbära avlöningsförstärkning med 900 kronor.

Rörande ifrågavarande lönereglering avlät riksdagen skrivelse den 9 mars 1926, och fastställde Kungl. Maj:t genom brev till statskontoret den 11 juni 1926 ny stat för lantmäterikontoren i överensstämmelse med riksdagens beslut.

Uti den ordinarie avlöningsstaten har sedermera vid olika tillfällen höjning ägt rum beträffande avlöningsposten till icke ordinarie befattningshavare m. m., och har i fråga om övergångsstaten tid efter annan minskning på grund av indragning av ordinarie assistentbefattningar skett, under det att därav betingad ökning i anslaget till förste assistenter och assistenter samtigt ägt rum, allt på sätt nu gällande, här ovan förut angivna stater och anslag närmare utvisa.

Behovet av arbetskraft å lantmäterikontoren.

Arbetskrafternas storlek under senare åren.

Såsom synes förutsattes redan vid genomförandet av ovannämnda 1920 års omorganisation av lantmäterikontoren, att extra arbetskrafter skulle till icke oväsentlig grad komma att erfordras vid kontoren. Sålunda innebar 1917 års lantmäterikommissions förslag, att extra examinerade biträden skulle anställas under sammanlagt 80 månader samt extra rit- och skrivbiträden under tillsammans omkring 300 månader. Anslag anvisades också med icke mindre än 16 000 kronor till extra assistenter, 37 000 kronor till andra extra biträden och 6 000 kronor till vaktmästarebiträde.

Sedermera har emellertid behovet av extra arbetshjälp å kontoren årligen ökats, och det torde härvid böra erinras om att vid 1926 års omorganisation anslaget till extra arbetshjälp å kontoren bestämdes till 110 000 kronor, varav ungefär en fjärdedel beräknades åtgå till extra assistenter och resten till andra extra biträden. Även därefter har emellertid behovet av dylik arbetskraft avsevärt ökats. Nedanstående tablå utvisar de under de olika åren betingade kostnaderna för ifrågavarande ändamål.

År	Beviljade anslag i kronor till			Medelsåtgång i kronor för		
	Extra assistenter högst	Extra rit- och skrivbiträden samt vaktmästarbiträde	Summa	Extra assistenter högst	Extra rit- och skrivbiträden samt vaktmästarbiträde	Summa
1921	16 000	43 000	59 000	16 002	39 700	55 702
1922	23 000	29 000	52 000	17 553	49 433	66 986
1/1—30/6 1923	13 000	17 000	30 000	12 434	25 659	38 093
1923/1924	23 000	34 000	57 000	24 760	48 152	72 912
1924/1925	35 000	48 000	83 000	26 512	53 531	80 043
1925/1926	31 000	49 000	80 000	26 811	62 821	89 632
1926/1927	44 000	66 000	110 000	26 764	75 252	102 016
1927/1928	60 000	80 000	140 000	36 155	91 770	127 925
1928/1929	60 000	100 000	160 000	46 167	109 838	156 005

Uppgifterna i tablån visa, att medelsåtgången för några år uppgått till högre belopp än de för samma år anvisade anslagen, och förklaringen härtill är, att det numera såsom förslagsanslag upptagna anslaget till icke ordinarie befattningshavare intill budgetåret 1927/1928 var uppfört såsom reservationsanslag, och att vid ingången av år 1921 en behållning av förut för ändamålet anvisade medel förefanns till en storlek av 31 302 kronor.

Av vad ovan anförts framgår, att personalen å lantmäterikontoren väsentligt ökats under senare åren, och gäller detta i särskilt hög grad den icke ordinarie arbetskraften. Innan styrelsen närmare ingår på frågan om anledningen härtill, tillåter sig styrelsen till belysande av biträdespersonalens storlek å de särskilda kontoren under åren 1921—1928 hänvisa till bifogade[1] tablå (se bilaga A).

Ur denna tablå har efter omräkning i år av den totala tjänstetiden, vilken i tablån upptagits i månader, gjorts följande översiktliga sammanställning för rikets samtliga lantmäterikontor.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Assistenter	22·2	22·1	22·3	22·7	25·3	26·2	28·4	32·1
Kanslibiträden	21·5	24·2	23·5	24·1	24·2	25·3	27·0	27·5
Kontorsbiträden	4·9	3·9	3·3	4·0	3·9	3·7	6·0	5·5
Extra ordinarie och extra icke fackutbildade biträden	30·2	30·6	30·0	30·9	35·1	38·2	41·2	50·3

Under det antalet kansli- och kontorsbiträden utökats allenast i den omfattning, som åstadkommits genom det vid 1926 års lönereglering beslutade tillsättandet av ytterligare 3 kansli- och 1 kontorsbiträde, har såsom synes såväl assistenternas antal som den icke-ordinarie ej fackutbildade personalen

[1] Införd i slutet av kapitlet.

sedan år 1921 ökats, de förra med icke mindre än omkring 50 % och den senare personalen med betydligt över denna siffra. Det torde redan i detta sammanhang böra påpekas, att sistnämnda personalgrupp sålunda under år 1928 uppgick till ett antal av 50-s, under det att motsvarande ordinarie befattningshavare enligt gällande stat äro allenast 34 stycken. Härtill kommer att i en del fall tillfällig skrivhjälp måst anlitas, och har ersättningen till dylik biträdeshjälp under sistförflutna år uppgått till 2 871 kronor.

Den biträdespersonal, som å lantmäterikontoren sålunda stått till buds, har emellertid ingalunda varit tillfyllest. Vissa göromål hava ock till följd av brist på erforderlig arbetskraft å lantmäterikontoren måst eftersättas av överlantmätarna. Exempelvis må nämnas, att i ett stort antal fall överlantmätaren icke varit i tillfälle att i erforderlig omfattning ägna sig åt den honom enligt gällande lantmäteriinstruktion åliggande inspektionsverksamheten å länet. Sistförflutna år visar, att i stort sett icke mycket mera än hälften av den av lantmäteristyrelsen för hela riket anslagna tiden för inspektionsresor kommit till utnyttjande; i icke mindre än en tredjedel av länen har ingen eller så gott som ingen dylik verksamhet då förekommit. Vidare bör framhållas, att det lantmäterikontoren åvilande arbetet med fastighetsregisters för vissa samhällen uppläggande särskilt i de icke få fall, där detta varit av mera avsevärd omfattning, icke medhunnits utan måst undanskjutas för de mera trängande göromålens utförande. Personalens å lantmäterikontoren arbetskraft har även utnyttjats hårdare, än som i längden är lämpligt för arbetets goda resultat eller förenligt med vederbörlig hänsyn till samma personal. Sålunda hava överlantmätarna i synnerligen stor omfattning måst utsträcka sin dagliga tjänstgöring utöver den i lantmäteriinstruktionen stadgade arbetstiden och även av biträdena å kontoren nödgats fordra sådan utsträckning i viss omfattning.

Arbetets omfattning å lantmäterikontoren.

Till belysning av arbetets omfattning å de olika kontoren hava vissa utredningar rörande antalet avgjorda ärenden och införingar i jordregistret verkställts för tidsperioderna 1921—1924 och 1925—1928, och må i detta avseende hänvisas till bifogade[1] tablå (se bilaga B). Då det i detta sammanhang torde vara av visst intresse att erfara storleken av de olika kontorens arkivbestånd, hava uppgifter härom, hänförande sig till utgången av år 1927, jämväl upptagits i tablån.

Av densamma framgår, att antalet avgjorda ärenden å lantmäterikontoren för perioden 1921—1924 utgjorde i medeltal årligen 38 897 men för perioden 1925—1928 uppgick till i medeltal årligen 47 905, samt att införingar av nya fastigheter i jord- och fastighetsregister, som för förstnämnda period i medeltal årligen uppgick till 26 609, under perioden 1925—1928 stigit till 31 559. Jämförelsevis må nämnas, att motsvarande siffror för tidsperioden 1917—1920 utgjorde 38 139 resp. 20 583.

På sätt nedan skall omnämnas, har emellertid lantmäterikontorens och

[1] Införd i slutet av kapitlet.

särskilt överlantmätarens arbetsbörda ökats i väsentligt högre grad, än nu nämnda siffror synas giva vid handen.

Den högst betydande arbetsbörda, som åvilar lantmäterikontoren, och den stora ökningen däri under de senare åren beror i första hand därpå, att tid efter annan genom ny lagstiftning rörande lantmäteriet och därmed sammanhängande områden nya uppgifter tillförts lantmäterikontoren, och att utvecklingen alltmera gått därhän, att lantmäterikontoren, vart och ett för sitt län, blivit centralpunkter för fastighetsförhållandena inom länen.

Först torde då böra erinras därom, att jämlikt förordningen den 13 juni 1908 angående jordregister för varje län å lantmäterikontoret skall föras ett jordregister för länets landsbygd, ävensom att det åligger överlantmätaren att föra fastighetsregister för sådana samhällen å landsbygden, för vilka överlantmätaren enligt lagen om fastighetsbildning i stad skall vara registerförare. I förbigående torde här böra meddelas, att beträffande de köpingar och municipalsamhällen, för vilka fastighetsregister såsom för stad skall föras och vilkas antal uppgår till 88, vederbörande överlantmätare äro registerförare i icke mindre än 62 dylika samhällen. Redan av ovan meddelade sifferuppgifter angående införingar av nya jordregisternummer m. m. framgår, att det arbete, som härutinnan åvilar lantmäterikontoren, är av betydande omfattning, men därtill kommer, att förandet av ifrågavarande register även innefattar ett vidlyftigt och tidskrävande underrättelseförfarande till såväl domhavande och andra myndigheter som i förekommande fall vederbörande samhällen.

Enligt gällande lantmäteriinstruktion är överlantmätaren såsom förman för den med lantmäteriverksamheten inom länet sysselsatta personalen skyldig övervaka de underlydande tjänstemännens verksamhet och ingående granska av dem utförda förrättningar. Bestämmelsen om granskning av lantmäteriförrättningar leder sin första upprinnelse från 1908 års lantmäteriinstruktion, enligt vilken det bl. a. ålåg förstelantmätaren att verkställa granskning av kartor och handlingar, som av vederbörande domstol eller domare tillställdes honom för sådant ändamål. I cirkulär år 1909 från chefen för justitiedepartementet till rikets domhavande framhölls ock önskvärdheten av, att för fastställelseprövning inkomna förrättningar bleve till förstelantmätaren översända för dylik teknisk granskning, innan fastställelse å förrättning meddelades. Möjligheten att få sådan granskning verkställd blev även i stor utsträckning av vederbörande anlitad.

Genom den år 1920 den 17 december utfärdade mätningsförordningen och de i anslutning därtill av lantmäteristyrelsen utfärdade verkställighetsföreskrifterna infördes skärpta bestämmelser ifråga om lantmäteriförrättningarnas tekniska utförande. Dessa bestämmelser, vilka kommo i tillämpning från år 1921, medförde visserligen ett noggrannare och mera tillförlitligt förfaringssätt beträffande förrättningarnas handläggning, men därav förorsakades även ett betydligt ökat arbete med förrättningarna. Icke minst kom detta till synes å lantmäterikontoren vid den tekniska granskningen

av inkommande förrättningshandlingar och kartor. Givetvis är detta granskningsarbete synnerligen krävande i avseende å såväl fackinsikter som omdömesförmåga, och det ligger i sakens natur, att detsamma till största delen måste utföras av examinerad personal samt i allmänhet endast beträffande vissa kontrollberäkningar och dylikt kan överlåtas å icke fackutbildade biträden. Vare sig granskningsarbetet utföres av det ena eller andra slaget befattningshavare, har emellertid tillkomsten av mätningsförordningen i hög grad ökat detsamma, och det ligger uppenbarligen vikt uppå, att arbetet kan bedrivas utan dröjsmål; det torde knappast behöva påpekas, att det är allmänhetens intresse, det härvidlag i första hand gäller.

Den överlantmätarna instruktionsenligt åliggande övervakningen av lantmäteriverksamheten å länen inskränker sig emellertid icke till allenast sagda tekniska granskning utan innefattar, förutom en stor del uppgifter, vilka fullgöras å lantmäterikontoret, jämväl kontroll och inspektion å fältet av förekommande lantmäteriförrättningar. Överlantmätaren har sålunda att årligen företaga inspektionsresor inom länet. Redan vid 1919 års riksdag framhölls av sex reservanter inom vederbörande utskott vid behandlingen av då föreliggande fråga om lantmäteriväsendets omorganisation att, förutom överlantmätarnas arbete inom resp. lantmäterikontor, såsom ett led i överlantmätarnas verksamhet därjämte borde ingå inspektion och kontroll beträffande det praktiska lantmäteriet inom länet. Enligt utskottsreservanternas mening torde, på samma gång som därigenom skulle vinnas den närmare kännedom om förhållandena uti ifrågavarande avseende inom länet, varförutom det icke vore möjligt för överlantmätaren att med auktoritet upprätthålla den honom tillkommande chefsmyndigheten, ett sådant förfarande från överlantmätarens sida jämväl vara ägnat att i hög grad stärka sakägarnas tillit till lantmäteriförrättningarnas behöriga utförande. Vid framläggande för 1920 års riksdag av ovan berörda omorganisationsförslag förklarade sig vederbörande departementschef instämma i det sålunda gjorda uttalandet. Ökade krav på överlantmätarnas inspektionsverksamhet hava ock under de senare åren gjort sig gällande, och därav föranlett arbete har, icke minst genom mätningsförordningens tillkomst, stegrats. Att emellertid denna verksamhet till följd av brist på arbetshjälp å lantmäterikontoren icke kan anses helt tillfredsställande, har förut framhållits.

Bland de göromål, som förekomma å lantmäterikontoren, torde jämväl böra särskilt nämnas granskningen av inkommande ansökningar rörande statsbidrag till bl. a. vissa lantmäteriförrättningar och med dem sammanhängande åtgärder. Redan vid 1920 års riksdag antogs ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag beträffande bidrag till lantmäteriförrättningar, varigenom anslag i betydande omfattning beviljades för dylikt ändamål. I bestämmelserna om statsbidrag skedde sedermera ändring genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 8 juni 1923 (nr 238), varjämte genom särskilda kungörelser den 29 juni 1926 (nr 280 och 358) statsbidrag medgavs för en ny grupp förrättningar, nämligen angående enskilda vägar; men en mera genomgripande

förändring härvidlag tillkom genom kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 295) enligt vilken, förutom till med skiften sammanhängande vissa andra åtgärder, bidrag utgår jämväl till odlingskostnader. Belysande för den omfattning, till vilken dylika statsbidrag för närvarande stegrats, torde vara, att år 1921 bidrag för ifrågavarande ändamål utbetalades med sammanlagt 55 924 kronor, under det att motsvarande siffra för senast förflutna budgetår varit 472 832 kronor. Antalet avgjorda statsbidragsärenden har ock å lantmäterikontoren under år 1928 uppgått till icke mindre än omkring 3 000 stycken.

Förut har framhållits, att möjligheten för vederbörande domare att få till fastställelseprövning inkomna lantmäteriförrättningar granskade å lantmäterikontoren i stor utsträckning anlitats, och praxis lärer varit, att i flertalet fall sådan granskning förekommit, men först genom den nya jorddelningslagen blev den tekniska granskningen obligatorisk.

Genom den nya jorddelningslagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 1928 hava överlantmätarna emellertid även pålagts helt nya uppgifter av mycket krävande art. Den omläggning av jorddelningen, som innefattas i den nya lagstiftningen och som innebär, att uppdelningen av jord i stor utsträckning kommer att bero på myndigheternas medgivande och beslut i motsats till vad förut varit fallet, då vederbörande jordägare hade rätt att på det hela taget få sin jord uppdelad efter eget gottfinnande, måste givetvis påkalla stor uppmärksamhet vid tillämpningen, och bland de myndigheter, som pålagts ansvaret härför, intaga överlantmätarna såsom chefer för jorddelningsväsendet inom respektive län en ansvarsfull ställning. För att sagda tillämpning skall bliva genomförd i enlighet med lagens syfte, fordras ett övervakande från överlantmätarnas sida beträffande förekommande lantmäteriförrättningar i långt större omfattning och av betydligt mera grannlaga och maktpåliggande beskaffenhet, än vad förut varit förhållandet. Förutom det att vid granskningsarbetet skola beaktas nya, av lagstiftaren angivna villkor och förutsättningar, hava överlantmätarna genom den nya jorddelningslagen fått sig ålagt dels att meddela fastställelse i vissa jorddelningsärenden dels att utfärda förordnanden till lantmäteriförrättningar, uppgifter som överflyttats från domhavandena och länsstyrelserna.

Härjämte hava överlantmätarna blivit skyldiga att i stor utsträckning föra protokoll, och har även det rent expeditionella arbetet å kontoren ökats till följd av utsträckt skyldighet att meddela utdrag av jordregistret, avlämna renovationer av fastställelseprotokoll m. m.

Samtidigt härmed hava överlantmätarna i alltjämt ökad omfattning tagits i anspråk av myndigheter och domstolar för utredningar och undersökningsarbeten samt av länens lantmätare för meddelande av råd och anvisningar i fråga om förekommande förrättningars handläggning. Även allmänheten har i långt större utsträckning än tillförene kommit att begagna sig av lantmäterikontorens arkiv samt att hos överlantmätarna och å lantmäterikon-

toren inhämta upplysningar rörande jorddelnings-, äganderätts- och fastighetsförhållanden av olika slag.

Arbetet å lantmäterikontoren under sistförflutna året torde i viss mån belysas av härvid fogade [1] sammanställning, (se bilaga C), därvid emellertid är att märka, att genom förenämnda sakliga prövning av jorddelningsärendena och föreskriven protokollsföring vid fastställelseprövningen varje ärende i genomsnitt representerar ett betydligt större arbete, än vad tidigare varit fallet.

Innan lantmäteristyrelsen närmare ingår på frågan om erforderliga arbetskrafter å de olika lantmäterikontoren, tillåter sig styrelsen något beröra vissa framkomna spörsmål i fråga om överlantmätarna och de å lantmäterikontoren tjänstgörande lantmätarna.

Överlantmätarnas placering i lönehänseende.

Såsom förut anförts fastställde Kungl. Maj:t genom beslut den 11 juni 1926 i enlighet med beslut av 1926 års riksdag (r. skr. 9 mars nr 75) ny stat för lantmäterikontoren. Enligt denna stat blevo nio överlantmätarbefattningar placerade i lönegraden B 30 i gällande avlöningsreglemente, under det att fjorton överlantmätarebefattningar, eller samtliga övriga med undantag av den i Gotlands län, som uppfördes å övergångsstat med förut utgående avlöningsförmåner, placerades i lönegraden B 29. Härutöver tilldelades överlantmätaren i Kopparbergs län viss avlöningsförstärkning.

Då genom den från och med år 1928 ikraftträdda nya jorddelningslagstiftningen helt nya ävensom ökade uppgifter av synnerligen krävande art pålagts överlantmätarna, uppgifter som enligt styrelsens mening väl motiverade en löneförbättring för rikets samtliga överlantmätare och under alla förhållanden åtminstone en placering av samtliga tjänster i lönegraden B 30, ansåg sig styrelsen böra göra framställning i sistnämnda hänseende och hemställde alltså i skrivelse den 10 september 1928, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1929 års riksdag att bestämma sådan ändring i staten för lantmäterikontoren, att däri upptagna och i lönegraden B 29 placerade överlantmätarebefattningar från och med den 1 juli 1929 måtte uppflyttas till placering i lönegraden B 30.

Sedan såväl statskontoret som allmänna civilförvaltningens lönenämnd, denna dock icke enhälligt, tillstyrkt lantmäteristyrelsens hemställan, ansåg sig emellertid föredragande departementschefen, enär närmare erfarenhet då ännu icke hunnit vinnas rörande de verkningar, den nya jorddelningslagstiftningen komme att medföra med avseende å överlantmätarnas arbetsbörda och ställning i övrigt, icke kunna förorda någon förändring för det dåvarande av överlantmätarnas avlöningsförmåner.

Vid sådant förhållande och ehuru vad i nu föreliggande framställning anförts ifråga om överlantmätarnas såväl arbetsbörda som ställning i övrigt

[1] Införd i slutet av kapitlet.

enligt styrelsens förmenande till fullo bestyrker den av styrelsen i förenämnda underdåniga skrivelse den 10 september 1928 framförda meningen, har lantmäteristyrelsen med hänsyn till departementschefens uttalande ansett sig icke böra redan detta år ånyo upptaga ifrågavarande lönespörsmål utan har allenast velat erinra om nödvändigheten av, att detsamma inom närmaste tiden vinner en tillfredsställande lösning. I detta sammanhang kan styrelsen icke underlåta att erinra om, hurusom innevarande år en i lönegraden B 29 inplacerad överlantmätare funnit sig, just på grund av honom åvilande arbetsbörda och de honom såsom överlantmätare tillkommande avlöningsförmånerna, föranlåten att söka distriktslantmätaretjänst, vilken ansökning emellertid lantmäteristyrelsen med hänsyn till nödvändigheten av kontinuitet i arbetet å lantmäterikontoren ansett sig böra avstyrka.

Överlantmätarebefattningen i Gotlands län.

Ett spörsmål, som lantmäteristyrelsen emellertid redan nu anser böra bringas till en lösning, är frågan om överlantmätarebefattningen i Gotlands län.

Sedan lantmäteristyrelsen på sin tid — med hänsyn till den jämförelsevis ringa arbetsbörda, som då åvilade överlantmätaren i Gotlands län — väckt fråga om ett lämpligt ordnande av överlantmätarens arbetsuppgifter, verkställdes av särskilt tillkallade sakkunniga utredning härom, och avgåvo de sakkunniga den 13 januari 1925 betänkande och förslag i frågan. De sakkunniga hade först undersökt möjligheterna att förena befattningen med annan befattning inom lantmäteriet, men sedan det visat sig, att olägenheterna härav bleve större än fördelarna, hade de sakkunniga stannat vid att föreslå, att till överlantmätaren skulle överflyttas en del göromål från landskontoret, vilken anordning skulle möjliggöra indragning av landskamrerarebefattningen i länet. I avvaktan på förslagets prövning föreskrevs genom nådigt beslut den 27 mars 1925, att överlantmätarbefattningen tills vidare skulle uppehållas på förordnande. Då frågan om lämpligaste ordningen för utförande av de med sagda befattning förenade göromål ännu år 1926 var beroende på Kungl. Maj:ts prövning, blev, såsom av ovanstående framgår, befattningen undantagen från den då genomförda löneregleringen för lantmäterikontoren och uppförd å övergångsstat.

Sedermera har lantmäteristyrelsen i underdånig skrivelse den 8 juni 1927, med framhållande av att Kungl. Maj:t hade, i ändamål att hålla olika utvägar öppna för lösandet av ifrågavarande spörsmål, genom beslut den 13 mars 1925 föreskrivit, att jämväl viss distriktslantmätarbefattning i Gotlands län tills vidare skulle uppehållas av vikarie, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte dels vidtaga åtgärder för ett slutligt ordnande av frågan om överlantmätartjänsten i Gotlands län dels ock medgiva, att berörda distriktslantmätarbefattning finge återbesättas med ordinarie innehavare. Genom beslut den 15 juli 1927 fann Kungl. Maj:t gott medgiva, att ovanberörda distriktslantmätarbefattning finge återbesättas med ordinarie innehavare, vilket därefter skedde. Något avgörande i fråga om överlantmätarebefattningen har där-

emot ännu icke träffats, och uppehålles densamma fortfarande på förordnande.

Redan i förenämnda skrivelse den 8 juni 1927 framhöll lantmäteristyrelsen, att frågan genom tillkomsten av den år 1926 beslutade nya jorddelningslagen kommit i ett helt ändrat läge. Såsom förut framhållits har till följd av de nya och vidgade uppgifter, som genom nämnda lag ålagts överlantmätarna, överlantmätarnas arbetsbörda icke blott till omfattningen ökats utan jämväl blivit av betydligt mera grannlaga och krävande natur än tidigare, med den i stort sett då fria jorddelningen, varit förhållandet. Detta gäller givetvis även nu ifrågavarande överlantmätarbefattning eller den i Gotlands län. Bland å kontoret behandlade ärenden förekommer, såsom av överlantmätarens statistiska uppgifter synes, även ett relativt stort antal »remisser» och »andra ärenden ej förut nämnda». Enligt vad lantmäteristyrelsen inhämtat, utgöras dessa ärenden i huvudsak av utredningar och yttranden i frågor, som mera direkt beröra den allmänna hushållningen i länet, men som särskilt av länsstyrelsen i stor utsträckning underställas överlantmätaren. Dessa utredningar äro ofta nog av vidlyftig och tidskrävande beskaffenhet, och då länsstyrelsen även i övrigt anlitar överlantmätaren i frågor, som äro beroende på handläggning hos denna myndighet, åtgår för dylikt arbete mycken tid, som emellertid uppenbarligen icke kunnat komma till synes i de nedan intagna statistiska uppgifterna.

Erfarenheten har ock visat, att efter nya jorddelningslagens tillämpning överlantmätaren blivit fullt upptagen av arbetet å lantmäterikontoret, och att så för framtiden även med säkerhet torde bliva förhållandet. Skulle, emot vad som synes sannolikt, arbetsbördan lättas, bör fyllnad i arbetet kunna beredas genom att överlantmätaren ålägges bestrida föredragningen av vissa ärenden i länsstyrelsen. Att indraga överlantmätarebefattningen lärer däremot efter ikraftträdandet av nya jorddelningslagen, som uttryckligen förutsätter en överlantmätare i varje län och som å dem lagt åtskilliga självständiga befogenheter, ej vidare kunna ifrågakomma. Inga skäl lära därför enligt styrelsens mening numera föreligga för att längre hålla befattningen på förordnande, en anordning som däremot uppenbarligen är ägnad att i åtskilliga avseenden medföra olägenheter Vid sådant förhållande har lantmäteristyrelsen ansett sig böra hemställa om befattningens överförande från övergångsstat samt upptagande å kontorens ordinarie stat. I anslutning till vad vid 1926 års lönereglering förekommit lärer befattningen böra i lönehänseende placeras i lönegraden B 29.

Förste assistenters och assistenters placering i lönehänseende.

Förut hava i korthet berörts de olika förslag, som framkommit beträffande de å lantmäterikontoren erforderliga examinerade arbetskrafterna. Såsom redan nämnts resulterade senaste omorganisationen av lantmäterikontorens befattningshavare bland annat däri, att förutvarande ordinarie assistenttjänster skulle indragas och att i stället å vissa kontor skulle

inrättas fasta icke-ordinarie assistentbefattningar. Vid fullt genomförd avveckling av sagda ordinarie tjänster skola sålunda, på sätt ovan anförts, fjorton dylika icke-ordinarie assistentbefattningar finnas jämte tre likaledes icke-ordinarie förste assistenttjänster.

Befattning såsom förste assistent eller assistent tillsättes medelst förordnande tills vidare för en tid av högst tre år, förste assistent av Kungl. Maj:t efter förord av lantmäteristyrelsen och assistent av lantmäteristyrelsen. Då förste assistentbefattning blir ledig skall kungörelse därom utfärdas med föreläggande av viss ansökningstid.

För att kunna föreslås till erhållande av förordnande såsom förste assistent ävensom för att kunna förordnas till assistent fordras att hava avlagt såväl lantmäteriexamen som kulturteknisk examen. Förord till erhållande av förordnande såsom förste assistent må ej lämnas annan än den, som under fem års tid efter konstituerandet till extra lantmätare utövat lantmäteriverksamhet samt därvid ådagalagt utmärkt drift, skicklighet och ordningssinne. Till assistent må ej förordnas annan än den, som ådagalagt praktisk skicklighet vid utförandet av lantmäteriförrättningar.

I detta sammanhang torde böra omnämnas, att för befordran till distriktslantmätare förutsättes bland annat, att vederbörande extra lantmätare under sammanlagt minst ett år i en följd tjänstgjort i lantmäteristyrelsen eller å lantmäterikontor.

Rörande arbetets fördelning mellan å lantmäterikontoren anställda befattningshavare meddelar lantmäteristyrelsen föreskrifter i arbetsordning eller eljest, och äger styrelsen i enahanda ordning föreskriva, att förste assistent skall med överlantmätares befogenhet handlägga viss grupp av ärenden, så ock i vilken utsträckning förste assistent eller annan å kontoret anställd befattningshavare med lantmäteriutbildning må äga att, då överlantmätaren på grund av tjänsteärenden är frånvarande, fullgöra dennes åligganden inom lantmäterikontoret. I anslutning härtill har lantmäteristyrelsen i arbetsordningen för lantmäterikontoren föreskrivit, att första assistent och annan å kontoret anställd befattningshavare med lantmäteriutbildning böra sysselsättas företrädesvis med granskning av före fastställelsen inkomna förrättningsakter, så ock med utredningar samt andra ärenden av mera maktpåliggande art, i den mån nu angivna ärenden ej medhinnas av överlantmätaren själv. Då överlantmätaren av tjänsteresa är hindrad att vara tillstädes å kontoret, skall å kontoret anställd förste assistent fullgöra överlantmätarens åligganden med undantag av ärenden eller grupper av ärenden, vilkas handläggning överlantmätaren förbehållit sig. Finnes ej förste assistent eller är han tjänstledig, och anser överlantmätaren, att särskild vikarie å överlantmätartjänsten icke erfordras under hans tjänsteresa, må han uppdraga åt annan befattningshavare med lantmäteriutbildning att i överlantmätarens ställe handlägga förekommande göromål, dock icke ärenden, som angå utfärdande av förordnande eller granskning av jorddelningsförrättning eller fastställelse av avstyckning.

Såsom förut anförts avlönas ifrågavarande förste assistenter och assistenter från extra anslag och tillhöra såsom befattningshavare å extra stat de förra 24:e lönegraden och de senare 21:a lönegraden.

Behovet av utökning av den examinerade arbetskraften å lantmäterikontoren har redan framhållits, och starka krav föreligga för närvarande, enligt vad av överlantmätarnas nedan intagna yttranden framgår, på erhållande av ytterligare sådan arbetsförstärkning. Härom kommer efteråt för varje lantmäterikontor att närmare redogöras.

Emellertid har från några överlantmätare framförts krav på en bättre löneställning för de examinerade biträdena, särskilt då för förste assistenterna, ävensom på inrättandet av flera befattningar av sistnämnda slag. Sålunda yrkar överlantmätaren i Stockholms län, att förste assistentbefattningen skulle uppföras såsom ordinarie tjänst i lönegraden B 25, och överlantmätarna i de två andra län, där dylik befattning nu finnes, att densamma måtte hänföras till lönegraden B 26. Överlantmätaren i Malmöhus län anser, att en av de två behövliga assistenterna borde göras till ordinarie befattningshavare i lönegraden B 22, och överlantmätarna i Älvsborgs, Skaraborgs, Västerbottens och Norrbottens län föreslå inrättandet i resp. län av förste assistent, i de tre förstnämnda länen i lönegraden B 24 och i sistnämnda i lönegraden B 26. Överlantmätaren i Hallands län anser en assistent å länet erforderlig, vilken då borde placeras i lönegraden B 25, och överlantmätaren i Norrbottens län finner assistenter böra hänföras till lönegraden B 24.

Redan tidigare har omnämnts, att lantmäteristyrelsen vid 1926 års omorganisation av lantmäterikontoren hemställde, att då föreslagna tio ordinarie assistentbefattningar borde i lönehänseende placeras relativt högt eller i lönegraden B 25. Styrelsen framhöll därvid att, om det åsyftade ändamålet skulle vinnas eller verklig lättnad beredas överlantmätarna i de större länen, till deras hjälp måste ställas dugliga och lämpliga extra lantmätare med jämförelsevis stor erfarenhet, och borde avlöningen för dem så beräknas, att de därvid komme till någorlunda samma inkomster, som kunde påräknas vid tjänstgöring å distrikten.

Lantmäteristyrelsen finner givetvis fortfarande synnerligen önskvärt, att innehavare av dylik befattning må komma att under mera avsevärd tid kvarstanna å befattningen, och att avlöningsförmånerna därför så anpassas, att de i någon mån kunna jämställas med inkomsterna å distrikten. Som nämnts förutsattes emellertid jämväl, att platserna skulle upptagas såsom ordinarie befattningar, varigenom de uppenbarligen skulle bliva, om icke egentliga sluttjänster, så dock mera ägnade att för längre tid kvarhålla tjänsteinnehavarna. Genom 1926 års ovanberörda riksdagsbeslut har emellertid frågan i viss mån kommit i annat läge, då därvid principiellt frångicks dittillsvarande anordning med ordinarie assistentbefattningar, och dessa i stället inrättades såsom tjänster å extra stat. Lantmäteristyrelsen har icke

nu ansett sig kunna ifrågasätta en återgång till ordinarie assistenter, helst under den visserligen relativt korta tid, varunder anordningen med fasta icke-ordinarie befattningar varit i tillämpning, densamma onekligen visat sig medföra vissa fördelar. Under sådana förhållanden och då någon ändring i fråga om överlantmätarnas placering i lönehänseende, såsom ovan nämnts, icke ansetts böra i detta sammanhang ifrågasättas, finner sig styrelsen för närvarande icke heller böra upptaga spörsmålet om en lönereglering för assistenterna.

Inrättandet av de nuvarande tre förste assistentbefattningarna tillkom, såsom tidigare här anförts, för att erhålla mera kvalificerad assistenthjälp å de mest arbetstyngda kontoren, där anordningen avsågs att försöksvis komma i tillämpning. Hittills vunnen erfarenhet torde i stort sett visa, att man härigenom slagit in på rätt väg. Det har emellertid hittills icke låtit sig göra att för någon avsevärdare tid kvarhålla innehavarna av ifrågavarande befattningar å desamma. Sålunda har vardera av de tre befattningarna redan haft två innehavare, och inom närmaste tiden torde ombyte av befattningshavare åter komma att ske. Med nuvarande avlöningsförmåner blir ock gränsen mellan förste assistenter och assistenter ej så markerad, och skulle detta än mindre bliva förhållandet, därest det gällde tillsätta ett avsevärdare antal befattningar av förstnämnda slag. Lantmäteristyrelsen, som väl finner starka skäl tala för inrättandet av förste assistentbefattningar å vissa andra större lantmäterikontor, anser sig på grund av vad sålunda sagts icke, utan att lönefrågan för dessa befattningar samtidigt bringas till en slutlig omprövning, kunna biträda de från vissa överlantmätare framkomna förslagen om utökning av antalet sådana befattningar, och håller förty före, att någon ändring i fråga om antalet förste assistenter för närvarande icke heller bör ifrågasättas.

Behovet av ökade ordinarie arbetskrafter å lantmäterikontoren.

Redan med den ringa möjlighet till befordran till ordinarie tjänst, som nu föreligger, erbjuder en god rekrytering av de icke fackutbildade biträdena vissa svårigheter. Ett ökat antal ordinarie dylika befattningar skulle givetvis i hög grad underlätta denna rekrytering och göra anställningarna mera eftertraktade samt förebygga, att biträdena allt för ofta efter relativt kort tids tjänstgöring å lantmäterikontor sökte sig annan verksamhet. I detta sammanhang torde böra nämnas, att avgången bland sistnämnda icke-ordinarie biträden — frånsett fall, där befordran till ordinarie befattning förekommit — för de olika åren 1921—1928 varit resp. 9, 1, 7, 6, 8, 7, 5 och 8 eller tillhopa 51 stycken. Det genomsnittliga antalet icke ordinarie befattningshavare utgjorde för dessa år 36, vadan alltså under sagda åttaårsperiod avgången ur tjänsten av annan anledning än befordran med ungefär 40 % överstiger hela antalet icke ordinarie befattningshavare.

Berörda svårigheter inverka uppenbarligen även på överlantmätarnas arbeten, i det att genom ombyten av biträden överlantmätarna nödgas att i

högre grad än eljest ägna sig åt handledning och kontroll av biträdena och därigenom i allt för stor utsträckning hindras i sina övriga arbetsuppgifter.

Ur biträdenas egen synpunkt torde det icke kunna anses mera än rimligt, att större möjligheter till ordinarie anställning beredes dem, än vad som hittills är fallet.

Ifrågavarande personal uppgick den 1 juli 1929 till ett antal av icke mindre än 61 stycken, och kunde av dessa då 2 räkna över 16 tjänsteår, 2 över 11, 7 över 6, 7 över 4, 9 över 2 och 14 över 1 år. Givetvis skulle dessa siffror ställa sig avsevärt högre, därest icke den nyss antydda starka avgången till andra verksamhetsområden förekommit.

Av samma personal hade vid berörda tidpunkt 7 uppnått en levnadsålder av över 40 år, 3 över 35, 3 över 30 och 21 över 25 år.

För lantmäteristyrelsen har det därför tett sig angeläget och önskvärt, att arbetskrafterna å lantmäterikontoren så avpassas, att, i den mån ett konstant behov av arbetskrafter föreligger, detta i stort sett fylles med ordinarie personal. Vad sålunda sagts avser i första hand de icke fackutbildade biträdena, under det att för assistenterna, vilkas tjänstgöring i denna egenskap jämväl ingår såsom ett led i vederbörande extra lantmätares utbildning, någon rubbning i vad nu gäller, såsom redan nämnts, icke nu ifrågasättes. Angeläget är emellertid, vidare att tillse å ena sidan att icke mera kvalificerad arbetskraft användes, än som för ändamålet oundgängligen erfordras, men å andra sidan att icke underkvalificerad personal kommer till användning, varigenom tillförlitligheten i arbetet minskas och samtidigt överlantmätarens arbetstid till men för viktigare arbetsuppgifter måste i avsevärd omfattning ägnas kontroll och tillsyn av biträdets göromål.

För att erhålla möjligast tillförlitliga underlag vid bedömande såväl av behovet av olika slag av arbetskrafter å de olika lantmäterikontoren som ock huruvida tillgänglig sådan på mest ändamålsenliga sätt komme till utnyttjande, har lantmäteristyrelsen låtit verkställa omfattande statistiska undersökningar. Sålunda har varje befattningshavare, överlantmätarna dock undantagna, under tidsperioden november 1928—april 1929 för varje dag fått detaljerat redovisa den tid, som använts till olika slag av göromål, registratorsgöromål, granskning av lantmäteriförrättningar och statsbidragsärenden m. m., allt i enlighet med av lantmäteristyrelsen uppställt formulär. Kostnaderna för de arbeten, som utförts av annan än å kontoren anställd personal, hava särskilt redovisats.

För att det sålunda åvägabragta statistiska materialet skall kunna bliva belysande för förhållandena under ett helt arbetsår, har lantmäteristyrelsen vidare från överlantmätarna infordrat uppgift dels å antalet av de till lantmäterikontoren vid oktober månads utgång 1928 samt vid april månads utgång 1929, d. v. s. vid redogörelsetidens början resp. slut, inkomna men ej slutligen behandlade ärenden av olika slag dels ock å de under tidsperioderna 1 maj—31 oktober 1928 samt 1 november 1928—30 april 1929 inkomna ärendena. Jämväl hava överlantmätarna anbefallts att avgiva redogörelse

för samtliga på nu föreliggande frågas bedömande inverkande omständigheter och därvid särskilt angiva, huruvida under redogörelsetiden förhållanden i ena eller andra riktningen förekommit av beskaffenhet att göra det statistiska materialet i någon mån missvisande, ävensom att vid avgivande av förslag om personaluppsättning å kontoren beakta, att ej i något fall föresloges högre lönegrad eller mera kvalificerad arbetskraft, än omständigheterna oundgängligen påfordrade.

Den sålunda erhållna statistiska utredningen bilägges[1] härvid.

Med ledning av ovannämnda från lantmäterikontoren inkomna uppgifter har en härvid såsom bilaga D fogad[1] sammanställning uppgjorts, utvisande för vart och ett lantmäterikontor det antal arbetskrafter, oberäknat överlantmätarna själva, som under uppgiftstiden använts för olika slag av göromål. För överskådlighetens skull hava därvid de i statistiken upptagna särskilda arbetena med hänsyn till göromålens art sammanförts i sex olika grupper. Då statistiken angiver antalet effektiva arbetstimmar samt omfattar sex månader eller 149 arbetsdagar om 7 timmar, har för erhållande av antalet effektiva arbetskrafter det angivna antalet arbetstimmar delats med 7 × 149. Emellertid är att märka, att de erhållna siffrorna över använd arbetskraft bliva lägre än de verkliga, enär avdrag skett för sjukledigheter eller där vederbörande av annan anledning varit förhindrade sköta sin tjänst.

I anslutning till nämnda sammanställning har även upprättats bifogade[1] tablå (se bilaga E), utvisande fördelningen av å kontoren förekomna arbeten å de olika slagen biträden, varjämte över den under tiden 1 maj 1928—30 april 1929 å de särskilda kontoren inkomna arbetsmängden ävensom vid ingången och slutet av utredningshalvåret förefintlig arbetsbalans uppgjorts särskild tabell, som härvid bifogas[1] (se bilaga F).

Beträffande sistnämnda tabell bör framhållas, att däri förekommande uppgifter avse antalet förrättningar eller ärenden och ej enbart antalet diarienummer.

Till belysning i vad mån förhållandena under redogörelsetiden kunna gälla ifråga om hela året må i anslutning till samma tabell här påpekas, att under ett år eller under tiden 1 maj 1928—30 april 1929 till rikets samtliga lantmäterikontor inkommo 94 076 (44 161 + 49 915) ärenden, och att under redogörelsetiden — sex i stort sett vintermånader — avslutades 49 969 (49 915 + 5 829 — 5 775) ärenden eller alltså något över 53 % av samtliga under året nyinkomna ärenden.

Härvid är emellertid att märka dels att under vinterhalvåret det till följd av lantmäteriarbetena å distrikten naturligtvis lättare än under sommartiden låter sig göra, att å lantmäterikontoren förordna distriktstjänstemän, d. v. s. distriktslantmätare och extra lantmätare, och att således härigenom förstärkning av kontorens examinerade arbetskraft, jämväl oftast förekommer under den tid, ifrågavarande statistiska uppgifter avse, dels att den

[1] Införd i slutet av kapitlet.

effektiva arbetstiden å lantmäterikontoren under övriga delar av året är avsevärt mindre än under sistnämnda tid, enär under sommarmånaderna såväl vederbörande befattningshavares semesterledigheter i allmänhet uttagas som överlantmätarnas inspektionsresor måste ske. Härtill kommer att, under det den dagliga arbetstiden å kontoren utgör sju timmar, under tre av sommarmånaderna viss inskränkning däri må medgivas, något som under sistförflutna år visserligen i en del fall, till följd av göromålens omfattning, icke låter sig göra.

Ett summariskt överslag visar, att man på grund av nämnda omständigheter bör räkna med att under vinterhalvåret medhinna inemot 60 % av årets totala arbetsbörda, därest ökning av arbetsbalansen skall kunna undvikas. Uppenbart torde därför vara, att, såsom redan framhållits, den å lantmäterikontoret förefintliga personalen icke varit tillfyllest.

Såsom synes har antalet under vinterhalvåret inkomna ärenden varit betydligt större än under sommarhalvåret, och är detta förhållandet särskilt beträffande de norrländska länen. Detta hänger till väsentlig del samman med arten av förekommande lantmäteriförrättningar sålunda, att i län med utpräglad avstyckningsverksamhet någon nedgång i antalet ärenden icke förekommit under sommaren utan i vissa fall tvärtom en icke obetydlig ökning. Motsatt är förhållandet i de län, där den egentliga skiftesverksamheten varit övervägande.

Rörande de omständigheter, som för de särskilda länen kunna vara av betydelse vid bedömandet av utredningens resultat skall nedan närmare redogöras.

Emellertid vill styrelsen redan nu ytterligare framhålla, att tiden för undersökningarna måst förläggas så snart efter den nya jorddelningslagens ikraftträdande, att den av denna lagstiftning förorsakade ökningen av lantmäterikontorens arbeten icke helt hunnit komma till synes. Sålunda har, till följd av de svårigheter för vederbörande distriktstjänstemän, som tillämpningen av den nya jorddelningslagen givetvis till en början måst medföra, samt den av denna lag föranledda omständligare behandlingen av förekommande förrättningar, antalet avslutade sådana under sista tiden visat en betydande nedgång — för år 1928 med för hela riket omkring 3 000 förrättningar — vilket åter gjort, att till lantmäterikontoren under undersökningsåret inkommit väsentligt mindre antal granskningsärenden, än vad man för framtiden har att räkna med. I statistiken har ej heller kunnat medtagas den verksamhet, som å kontoren förekommer ifråga om den besökande allmänhetens och lantmätarnas betjänande med råd och upplysningar i en mängd olika fall, och som av överlantmätarna kräver ett icke blott kvalitativt arbete utan även ett synnerligen tidsödande sådant. Ett annat förhållande, som för ett rättvist bedömande av undersökningsresultatet här bör framhållas, är att åt arbetet med egentlig arkivvård hittills icke hunnit ägnas erforderlig tid, ett arbete som för framtiden måste bliva av relativt stor omfattning. Att märka är

även, såsom redan nämnts, att tidsuppgifterna avse verklig arbetstid, och att däri icke ingår av vederbörande biträden åtnjuten semester eller annan tjänstledighet. I detta sammanhang torde även böra påpekas, att å lantmäterikontoren förefintligt behov av examinerad personal till följd av det begränsade antalet extra lantmätare icke kunnat i erforderlig utsträckning fyllas. Vad här i korthet framhållits torde visa, att behovet av biträden å lantmäterikontoren i verkligheten är större, än vad av de statistiska uppgifterna direkt kan utläsas. Lantmäteristyrelsen vill i anslutning härtill erinra därom, att, såsom redan tidigare här nämnts, tiden ej medgivit överlantmätarna att i den omfattning, som varit erforderlig, verkställa inspektioner och i övrigt leda den praktiska lantmäteriverksamheten.

Då lantmäteristyrelsen härefter övergår till att på grundval av föreliggande utredningar beräkna det erforderliga antalet tjänster samt de lönegrader, vari dessa böra placeras, tillåter sig styrelsen förutskicka, att, i händelse frågan om antal och placering i lönegrad av sådana tjänster skulle vinna sin lösning på ett enligt styrelsens mening tillfredsställande sätt, styrelsen utgått från att den ökade rutinen skall kunna i längden, åtminstone i någon mån, verka besparande på arbetskrafterna, liksom att en ej obetydlig del av arbetet å kontoren fortfarande bör avses för icke ordinarie personal. Med hänsyn till ordinarie befattningshavares skyldighet att underkasta sig förflyttning från ett lantmäterikontor till annat, och då man alltid måste räkna med en icke obetydlig avgångsprocent för den kvinnliga personalen, synes det vara helt uteslutet, att några nu oförutsedda förhållanden skulle kunna komma att vid någon tidpunkt medföra övertalighet av ordinarie personal. I fråga om assistenterna, vilka förordnas tills vidare under viss tid, föreligger uppenbarligen icke någon fara för erhållande av övertalig personal. Med sålunda angiven utgångspunkt har styrelsen i det följande i stort sett beräknat antalet assistenter efter för närvarande å vederbörande lantmäterikontor föreliggande behov av hel sådan arbetskraft samt den ordinarie icke fackutbildade personalen till ett antal, som motsvarar omkring två tredjedelar av det totala behovet av dylik personal. Emellertid vill lantmäteristyrelsen såsom sin uppfattning uttala, att någon minskning av behovet av arbetskrafter å lantmäterikontoren för framtiden icke är att förvänta utan tvärtom en ej obetydlig ökning därav.

Vad härefter fördelningen av arbetet emellan den fackutbildade personalen samt i övrigt mer eller mindre kvalificerad arbetskraft angår, har styrelsen utgått från att arbetet i den omfattning, sådant är möjligt, bör anförtros åt icke lantmäteriutbildad personal. Otvivelaktigt skulle i längden viss besparing kunna vinnas, om en del av det arbete, som nu utföres av assistenter, kunde överflyttas å andra särskilt kvalificerade biträden. Visserligen torde alltjämt i allmänhet granskning av lantmäteriförrättningar före förrättningarnas fastställelse och uppsättande av därmed sam-

manhängande utlåtanden m. m. ävensom till stor del statsbidragsärenden, granskning av rese- och arvodesräkningar, utredningar samt uppläggande av jord- och fastighetsregister böra anförtros åt personal med lantmätarekompetens. Däremot skulle, på sätt nedan närmare angives, vissa delar av förenämnda arbeten ävensom registrators- och arkivariegöromål samt förande av jord- och fastighetsregister i större utsträckning än hittills kunna utföras av icke examinerad arbetskraft, som därvid emellertid till icke ringa del bör vara mera kvalificerad, än vad som i allmänhet fordras av kanslibiträden. För ritning och kopiering av kartor, kartkonservering samt utdrag av jord- och fastighetsregister och av äldre svårtolkade handlingar torde såsom hittills böra avses kansli- eller kontorsbiträden. Till rena avskrifter böra användas skrivbiträden. I fall där särskild expeditionsvakt är erforderlig, bör åt honom, förutom vanliga vaktmästaregöromål, jämväl kunna uppdragas renskrivningsarbeten samt handräckningsgöromål i arkivet.

Med hänsyn därtill, att å de olika lantmäterikontoren de särskilda göromålen icke förekomma jämnt fördelade, är det dock nödvändigt, att för arbetets jämna gång ett och samma biträde sysselsättes med olika göromål. Vid de större kontoren med dess större biträdespersonal kan man givetvis lättare fördela olika arbeten å särskilda biträden, men vid de mindre kontoren torde detta i allmänhet icke låta sig göra.

Skola mera kvalificerade göromål i den omfattning ovan nämnts anförtros åt icke lantmäteriutbildad personal, har det synts styrelsen nödvändigt att införa en särskild tjänst, vars innehavare avses att komma till användning å lantmäterikontor i de fall, där antingen stadigvarande assistenthjälp därigenom skulle bliva obehövlig, eller ock utökning av assistenternas antal kunna undvikas. Ett dylikt utbytande av examinerad arbetskraft mot mera kvalificerad icke fackutbildad personal måste givetvis vara förenad med god ekonomi, då därigenom utgifterna för examinerade biträden komma att nedbringas.

Redan förut har antytts att vissa arbeten av de för assistenterna avsedda göromålen skulle kunna utföras av mera kvalificerade icke examinerade biträden. Härvid syftas i första hand på vissa vid den tekniska granskningen av lantmäteriförrättningar förekommande räkne- och kontrollarbeten av olika slag, granskning av förrättningsakten vid slutlig redovisning av sådana ävensom i viss mån granskning av statsbidragsärenden, upplägganде och förande av jord- och fastighetsregister samt uppsättande av protokoll och utlåtanden. En annan grupp göromål, som lämpligen bör uppdragas åt dylika biträden, äro vissa arkivundersökningar och därmed sammanhängande utredningar, utfärdande av arealbevis, allmänhetens betjänande med upplysningar rörande förrättningshandlingar och kartor samt arkivets tillsyn och skötsel i allmänhet. Samtliga dessa arbeten äro i stort sett av krävande beskaffenhet, och gäller detta i särskild grad granskningsgöromålen och vad därmed sammanhän-

ger, därvid det hos biträdet måste förutsättas sådan skolunderbyggnad, att det vid kontrollarbetet, speciellt efter nya mätningsförordningens tillämpning, erforderliga räknearbetet av biträdet kan utföras. Då verkställandet av dessa arbeten fordrar icke blott god skolunderbyggnad utan jämväl i icke ringa grad kännedom om gällande författningar och föreskrifter å området, måste för biträdena, enligt styrelsens mening, bestämmas sådan lönegrad, att utsikt finnes att förvärva fullt kvalificerad och i övrigt lämplig personal. Styrelsen har härvid haft under övervägande att upptaga ifrågavarande befattningshavare såsom kansliskrivare, vilka såväl i fråga om lönestallning som beträffande allmänna kompetenskrav synas ungefär motsvara det här föreliggande behovet. Vid övervägande av denna fråga har styrelsen emellertid stannat vid att föreslå införandet av en befattning med placering i lönegraden B 10, eller alltså en lönegrad lägre än kansliskrivaretjänsten, och vars innehavare bör benämnas kanslist. Denna benämning synes bättre täcka här ifrågavarande göromåls art, och lön enligt lönegraden B 10 synes styrelsen möjligen vara, om också liggande i underkant, dock tillräcklig för att få platserna besatta med för uppgifterna nöjaktigt kvalificerade krafter. Givetvis böra här ifrågasatta befattningar i vanlig ordning kungöras lediga och omprövning ske av de sökandes kompetens efter närmare angivna grunder för de med befattningarna avsedda kvalificerade arbetsuppgifterna.

Även om i detta sammanhang någon detaljerad utformning av bestämmelserna i fråga om kompetensfordringar möjligen icke erfordras, torde i allt fall för frågans belysande böra något redogöras för de kompetenskrav, som enligt styrelsens mening böra uppställas. I fråga om skolunderbyggnad bör sålunda fordras studentexamen med minst betyget godkänd i matematik eller minst avgångsexamen från 8-klassig normalskola för flickor eller därmed jämställd läroanstalt jämte bevis om kunskaper i svenska och matematik, motsvarande studentexamens kurs i dessa ämnen. Härefter bör specialutbildning ske i erforderliga delar. Sålunda bör fordras kunskap i de för en lantmätare i allmänhet förekommande enklare byråarbetena såsom kartors konstruerande och kopiering, arealuträkning, uppskattning, beskrivningars upprättande m. m. ävensom i tolkning av äldre handskrifter. Därjämte bör fordras kännedom om huvudsakliga innehållet i vissa författningar och föreskrifter, i första hand gällande mätningsförordning och därtill hörande verkställighetsföreskrifter samt jord- och fastighetsregisterförordningarna. För en dylik utbildning bör förutsättas minst två års praktik hos lantmätare samt därjämte tillräcklig tjänstgöring å lantmäterikontor. Till utrönande av, att vederbörande aspirant äger erforderliga specialkunskaper, skall verkställas särskild prövning inför av lantmäteristyrelsen förordnad prövningsförrättare.

Givetvis kunna vid befattningarnas första tillsättande vissa svårigheter att erhålla kompetenta sökande väntas uppstå; men den möjligheten, att ledig befattning av sådan anledning till en början icke skulle kunna be-

sättas, bör uppenbarligen ej i och för sig utgöra något hinder för inrättandet av ifrågavarande tjänster.

Erfoderliga arbetskrafter å de olika lantmäterikontoren.

Lantmäteristyrelsen övergår härefter till att, med ledning av föreliggande utredningar, något närmare redogöra för behovet av arbetskrafter å lantmäterikontoren i de olika länen, sådant detta behov vid tiden för utredningarnas slutförande eller således den 1 maj 1929 kommit till synes.

Stockholms län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgjordes av 1 förste assistent, 1 assistent och 1 extra assistent, 2 ordinarie kanslibiträden, 1 ordinarie kontorsbiträde samt 3 extra ordinarie och 2 extra icke fackutbildade befattningshavare. Sedermera har en av de extra befattningshavarna uppflyttats till extra ordinarie sådan, varjämte ytterligare ett extra biträde anställts. Frånsett assistenter utgöres den icke ordinarie biträdespersonalen således för närvarande av 4 extra ordinarie och 2 extra befattningshavare samt hela den icke fackutbildade personalen av tillsammans 9 biträden.

Av ovannämnda sammanställning, bilagan E, framgår att de tre assistenterna uteslutande varit sysselsatta med sådant arbete, för vilket i allmänhet lantmätarekompetens erfordras (grupperna A och B). Detta arbete komme, enligt vad överlantmätaren i länet framhållit, icke blott att bliva konstant utan även att i vissa delar ökas, varför överlantmätaren ock funnit, att ett stadigvarande behov av tre assistenter förelåge, samt att dessutom extra sådan erfordrades under vissa tider.

Vad de icke fackutbildade biträdena angår hava, såsom synes, omkring fyra och ett halvt sådana varit sysselsatta med registrators- och arkivariegöromål samt vid förandet av jord- och fastighetsregister, över två med kartkopiering och därmed jämförligt arbete samt omkring ett halvt med vanligt renskrivningsarbete. Förutom sistnämnda arbete äro sagda göromål till största delen av beskaffenhet att väl motsvara ett kanslibiträde i allmänhet åliggande uppgifter, och gäller detta i all synnerhet förstnämnda grupp av ärenden, varav en stor del påfordrar större kvalifikationer än som vanligen äro tillfinnandes hos kanslibiträden. Överlantmätaren har emellertid stannat vid att föreslå, att såsom ordinarie beräknades allenast tre biträden i lönegraden B 7 och tre i lönegraden B 4. Ehuru de egentliga vaktmästaregöromålen endast synes hava upptagit hälften av en persons tid, har överlantmätaren, då den å kontoret anställda expeditionsvakten till övrig del med gott resultat kunnat användas vid åtskilliga arbeten inom arkivet, ifrågasatt uppförandet av en ordinarie expeditionsvakt i lönegraden B 5.

Av skäl, som förut påpekats, är biträdesbehovet större, än vad de statistiska uppgifterna direkt giva vid handen, och detta bekräftas även av överlantmätarens yttrande i frågan. Förutom det ökade arbete å lant-

mäterikontoret, som den nya jorddelningslagen kommer att medföra, lärer, såsom överlantmätaren ock framhållit, under närmaste tiden fastighetsregister såsom för stad till mycket stor omfattning komma att upplåggas för olika samhällen, varjämte man även för framtiden har att räkna med ökat arbete med icke blott förande utan jämväl upplåggande av dylika register, allt förhållanden, som givetvis ej kunnat komma till synes i förenämnda uppgifter.

På grund av vad sålunda sagts och med stöd av föreliggande utredning finner lantmäteristyrelsen den av överlantmätaren föreslagna uppsättningen av examinerad arbetskraft å kontoret vara väl motiverad. Redan under den efter redogörelsetidens slut hittills förflutna delen av året har emellertid särskilt fastighetsregisterarbetet å kontoret ökats i sådan utsträckning, att ytterligare assistenthjälp skulle erfordras. Med det relativt begränsade antal extra lantmätare som förefinnes, låter sig detta dock knappast göra, varför ock jämväl med hänsyn till, att de befintliga assistenterna må på lämpligaste sätt komma till utnyttjande, styrelsen håller före, att kontoret bör beredas tillgång på mera kvalificerad arbetshjälp genom inrättandet av en för icke fackutbildat biträde avsedd befattning av förutnämnda kanslisttyp. På ett dylikt biträde skulle därtill kunna överflyttas en del av det överlantmätaren och assistenterna nu åvilande arbetet med ledning och kontroll av de övriga kvinnliga biträdenas göromål, varigenom det av överlantmätaren förutsatta anställandet av extra assistent skulle kunna besparas och jämväl den föreslagna utökningen av kansli- och kontorsbiträden kunde undvikas. I stället torde däremot böra inrättas en befattning, avsedd för allenast renskrivningsgöromål. Visserligen har dylikt arbete förekommit i relativt liten grad — 0·4 av en persons fulla arbetstid — men med hänsyn till möjligheten av att å ett lantmäterikontor av nu ifrågavarande storlek på ett mera rationellt sätt än å mindre kontor fördela förekommande göromål, anser lantmäteristyrelsen att allt för stora svårigheter icke böra möta för sistnämnda anordning.

Styrelsen finner sig alltså böra föreslå, att, med bibehållande av 1 förste assistent och 1 assistent, ytterligare 1 assistent fast anställes samt att 6 av de 9 befintliga befattningarna för icke fackutbildade biträden beräknas såsom ordinarie sålunda, att de två kanslibiträdesbefattningarna jämte kontorsbiträdesbefattningen bibehållas, samt att 1 kanslist- och 1 skrivbiträdesbefattning nyinrättas — den förstnämnda i lönegraden B 10 och den senare i lönegraden B 2 — varjämte 1 expeditionsvakt i lönegraden B 5 anställes.

Uppsala län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgöras av 1 ordinarie kanslibiträde och 2 extra ordinarie icke fackutbildade befattningshavare, varjämte extra assistent under de senare åren varit förordnad 6 à 8 månader årligen.

Av bilagan E framgår, att assistenten i stort sett sysselsatts med granskningS- och därmed jämförligt arbete. Jämväl de icke fackutbildade biträdena hava varit verksamma vid dylikt arbete i, såsom synes, synnerligen hög grad. Sålunda visar statistiken, att över ett dylikt biträdes hela arbetstid åtgått till dessa göromål, under det att de två andra biträdena till allra största delen varit sysselsatta med registrators-, arkivarie- och kartkopierings- samt andra därmed likartade arbeten. Endast i relativt liten grad hava renskrivnings- och vaktmästaregöromål förekommit.

Överlantmätaren föreslår på anförda skäl i sitt yttrande, att en assistent måtte fast anställas eller, om mot förmodan detta icke skulle låta sig göra, att en ordinarie befattning för icke fackutbildat biträde måtte inrättas med sådan lönegrad — B 11 — att till befattningen kunde erhållas fullt kvalificerade sökande. Vidare föreslår överlantmätaren att, med bibehållande av den nuvarande kanslibiträdesbefattningen, en icke-ordinarie expeditionsvakt måtte anställas, vilken då skulle, förutom vanliga vaktmästaregöromål, utföra även förekommande renskrivningsarbeten.

Såsom överlantmätaren framhållit torde, enär å kontoret förekommande granskningsärenden delvis äro av synnerligen krävande art, de lämnade uppgifterna i viss mån visa mindre än den verkligen föreliggande arbetsmängden. Erinras må även, att enligt uppgifterna i bilagan F antalet balanserade ärenden ökats från 4·0 % vid redogörelsetidens början till 10·4 % vid dess slut, allt av under närmaste tiderna därförut inkomna ärenden.

Lantmäteristyrelsen, som väl finner att behov av assistenthjälp å kontoret i relativt hög grad föreligger, anser sig emellertid icke kunna föreslå någon fast assistentplats därstädes. Under sådana förhållanden och med hänsyn till den, såsom ovan nämnts, stora omfattningen av förekommande, egentligen lantmätarekompetens förutsättande granskningsarbeten, anser lantmäteristyrelsen det oundgängligt, att ett högre kvalificerat icke fackutbildat biträde — kanslist — å kontoret anställes. Inrättandet av en dylik tjänst utgör tydligen enda förutsättningen för att anställandet å kontoret av fast assistent skall kunna besparas.

Styrelsen tillåter sig alltså föreslå, att å lantmäterikontoret i Uppsala län, med bibehållande av den nu befintliga kanslibiträdesbefattningen, en ordinarie kanslistbefattning nyinrättas med placering i lönegraden B 10.

Södermanlands län.

Å lantmäterikontoret i detta län äro anställda 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde och 1 extra ordinarie icke fackutbildad befattningshavare, varjämte även tillfällig assistenthjälp förekommit.

Såsom av de statistiska uppgifterna synes, har assistenten i stort sett uteslutande varit sysselsatt med granskning- och annat mera kvalificerat arbete, vilka göromål krävt en persons hela arbetstid. Registrators-, arkivarie- och kartkopierings- samt annat därmed likställt arbete hava ut-

förts av de icke fackutbildade biträdena samt påfordrat närmast ett och ett halvt dylikt biträde, under det att vanliga renskrivningsgöromål krävt ett biträdes halva arbetstid.

Överlantmätaren anser, att stadigvarande sysselsättning å kontoret med säkerhet måste beräknas för en assistent, ett kanslibiträde samt ett rit- och skrivbiträde, vilket sistnämnda biträde överlantmätaren på anförda skäl funne böra placeras i högre lönegrad än kontorsbiträdesgraden. De statistiska uppgifterna gåve, enligt överlantmätarens förmenande, en riktig uppfattning av arbetenas å kontoret omfattning och, även om någon ökning däri för framtiden vore att förvänta, torde den sålunda till synes komna arbetsmängden i stort sett bliva konstant.

Av uppgifterna framgår, att balansen av ärenden vid redogörelsetidens början liksom vid dess slut varit relativt stor, 23·8 % resp. 16·6 % av inkomna ärenden, men förklaras detta i huvudsak av vissa till kontoret inkomna mera tillfälliga ärendens omfattning.

Mot den av överlantmätaren framförda meningen om behovet av arbetskrafter å lantmäterikontoret torde icke någon vägande invändning kunna göras, och att en fast assistent erfordras, lärer vara ofrånkomligt, liksom att det nuvarande kanslibiträdet icke kan undvaras. Beträffande rit- och skrivbiträdet torde knappast någon tvekan böra råda om dess behövlighet. Emellertid är styrelsen icke för närvarande beredd att föreslå inrättandet av ytterligare en ordinarie biträdestjänst å kontoret.

Styrelsens förslag innebär således, att å lantmäterikontoret i Södermanlands län en fast assistentbefattning nyinrättas och att nuvarande ordinarie kanslibiträdestjänst bibehålles.

Östergötlands län.

Biträdespersonalen å lantmäterikontoret utgöres av 1 fast anställd assistent, 1 ordinarie kanslibiträde och 2 extra ordinarie icke fackutbildade befattningshavare.

Av statistiken framgår, att assistenten uteslutande varit sysselsatt med gransknings- och därmed jämförligt arbete, samt att han däråt fått ägna icke obetydlig tid utöver den föreskrivna dagliga tjänstetiden ävensom söndagar. Jämväl de icke fackutbildade biträdena hava, såsom synes, i icke obetydlig grad varit verksamma vid dylikt arbete, och har därtill samt till registrators-, arkivarie-, kartkopierings- och därmed likställt arbete åtgått över två biträdens hela arbetstid. Till renskrivnings- och vaktmästaregöromål har använts omkring 0·4 av ett biträdes fulla tid.

De lämnade statistiska uppgifterna ansåges av överlantmätaren riktigt återgiva förhållandena, och vore någon minskning av göromålen å kontoret icke att förvänta, varför ock de båda extra ordinarie biträdena bleve fullt erforderliga och borde beredas ordinarie anställning. Överlantmätaren framhåller, att förutom den fast anställde assistenten ytter-

ligare ett konstant behov av assistenthjälp under omkring fyra månader årligen förefunnes.

Lantmäteristyrelsen finner av den föreliggande utredningen tydligt framgå icke blott att fast assistent såsom hittills erfordras, utan även att gransknings- och därmed jämförligt arbete å kontoret är av den omfattningen, att ytterligare examinerad biträdeshjälp därför erfordras. I detta sammanhang torde jämväl böra framhållas den balans av ärenden, som förelegat (se bilagan F), och att, även om den stora balansen vid redogörelsetidens början, såsom överlantmätarens uppgift visar, får anses bero på vissa tillfälliga ärendens omfattning, densamma i allt fall är anmärkningsvärt stor. Emellertid bör ytterligare examinerad arbetskraft kunna beredas genom tillfällig anställning av extra assistent under vintertiden. Lantmäteristyrelsen anser däremot, att den ordinarie icke fackutbildade arbetskraften tarvar utökning. Ehuru arbetets art skulle häntyda på behovet av ytterligare en befattning i lönegraden B 7, har dock styrelsen, med utgångspunkt därifrån, att, där tidigare två ordinarie icke fackutbildade biträden anställts, det ena placerats i lönegraden B 4, icke ansett sig böra föreslå högre lönegrad än sist angivna för den av styrelsen ifrågasatta nya befattningen.

Lantmäteristyrelsen tillåter sig därför föreslå att, med bibehållande av den å kontoret fast anställde assistenten, och det ordinarie kanslibiträdet, en ordinarie kontorsbiträdesbefattning nyinrättas med placering i lönegraden B 4.

Jönköpings län.

Biträdespersonalen å lantmäterikontoret utgöres av 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 3 extra icke fackutbildade befattningshavare.

Såsom de statistiska uppgifterna utvisa, har assistenten varit fullt sysselsatt uteslutande med gransknings- och därmed likställt arbete. Dessutom har dylikt arbete utförts av icke fackutbildade biträden till, såsom synes, en omfattning av i det närmaste en persons fulla arbetstid (0·9). Registrators-, arkivarie-, kartkopierings- och därmed likartade arbeten hava krävt över en och en halv persons samt renskrivnings- och vaktmästaregöromål över en halv persons hela arbetstid.

Överlantmätaren anser, att det föreliggande statistiska materialet i stort sett utvisade nuvarande omfattningen av göromålen å kontoret, men att arbetet därstädes, särskilt med hänsyn till nya jorddelningslagens tillämpning samt till upprättande och förande av fastighetsregister för vissa samhällen, för framtiden komme att ökas. Redan nu finner överlantmätaren ett stadigvarande behov föreligga av mera än en assistent och dessutom av över tre kvinnliga biträden samt betonar, på anförda skäl, att ett av dessa borde i lönehänseende beredas bättre ställning än kanslibiträden och därför placeras i lönegraden B 11.

Den verkställda utredningen torde tydligt visa icke blott att ett stadigvarande behov föreligger av en assistent, utan även att de för examinerad arbetskraft egentligen avsedda göromålen äro av den omfattning, att desamma därutöver kräva betydande biträdeshjälp. Vid sådant förhållande torde skäl förefinnas att, jämte utbytande av den extra assistentbefattningen mot fast sådan, nyinrätta en kanslistbefattning. Utredningen torde ådagalägga att därjämte och utöver det nuvarande kanslibiträdet ytterligare ett icke fackutbildat biträde erfordras. Emellertid har lantmäteristyrelsen icke velat för det närvarande ifrågasätta så stor utökning av den fasta arbetskraften, utan har styrelsen ansett, att man tills vidare bör stanna vid samma personaluppsättning, som ovan föreslagits för lantmäterikontoret i Östergötlands län.

Styrelsen föreslår alltså att, med bibehållande av den ordinarie kanslibiträdesbefattningen, en fast assistentbefattning samt en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 måtte nyinrättas.

Kronobergs län.

Å lantmäterikontoret finnas för närvarande anställda 1 ordinarie kanslibiträde och 1 extra icke fackutbildat biträde. Under de senaste åren har därjämte extra assistenter varit förordnade under betydande delar av året, varjämte till extra skriv- och rithjälp utbetalts bortåt 1 000 kronor varje år.

Assistenterna hava såsom synes varit sysselsatta med granskningsgöromål samt uppläggande och förande av fastighetsregister under hela tjänstgöringen, och har detta arbete för dem omfattat över 0·7 av en persons hela arbetstid. Kanslibiträdet har i ungefär samma omfattning varit sysselsatt med dylikt kvalificerat arbete, och har renskrivningsarbetet till avsevärd del utförts av å kontoret icke anställda personer.

Överlantmätaren framhåller, att arbetet å kontoret kunnat medhinnas allenast därigenom, att överlantmätaren därtill själv använt mycken övertid — ett förhållande, som givetvis icke kommit till synes i statistiken, men som lantmäteristyrelsen är i tillfälle vitsorda. Vidare erinrar överlantmätaren, att till kartritning och renskrivning använts å kontoret icke anställd personal, och anser han att göromålen för framtiden, bland annat till följd av uppläggande och förande av fastighetsregister, komme att ökas. Till följd av omfattningen av det mera kvalificerade arbetet, erfordrades enligt överlantmätaren antingen såsom hittills extra assistenthjälp eller anställande av fast sådan.

Lantmäteristyrelsen ansluter sig till vad sålunda uttalats och anser, att ständigt biträde av assistent bör beredas överlantmätaren.

Vad sålunda sagts innebär, att å lantmäterikontoret i Kronobergs län, med bibehållande av där förefintlig kaslibiträdesbefattning, en fast assistentbefattning bör nyinrättas.

Kalmar län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgöras av 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde och 2 extra ordinarie icke fackutbildade befattningshavare, varjämte extra skrivhjälp i viss mindre omfattning använts.

Assistenten har, såsom av de statistiska uppgifterna framgår, använt hela sin arbetstid till granskning- och därmed jämförligt arbete. Dylikt arbete har jämväl till över 0·3 av en persons fulla arbetstid utförts av icke fackutbildade biträden, vilka därjämte till över full arbetstid för två personer varit sysselsatta med registrators-, arkivarie- och kartkopierings- och därmed jämförliga göromål. Vanliga renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava tagit omkring en persons halva tid i anspråk.

Efter att hava framhållit, att arbetena å lantmäterikontoret under redogörelsetiden till följd av omändringsarbeten inom lokalerna i viss mån gått något långsammare än under vanliga förhållanden men att däremot under samma tid all arkivvård måst ligga nere och att några arbeten i fråga om fastighetsregister icke verkställts, yttrar överlantmätaren, att man kunde förvänta en väsentlig ökning av arbetsbördan å kontoret, även om denna ökning icke skulle komma att göra sig fullt gällande förrän om några år. Överlantmätaren, som hölle för troligt, att för framtiden därför ytterligare ett biträde utöver nuvarande komme att erfordras, ansåge att redan med hänsyn till nu föreliggande arbetsbörda den ordinarie biträdespersonalen å kontoret icke kunde sättas till mindre än en assistent, ett kansli- och två kontorsbiträden.

Utredningsmaterialet torde enligt styrelsens mening fullt visa, att ett stadigvarande behov av minst en examinerad arbetskraft föreligger, och att ändock en del granskningsarbeten måste överlåtas åt icke fackutbildad personal, vid vilket förhållande styrelsen finner den hittillsvarande extra assistentbefattningen lämpligen böra utbytas mot en fast sådan. Jämväl överlantmätarens mening om behövligheten av tre ordinarie icke fackutbildade biträden har visst fog för sig. För vinnande av närmare erfarenhet och med hänsyn jämväl till att antalet balanserade ärenden nedgått — från 17·1 % vid redogörelsetidens början till 6·4 % vid dess slut — anser styrelsen, att för närvarande lämpligen allenast en av de nuvarande extra biträdesbefattningarna bör utbytas mot ordinarie sådan och att denna då, i enlighet med överlantmätarens förslag, bör avses för ett kontorsbiträde i lönegraden B 4.

Lantmäteristyrelsens förslag går alltså ut på att, med bibehållande av den ordinarie kanslibiträdesfattningen, en fast assistentbefattning och en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 å kontoret nyinrättas.

Gotlands län.

Ett ordinarie kanslibiträde finnes för närvarande anställt å kontoret, och har för detta full sysselsättning funnits på sätt av statistiken framgår.

Vid sådant förhållande och då någon utökning av den ordinarie arbetskraften icke bör ifrågasättas, saknar lantmäteristyrelsen anledning att nu föreslå någon förändring i fråga om biträdespersonalen.

Blekinge län.

Å kontoret finnas för närvarande anställda ett ordinarie kanslibiträde och en extra ordinarie icke fackutbildad befattningshavare. Dessa hava huvudsakligen varit sysselsatta — förutom med något granskningsarbete — med registrators-, arkivarie-, kartkopierings- och därmed jämförligt arbete samt endast i relativt ringa grad — 0·3 av en persons hela arbetstid — med vanligt renskrivningsarbete.

Överlantmätaren framhåller, att statistiken i så måtto vore missvisande, att överlantmätaren själv, till följd därav att biträden under redogörelsetiden varit sjuklediga, åtagit sig den därigenom ökade arbetsbördan, samt att under samma tid arbetsmängden å kontoret på grund av minskad verksamhet hos länets distriktslantmätare varit mindre än å övriga tider av året. Arbetsbördan å kontoret vore redan och komme även under närmaste åren att förbliva, enligt överlantmätarens förmenande, av den omfattning att densamma krävde mera än ett biträde, och vore de biträdena å kontoren i allmänhet åvilande göromålen av den viktiga och maktpåliggande beskaffenhet, att biträdena borde vara berättigade till avlöning enligt 10:e resp. 8:e lönegraden.

Lantmäteristyrelsen, som väl finner att mera än ett biträde å kontoret erfordras för att arbetena där må kunna på lämpligt och skyndsamt sätt bedrivas, anser sig emellertid med hänsyn därtill, att arbetsmängden till väsentlig del betingats av tillfälliga omständigheter (inlösningsförrättningar) icke nu hava anledning att föreslå någon förändring beträffande den å kontoret tjänstgörande biträdespersonalen.

Kristianstads län.

Den å kontoret anställda biträdespersonalen utgöres av 1 assistent (ordinarie, avsedd att ersättas av fast anställd sådan), 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde, 1 ordinarie kontorsbiträde samt 1 extra ordinarie och 2 extra icke fackutbildade biträden.

Såsom av de statistiska uppgifterna framgår, hava båda assistenterna under hela tiden varit fullt upptagna med granskning- och därmed jämförligt arbete, och har jämväl en del dylikt arbete måst överlåtas å icke fackutbildat biträde. Registrators-, arkivarie- och därmed likartade arbeten hava krävt en och en halv persons fulla arbetstid, och omkring samma tid har åtgått till kartkopiering och kartlagning. Renskrivnings-

göromål hava upptagit 0·8 och vaktmästaregöromål 0·6 av en persons hela tid.

Överlantmätaren framhåller, att uppgifterna för redogörelsetiden vore missvisande till följd därav, att väderleksförhållandena under sistförflutna vinter ett par månader för distriktslantmätarna omöjliggjort allt utearbete, vilket åter föranlett att till kontoret inkomna granskningsärenden varit av mindre omfattning än under vanliga förhållanden, och beräknade överlantmätaren, som ansåge, att arbetet å kontoret för framtiden komme att ökas, att det stadigvarande behovet av biträden icke kunde sättas lägre än det nuvarande eller två examinerade samt fyra icke fackutbildade biträden jämte en vaktmästare.

Föreliggande utredning synes lantmäteristyrelsen uppenbart giva vid handen, att utöver den å övergångsstat uppförda ordinarie assistenten, avsedd att framdeles ersättas av fast anställd sådan, å kontoret erfordras minst en assistent, varav skulle följa att ytterligare en fast sådan befattning borde inrättas. Lantmäteristyrelsen har, särskilt med tanke på den förefintliga ringa tillgången på extra lantmätare, emellertid ansett sig för närvarande böra söka tillgodose detta behov genom såsom hittills tillfälliga förordnanden för distriktslantmätare eller eventuellt extra lantmätare att tjänstgöra å kontoret. För att i görligaste mån söka nedbringa behovet av dylik examinerad arbetskraft har styrelsen velat föreslå inrättandet av en mera kvalificerad men för icke fackutbildat biträde avsedd befattning av förut nämnd kanslisttyp. Ehuru såsom nämnts tre befattningshavare varit fullt sysselsatta med mera kvalificerat biträdesarbete, har styrelsen, jämväl med hänsyn därtill, att enbart renskrivningsgöromål tagit bortåt en persons hela tid (0·8) i anspråk, icke nu ansett sig böra föreslå någon ändring i fråga om kansli- och kontorsbiträdesbefattningarna, varemot enligt styrelsens mening en expeditionsvaktsbefattning bör inrättas. Styrelsen vill till stöd för denna sin ståndpunkt erinra därom, att kontorets lokaler äro belägna på ett ej obetydligt avstånd från länsstyrelsen, varför vaktmästarebiträde därifrån ej kan erhållas, även som att kontoret disponerar betydande utrymmen i två olika våningar.

Styrelsen föreslår alltså att, med bibehållande av nu befintliga en assistent, en kanslibiträdes- och en kontorsbiträdesbefattning, en kanslistbefattning i lönegraden B 10 och en expeditionsvaktstjänst i lönegraden B 5 måtte såsom ordinarie nyinrättas.

Malmöhus län.

Å lantmäterikontoret finnas anställda 1 assistent (ordinarie, avsedd att ersättas av fast anställd sådan), 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde, 1 ordinarie kontorsbiträde samt 1 extra ordinarie och 2 extra icke fackutbildade biträden.

Av den statistiska utredningen framgår, att granskning- och därmed

jämförligt arbete samt uppläggande och förande av fastighetsregister upptagit båda assistenternas fulla arbetstid, men även att enbart granskningsarbete samt uppläggande av fastighetsregister, d. v. s. en assistent egentligen tillkommande göromål, utförts av icke fackutbildade biträden till en omfattning av även 0·7 av en persons hela arbetstid. Registrators-, arkivarie-, kartkopierings- och likartade arbeten hava krävt tre dylika biträdens hela tid, under det att renskrivnings- och vaktmästaregöromål upptagit 1·3 av en persons arbetstid.

Överlantmätaren finner den statistiska utredningen tämligen väl angiva den förefintliga arbetsmängden men framhåller, att av redogörelserna däremot icke framginge den tid, som åtgått till allmänhetens betjänande samt till meddelande av upplysningar. Särskilt omfattningen av dels arbetena med fastighetsregister, dels det av den nya jorddelningslagen föranledda tyngande granskningsarbetet gjorde, enligt överlantmätarens mening, att de nuvarande arbetskrafterna å kontoret blev otillräckliga, och ansåge överlantmätaren, att kontoret för framtiden borde hava tillgång till tre examinerade biträden, fyra biträden utan fackinsikter och en vaktmästare, vilken senare, i lönegraden B 5, jämte tre av de icke fackutbildade biträdena, samtliga i lönegraden B 7, borde hava ordinarie anställning.

Lantmäteristyrelsen, som icke förbisett den relativt stora balansen av ärenden (se bilagan F) och även är i tillfälle att vitsorda den betydande omfattningen av särskilt granskings- och fastighetsregisterarbeten, anser sig dock för närvarande icke böra föreslå inrättandet av mera än en ny assistentbefattning, vilket styrelsen emellertid funnit oundgängligt för att ifrågavarande arbeten på ett tillfredsställande sätt skola kunna utföras. Av enahanda skäl, som ovan anförts i fråga om Kristianstads län, har styrelsen icke heller beträffande nu ifrågavarande kontor funnit sig böra ifrågasätta någon ändring vad angår å kontoret anställda kansli- och kontorsbiträden, varemot styrelsen funnit behovet av vaktmästarebiträde oavvisligt. Sådant biträde har också funnits sedan år 1921.

Vad sålunda sagts innebär, att enligt styrelsens mening å lantmäterikontoret i Malmöhus län bör, med bibehållande av nu befintliga en assistent-, en kanslibiträdes- och en kontorsbiträdesbefattning, nyinrättas en fast assistentbefattning samt en ordinarie expeditionsvaktsbefattning i lönegraden B 5.

Hallands län.

Den å lantmäterikontoret anställda biträdespersonalen utgöres av 1 ordinarie kanslibiträde samt 2 extra ordinarie och 1 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte under senare år extra assistent varit anställd 4—6 månader årligen.

De statistiska uppgifterna visa, att granskningsarbeten upptagit assistentens hela tid, och att sådan arbetskraft varit verksam 0·6 av en per-

sons fulla arbetstid. Även de icke fackutbildade biträdena hava till icke ringa grad varit sysselsatta med dylikt, egentligen för examinerad arbetskraft avsett arbete — över 0·4 av full arbetstid för en person — samt i övrigt haft att syssla med dels registrators-, arkivarie-, jordregister- och därmed jämförligt arbete till 2·2, dels kartkopiering och kartlagning till över 0·7 av en persons fulla arbetstid, under det att renskrivnings- och vaktmästaregöromål omfattat ungefär hälften av sådan tid.

Överlantmätaren framhåller, att redan av statistiken framginge, att arbetena å kontoret ökats i avsevärd grad, och att nedgången i antalet balanserade ärenden kunnat åstadkommas allenast genom anlitande, ofta i stor utsträckning, av övertidsarbete, men även att genom den nya jorddelningslagens tillämpning en betydligt större ökning i arbetsbördan å kontoret vore att förvänta. Enligt överlantmätarens mening måste, för att arbetena skulle kunna bedrivas på fullt tillfredsställande sätt, tillgång finnas på stadigvarande assistent, varjämte mera kvalficerat kvinnligt biträde dessutom med nödvändighet tarvades. Förutom nuvarande kanslibiträdesbefattning ansåge överlantmätaren, att jämväl två ordinarie kontorsbiträden vore av behovet påkallade.

Den föreliggande utredningen visar, enligt lantmäteristyrelsens mening, att ett tydligt behov av ökning av den å kontoret fast anställda personalen föreligger, och att denna ökning måste ske i främsta rummet genom anställande av mera kvalificerad arbetshjälp. Då enbart det för examinerade biträden avsedda granskningsarbetet tagit över en persons fulla arbetstid i anspråk, synes synnerligen starka skäl tala för anställandet av fast assistent, men då å andra sidan tillgången på dylik arbetskraft för närvarande icke torde medgiva detta, har lantmäteristyrelsen ansett sig böra söka på annat sätt i görligaste mån fylla ifrågavarande behov. Den lämpligaste utvägen härvidlag synes vara att inrätta en mera kvalificerad befattning för icke fackutbildad personal, och bör denna befattning i anslutning till vad tidigare anförts uppföras i kanslistgraden. Härigenom torde kunna vinnas, att assistenthjälp kan såsom hittills begränsas till tillfälliga förordnanden för lantmätare. Med hänsyn till omfattningen av det mera krävande arbetet å kontoret måste därjämte finnas en befattning motsvarande kanslibiträdesgraden. Ehuru stadigvarande behov av ytterligare biträden torde föreligga, är styrelsen dock icke för det närvarande beredd att föreslå inrättandet av flera ordinarie tjänster.

Lantmäteristyrelsen anser sig således i fråga om Hallands läns lantmäterikontor böra föreslå att, med bibehållande av den nuvarande kanslibiträdesbefattningen, en ordinarie kanslistbefattning i lönegraden B 10 måtte nyinrättas.

Göteborgs och Bohus län.

Å lantmäterikontoret finnas anställda 1 assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 2 extra icke fackutbildade biträden.

Den föreliggande statistiken utvisar, att assistenten varit fullt verksam med i stort sett enbart granskningsarbete, att dylikt arbete samt uppläggande och förande av jordregister till en omfattning, motsvarande över en persons fulla arbetstid, utförts av icke fackutbildade biträden, samt att kartritnings- och därmed jämförligt arbete för dylika biträden tagit lika lång tid i anspråk, under det att vanliga renskrivnings- och vaktmästaregöromål krävt något över 0·6 av en persons hela arbetstid.

Efter att hava påpekat, att enbart förande av fastighetsregister framdeles komme att taga större delen av ett biträdes tid i anspråk, framhåller överlantmätaren, att stadigvarande sysselsättning måste beräknas för en assistent och tre icke fackutbildade biträden, och att med hänsyn till de kvalifikationer, som erfordrades hos sistnämnda biträden, de borde placeras i resp. lönegraderna B 10, B 7 och B 4.

Lantmäteristyrelsen finner det föreliggande utredningsmaterialet tydligt giva vid handen så väl att ständig assistenthjälp å kontoret icke kan undvaras, som ock att mera än ett ordinarie icke fackutbildat biträde erfordras. Med hänsyn till omfattningen av arbetet är dock styrelsen för det närvarande icke beredd att föreslå mera än en ny befattning, vilken då bör hänföras till lönegraden B 4.

Lantmäteristyrelsen föreslår alltså, att å kontoret, med bibehållande av assistent- och kanslibiträdesbefattningarna, en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 nyinrättas.

Älvsborgs län.

Biträdespersonalen å kontoret utgöres av 1 assistent, 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde, 1 ordinarie kontorsbiträde samt 1 extra ordinarie icke fackutbildat biträde, varjämte särskild vaktmästarehjälp är förordnad.

Båda assistenterna hava såsom synes i stort sett varit fullt sysselsatta enbart med granskningsarbete samt uppläggande av fastighetsregister. Dylikt arbete samt registrators-, arkivarie- och jordregisterarbete hava till en omfattning, motsvarande över 1·5 av en persons fulla arbetstid, utförts av de icke fackutbildade biträdena, varjämte kartritnings- och därmed likställt arbete krävt omkring ett sådant biträdes hela tid. Renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava upptagit något över en persons halva tid.

Överlantmätaren anser, att statistiken så tillvida vore missvisande, att arbetsbördan varit mindre än normalt därigenom, att den nya jorddelningslagstiftningen för tillfället åstadkommit en viss stagnation i förrättningarna inom länet, och betonar därjämte, att han icke varit i tillfälle att i erforderlig utsträckning ägna sig åt föreskriven inspektionsverksamhet. Under framhållande av, att särskilt granskning- och fastighetsregisterarbetet med säkerhet komme att ökas, anser överlantmätaren

icke endast att behovet av den nuvarande personalen bleve stadigvarande, utan även att ökade arbetskrafter i en mycket snar framtid komme att erfordras, och föreslår därför, att en förste assistent och en assistent, samt två kanslibiträden, ett kontorsbiträde och en expeditionsvakt måtte beredas fast anställning.

Lantmäteristyrelsen finner, att ett oundgängligt behov av två assistenttjänster föreligger, och att därför ytterligare en assistent å kontoret bör fast anställas. Likaså finner styrelsen, att en utökning av de ordinarie biträdesbefattningarna bör ske, men har styrelsen ansett sig böra stanna vid att föreslå nyinrättandet av en skrivbiträdesbefattning.

Styrelsen föreslår alltså att, med bibehållande av en assistent- samt en kanslibiträdes- och en kontorsbiträdesbefattning, ytterligare en fast assistentbefattning samt en ordinarie skrivbiträdesbefattning i lönegraden B 2 måtte upptagas för lantmäterikontoret.

Skaraborgs län.

Å lantmäterikontoret finnas anställda 1 assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 3 extra ordinarie och 2 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte under senare år extra assistent varit förordnad under omkring fyra månader årligen. Den extra icke fackutbildade arbetskraften har såsom synes efter redogörelsetidens slut utökats med ett biträde.

Den statistiska utredningen visar, att granskningsarbeten och upplåggande av fastighetsregister utförts av assistenterna samt krävt 1·5 persons fulla arbetstid. Dylikt arbete har jämväl till en omfattning, motsvarande närmast en persons halva arbetstid, måst överlåtas å icke fackutbildade biträden, vilka biträden i övrigt haft att utföra registrators-, arkivarie- och därmed jämförliga arbeten till en omfattning, motsvarande 1·7 av en persons fulla arbetstid, samt kartritnings- och dylikt arbete till en omfattning av över två personers hela tid. Renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava krävt något över en persons halva tid.

Överlantmätaren finner, att de meddelade uppgifterna på ett riktigt sätt återgåve den nuvarande totala arbetsmängden å kontoret, men att denna för framtiden komme att bliva större än som kunde utläsas direkt ur utredningsmaterialet. Särskilt ansåge han, att tillämpningen av den nya jorddelningslagen samt fastighetsregistreringen komme att föranleda avsevärd ökning av arbetet. Beträffande balanserade ärenden — vilka såsom av uppgifterna i bilagan F framgår varit av jämförelsevis stor omfattning fast med någon tendens till nedgång — framhåller överlantmätaren, att balansen vid redogörelstidens slut skulle hava varit betydligt större, för den händelse icke extra assistent varit anställd samt icke överlantmätaren själv å arbetet i stor utsträckning använt övertid. Efter att hava påpekat, att avsaknaden av en förste assistent gjort, att överlantmätaren i alltför stor omfattning måst ägna sig åt arbeten, som eljest kunnat å sådan överlåtas, och att därför assistentbefattningen bor-

de utbytas mot en sådan för förste assistent, ville överlantmätaren framhålla, att behovet av kvalificerad arbetskraft därmed icke voro tillgodosett, utan att antingen examinerad arbetskraft i större utsträckning måste anställas eller ock en biträdesbefattning i högre lönegrad inrättas. Överlantmätaren föreslår följande biträden å kontoret: 1 förste assistent, 1 förste kanslibiträdesbefattning i lönegraden B 11, 2 kanslibiträdesbefattningar i B 7, 2 kontorsbiträdesbefattningar i B 4 och 1 expeditionsvakt i B 5.

Med hänsyn till omfattningen av förekommande granskning- och därmed likställt arbete, vartill såsom nämnts åtgått i det närmaste två personers hela tid, och för att i största möjliga utsträckning kunna undvika anlitande av extra examinerad arbetskraft, instämmer styrelsen fullt i överlantmätarens förslag om inrättande av en högre befattning för icke fackutbildat biträde, vilken då bör bestämmas till kanslistgraden. Jämväl i övrigt anser styrelsen en utökning av den ordinarie biträdespersonen vara oundgänglig och, då såsom ovan nämnts i det närmaste fyra biträden varit fullt upptagna av registrators-, arkivarie-, kartritnings- och därmed jämförligt arbete, torde överlantmätarens förslag om ytterligare 1 kansli- och 2 kontorsbiträden hava visst fog för sig. Lantmäteristyrelsen har emellertid stannat vid att endast ifrågasätta 1 nytt kontorsbiträde.

Lantmäterikontorets biträdesbefattningar skulle således enligt styrelsens förslag komma att utgöras av dels nuvarande en assistent- och en kanslibiträdesbefattning, dels såsom ordinarie nyinrättade en kanslistbefattning i lönegraden B 10 och en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4.

Värmlands län.

Den å lantmäterikontoret anställda personalen utgöres av 1 assistent, (ordinarie, avsedd att ersättas av fast anställd sådan), 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 2 extra ordinarie icke fackutbildade biträden, varjämte under sista åren ytterligare extra assistent varit förordnad 4 à 5 månader årligen.

Av statistiken framgår, att granskningsarbete samt uppläggande av jordregister upptagit assistenternas så gott som hela tid och varit av en omfattning, motsvarande 2·4 av en persons fulla arbetstid. De icke fackutbildade biträdena hava varit sysselsatta med dylikt arbete samt med registrators-, arkivarie- och jordregistergöromål i en omfattning, motsvarande över 1·8 av en persons fulla tid, samt med kartritnings- och därmed jämförligt arbete under 0·6 av sådan tid. Renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava däremot förekommit i relativt ringa grad.

Såsom synes hava antalet balanserade ärenden, som vid redogörelsetidens början uppgick till 15·7 % av närmast förut inkomna sådana, stigit till 17·8 % vid samma tids slut. Balansens ökning hade, enligt överlant-

mätarens yttrande, till största delen påverkats av inkomna granskningsärenden, men stegringen vore i viss mån skenbar, enär det egentliga granskningsarbetet varit verkställt, fastän ärendena vid sistnämnda tidpunkt icke hunnit avslutas. Överlantmätaren anser, att den nya jorddelningslagen i början av dess tillämpning delvis verkat försenande på lantmäteriförrättningarnas handläggning, vilket haft till följd en tillfällig nedgång i kontorets arbeten under redogörelsetiden, men att lagen i stort sett åstadkommit en betydande ökning av nämnda arbete, och att så för framtiden i ännu högre grad bleve förhållandet, varför ock den nuvarande personalen stadigvarande vore behövlig.

Enligt lantmäteristyrelsens mening torde den föreliggande utredningen tydligt giva vid handen, att över två examinerade biträden erfordras för arbetenas å kontoret lämpliga bedrivande. Enbart de för dylik arbetskraft avsedda göromålen hava såsom synes, tagit i det närmaste tre personers hela arbetstid i anspråk. Vid sådant förhållande tvekar styrelsen icke att föreslå, att ytterligare en assistent må å kontoret fast anställas, och förutsätter styrelsen att extra assistenthjälp därutöver såsom hittills i viss omfattning jämväl kommer att bliva erforderlig. Beträffande de icke fackutbildade biträdena lärer även vara uppenbart, att den nuvarande uppsättningen av tre sådana är i minsta laget. Med hänsyn till omfattningen av det mera kvalificerade arbetet skulle närmast ligga till hands inrättandet av en högre biträdesbefattning, men har styrelsen stannat vid att för närvarande icke ifrågasätta någon sådan utan nu allenast velat föreslå ett nytt ordinarie kontorsbiträde.

Styrelsens förslag innebär således att, med bibehållande av nuvarande en assistent- och en kanslibiträdesbefattning, dels ytterligare en assistent må å kontoret fast anställas dels att en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i lönegraden B 4 där nyinrättas.

Örebro län.

Den å lantmäterikontoret anställda biträdespersonalen utgöres av 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 2 extra ordinarie icke fackutbildade befattningshavare.

Av utredningsmaterialet framgår, att assistenten i stort sett varit sysselsatt med granskningsarbeten under hela sin arbetstid. Jämväl de icke fackutbildade biträdena hava åt sådant arbete ägnat över hälften av en persons fulla arbetstid samt hava i övrigt varit sysselsatta med registrators-, arkivarie-, jordregister- och därmed likställt arbete i en omfattning, motsvarande över 1·4 av en persons tid, under det att vanligt renskrivningsarbete krävt allenast omkring 0·3 av dylik tid.

Överlantmätaren påpekar till en början, att statistiken i så måtto vore missvisande, att densamma icke redovisade tillräcklig tid för arkivariegöromål, enär sådana i erforderlig utsträckning hittills icke medhunnits, samt framhåller, att det stora antalet balanserade ärenden vid redogö-

relsetidens början och slut — 19·3 % resp. 24·4 % av inkomna ärenden — liksom den till synes komna stegringen av balansen hade föranletts därav, att genom den nya jorddelningslagens tillämpning arbetet å kontoret väsentligen ökats, utan att motsvarande ökning av arbetskrafterna hade skett. Ehuru överlantmätaren funne det svårt att för närvarande avgöra, om ytterligare avsevärd och stadigvarande stegring av arbetsmängden vore att förvänta, ansåge han sig på anförda skäl böra räkna med en stegring under flera år framåt. Överlantmätaren förutsatte anställandet av fast assistent, varigenom jämväl den icke fackutbildade personalens arbetskraft bättre komme till utnyttjande, men ansåge även att, utöver den nuvarande personalen, ytterligare biträdeshjälp kunde komma att erfordras.

Lantmäteristyrelsen finner för sin del, att anställandet av fast assistent å kontoret icke längre kan undanskjutas, om arbetena därstädes skola på ett tillfredsställande sätt och inom rimlig tid kunna utföras. Jämväl icke fackutbildad personal torde uppenbarligen erfordras i minst nuvarande omfattning, men har styrelsen ansett sig för närvarande icke böra ifrågasätta de extra biträdenas utbytande mot ordinarie sådana.

Vad sålunda sagts innebär således, att å lantmäterikontoret, med bibehållande av nuvarande ordinarie kanslibiträdesbefattning, en fast assistentbefattning bör nyinrättas.

Västmanlands län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgöras av 1 ordinarie kanslibiträde och 1 extra ordinarie icke fackutbildat biträde, varjämte extra assistent under senare tid varit förordnad ett par månader årligen.

Statistiken visar, att enbart granskningsarbetet krävt över en persons halva arbetstid, samt att omkring hälften av detta arbete utförts av examinerad och hälften av icke fackutbildad personal. Denna senare har i övrigt varit sysselsatt med dels registrators-, arkivarie- och jordregisterarbete, dels kartritnings- och därmed likställt arbete, dels ock renskrivnings- och vaktmästaregöromål i ungefär lika stor omfattning eller motsvarande för vardera av dessa tre grupper av arbeten 0·6 av en persons fulla arbetstid.

Efter att hava påpekat, att arbetsmängden å kontoret under redogörelsetiden varit mindre än den normala, samt att behov av ytterligare assistenthjälp förelegat, framhåller överlantmätaren, att följden av denna brist på kvalificerad arbetskraft blivit, att överlantmätaren själv så gott som uteslutande måst ägna sig åt granskning av förrättningar, besvarande av remisser o. d., under det att alltför kort tid blivit över för andra angelägna arbeten, såsom inspektionsverksamhet å distrikten, arkivvård m. m. Utan stadigvarande hjälp av fackutbildat biträde ansåge sig överlantmätaren icke kunna expediera alla ärenden så snabbt, som

allmänheten hade rätt att fordra, samt ville därför föreslå anställandet av en fast assistent ävensom ytterligare ett ordinarie icke fackutbildat biträde.

Vad överlantmätaren sålunda anfört i fråga om behovet av fackutbildat biträde lärer bestyrkas av föreliggande statistik. Därvid torde särskilt falla i ögonen den stora balans av ärenden, som förelåg vid redogörelsetidens början eller icke mindre än 26·0 % av närmast förut inkomna ärenden, vilken balans emellertid under redogörelsetiden nedgått till 8·0 %, oaktat de inkomna ärendenas antal visat stegring. Förklaring härtill torde i huvudsak vara, att extra assistenthjälp funnits tillgänglig å kontoret allenast under redogörelsehalvåret men däremot icke under övriga delen av året, varigenom ärendena i viss mån kunnat under redogörelsetiden fortare avarbetas. Lantmäteristyrelsen finner väl, att behov av assistenthjälp i relativt hög grad föreligger, men anser sig styrelsen dock icke kunna tillstyrka överlantmätarens förslag om fast anställande av sådan, utan anser styrelsen lämpligast att för fyllande av behovet av mera kvalificerad hjälp tillgripa den utväg, som här förut ifrågasatts beträffande Uppsala m. fl. län, eller inrättandet av en mera kvalificerad, men dock för icke fackutbildat biträde avsedd befattning. Redan den utsträckning, vari granskningsarbete nu förekommer för biträdena, synes fullt motivera detta, men därtill kommer, att från överlantmätaren onekligen måste avlastas en icke obetydlig del av det honom hittills åvilande granskningsarbetet, särskilt då vissa kontroll- och räknearbeten, för att han skall bliva i tillfälle att mera ägna sig åt angelägnare göromål. Omfattningen i övrigt av de mera krävande biträdesgöromålen är såsom synes så stor, att betydligt över en persons tid därtill åtgår, varför givetvis jämväl det nuvarande kanslibiträdet behöves. Även om, med ovan föreslagen utökning av den ordinarie personalen, ytterligare biträdeshjälp i viss mån torde bliva erforderlig, lärer detta behov, såsom överlantmätaren förutsatt, böra fyllas genom tillfälliga anställningar..

Lantmäteristyrelsen tillåter sig alltså föreslå att, med bibehållande av nuvarande kanslibiträdesbefattningen, en ordinarie kanslistbefattning nyinrättas med placering i lönegraden B 10.

Kopparbergs län.

Å lantmäterikontoret äro anställda 1 förste assistent, 1 assistent och 1 extra assistent samt 3 ordinarie kanslibiträden och 1 ordinarie kontorsbiträde, ävensom 5 extra ordinarie och 3 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte särskild expeditionsvakt såsom extra befattningshavare där numera är förordnad.

Av den statistiska utredningen framgår, att de tre assistenterna under hela sin tjänstgöring varit sysselsatta uteslutande med mera kvalificerat granskningsarbete, samt att till granskningsarbete jämte uppläggande av jordregister därjämte använts icke fackutbildade biträden i en

omfattning, motsvarande för det förra slaget nära nog en persons och för det senare arbetet betydligt över två personers fulla arbetstid. Registrators- och arkivariegöromål samt förandet av jordregister hava krävt i det närmaste fyra personers (3·8) fulla tid och till kartritning, kartlagning och därmed likställt arbete har åtgått över två (> 2·1) personers tid. Vanligt renskrivningsarbete har förekommit i relativt stor omfattning eller motsvarande över 1·3 av en persons fulla arbetstid, under det att vaktmästaregöromål, såsom synes endast i ringa mån (0·1) utförts av de anställda biträdena. Härvid torde böra erinras, att sistnämnda göromål hittills utförts av länsstyrelsens vaktmästare, men att, sedan lantmäterikontoret innevarande höst inflyttar i nya egna lokaler, denna anordning befunnits icke kunna fortfara, utan har särskild vaktmästare måst anställas.

Överlantmätaren framhåller, att den under redogörelsetiden till synes komna arbetsmängden för framtiden komme att avsevärt ökas. Sålunda komme bland annat under många år framåt arbete med granskning och fastställelse av jordavsöndringar att i ej ringa utsträckning förekomma, och likaledes komme i övrigt granskningsarbetet å jorddelningsförrättningar genom tillämpningen av den nya jorddelningslagstiftningen att för framtiden i hög grad ökas särskilt, såsom överlantmätaren påpekar, till följd av å länet rådande invecklade jordförhållanden. På närmare utvecklade grunder ansåge överlantmätaren, att å kontoret nu erfordrades minst 1 förste assistent, och två fast anställda assistenter ävensom minst tio icke fackutbildade ordinarie biträden.

I fråga om biträdenas placering i lönehänseende ville överlantmätaren till en början understryka, att erfarenheten visat, att man genom inrättandet av förste assistentbefattningar å de större kontoren slagit in på rätt väg, men att ett hinder, för att institutionen till fullo kunde utnyttjas, låge däri, att avlöningsgraden (B 24) satts för lågt. Efter att hava påpekat, att sedan berörda institution infördes, eller från och med budgetåret 1926/1927, förste assistentbefattningen å kontoret redan haft två innehavare och att inom närmaste tiden åter ett ombyte av befattningshavare vore att motse, anför överlantmätaren, att ifrågavarande tjänst icke finge bliva endast en något bättre avlönad assistenttjänst och ej heller, liksom sistnämnda befattningar, en utbildningsplats, utan borde den närmast motsvara en biträdande överlantmätaretjänst.

Beträffande de kvinnliga biträdenas löneplacering framhåller överlantmätaren olämpligheten och svårigheterna av att placera någon lägre än nuvarande kontorsbiträden eller således såsom enbart renskrivare. Efter att detaljerat hava framhållit de kvalificerade arbeten, de olika icke fackutbildade biträdena sysselsattes med, och att dessa biträden i stor utsträckning användes för krävande arbeten och på ett annat sätt, än som vore vanligt i ämbetsverken — vilket förhållande främst torde hava framtvingats av bristen på examinerad arbetskraft — ävensom att över-

flyttandet av kvalificerat arbete i största möjliga utsträckning jämväl visat ett gott resultat, föreslår överlantmätaren inrättandet av tre kanslikrivarebefattningar i lönegraden B 11. Av erforderliga övriga fasta biträden borde, enligt överlantmätarens mening, tre placeras såsom kanslibiträden och fyra såsom kontorsbiträden.

Det torde till en början böra påpekas, att antalet balanserade ärenden såväl vid redogörelsetidens början som vid dess slut varit avsevärd, eller icke mindre än 34·3 % resp. 20·1 % av under närmaste tid därförut inkomna ärenden. Den nedgång i balansen, som dock kommit till synes, torde även i viss mån endast vara tillfällig, beroende därpå, att, såsom överlantmätaren framhållit, till följd av kontorets trånga lokaler och nu förestående inflyttning i nya sådana, arbetet i arkivet i hög grad måst eftersättas, varigenom de löpande ärendena kunnat ägnas mera tid än i vanliga fall.

Vad först den examinerade arbetskraften angår torde det statistiska materialet samt hittills vunnen erfarenhet visa, att ett stadigvarande behov av minst tre assistenter finnes.

Omfattningen av å kontoret förekommande mera kvalificerade arbeten nödvändiggör, därest examinerad arbetskraft skall kunna i möjligaste mån begränsas, uppenbarligen inrättandet av högre för icke fackutbildade biträden avsedda befattningar. Emellertid har lantmäteristyrelsen ansett sig för närvarande böra inskränka sig till att föreslå, att allenast en befattning placeras i kanslistgraden, vid vilket förhållande erfordras en utökning även av kanslibiträdenas antal med minst en. Ävenledes finner lantmäteristyrelsen, att mera än ett kontorsbiträde erfordras, men kan styrelsen ej ansluta sig till överlantmätarens hemställan om fyra dylika biträden utan föreslår, att antalet tillsvidare bestämmes till två. Styrelsen utgår därvid från att, med hänsyn till den omfattning, vari vanligt renskrivningsarbete såsom synes förekommit, och den stora biträdespersonal, varöver kontoret förfogar, det icke torde möta större hinder för avdelande av särskild person till sådant arbete; och anser lantmäteristyrelsen förty, att en skrivbiträdesbefattning bör inrättas med placering i lönegraden B 2.

Lantmäterikontoret inflyttar, såsom förut nämnts, innevarande höst i nya lokaler, och har därigenom den hittillsvarande anordningen med gemensamt vaktmästarebiträde för kontoret och länsstyrelsen icke längre kunnat bibehållas utan särskild vaktmästare måst för kontoret förordnas. För sådan har även inrättats bostadslägenhet i de nya lokalerna, och då dessa inrymmas i egen byggnad, åligger det vaktmästaren, förutom sådan befattningshavare vanligen åvilande göromål, att utöva tillsyn å samt ombesörja uppvärmningen av fastigheten. Det torde ligga i sakens natur, att vaktmästaren redan härigenom kommer att bliva fullt erforderlig, men härtill kommer, att åt honom jämväl, såsom fallet är å bland annat lantmäterikontoret i Stockholms län, lämpligen kan uppdragas åt-

skilliga arbeten inom arkivet ävensom renskrivningsgöromål. Under sådana förhållanden anser sig styrelsen ock böra föreslå inrättandet av en ordinarie expeditionsvakts befattning vid kontoret.

Lantmäteristyrelsen finner sig alltså böra föreslå, att, med bibehållande av nuvarande en förste assistent och en assistent, ytterligare en assistent fast anställes, samt att nio av de tretton befintliga befattningarna för icke fackutbildade biträden beräknas såsom ordinarie sålunda, att en kanslistbefattning i lönegraden B 10 nyinrättas, att de tre kanslibiträdesbefattningarna utökas till fyra, att kontorsbiträdenas antal, i stället för nuvarande ett sådant, bestämmes till två, samt att en skrivbiträdesbefattning i lönegraden B 2 nyinrättas, varjämte en expeditionsvakt i lönegraden B 5 anställes.

Gävleborgs län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgöras av 1 assistent och 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde samt 3 extra ordinarie och 1 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte under innevarande år ytterligare en extra assistent varit anställd omkring en månad.

Av föreliggande utredning framgår, att assistenterna under hela sin tjänstgöring uteslutande varit sysselsatta med granskningsarbeten, samt att till dylikt arbete därjämte använts icke fackutbildade biträden i en omfattning, motsvarande över en persons fulla arbetstid ($> 1{\cdot}1$). Registrators-, arkivarie- och jordregistergöromål hava krävt över en persons ($1{\cdot}2$) fulla tid, och kartritning samt därmed likställt arbete har förekommit i en omfattning, motsvarande över $1{\cdot}5$ av en persons tid. Renskrivning har tagit i anspråk i det närmaste ($> 0{\cdot}9$) en persons tid, under det att vaktmästaregöromål för de anställda biträdena förekommit i ringa grad.

Överlantmätaren anser, att de statistiska uppgifterna på ett riktigt sätt återgåve den kontoret åvilande arbetsbördan, men att vissa icke fackutbildade biträden under redogörelsetiden hade anlitats vid granskningsarbete i högre grad än vanligt. Förutom två assistenter funne överlantmätaren, att ett stadigvarande behov förelåge av två kanslibiträden och två kontorsbiträden.

Lantmäteristyrelsen finner för sin del, då enbart de för examinerad arbetskraft egentligen avsedda granskningsgöromålen tagit över tre personers fulla tid i anspråk, det vara ofrånkomligt, att å kontoret inrättas ytterligare en fast assistentbefattning. Med hänsyn härtill och till i övrigt å kontoret förekommande arbetes såväl beskaffenhet som omfattning, synes överlantmätarens förslag om utökning av den ordinarie icke fackutbildade personalen väl motiverat. Den relativt stora utsträckning, vari renskrivningsgöromål förekommit, synes dock i första hand böra föranleda inrättandet av en befattning enbart för dylikt arbete.

Styrelsens förslag innebär således att, med bibehållande av nuvarande

en assistenttjänst samt en ordinarie kanslibiträdesbefattning, ytterligare dels en assistent måtte fast anställas dels en kontorsbiträdes- och en skrivbiträdesbefattning måtte uppföras såsom ordinarie, den förra i lönegraden B 4 och den senare i lönegraden B 2.

Västernorrlands län.

De å lantmäterikontoret anställda biträdena utgöras av 1 förste assistent och 2 assistenter (ordinarie, avsedda den ena att ersättas med fast anställd sådan och den andra att helt indragas) samt 2 ordinarie kanslibiträden, 1 ordinarie kontorsbiträde ävensom 2 extra ordinarie och 2 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte extra assistent varit under innevarande år förordnad två månader. Från och med detta budgetår har dessutom ytterligare 1 extra icke fackutbildat biträde anställts.

Av den statistiska utredningen framgår, att assistenterna under så gott som hela sin tjänstgöring varit sysselsatta med mera kvalificerat granskningsarbete ävensom, fast i mindre grad (0·3 av en persons hela tid), med förande av jordregister, samt att till granskningsarbete därjämte använts icke fackutbildade biträden i en omfattning, motsvarande 2·5 av en persons fulla arbetstid. Registrators- och arkivariegöromål samt förande av jordregister hava krävt två icke fackutbildade biträdens hela tid, och till kartritning, kartlagning och därmed likställt arbete har åtgått över en (1·1) persons tid. Renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava tagit i anspråk närmast ett och ett halvt biträde.

Efter att hava framhållit, att något arbete med fastighetsregister för samhällen ännu icke medhunnits och att kartritning under redogörelsetiden förekommit i ovanligt liten omfattning — förhållanden som gjorde att de statistiska uppgifterna visade mindre än vanlig arbetsmängd — men att å andra sidan därunder mycket tillfälligt arbete med arkivets ordnande förorsakats av kontorets inflyttning i nya lokaler, uttalar överlantmätaren, att under den kommande tiden en ökning av kontorets arbetsmängd otvivelaktigt komme att ske, särskilt beträffande granskningsarbetet. Överlantmätaren funne, under förutsättning att extra assistenthjälp såsom hittills fortfarande vore att påräkna, att samtliga nu å kontoret anställda biträden komme att stadigvarande erfordras. Ifråga om löneplacering framhåller överlantmätaren, att förste assistentbefattningen icke borde sättas lägre än till lönegraden B 26 samt att två kansliskrivarebefattningar, den ena i lönegraden B 11 och den andra i B 10, två kanslibiträdesbefattningar, den ena i lönegraden B 7 och den andra i B 6, två kontorsbiträdesbefattningar, den ena i lönegraden B 4 och den andra i B 3 samt en vaktmästarebefattning i lönegraden B 5 borde upptagas såsom ordinarie tjänster.

Föreliggande utredning synes lantmäteristyrelsen uppenbart giva vid handen, att nuvarande uppsättning av assistenter eller en förste assistent

och två assistenter är av behovet påkallad, och torde härvid allenast behöva påpekas, att enbart förekommande granskningsarbete tagit sammanlagt över fem personers fulla tid i anspråk. Såsom förut antecknats, äro de båda assistentbefattningarna ordinarie och uppförda å övergångsstat samt avsedda, den ena att ersättas med fast sådan befattning men den andra att helt indragas. Denna sistnämnda befattning bör således enligt lantmäteristyrelsens mening beräknas att vid nuvarande innehavarens avgång ersättas med en fast assistenttjänst.

Med hänsyn till nämnda stora omfattning å kontoret av för examinerad arbetskraft egentligen avsedda göromål ävensom för att i görligaste mån kunna undvika anställandet av extra assistenter därstädes, håller lantmäteristyrelsen före, att en mera kvalificerad men för icke fackutbildat biträde avsedd befattning bör inrättas, och torde, i anslutning till vad förut anförts om dylika befattningar, denna i lönehänseende böra beräknas i kanslistgraden. Frånsett denna erfordras uppenbarligen jämväl i övrigt utökning av de ordinarie biträdestjänsterna. I detta sammanhang bör påpekas, att den vid redogörelsetidens början och slut tillsynes komna balansen av ärenden å kontoret, 12·5 % resp. 15·8 % av närmast förut inkomna sådana, redan i och för sig är stor men, såsom synes, dessutom visar tendens till ökning. Under förutsättning att allenast en kanslistbefattning inrättas, kräves, såsom av utredningen framgår, för granskningsarbetet — frånsett assistenter — ytterligare över ett biträde, för registrators-, arkivarie- och därmed likställt arbete två sådana samt för kartritning m. m. ett biträde, och torde vid dylikt förhållande någon tvekan icke kunna ifrågakomma om nödvändigheten av att utöka de nuvarande tre ordinarie biträdena med ett biträde, som dock bör, åtminstone för närvarande, placeras i lönegraden B 4. Vanligt renskrivningsarbete har visserligen icke tagit fullt en persons hela tid i anspråk, men anser styrelsen dock, med tanke på omfattningen av samtliga arbeten å kontoret och den jämförelsevis stora personalen där, att icke allt för stora svårigheter böra möta för anställandet av ett biträde med kvalifikationer för i stort sett allenast renskrivning, och har därför jämväl velat ifrågasätta en ordinarie biträdesbefattning i lönegraden B 2. Däremot finner sig styrelsen icke för närvarande böra tillstyrka det framkomna förslaget om en ordinarie vaktmästare.

Vad sålunda sagts innebär, att nuvarande en förste assistent och två assistenter böra bibehållas, och att alltså jämväl den å övergångsstat uppförda, men till indragning vid nuvarande innehavarens avgång avsedda assistentbefattningen bör beräknas ersatt med fast sådan, ävensom att, med bibehållande av nu befintliga två kanslibiträden och ett kontorsbiträde, en kanslist-, en kontorsbiträdes- och en skrivbiträdesbefattning böra såsom ordinarie tjänster nyinrättas med placering i respektive lönegrader B 10, B 4 och B 2.

Jämtlands län.

Den å lantmäterikontoret anställda biträdespersonalen utgöres av 1 assistent (ordinarie, avsedd att ersättas med fast anställd sådan) och 1 extra assistent samt 1 ordinarie kanslibiträde och 2 extra ordinarie icke fackutbildade befattningshavare, varjämte dels ytterligare extra assistent varit under innevarande år förordnad tre månader, dels extra rit- och skrivhjälp anlitats under ett par månader.

Såsom av de statistiska uppgifterna framgår, hava två assistenter varit under hela sin tjänstgöringstid fullt upptagna med mera kvalificerat granskningsarbete, och har till granskningsgöromål därjämte använts icke fackutbildade biträden i en omfattning, motsvarande 0·6 av en persons fulla arbetstid. Registrators- och arkivariegöromål samt förande av jordregister hava krävt över en persons fulla tid, och till kartritning jämte likartat arbete har åtgått lika lång tid. Renskrivningsarbete ha till något mera än hälften (> 0·6) upptagit en person. Vaktmästaregöromål hava för biträdena förekommit i jämförelsevis ringa grad (0·2).

Överlantmätaren finner, att utredningsmaterialet i så måtto vore missvisande, att under de närmaste åren vissa särskilda arbeten tillkomme, såsom upplåggande av fastighetsregister för vissa samhällen och ordnande av arkivet. Efter en detaljerad redogörelse för arbetsfördelningen mellan de olika biträdena och med framhållande av de mera kvalificerade arbetenas stora omfattning, föreslår överlantmätaren, som icke hade något att erinra mot assistenternas avlöningsförmåner, dels att två assistenter måtte fast anställas, dels att de ordinarie kvinnliga biträdena måtte bestämmas till en registrator i löngraden B 12, ett arkivbiträde i lönegraden B 10 och ett kanslibiträde i lönegraden B 7, dels ock att en ordinarie expeditionsvakt måtte upptagas för kontoret. Härutöver komme, enligt överlantmätaren, att erfordras extra befattningshavare.

Utredningen synes lantmäteristyrelsen tydligt visa ett stadigvarande behov av två assistenter. Ehuru redan nu föreliggande förhållanden därjämte tala för inrättandet av en befattning för mera kvalificerat icke fackutbildat biträde, har styrelsen stannat vid att endast ifrågasätta ett nytt ordinarie kontorsbiträde. Beträffande expeditionsvakt kommer sådan att oundgängligen erfordras, sedan lantmäterikontoret från och med nästa budgetår inflyttar i kontorets under uppförande varande byggnad, i vilken även särskild bostad för vaktmästare beretts. Vid sådant förhållande och då åt dylik befattningshavare, på sätt fallet är å bland annat lantmäterikontoret i Stockholms län, dessutom lämpligen kan uppdragas åtskilliga arbeten inom arkivet ävensom renskrivningsgöromål, håller styrelsen före, att fullt skäl finnes för att redan nu inrätta en ordinarie befattning för expeditionsvakt.

Lantmäteristyrelsens förslag innebär alltså att, med bibehållande av nu befintliga en assistent- och en kanslibiträdesbefattning, ytterligare en fast assistenttjänst samt en ordinarie kontorsbiträdesbefattning i löne-

graden B 4 och en ordinarie befattning för expeditionsvakt i lönegraden B 5 måtte för kontoret inrättas.

Västerbottens län.

Biträdespersonalen å lantmäterikontoret utgöres av 1 assistent och 1 extra assistent samt 1 ordinarie kanslibiträde ävensom 2 extra ordinarie och 1 extra icke fackutbildade befattningshavare, varjämte extra assistenthjälp varit under innevarande år förordnad två månader.

Av utredningen framgår, att assistenter varit sysselsatta med enbart granskningsarbete i en omfattning, motsvarande 2·2 av en persons fulla arbetstid, samt att icke fackutbildad personal använts till sådant arbete under mera än 0·6 av dylik tid. Registrators- och arkivariegöromål samt förande av jordregister hava sysselsatt över en person (1·1), under det att kartritning och därmed likställt arbete krävt över 0·6 av en persons tid. Renskrivnings- och vaktmästaregöromål hava tagit en person fullt i anspråk.

Såsom av sammanställningen, bilaga F, synes, är antalet balanserade ärenden vid redogörelsetidens början såväl som vid dess slut anmärkningsvärt högt eller 16·5 % resp. 32·1 % av under närmaste tiden därförut inkomna ärenden. I enlighet med vad överlantmätaren framhåller, innefatta emellertid de under redogörelsetiden inkomna ärendena ett synnerligen stort antal tillfälliga sådana, för vilka arbetet å kontoret varit av ringa omfattning, men vilka till stor del icke blivit avslutade och därför jämväl ingå i balansen. Bortser man, såsom överlantmätaren ansåge borde göras, från dessa tillfälliga ärenden, företer arbetsbalansen ej någon ökning. Överlantmätaren framhåller emellertid att, då ännu icke något arbete hade utförts ifråga om fastighetsregister för vissa samhällen samt då under redogörelsetiden någon egentlig arkivvård icke medhunnits, arbetsmängden å kontoret för framtiden komme att ökas, ävensom att, ehuru granskningsarbetet under redogörelsetiden varit av ovanligt stor omfattning och framdeles i sådan utsträckning icke torde behöva påräknas, samma arbete genom den nya jorddelningslagen i allt fall betydligt ökats. Överlantmätaren funne, att två assistenter vore oundgängligen nödvändiga, ävensom att, med hänsyn till arbetets art och omfattning, åtminstone den ene borde beräknas såsom förste assistent, och ansåge i övrigt att tre icke fackutbildade biträden vore ständigt behövliga. Jämväl hade ifrågasatts ytterligare ett dylikt biträde.

Lantmäteristyrelsen finner, med hänsyn till omfattningen av de för examinerad arbetskraft avsedda göromålen, att minst två assistenter äro erforderliga, för att arbetena å kontoret skola på ett tillfredsställande sätt kunna verkställas. Beträffande de icke fackutbildade biträdena visar utredningen, att över två (2·3) sådana erfordras för kvalificerat biträdesarbete samt ett för renskrivnings- och vaktmästaregöromål. Ett av dessa biträden bör tydligen bibehållas såsom kanslibiträde, och starka skäl synas

även tala för att jämväl för det andra beräkna minst kvalifikationer som för kanslibiträde. Lantmäteristyrelsen har dock stannat vid att föreslå, att i stället inrättas en kontorsbiträdesbefattning. Därjämte erfordras för kontoret såsom hittills särskild expeditionsvakt, för vilken ock bostad finnes inredd i lantmäterikontorets egen fastighet, vid vilket förhållande och då den nuvarande vaktmästaren varit fullt upptagen, förutom med vanliga vaktmästaregöromål, med kartlagning samt meddelande av jordregisterutdrag och renskrivning, det synts styrelsen lämpligast att beräkna ett ordinarie biträde såsom expeditionsvakt.

Vad sålunda sagts innebär alltså att, med bibehållande av nu befintliga en assistent- och en kanslibiträdesbefattning, ytterligare en assistent måtte fast anställas, ävensom att en kontorsbiträdes- och en expeditionsvaktsbefattning måtte uppföras såsom ordinarie, den förra i lönegraden B 4 och den senare i lönegraden B 5.

Norrbottens län.

Den å lantmäterikontoret anställda biträdespersonalen utgöres av 1 assistent och 1 extra assistent samt 1 ordinarie kanslibiträde och 3 extra icke fackutbildade befattningshavare.

Utredningsmaterialet visar, att två assistenter varit i stort sett fullt sysselsatta med granskningsarbete, ävensom att registrators- och arkivariegöromål samt förande av jordregister varit av en omfattning, motsvarande 1·5 av en persons hela arbetstid. Till kartritning och därmed likställt arbete har åtgått ett biträde, och vanligt renskrivningsarbete har omfattat över 1·4 av en persons tid.

Överlantmätaren framhåller, att utredningsmaterialet icke i något avseende kunde anses missvisande, även om för framtiden, till följd av fastighetsregisterarbetet för vissa samhällen samt arbete med arkivets ordnande, en ökning av göromålen i viss mån vore att motse. Efter att hava påpekat, att behov av ökad ordinarie personal å kontoret sedan lång tid tillbaka gjort sig gällande, föreslår överlantmätaren anställandet av 1 förste assistent i lönegraden B 26, 1 assistent i B 24, 1 kanslibiträde i B 7 och 2 kontorsbiträden i B 4.

Här torde böra framhållas, att den stora balans av ärenden, som förekom vid redogörelsetidens början, till stor del synes vara att tillskriva vissa tillfälliga omständigheter. Sålunda utgjordes sagda balans, som omfattade 461 ärenden, till närmast en tredjedel, eller 151 stycken, av ärenden rörande lån av arkivalier och till omkring en fjärdedel, eller 101 stycken, av granskning av motsvarande antal jordavsöndringar, varav det förra slaget representerar så gott som intet och det senare icke allt för stort arbete. För övrigt synes det tekniska granskningsarbetet i viss mån hava koncentrerats till vintermånaderna, ett förhållande, som efter den nya jorddelningslagen icke blir lika starkt framträdande.

Lantmäteristyrelsen finner väl att, med hänsyn till omfattningen av fö-

rekommande granskningsarbete, å kontoret erfordras mera än en assistent. Men, då extra assistenthjälp åtminstone under vissa delar av året jämförelsevis lätt torde, såsom hittills, bliva tillgänglig, samt då en del av granskningsarbetet lämpligen lärer kunna uppdragas åt mera kvalificerat men dock icke fackutbildat biträde, har lantmäteristyrelsen stannat vid att ifrågasätta icke någon ytterligare fast assistent utan i stället inrättandet av en kanslistbefattning. Därutöver erfordras uppenbarligen ytterligare utökning av den icke fackutbildade personalen. Redan den omfattning, vari registrators- och arkivariegöromål förekomma, gör, att det nuvarande kanslibiträdet icke är tillfyllest, men därtill kommer, att en persons hela tid åtgått till kartritning och liknande arbete. Emellertid förekommer såsom synes vanligt renskrivningsarbete i så stor utsträckning — över 1·4 av en persons hela tid — att lantmäteristyrelsen anser, att för dylikt arbete bör kunna utan allt för stora svårigheter avdelas särskilt biträde. Vid sådant förhållande har styrelsen för närvarande velat begränsa sig till att föreslå nyanställandet av allenast ett ordinarie skrivbiträde i lönegraden B 2.

I detta sammanhang bör erinras att, bland annat till följd av den utav innevarande års riksdag beslutade nybyggnaden för lantmäterikontoret i Norrbottens län, frågan om anställandet av särskild expeditionsvakt för nämnda kontor inom jämförelsevis kort tid kan bliva aktuell, men har styrelsen i det läge, frågan nu befinner sig, icke ansett sig böra framlägga förslag om inrättandet av ordinarie befattning för expeditionsvakt.

Lantmäteristyrelsens förslag innebär alltså att för lantmäterikontoret, med bibehållande av nuvarande en assistent och en kanslibiträdesbefattning, en kanslistbefattning i lönegraden B 10 och en skrivbiträdesbefattning i lönegraden B 2 nyinrättas såsom ordinarie tjänster.

Kostnadsberäkning och stater.

Innan lantmäteristyrelsen närmare ingår på frågan om den medelsåtgång, som föranledes av styrelsens här ovan framlagda förslag, tillåter sig styrelsen till belysning av de förändringar i avseende å lantmäterikontorens ordinarie biträdespersonal, å extra stat upptagna assistenter samt extra assistenter, som ett genomförande av förslaget skulle medföra, hänvisa till härvid såsom bilaga[1] G intagna tabell.

Av densamma framgår, att de ordinarie befattningshavarna å lantmäterikontoren skulle ökas med 9 kanslister i lönegraden B 10, 1 kanslibiträde i lönegraden B 7, 6 expeditionsvakter i lönegraden B 5, 11 kontorsbiträden i lönegraden B 4 och 6 skrivbiträden i lönegraden B 2. Härtill kommer en ökning av överlantmätarnas i lönegraden B 29 antal med 1 befattningshavare (i Gotlands län).

Om för varje befattning räknas med lön å E-ort i näst högsta löneklassen i vederbörlig lönegrad, dock, på sätt eljest plägar ske, med sänkning ytterligare en löneklass för kanslist-, kanslibiträdes-, kontorsbiträdes- och skriv-

[1] Införd i slutet av kapitlet.

biträdesbefattningarna, skulle avlöningsbeloppen för de olika befattningsgrupperna komma att uppgå till följande belopp:

9 överlantmätare	B 30	(10 980)	98 820
15 »	B 29	(10 500)	157 500
9 kanslister	B 10	(3 408)	30 672
29 kanslibiträden	B 7	(2 916)	84 564
6 expeditionsvakter	B 5	(2 772)	16 632
17 kontorsbiträden	B 4	(2 484)	42 228
6 skrivbiträden	B 2	(2 196)	13 176
Härtill kommer avlöningsförstärkning till en överlantmätare			900
		Summa kronor	444 492.

Av tabellen framgår vidare, att antalet fast anställda assistenter, för närvarande bestämt till 14, skulle ökas med 14 till 28 stycken, under det att någon ändring i fråga om de tre förste assistenterna icke nu ifrågasatts.

På sätt av gällande övergångsstat framgår, finnas för närvarande sex ordinarie assistenter, vilka samtliga äro avsedda att vid uppkommande ledighet indragas. Fem av dessa skola dock, enligt vad nu gäller, ersättas med fast anställda assistenter, och enligt föreliggande förslag skulle samtliga sex vid skeende indragning ersättas av sådana med fast anställning.

Vid fullt genomförd organisation skulle således avlöning behöva utgå till 3 förste assistenter och 28 assistenter efter lönegrad för de förra motsvarande B 24 och för de senare motsvarande B 21. Då den å övergångsstat upptagna ordinarie assistentbefattningen å lantmäterikontoret i Kristianstads län genom innehavarens innevarande månad skedda utnämning till distriktslantmätartjänst blivit ledig, bör densamma från och med nästkommande budgetår indragas samt ersättas med fast assistentbefattning å extra stat. För nästa budgetår är således att räkna med fem ordinarie assistenter, varför för närvarande endast behöver beräknas avlöning till 3 förste assistenter och 23 assistenter å extra stat. Lantmäteristyrelsen har, jämväl med hänsyn till vederbörandes placering i olika ortsgrupper samt i förekommande fall nu utgående ålderstillägg, beräknat att avlöningen till sistnämnda antal förste assistenter och assistenter kommer att uppgå till 152 382 kronor.

Till följd härav skulle det innevarande budgetår till avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren i länen (tre av det förra och nio av det senare slaget) upptagna extra anslaget 72 800 kronor, för nästkommande budgetår tarva en höjning till förenämnda summa eller avrundat till 152 400 kronor.

Å andra sidan kommer tydligen besparing att uppstå å såväl avlöningarna å övergångsstaten som beträffande avlöningar till icke ordinarie befattningshavare m. m.

Från övergångsstaten skulle överlantmätarbefattningen i Gotlands län ävensom 1 assistentbefattning utgå, och kommer till följd därav anslaget

att minskas med 11 200 (7 500 + 3 700) kronor. Då i övrigt icke nu räknats med någon ändring i samma stat, skulle anslaget således komma att minskas från nuvarande 30 150 kronor till 18 950 kronor.

Anslaget till icke-ordinarie befattningshavare är för innevarande budgetår upptaget till 160 000 kronor, till vilken storlek det jämväl under sistförflutna budgetår uppgick. Såsom förut nämnts, blev detsamma i det närmaste förbrukat, och innevarande år torde detsamma komma att visa sig vara ej tillräckligt. En höjning av antalet assistenter å extra stat från nuvarande nio till tjugotre innebär i motsvarande mån — frånsett den å övergångsstat nu upptagna men indragna assistentbefattningen — en minskning av de extra assistenterna och till dem utgående assistentarvoden. Då till extra lantmätare, som tjänstgör såsom extra assistent, får utgå ett assistentarvode om högst 225 kronor för månad, har styrelsen räknat med ett genomsnittligt årligt arvode om 2 500 kronor för befattningshavare, vilket alltså för tretton extra assistenter utgör 32 500 kronor. I detta sammanhang bör erinras, att minskning kommer att ske även på andra utgiftstitlar, enär dyrtidstillägget till de å extra stat uppförda assistenterna utgår enligt de för nyreglerade verk gällande grunder, under det att till extra assistenter utgå tillfällig löneförbättring ävensom dyrtidstillägg enligt vad gäller för oreglerade verk.

Antalet icke fackutbildade ordinarie befattningshavare avses att ökas, såsom av ovanstående framgår, med 33 stycken. Ehuru de nya kanslistbefattningarna icke komma att motsvara nuvarande icke ordinarie befattningshavare, kan dock en utgångspunkt för beräkning av den möjliga nedsättningen utav det för sistnämnda befattningshavare avsedda anslaget vinnas genom att uppskatta kostnaden för ett mot samtliga föreslagna nya ordinarie tjänster svarande antal av icke ordinarie. För dessa kan i allmänhet avlöning icke beräknas hava utgått högre än efter 4:e lönegraden i den löneplan, som finnes intagen i gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare, eller således, efter E-ort räknat, med 1 908 kronor för biträde och år. Detta skulle alltså för ifrågavarande biträden göra 62 964 kronor. I verkligheten blir dock besparingen större. Genom inrättandet av kanslistbefattningarna torde nämligen assistenthjälp i ej obetydlig omfattning inbesparas, och kostnaden för sådant biträde är proportionsvis högre än för den icke fackutbildade personalen.

Vad ovan sagts innebär, att anslaget till icke-ordinarie befattningshavare m. m. skulle kunna minskas med i runt tal minst 95 000 kronor eller till 65 000 kronor. Emellertid torde detta belopp böra icke obetydligt ökas beroende därpå, att kostnaden för de icke-ordinarie befattningshavarna, såsom redan nämnts, innevarande budgetår icke torde komma att hålla sig inom den beräknade kostnadsramen av 160 000 kronor. Svårigheter möta givetvis att redan nu fixera det ytterligare belopp, som kan erfordras, men med hänsyn tagen till den kostnadsökning, som föranletts av redan utfärdade nya förordnanden samt till behovet av arbetskrafter, sådant det för närvarande kan överblickas, håller styrelsen före, att anslaget till icke-ordinarie

befattningshavare, under förutsättning av bifall till styrelsens i det föregående återgivna förslag om inrättandet av nya ordinarie tjänster, lämpligen bör beräknas till 85 000 kronor.

Styrelsen anser sig böra erinra om vad tidigare framhållits, eller att samtliga föreslagna kanslistbefattningar av brist på kompetenta sökande möjligen icke kunna omedelbart tillsättas. Emellertid har styrelsen ansett detta förhållande icke böra föranleda till rubbning i här gjorda anslagsberäkningar. Styrelsen har nämligen utgått från, att Eders Kungl. Maj:t icke lärer finna hinder möta att, i den mån kanslistbefattning icke kan omedelbart tillsättas, medgiva lantmäteristyrelsen att för avlönande av annan arbetshjälp förfoga över så stor del av den för kanslistbefattningen avsedda lönen, som kan finnas erforderligt. Skulle hinder härför möta, lärer visserligen anslaget till icke-ordinarie befattningshavare under övergångstiden komma att bliva något hårdare anlitat än beräknat, men då i samma mån besparing uppstår å anslaget till ordinarie befattningshavare, sker ingen ökning i den totala omkostnaden för lantmäterikontoren.

Visserligen föreslås en utökning av den ordinarie personalen; men vid det förhållande, att särskilda vikarier icke bruka förordnas för de icke-fackutbildade biträdena utan, i händelse av behov, extra arbetskrafter anställas med avlöning från anslaget till icke-ordinarie befattningshavare, lärer den i ordinarie avlöningsstaten upptagna posten till vikariatsersättning för nästkommande budgetår kunna upptagas till oförändrat belopp.

Under åberopande av vad sålunda anförts tillåter sig lantmäteristyrelsen i underdånighet hemställa,

att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels besluta att den till avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, hörande tjänsteförteckningen under nionde huvudtiteln och lantmäterikontoren i länen må erhålla följande ändrade lydelse:

Verk och befattningar	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
Överlantmätare (i Stockholms, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	B 30
Överlantmätare (i övriga län)	B 29
Kanslist	B 10
Kanslibiträde	B 7
Expeditionsvakt	B 5
Kontorsbiträde	B 4
Skrivbiträde	B 2

dels, med bibehållande av vad för närvarande i övrigt gäller om överlantmätarbefattningarna, bestämma antalet övriga ordinarie befattningar vid lantmäterikontoren i länen på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
9 kanslister	B 10
29 kanslibiträden	B 7
6 expeditionsvakter	B 5
17 kontorsbiträden	B 4
6 skrivbiträden	B 2

dels godkänna följande stater för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, *förslagsanslag*	kronor	444 500
Vikariatsersättning, *förslagsanslag*	»	10 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	85 000
Summa	kronor	539 500.

B. Övergångsstat.

Lön	Tjänstgöringspenningar	Ortstillägg	Summa	Titel	Antal	Kronor
2 200	1 500	150	3 850	Assistenterna i Västernorrlands (2) och Jämtlands län	3	11 550
2 200	1 500	—	3 700	Annan assistent	2	7 400
				Summa	—	18 950

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

dels höja ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, nu	kronor	543 300
med (101 300 — 75 000 — 11 200)	»	15 100
till	»	558 400

dels ock till avlöningar åt förste assistenten och assistenter vid lantmäterikontoren i länen uppföra för budgetåret 1930/1931 å extra stat ett förslagsanslag av kronor 152 400

ävensom att Eders Kungl. Maj:t täcktes medgiva, att från och med budgetåret 1930/1931 överlantmätarbefattningen i Gotlands län må besättas med ordinarie innehavare.»

Särskilda meningar.

Då olika meningar gjort sig gällande vid ärendets behandling inom lantmäteristyrelsen hava de sakkunniga ansett böra i sitt betänkande återgiva jämväl följande

Utdrag ur Kungl. lantmäteristyrelsens protokoll för år 1929.

Onsdagen den 6 november 1929.

Närvarande: Generaldirektören Nothin, byråcheferna Hamrin och Bagger-Jörgensen samt byrådirektören Sandberg.

Vid sammanträdet var jämväl tillstädes riksgäldsfullmäktigen C. G. Ekman, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande den 19 april 1929 såsom sakkunnig i frågor av löneteknisk natur biträtt lantmäteristyrelsen bl. a. i det under § 370 här nedan antecknade ärendet och därvid i sin nämnda egenskap deltagit i handläggningen av förekommande spörsmål rörande beräknandet av den för de olika lantmäterikontoren erforderliga personalens storlek samt dennas placering i lönegrader och vad därmed ägde samband.

§ 370.

Företogs till slutlig behandling det av byrådirektören Sandberg föredragna ärendet rörande underdånig hemställan om anslag för nästkommande budgetår till lantmäterikontoren i länen (jmfr Dr nr 1608/1828) och beslöts utlåtande, se expeditionen nr 2061.

Från beslutet anmälde byråcheferna Hamrin och Bagger-Jörgensen avvikande mening samt anförde,

Byråchef Bagger-Jörgensen:

»Enligt min mening hade i förevarande ärende även bort uppgöras förslag till erhållande av en någorlunda tillfredsställande organisation av de å lantmäterikontoren anställda examinerade arbetskrafterna, assistenterna.

Vid 1925 års utredning om löneregleringen för lantmäterikontoren ansåg lantmäteristyrelsen erforderligt, att å dessa kontor inrättades tio förste assistentbefattningar i lönegraden B 25. I proposition om denna löneregleringen till 1926 års riksdag föreslogos endast tre förste assistentbefattningar, men departementschefen framhöll därvid, att han icke förbisett, att behov av dylik personalförstärkning kunde föreligga jämväl å vissa andra kontor, men att man med anledning av anordningens dittills oprövade karaktär borde stanna vid att den försöksvis tillämpades endast å tre kontor.

Sedan år 1926 har arbetsbördan å lantmäterikontoren ökats i betydande grad. Särskilt genom nya jorddelningslagen hava nya och viktiga uppgifter tillagts överlantmätarna och det är av synnerlig vikt, att arbetskrafterna å lantmäterikontoren utökas och organiseras så, att överlantmätarna beredas

tid och möjligheter att leda och övervaka jorddelningen icke minst genom inspektioner och undersökningar på fältet. Detta torde icke kunna ske annorlunda än att överlantmätarna få tillräckligt och lämpligt biträde av assistenter. På alla de större lantmäterikontoren eller hälften av hela antalet är arbetsbördan så stor, att det icke kan vara möjligt för överlantmätaren att själv i detalj handlägga eller följa behandlingen av förekommande ärenden. På dessa kontor måste överlantmätaren därför beredas hjälp genom anställande av en lantmätare, som besitter den mogenhet och erfarenhet, att han kan i huvudsak självständigt bereda och avgöra ärenden, som åt honom uppdragas. Denne lantmätare bör således närmast få en ställning som överlantmätarens ställföreträdare, under det att annan å lantmäterikontor anställd lantmätare tjänstgör där i huvudsak endast som biträde åt överlantmätaren. Assistenter av förra slaget finnas sedan 1926 till ett antal av tre och den sedan dess vunna erfarenheten torde till fullo ådagalägga, att dylika tjänster äro både lämpliga och av behovet påkallade. Det föreligger enligt min mening ett trängande behov att nu inrätta ytterligare nio sådana befattningar, nämligen för kontoren i Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Å vart och ett av dessa kontor skulle därvid en assistentbefattning av den lägre graden kunna undvaras och sammanlagda antalet assistentbefattningar skulle således icke ökas utöver vad lantmäteristyrelsen föreslagit.

I avseende på löneförmånerna för befattningarna som förste assistent må framhållas, att tjänsteinnehavarna genom sina ansvarsfulla och i stor utsträckning självständiga uppgifter närmast borde jämställas med sådana biträdande föredragande, som finnas i de centrala ämbetsverken och i länsstyrelserna. De borde därför rätteligen placeras i lönegraden B 26 eller möjligen B 25. Ehuru jag således icke anser förste assistenternas hänförande till lönegraden B 24 vara tillfredsställande, finner jag mig dock på grund av föreliggande förhållanden nödsakad avstå från att nu påyrka en förbättring av förste assistenternas löneställning.»

Byråchef Hamrin anförde:

»Av den verkställda utredningen framgår, att arbetena å lantmäterikontoren i länen under senare åren undergått en högst betydande ökning, och densamma torde även få anses ådagalägga, att den fortgående ökningen ännu icke visat någon tendens till stagnation. Till ytterligare belysning härav må nämnas, att av de 88 register över samhällen, för vilka skall upprättas fastighetsregister såsom för stad att föras å lantmäterikontoren i länen, endast 47 ännu upplagts och att förandet av tomtbok i anslutning till jordregister för andra samhällen och områden, där stadsplan finnes eller skall upprättas, ännu icke kommit i gång i någon nämnvärd utsträckning. I alldeles särskild grad synes man böra taga hänsyn till den förändring i kvalitativt hänseende, som överlantmätarnas verksamhet undergått till följd

av den nya jorddelningslagstiftningen. Verkningarna av denna för överlantmätarna har man emellertid ännu icke någon klar uppfattning om, och detta gäller såväl den kvalitativa som den kvantitativa sidan av saken. På grund härav vill det synas, som om anledning icke saknas att något närmare överväga frågan om uppskov ett eller annat år med större ändringar i fråga om ordnandet av arbetskrafterna å lantmäterikontoren i länen vad angår den lantmäritekniskt utbildade personalen. För den icke fackutbildade personalens del måste emellertid framhållas, att en lönereglering är synnerligen behjärtansvärd.

Om man nu anser, att en sådan icke kan genomföras utan att samtidigt måste upptagas till behandling frågan om ordnandet även av den examinerade arbetskraften, måste man enligt min mening se till, att de anordningar, som vidtagas, bliva sådana, att det ändamål man vill vinna så vitt möjligt även ernås. Så kommer emellertid enligt min uppfattning icke att ske med mindre å de nio kontor, som byråchefen Bagger-Jörgensen angivit i sin reservation, anställas förste assistenter. Det är väl sant, att den vid 1926 års riksdag för dessa befattningar bestämda löneställningen icke kan anses tillfredsställande, men den avlöning, som tillkommer förste assistent, uppgår dock för E-ort, inberäknat dyrtidstillägg enligt nu gällande grunder, till 7 908 kronor, under det motsvarande avlöning för assistent utgör 6 612 kronor. Skillnaden blir alltså 1 296 kronor. Frågan om ernående av en bättre löneställning för förste assistent torde liksom motsvarande fråga för de överlantmätare, som äro uppförda i lönegraden B 29, kunna och böra i detta sammanhang lämnas å sido. Det synes emellertid för bedömande av här förevarande ämne böra tagas i betraktande, att den största delen av en tjänstemedhjälpares inkomster utgöres av arvode efter taxa och därför utgår efter arbetsprodukt. Genom utökning av arbetstiden och intensitet i arbetet kan en driftig extra lantmätare såsom tjänstemedhjälpare under förutsättning av ett statsarvode av 1 500 kronor för år jämte dyrtidstillägg härå och tillskott därtill, beräknat å en taxeinkomst av 2 400 kronor, bereda sig större inkomster än ovan angivits för en assistent. Tjänstgöringen å lantmäterikontor med avlöning såsom assistent framstår därför för honom såsom en tvångstjänstgöring, som han snarast möjligt lämnar för att återgå till praktisk verksamhet. I samma mån som avlöningen sättes högre, ökas givetvis utsikterna att undgå allt för täta ombyten. På grund av vad nu anförts och med anslutning till innehållet i byråchefen Bagger-Jörgensens reservation håller jag före, att styrelsens förslag bort upptaga förste assistenter i Stockholms, Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Lantmäteristyrelsen har ansett sig i åtskilliga fall böra avstå från uppförande av assistentbefattning och i någon mån ersätta behovet av examinerad arbetskraft med kanslist. Detta har skett i Kristianstads, Hallands, Västmanlands och Norrbottens län samt i realiteten även i Skaraborgs län.

Såsom motiv härför har emellertid i vissa fall även framhållits bristen på examinerad kraft. Även om man för närvarande beträffande Hallands och Västmanlands län ställer sig tveksam till frågan huruvida behov av ständig assistent är oavvisligt och huruvida för Kristianstad, Skaraborgs och Norrbottens län anställande av två ständiga assistenter är nödvändigt, är det dock tämligen säkert, att inom ett eller annat år dessa behov komma att vara fullt påvisbara. Och vad angår bristen på examinerade krafter, kommer den om ett par år att vara avhjälpt. Att vid dessa förhållanden inrätta ordinarie kanslisttjänster för delvis fyllande av behovet av examinerad arbetskraft synes mig icke tillrådligt även om man kan gå ut ifrån att innehavarna av de nya befattningarna kunna för framtiden beredas full och lämplig sysselsättning å det kontor, där de först anställts, eller å andra. Jag anser därför, att tillräckliga skäl icke finnas för uppförande av kanslistbefattningar i ovannämnda fem län, men att beträffande vartdera av Hallands och Västmanlands län i stället bör uppföras en befattning såsom kontorsbiträde i B 4.

Det här sålunda framställda förslaget innebär följande ändringar: 12 förste assistenter i stället för 3, 19 assistenter, därav 5 å övergångsstat, i stället för 28, 4 kanslistbefattningar i stället för 9 samt 19 kontorsbiträden i stället för 17. Summan befattningar enligt detta förslag uppgår till 95 och styrelsens till 98.

Förslaget giver följande resultat vad angår behovet av medel:

9 överlantmätare	kronor	98 820
15 »	»	157 500
4 kanslister	»	13 632
29 kanslibiträden	»	84 564
19 kontorsbiträden	»	47 196
6 skrivbiträden	»	13 176
6 expeditionsvakter	»	16 632
Avlöningsförstärkning till en överlantmätare	»	900
	Summa kronor	432 420.
Avlöningar åt förste assistenter och assistenter	»	162 465
	Summa kronor	594 885.

Motsvarande belopp i styrelsens förslag utgöra 444 492 + 152 400 eller 596 900.

Vare sig lantmäteristyrelsen eller det nu framställda förslaget följes, tillåter jag mig framhålla, att det begärda beloppet av 85 000 kronor till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare enligt av mig företagen undersökning visat sig vara för lågt beräknat. Med utgång från styrelsens förslag komma 34 extra och extra ordinarie befattningshavare att återstå å kontoren. Vid det förhållande, att extra befattningshavare väl för framtiden

liksom hittills efter lämplig prövo- och anställningstid uppföres såsom extra ordinarie, synes avlöningen lägst böra beräknas efter lönegraden B 4 med ett ålderstillägg och ortsgruppen E. Under denna förutsättning uppgår avlöningen till 2 052 kronor eller för 34 biträden till 69 768 kronor. Emellertid ökas antalet biträden år efter år. Lämpligt synes därför vara att man räknar med ett antal av minst 40 biträden. Kostnaden ökas därigenom till 82 080 kronor. Vad angår behovet av examinerad arbetskraft utgår såvitt jag kunnat inhämta, styrelsens förslag från ett behov av omkring 70 månader. Åtminstone under den närmaste tiden är tillgången på extra lantmätare för fyllande av detta behov rätt begränsad, till följd varav man bör räkna med en genomsnittlig kostnad för månad av lägst 275 kronor. Kostnaden för 70 månader uppgår enligt denna grund till 19 250 kronor. Enligt min mening bör emellertid beräkningen utgå från ett till 80 månader ökat behov. Till följd härav bör beloppet ökas till 22 000 kronor. Denna beräkning visar alltså ett totalbehov av 104 080 kronor. Med hänsyn till vad ovan anförts om den fortgående ökningen av arbetena och under förutsättning att anslaget ej skall behöva snarligen ändras eller ock överskridas med större eller mindre belopp, anser jag, att beloppet nu bör upptagas till 110 000 kronor.

Till ytterligare upplysning i ämnet finner jag mig böra meddela, att jag räknar med att det för innevarande budgetår uppförda förslagsanslaget å 160 000 kronor till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. kommer att överskridas med omkring 30 000 kronor.»

Som ovan

Algot Rasmusson.

BILAGOR

Tablå utvisande olika befattningshavares tjänstetid (i hela tjänstemåna-

Län	1921					1922					1923					1924				
	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare
Stockholms ...	28	12	12	—	12	30	9	11	—	12	39	10	12	—	20	31	4	12	—	23
Uppsala	1	12	—	—	13	—	12	—	—	12	—	12	—	—	8	0	12	—	—	8
Södermanlands	5	12	—	—	14	1	12	—	—	13	3	12	—	—	10	7	12	—	—	8
Östergötlands	12	12	—	—	12	12	12	—	—	—	12	12	—	—	—	12	12	—	—	—
Jönköpings.....	12	12	—	—	16	8	12	—	—	24	6	12	—	—	23	9	12	—	—	23
Kronobergs ...	—	12	—	—	—	1	12	—	—	—	1	12	—	—	—	2	11	—	—	—
Kalmar	4	12	—	—	16	—	12	—	—	10	1	12	—	—	12	2	12	—	—	14
Gotlands.....	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—
Blekinge.....	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—	—	12	—	—	—
Kristianstads...	14	10	—	—	24	11	11	—	—	24	10	11	—	—	23	12	11	—	—	27
Malmöhus	15	12	12	—	—	18	9	12	—	—	24	2	12	—	12	24	12	12	—	12
Hallands.....	4	12	—	—	12	1	12	—	—	22	—	12	—	—	24	2	11	—	—	24
Göteb. o. Bohus	11	12	—	—	13	14	11	—	—	23	11	11	—	—	12	14	12	—	—	12
Älvsborgs	15	12	11	—	7	14	12	0	—	12	12	12	0	—	12	14	12	0	—	12
Skaraborgs.....	11	12	—	—	16	16	12	—	—	12	16	12	—	—	12	6	12	—	—	13
Värmlands.....	18	9	—	—	13	18	12	—	—	12	27	12	—	—	12	20	12	—	—	19
Örebro	6	12	—	—	14	4	12	—	—	12	4	11	—	—	11	3	12	—	—	12
Västmanlands	1	12	—	—	12	1	12	—	—	12	1	12	—	—	12	3	12	—	—	12
Kopparbergs ...	24	23	12	—	72	29	23	12	—	71	13	24	10	—	62	26	24	12	—	48
Gävleborgs.....	14	12	—	—	12	14	12	—	—	24	14	12	—	—	24	15	12	—	—	24
Västernorrlands	27	12	12	—	36	25	12	12	—	24	22	12	12	—	24	20	12	12	—	26
Jämtlands	18	12	—	—	12	18	12	—	—	12	16	12	—	—	12	21	12	—	—	12
Västerbottens	15	12	—	—	24	16	11	—	—	24	17	9	—	—	24	17	12	—	—	30
Norrbottens ...	11	12	—	—	12	14	12	—	—	12	14	12	—	—	11	12	12	—	—	12
Summa	266	294	59	—	362	265	290	47	—	367	268	282	46	—	360	272	289	48	—	371

[1] Vid jordregistret ej medtagna 33 månader.

Bilaga A.

der) under tiden 1921—1928 (med åtnjuten tjänstledighet frånd ragen).

1925					1926					1927					1928				
Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare	Assistenter	Kanslibiträden	Kontorsbiträden	E. o. befattn.-havare	Extra befattn.-havare
33	8	11	—	32	37	16	10	14	14	36	19	12	38	—	33	24	12	46	14
5	12	—	—	10	4	12	—	6	6	9	12	—	12	—	6	12	—	18	6
4	12	—	—	13	6	12	—	6	6	4	12	—	12	2	10	12	—	12	2
12	12	—	—	—	12	12	—	—	—	15	12	—	—	1	14	12	—	8	4
10	12	—	—	24	14	12	—	12	12	16	11	—	24	—	12	12	—	11	16
1	9	—	—	1	4	12	—	—	—	3	10	—	—	2	4	12	—	—	2
1	12	—	—	12	1	12	—	6	6	—	12	—	12	4	12	12	—	12	5
—	11	—	—	1	—	12	—	—	1	—	12	—	—	—	—	12	—	—	1
—	12	—	—	—	—	11	—	—	1	—	11	—	—	1	—	8	—	—	7
14	11	—	—	27	13	11	—	5	20	12	11	12	12	13	21	12	12	9	24
26	12	12	—	12	23	12	12	6	18	28	12	12	12	12	29	12	12	12	22
3	12	—	—	24	—	12	—	12	12	6	12	—	4	16	4	12	—	6	20
16	12	—	—	12	13	12	—	—	12	12	11	—	—	12	14	12	—	—	12
17	12	0	—	12	12	12	0	6	18	15	12	12	17	12	24	12	12	12	12
15	12	—	—	18	15	12	—	10	14	12	12	—	21	16	17	12	—	24	24
20	12	—	—	25	22	12	—	12	17	19	12	—	23	2	18	12	—	24	6
6	12	—	—	12	7	12	—	6	6	6	12	—	12	—	9	12	—	12	—
1	12	—	—	12	—	12	—	6	6	—	12	—	12	2	1	12	—	12	—
38	23	12	—	57	35	30	12	20	34	43	36	12	44	2	36	36	12	42	1
15	12	—	—	36	15	12	—	18	18	14	12	—	34	—	23	12	—	35	6
24	12	12	—	32	30	18	10	15	22	32	24	12	23	28	32	22	6	16	38
19	12	—	—	13	22	8	—	4	15	24	12	—	18	5	25	12	—	24	—
18	12	—	—	24	17	12	—	12	12	16	11	—	21	1	20	12	—	23	2
12	12	—	—	12	13	12	—	6	6	19	12	—	12	1	20	12	—	12	17
310	290	47	—	421	315	310	44	182	276	341	324	72	363	132	384	330	66	370	240

Bilaga B.

Uppgift rörande omfattningen av arbetet å lantmäterikontoren under åren 1921—1924 och 1925—1928 (i medeltal) samt där befintligt arkivbestånd.

Län	1921—1924		1925—1928		Arkivbestånd	
	Summa antal avgjorda ärenden	Införande av nya jordreg.-nr o. d.	Summa antal avgjorda ärenden	Införande av nya jordreg.-nr o. d.	Antal förrättningsakter	Antal kartor
Stockholms	2 095	3 004	2 013	4 452	58 053	36 072
Uppsala	550	897	918	864	19 255	16 511
Södermanlands	1 251	710	1 266	674	21 919	21 310
Östergötlands	1 593	972	2 099	1 002	28 404	24 212
Jönköpings	1 899	793	2 472	890	24 348	21 241
Kronobergs	1 180	856	1 350	834	23 935	21 997
Kalmar	1 122	822	1 350	995	34 300	24 300
Gotlands	522	619	452	416	14 684	10 964
Blekinge	704	658	1 478	710	14 000	12 000
Kristianstads	1 917	1 393	2 013	1 560	33 148	29 365
Malmöhus	1 718	1 861	2 926	1 860	39 428	34 856
Hallands	943	690	1 403	874	21 589	17 287
Göteborgs och Bohus	1 680	897	1 914	1 106	32 341	28 084
Älvsborgs	2 606	1 641	2 824	1 659	39 538	33 640
Skaraborgs	2 440	1 180	2 377	1 184	39 343	32 258
Värmlands	1 955	977	2 088	1 398	30 506	25 982
Örebro	1 030	1 124	1 226	893	27 500	20 400
Västmanlands	848	568	889	424	19 435	16 957
Kopparbergs	2 107	333	2 390	1 311	30 343	31 321
Gävleborgs	2 420	1 044	3 638	2 071	38 981	28 800
Västernorrlands	2 442	1 327	2 706	2 005	44 100	34 823
Jämtlands	1 158	973	1 822	1 000	19 256	15 979
Västerbottens	2 784	2 019	4 040	2 222	29 687	20 137
Norrbottens	1 933	1 251	2 251	1 155	26 473	24 842
Summa	—	—	—	—	710 566	583 338
Medeltal för hela riket	38 897	26 609	47 905	31 559	—	—
Medeltal för län	1 621	1 109	1 996	1 315	29 607	24 306

Bilaga C.

Uppgift rörande omfattningen av arbetet å lantmäterikontoren under år 1928.

Län	1928					
	Summa antal avgjorda ärenden [1]	Utfärdade förordnanden	Fastställda avstyckningar	Årsredogörelser, rese- o. arvodesr. o. ans. om statsb.	Granskning av koncept-akter	Införande av nya jordreg.-nr o. d.
Stockholms	2 180	149	173	114	5 012	4 870
Uppsala	1 001	43	140	87	655	1 187
Södermanlands	1 125	79	91	151	545	530
Östergötlands	2 361	49	227	261	1 081	776
Jönköpings	2 940	70	134	266	1 641	882
Kronobergs	1 634	17	134	197	1 193	969
Kalmar	1 490	50	134	203	951	917
Gotlands	388	10	39	29	225	187
Blekinge	1 474	28	250	622	512	800
Kristianstads	2 176	49	344	203	1 838	1 574
Malmöhus	3 126	58	171	90	1 489	1 906
Hallands	1 500	49	183	387	931	888
Göteborgs och Bohus	1 838	84	131	281	1 297	1 315
Älvsborgs	2 772	143	304	343	1 748	1 504
Skaraborgs	2 044	126	115	302	1 280	1 156
Värmlands	2 192	160	175	249	1 477	1 650
Örebro	820	37	83	98	540	689
Västmanlands	735	23	32	88	190	294
Kopparbergs	2 742	111	183	515	1 922	1 952
Gävleborgs	4 017	149	320	499	1 623	2 385
Västernorrlands	2 951	310	127	423	1 583	2 440
Jämtlands	2 049	119	143	218	826	1 196
Västerbottens	2 529	126	94	711	1 656	1 534
Norrbottens	2 007	166	139	988	1 599	855
Medeltal för hela riket	48 091	2 205	3 866	7 325	31 814	32 456
Medeltal för län	2 004	92	161	305	1 326	1 352

[1] Här ingå ej ärenden angående publik renovation.

Bilaga D.

Gruppindelning av göromålen å lantmäterikontoren med uppgift om antalet befattningshavare inom varje grupp.

Län	A	B	C	D	E	F	Summa
	Granskning av förrättningar. Uppläggande av jordregister, tomtbok, fastighetsregister	Statsbidragsärenden. Granskning av rese- o. arvodesräkning samt för slutlig redovisning. Övriga utrednings- o. exp.-göromål	Registratorsgöromål. Förande av jordregister, tomtbok och fastighetsregister. Arkivariegöromål	Utdrag av jord- o. fastighetsregister. Ritning, kopiering, kartlagning. Utdrag av äldre svårtolkade handlingar	Andra avskrifter o. utskrifter av expeditioner	Vaktmästargöromål	
Stockholms	1·8	1·1	4·3	2·2	0·4	0·5	10·3
Uppsala	1·3	0·3	0·9	0·8	0·2	0·0	3·5
Södermanlands	0·4	0·5	0·9	0·6	0·5	—	2·9
Östergötlands	0·9	0·4	0·8	1·0	0·4	0·0	3·5
Jönköpings	1·0	0·9	1·0	0·6	0·5	0·1	4·1
Kronobergs	0·6	0·0	0·6	0·2	0·2	0·0	1·6
Kalmar	0·7	0·6	1·5	0·6	0·5	0·0	3·9
Gotlands	0·0	0·1	0·2	0·4	0·2	0·0	0·9
Blekinge	0·0	0·1	0·3	0·5	0·3	0·0	1·2
Kristianstads	1·6	0·5	1·5	1·4	0·8	0·6	6·4
Malmöhus	1·5	0·6	2·2	1·2	0·6	0·7	6·8
Hallands	0·8	0·2	2·2	0·7	0·4	0·1	4·4
Göteb. o. Bohus	1·0	0·4	0·6	1·1	0·4	0·2	3·7
Älvsborgs	1·4	0·5	1·3	1·0	0·4	0·2	4·8
Skaraborgs	1·5	0·4	1·7	2·0	0·6	0·0	6·2
Värmlands	2·3	0·6	1·4	0·6	0·2	0·2	5·3
Örebro	0·6	0·7	1·0	0·5	0·3	0·0	3·1
Västmanlands	0·3	0·2	0·6	0·6	0·5	0·1	2·3
Kopparbergs	5·0	1·0	3·8	2·1	1·3	0·1	13·3
Gävleborgs	2·7	0·5	1·2	1·5	0·9	0·2	7·0
Västernorrlands	4·1	1·0	2·3	1·1	0·8	0·6	9·9
Jämtlands	1·4	1·2	1·0	1·0	0·6	0·2	5·4
Västerbottens	1·5	1·3	1·1	0·6	0·6	0·4	5·5
Norrbottens	1·3	0·7	1·5	1·0	1·4	0·1	6·0
Summa	33·7	13·8	33·9	23·3	13·0	4·3	122·0

Anm. Med beteckningen 0·0 i denna tabell avses att arbete i viss mån förekommit.
» » — » » » » » intet arbete förekommit.

Bilaga E.

Län	Befattningshavare	A	B	C	D	E	F	Summa
		Granskning av lantmäteriförrättningar. Upplåggande av jord- o. fastighetsregister	Statsbidragsärenden. Granskning av rese- o. arvodesräkn. samt slutlig redovisning. Övriga utredningsoch expeditionsgöromål	Registratorsgöromål. Förande av jord- o. fastighetsregister. Arkivariegöromål	Utdrag av jord- o. fastighetsregister. Ritning o. kopiering. Kartläggning. Utdrag av äldre svårtolkade handlingar	Andra avskrifter o. utskrifter av expeditioner	Vaktmästargöromål	
Stockholms	Assistenter	1·8	1·1	0·0	—	—	—	2·9
	Kanslibitr.	—	—	1·5	0·1	—	—	1·6
	Kontorsbitr.	—	—	0·8	0·0	0·1	—	0·9
	E. o. o. extra	—	0·0	2·0	2·1	0·3	0·5	4·9
	Summa	1·8	1·1	4·3	2·2	0·4	0·5	10·3
Uppsala	Assistenter	0·3	0·1	0·1	—	—	—	0·5
	Kanslibitr.	0·5	0·1	0·4	0·0	—	0·0	1·0
	E. o. o. extra	0·5	0·1	0·4	0·8	0·2	0·0	2·0
	Summa	1·3	0·3	0·9	0·8	0·2	0·0	3·5
Södermanlands	Assistenter	0·4	0·4	0·0	0·1	—	—	0·9
	Kanslibitr.	—	0·1	0·7	0·0	0·2	—	1·0
	E. o. o. extra	—	—	0·2	0·5	0·3	—	1·0
	Summa	0·4	0·5	0·9	0·6	0·5	—	2·9
Östergötlands	Assistenter	0·7	0·4	0·0	—	—	—	1·1
	Kanslibitr.	—	0·0	0·7	0·2	0·1	0·0	1·0
	E. o. o. extra	0·2	0·0	0·1	0·8	0·3	—	1·4
	Summa	0·9	0·4	0·8	1·0	0·4	0·0	3·5
Jönköpings	Assistenter	0·9	0·1	—	—	—	—	1·0
	Kanslibitr.	—	0·1	0·4	0·0	—	—	0·5
	E. o. o. extra	0·1	0·7	0·6	0·6	0·5	0·1	2·6
	Summa	1·0	0·9	1·0	0·6	0·5	0·1	4·1
Kronobergs	Assistenter	0·4	0·0	0·3	—	—	—	0·7
	Kanslibitr.	0·2	0·0	0·3	0·2	0·2	0·0	0·9
	Summa	0·6	0·0	0·6	0·2	0·2	0·0	1·6
Kalmar	Assistenter	0·5	0·5	0·0	—	—	—	1·0
	Kanslibitr.	0·2	0·0	0·8	—	—	0·0	1·0
	E. o. o. extra	—	0·1	0·7	0·6	0·5	0·0	1·9
	Summa	0·7	0·6	1·5	0·6	0·5	0·0	3·9

Anm. Med beteckningen 0·0 i denna tabell avses att arbete i viss mån förekommit.
» » — » » » » » intet arbete förekommit.

Län	Befattningshavare	A	B	C	D	E	F	Summa
Gotlands	Kanslibitr.	0·0	0·1	0·2	0·4	0·2	0·0	0·9
	Summa	0·0	0·1	0·2	0·4	0·2	0·0	0·9
Blekinge	Kanslibitr.	0·0	0·0	0·1	0·3	0·2	0·0	0·6
	Extra	0·0	0·1	0·2	0·2	0·1	0·0	0·6
	Summa	0·0	0·1	0·3	0·5	0·3	0·0	1·2
Kristianstads	Assistenter	1·5	0·4	0·1	—	—	—	2·0
	Kanslibitr.	—	—	0·4	0·3	0·1	—	0·8
	Kontorsbitr.	—	0·0	0·8	0·2	0·0	—	1·0
	E. o. o. extra	0·1	0·1	0·2	0·9	0·7	0·6	2·6
	Summa	1·6	0·5	1·5	1·4	0·8	0·6	6·4
Malmöhus	Assistenter	1·1	0·3	0·5	—	—	—	1·9
	Kanslibitr.	0·0	0·0	0·4	0·3	0·2	—	0·9
	Kontorsbitr.	—	0·0	0·9	0·0	0·1	—	1·0
	E. o. o. extra	0·4	0·3	0·4	0·9	0·3	0·7	3·0
	Summa	1·5	0·6	2·2	1·2	0·6	0·7	6·8
Hallands	Assistenter	0·6	—	0·0	—	—	—	0·6
	Kanslibitr.	0·2	0·1	0·6	0·0	0·0	—	0·9
	E. o. o. extra	0·0	0·1	1·6	0·7	0·4	0·1	2·9
	Summa	0·8	0·2	2·2	0·7	0·4	0·1	4·4
Göteborgs och Bohus	Assistenter	0·7	0·1	0·1	—	—	—	0·9
	Kanslibitr.	0·3	0·1	0·4	0·1	0·0	—	0·9
	Extra	—	0·2	0·1	1·0	0·4	0·2	1·9
	Summa	1·0	0·4	0·6	1·1	0·4	0·2	3·7
Älvsborgs	Assistenter	1·4	0·3	0·0	0·1	—	—	1·8
	Kanslibitr.	—	—	0·8	0·0	0·0	0·2	1·0
	Kontorsbitr.	0·0	0·2	0·3	0·4	0·1	0·0	1·0
	Extra	—	0·0	0·2	0·5	0·3	0·0	1·0
	Summa	1·4	0·5	1·3	1·0	0·4	0·2	4·8
Skaraborgs	Assistenter	1·3	0·2	—	—	—	—	1·5
	Kanslibitr.	0·0	0·1	0·8	0·0	0·0	—	0·9
	E. o. o. extra	0·2	0·1	0·9	2·0	0·6	0·0	3·8
	Summa	1·5	0·4	1·7	2·0	0·6	0·0	6·2
Värmlands	Assistenter	1·9	0·5	0·1	—	—	—	2·5
	Kanslibitr.	—	0·0	0·7	0·1	0·0	0·1	0·9
	E. o. o. extra	0·4	0·1	0·6	0·5	0·2	0·1	1·9
	Summa	2·3	0·6	1·4	0·6	0·2	0·2	5·3

Län	Befattningshavare	A	B	C	D	E	F	Summa
Örebro	Assistenter	0·5	0·3	0·1	0·0	—	—	0·9
	Kanslibitr.	0·1	0·2	0·3	0·0	0·1	0·0	0·7
	E. o. o. extra	0·0	0·2	0·6	0·5	0·2	0·0	1·5
	Summa	0·6	0·7	1·0	0·5	0·3	0·0	3·1
Västmanlands	Assistenter	0·3	0·0	—	—	—	—	0·3
	Kanslibitr.	—	0·2	0·4	0·1	0·3	0·0	1·0
	E. o. o. extra	0·0	0·0	0·2	0·5	0·2	0·1	1·0
	Summa	0·3	0·2	0·6	0·6	0·5	0·1	2·3
Kopparbergs	Assistenter	2·5	0·3	—	—	—	—	2·8
	Kanslibitr.	1·2	0·5	0·5	0·8	—	—	3·0
	Kontorsbitr.	0·0	0·1	0·9	0·0	0·0	—	1·0
	E. o. o. extra	1·3	0·1	2·4	1·3	1·3	0·1	6·5
	Summa	5·0	1·0	3·8	2·1	1·3	0·1	13·3
Gävleborgs	Assistenter	1·6	0·5	0·0	0·0	—	—	2·1
	Kanslibitr.	0·2	0·0	0·8	0·0	0·0	—	1·0
	E. o. o. extra	0·9	0·0	0·4	1·5	0·9	0·2	3·9
	Summa	2·7	0·5	1·2	1·5	0·9	0·2	7·0
Västernorrlands	Assistenter	2·2	0,5	0·3	—	—	—	3·0
	Kanslibitr.	1·0	0·1	0·9	—	0·0	—	2·0
	Kontorsbitr.	—	0·1	0·2	0·5	0·0	—	0·8
	E. o. o. extra	0·9	0·3	0·9	0·6	0·8	0·6	4·1
	Summa	4·1	1·0	2·3	1·1	0·8	0·6	9·9
Jämtlands	Assistenter	1·2	0·8	0·3	—	—	0·1	2·4
	Kanslibitr.	0·1	0·2	0·7	0·0	0·0	0·0	1·0
	E. o.	0·1	0·2	0·0	1·0	0·6	0·1	2·0
	Summa	1·4	1·2	1·0	1·0	0·6	0·2	5·4
Västerbottens	Assistenter	1·4	0·8	0·0	0·0	—	—	2·2
	Kanslibitr.	0·1	0·1	0·8	0·0	—	—	1·0
	E. o.	0·0	0·4	0·3	0·6	0·6	0·4	2·3
	Summa	1·5	1·3	1·1	0·6	0·6	0·4	5·5
Norrbottens	Assistenter	1·3	0·7	0·2	0·1	0·0	—	2·3
	Kanslibitr.	—	—	0·2	—	0·0	—	0·2
	E. o. o. extra	—	0·0	1·1	0·9	1·4	0·1	3·5
	Summa	1·3	0·7	1·5	1·0	1·4	0·1	6·0

Bilaga F.

Län	Antal ärenden under tiden				Balanserade ärenden i % av inkomna	
	1/5—31/10		1/11—30/4			
	inkomna	balanserade 31/10	inkomna	balanserade 30/4	d. 31/10	d. 30/4
Stockholms	5 069	226	4 067	225	4·5	5·5
Uppsala	1 172	47	1 419	148	4·0	10·4
Södermanlands	1 104	263	1 078	179	23·8	16·6
Östergötlands	1 586	458	1 969	214	29·0	10·9
Jönköpings	1 794	166	2 165	218	9·2	10·1
Kronobergs	1 546	65	1 598	67	4·2	4·2
Kalmar	1 566	267	1 571	100	17·1	6·4
Gotlands	332	25	307	12	7·5	3·9
Blekinge	1 772	30	1 470	25	1·7	1·7
Kristianstads	3 836	347	2 966	187	9·1	6·3
Malmöhus	1 948	245	2 086	275	12·6	13·2
Hallands	1 397	137	1 664	70	9·8	4·2
Göteborgs och Bohus	1 550	206	1 808	85	13·3	4·7
Älvsborgs	2 060	278	3 090	225	13·5	7·3
Skaraborgs	1 675	374	2 108	379	22·3	17·9
Värmlands	2 190	344	2 300	409	15·7	17·8
Örebro	923	177	1 035	252	19·3	24·4
Västmanlands	612	158	828	66	26·0	8·0
Kopparbergs	1 643	564	2 279	461	34·3	20·1
Gävleborgs	2 601	244	3 146	371	9·4	11·8
Västernorrlands	2 360	296	2 867	453	12·5	15·8
Jämtlands	1 531	91	1 714	71	5·9	4·1
Västerbottens	2 173	360	3 768	1 210	16·5	32·1
Norrbottens	1 721	461	2 612	73	26·8	2·8
Summa	44 161	5 829	49 915	5 775	—	—

Bilaga G.

Nuvarande organisation. **Föreslagen organisation.**

Län	Antal befattningshavare och lönegrad									Antal befattningshavare och lönegrad							
	Förste assistenter[1]	Assistenter[2]	Extra assistenter	Kanslibiträden B 7	Kontorsbiträden B 4	E. o. biträden	Extra biträden	Summa fast anställda biträden	Totalsumma anställda biträden	Förste assistenter[1]	Assistenter[2]	Kanslister B 10	Kanslibiträden B 7	Kontorsbiträden B 4	Skrivbiträden B 2	Expeditionsvakter B 5	Summa fast anställda biträden
Stockholms	1	1	1	2	1	[3] 4	2	5	12	1	2	1	2	1	1	1	9
Uppsala	—	—	—	1	—	2	—	1	3	—	—	1	1	—	—	—	2
Södermanlands	—	—	1	1	—	1	—	1	3	—	1	—	1	—	—	—	2
Östergötlands	—	1	—	1	—	2	—	2	4	—	1	—	1	1	—	—	3
Jönköpings	—	—	1	1	—	1	3	1	5	—	1	—	1	1	—	—	3
Kronobergs	—	—	—	1	—	—	1	1	2	—	1	—	1	—	—	—	2
Kalmar	—	—	1	1	—	2	—	1	4	—	1	—	1	1	—	—	3
Gotlands	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Blekinge	—	—	—	1	—	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	1
Kristianstads	—	[4] 1	1	1	1	1	[3] 2	3	7	—	[4] 1	1	1	1	—	1	5
Malmöhus	—	[4] 1	1	1	1	1	[3] 2	3	7	—	[4] 2	—	1	1	—	1	5
Hallands	—	—	—	1	—	2	1	1	4	—	—	1	1	—	—	—	2
Göteborgs och Bohus	—	1	—	1	—	—	[3] 2	2	4	—	1	—	1	1	—	—	3
Älvsborgs	—	1	1	1	1	1	[3] 1	3	6	—	2	—	1	1	1	—	5
Skaraborgs	—	1	—	1	—	3	2	2	7	—	1	1	1	1	—	—	4
Värmlands	—	[4] 1	1	1	—	2	—	2	5	—	[4] 2	—	1	1	—	—	4
Örebro	—	—	1	1	—	2	—	1	4	—	1	—	1	—	—	—	2
Västmanlands	—	—	—	1	—	1	—	1	2	—	—	1	1	—	—	—	2
Kopparbergs	1	1	1	3	1	5	[3] 4	6	16	1	2	1	4	2	1	1	12
Gävleborgs	—	1	1	1	—	3	1	2	7	—	2	—	1	1	1	—	5
Västernorrlands	1	[5] 2	—	2	1	2	[3] 3	6	11	1	[6] 2	1	2	2	1	—	9
Jämtlands	—	[4] 1	1	1	—	2	—	2	5	—	[4] 2	—	1	1	—	1	5
Västerbottens	—	1	1	1	—	[3] 2	1	2	6	—	2	—	1	1	—	1	5
Norrbottens	—	1	1	1	—	—	3	2	6	—	1	1	1	—	1	—	4
Summa	3	15	14	28	6	39	28	52	133	3	28	9	29	17	6	6	98

[1] I lönegrad motsvarande B 24.
[2] » » » B 21.
[3] Härav en expeditionsvakt.
[4] Avsedd att ersätta nu å övergångsstat upptagen 1 ordinarie assistent.
[5] En av dessa avsedd att ersätta nu å övergångsstat upptagna 2 assistenter.
[6] Båda dessa avsedda » » » » » » 2 » .

FJÄRDE KAPITLET.

Föreningen Sveriges överlantmätares skrivelse den 4 juni 1932 ifråga om personalbehovet vid lantmäterikontoren m. m.

För att tagas i övervägande vid fullgörandet av det de sakkunniga givna uppdraget har av Kungl. Maj:t till de sakkunniga överlämnats lantmäteristyrelsens underdåniga skrivelse den 8 juli 1932, däri styrelsen hemställt, att en av föreningen Sveriges överlantmätare den 4 juni 1932 dagtecknad, till lantmäteristyrelsen ställd framställning rörande personalbehovet vid lantmäterikontoren måtte få behandlas i sammanhang med övriga frågor, som avse lantmäterikontorens organisation.

Föreningens skrivelse är av följande lydelse.

»Vid hållet årsmöte med föreningen Sveriges överlantmätare i Stockholm den 22 sistlidne maj förekom till överläggning bland annat frågor om förhållanden inom lantmäterikontoren beträffande dels arbetet med vården av lantmäterikontorens arkivalier och dels det arbete, som kan vara att motse inom lantmäterikontoren i anledning av den av innevarande års riksdag antagna lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.

Rörande arkivvården framhölls nödvändigheten, att arkivalierna inom lantmäterikontoren måste, särskilt vad angår kartmaterialet, göras till föremål för systematisk lagning till förhindrande av att oersättlig skada uppstår.

Vidkommande lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet gjordes gällande, att arbetet härmed komme att ställa betydande anspråk på lantmäterikontoren i avseende på nödiga lantmäteriutredningar att läggas till grund vid behandling av invecklade äganderättsspörsmål.

För tillgodoseende av arbetet inom lantmäterikontoren i båda ovan angivna hänseenden framhölls med skärpa, att detta arbete icke kunde utföras med mindre lantmäterikontoren erhölle ökat antal arbetsbiträden.

Föreningen uppdrog åt sin styrelse att i enlighet med vid mötet framhållna synpunkter göra framställning beträffande berörda förhållanden hos kungl. lantmäteristyrelsen.

Då nu föreningsstyrelsen härigenom fullgör nämnda uppdrag får föreningsstyrelsen vördsamt anföra följande.

I fråga om vården av lantmäterikontorens arkivalier förhåller det sig ju så, att densamma under äldre tid blivit i hög grad för att icke säga helt och hållet eftersatt. Orsaken härtill hänför sig dels till dåvarande otillräckliga lokaler med olämpliga förvaringsskåp, dels ock till brist på medel för avlöning av nödig personal. Det är först under de sista decennierna, som en ändring till bättre förhållanden härutinnan inträtt.

De flesta lantmäterikontoren äro numera tillgodosedda med för ändamålet fullt tillfredsställande lokaler, varjämte också deras inredning i avseende på arkivskåp och dylikt motsvara de krav, som skäligen kunna ställas på desamma. Härigenom har möjlighet öppnats för tillämpning av ett ur arkivsynpunkt tillfredsställande förvaringssätt, särskilt vad angår kartorna.

Nu återstår emellertid arbetet med konservering och lagning av kartor och handlingar. Det arbete, som erfordras härför, är till sin omfattning mycket betydande. Man bör erinra därom, att det nu gäller att tillrättalägga vad som i äldre tid blivit försummat. Vid sådant förhållande är det ej underligt att stora kostnadssummor erfordras.

Vidkommande nödvändigheten, att detta lagningsarbete utföres utan uppskov, må framhållas, att kartorna till de egentliga laga skiftena inom byarna äro 75 à 100 år gamla. Under den tid, som gått efter det laga skiftena ägde rum, hava kartorna varit utsatta för en ständig nötning. Därav har följt, att dessa kartor blivit slitna, sköra och söndriga. Det torde vara uppenbart, att ifrågavarande laga skifteskartor böra lagas och på omsorgsfullt sätt bevaras. Även övriga i lantmäterikontoren förvarade kartor böra givetvis göras till föremål för nödvändig omvårdnad. Storskifteskartorna ävensom enskifteskartorna äro i många fall illa medfarna och påkalla alltså skyndsam reparation.

Beträffande i lantmäterikontoren förvarade handlingar må erinras, att de äldre vid storskiften, enskiften och laga skiften tillkomna handlingarna ofta förete stor oreda. De hava redovisats utan att de olika delarna, protokoll, bilagor och beskrivningar, ordnats i behörigt sammanhang. Härtill kommer också, att handlingarna icke redovisats häftade eller inbundna, vilket förhållande medfört, att desamma i större eller mindre omfattning blivit utsatta för skada på ett sätt, som föranlett risk för otydlighet på åtskilliga ställen. Det är klart, att dylika förhållanden böra tillrättaläggas genom nödvändig lagning, varefter handlingarna böra bringas i behörig ordning och häftas eller inbindas.

Antecknas må, att ett betydande arbete härutinnan under senare tid blivit gjort, men mycket återstår, ett förhållande, som är lätt förklarligt, om man erinrar, att det är ett ofantligt stort antal akter, som samlats i lantmäterikontoren under tidernas lopp. Vad angår kartorna må tillika framhållas, att dessa allt fortfarande måste undergå förnyad lagning för att kunna vidmakthållas.

I avseende på förestående arbete med upplåggande av fastighetsböcker för landet må påminnas därom, att upplåggandet skall ske på grundval av jordregister och fastighetsregister. I första hand framställer sig härvid till eftertanke, huruvida överensstämmelse råder mellan det i jordregistret upptagna fastighetsbeståndet och meddelade lagfarter. Man bör ihågkomma, att arbetet med jordregisterstommarnas upplåggande såväl i lantmäterikontoren som i domarkanslien verkställdes under tryck av kravet på minsta möjliga tidsutdräkt och kostnad. Det får icke förvåna, om brister i berörda hänseende förefinnas. För överlantmätarna är det uppenbart, att dylika brister förekomma i icke ringa omfattning. Vid granskning av de av domhavandena upprättade till jordregistren hörande E-förteckningar och F-förteckningar finner man, att domhavandena i en del fall icke kunnat identifiera registerfastigheterna. I sådana fall hava domhavandena varit hänvisade att lämna de i 24 § jordregisterförordningen föreskrivna uppgifter summariskt för ett flertal register-

fastigheter. Det är givet, att förenämnda brister måste undanröjas innan inskrivningar i fastighetsböckerna kunna företagas.

Av förarbetet till ifrågavarande lag inhämtas, att ovan antydda bristfälliga förhållanden utgjort föremål för särskild uppmärksamhet såväl vid utarbetandet av lagförslaget som vid granskningen av detsamma. Första lagutskottet anför härom i sitt utlåtande nr 32 vid innevarande års riksdag sid. 30—31 följande: 'Den enligt utskottets mening viktigaste av de föreslagna reformerna är upplåggande av nya fastighetsböcker för landet. De nuvarande lagfarts- och inteckningsböckerna befinna sig i allmänhet i ett otillfredsställande skick. Grundfelet hos dessa böcker sammanhänger med deras inrättande på grundval av jordeboken. — — — En annan svaghet, som vidlåder vår fastighetsbokföring, är den osäkerhet, som i viss utsträckning gör sig gällande i fråga om fastighetsredovisningen och fastigheternas betecknande. Visserligen har jordregistrets tillkomst i dessa hänseenden medfört en förbättring, i det att registerbeteckningarna, i den mån så kunnat ske, blivit införda i fastighetsböckerna och därigenom bidragit till individualisering av fastigheterna. Med de metoder, som hittills tillämpats vid jordregisterarbetet, har det emellertid i många fall icke varit möjligt att fastslå sambandet mellan registerfastigheterna och de i lagfarts- och inteckningsböckerna antecknade rättsförhållandena. Ej sällan består därjämte verklig skiljaktighet mellan jordregistrets samt lagfarts- och inteckningsböckernas redovisning av fastigheterna. — — — Ett genomförande av den föreslagna lagstiftningen synes avhjälpa nu angivna brister. Genom att nya fastighetsböcker inrättas på grundval av fastighetsregistren, med särskilt upplägg för varje registerfastighet och med gemensamma band för lagfarter och inteckningar, torde fastighetsbokföringen i stort sett komma att uppfylla de anspråk, som i fråga om överskådlighet och reda böra ställas å densamma. Då inrättandet av nya fastighetsböcker jämväl förbindes med utredning rörande oklara fastighetsförhållanden och med erforderlig komplettering av jordregistret, torde de nuvarande oegentligheterna i fastighetsredovisningen komma att undanröjas. — — — På grund av vad sålunda anförts och då tiden nu synes inne att låta jordregistret komma till avsedd användning, vill utskottet — i likhet med nära nog samtliga hörda myndigheter — tillstyrka den föreslagna omläggningen av fastighetsbokföringen. Såsom departementschefen erinrat skulle ytterligare uppskov härutinnan medföra fara, att det ur jordregisterarbetet framgångna resultatet i viss utsträckning ginge förlorat. Emellertid anser sig utskottet böra understryka, att omläggningen av fastighetsbokföringen — vilken förutsätter att nu gällande inskrivningar överföras till de nya böckerna och på alla punkter inordnas i den fastighetsindelning, som däri redovisas — kommer att innebära ett synnerligen omfattande och på sina håll särdeles besvärligt arbete.'

Att upplåggandet av de nya fastighetsböckerna kommer att bliva förenat med betydande svårigheter kan således sägas framstå klart för alla, som satt sig in i saken. Utan tvekan kan göras gällande, att lantmäterikontoren komma att belastas med ett synnerligen drygt utredningsarbete för beredande av möjlighet för domarkanslien att tillrättalägga alla de oegentligheter, som under arbetet med inskrivningarna i fastighetsböckerna komma att upptäckas. Å andra sidan må emellertid villigt erkännas, att det sålunda förutsatta arbetet kommer att giva ett resulat, som bliver av oskattbart värde icke blott för fasighetsbokföringen i och för

sig utan även i avseende på fastighetsredovisningen vid den fortgående jorddelningsverksamheten.

Ovanberörda arbete rörande vården av lantmäterikontorens arkivalier påfordrar ökad arbetshjälp inom lantmäterikontoren, nu kommer härtill ytterligare behov av arbetshjälp för utförande av det i samband med uppläggande av fastighetsböckerna motsedda utredningsarbete inom lantmäterikontoren. Med hänsyn till dessa förhållanden ställer det sig bekymmersamt för överlantmätarna. Rådande depression manar ju till återhållsamhet i fråga om anspråk på ökade anslag. Då emellertid arbetet ovillkorligen måste utföras finnes icke någon annan utväg för överlantmätarna än att hos kungl. styrelsen hemställa om förordnande av ökat antal biträden.

På grund av vad sålunda blivit anfört får föreningsstyrelsen vördsamt anhålla, att kungl. styrelsen måtte vidtaga åtgärd för tillgodoseende av det behov av biträden inom lantmäterikontoren, som kan föranledas av ovan omförmälda arbetsuppgifter.»

I lantmäteristyrelsens ovan omnämnda skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juli 1932 har styrelsen meddelat, att uppgifter i anledning av föreningens framställning infordrats från överlantmätarna beträffande behovet i allmänhet av personal på lantmäterikontoren och särskilt för erforderliga kartlagningsarbeten därstädes.

De sakkunniga hava ansett sig böra såsom bilagor vid betänkandet foga överlantmätarnas på grund härav gjorda utredningar om personalbehovet.

FEMTE KAPITLET.

Beräkningen för budgetåret 1932/1933 av medelsbehovet för lantmäterikontoren.

Lantmäteristyrelsen hade i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 augusti 1931 i fråga om medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 hemställt, att för nämnda budgetår den i ordinarie avlöningsstaten för lantmäterikontoren upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. måtte upptagas till 280 000 kronor och att alltså, utan ändring i övrigt beträffande gällande ordinarie avlöningsstat och övergångsstat, det ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen i riksstaten måtte upptagas till 659 600 kronor, ävensom att anslaget till avlöningar åt förste assistenter och assistenter måtte upptagas till enahanda belopp som i riksstaten för budgetåret 1931/1932, eller således till 78 100 kronor.

Beträffande de skäl, lantmäteristyrelsen anfört till stöd för sina förslag, hänvisas till 1932 års statsverksproposition, statsrådsprotokollet, nionde huvudtiteln, sid. 330—337.

Sedan statskontoret i infordrat yttrande framhållit, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare tidigare överskridits samt att under sådana omständigheter en höjning syntes bliva nödvändig, anmodade Kungl. Maj:t lantmätarelönesakkunniga att avgiva utlåtande i ärendet.

De sakkunnigas utlåtande hade följande lydelse.

Lantmätarelönesakkunniga år 1931.

Enligt remissakten bilagda handlingar ävensom uppgifter, av de sakkunniga införskaffade från lantmäteristyrelsen, hade antalet icke-ordinarie befattningshavare med undantag av extra assistenter och biträdande överlantmätare under budgetåret 1930/1931 utgjort och för budgetåret 1931/1932 beräknats utgöra följande:

Budgetår	Kontors-, rit- och skrivbiträden				Vaktmästare			
	Extra ordinarie		Extra	Summa	Extra ordinarie		Extra	Summa
	B 7	B 4			B 5	B 4		
1930/1931.....	3	43	22 (Event. 25)	68 (Event. 71)	3	3	4	10
1931/1932.....	—	60	20	80	4	4	5	13

Under budgetåret 1930/1931 hade varit förordnade tvenne biträdande överlantmätare, därav den ene endast under halva året. Under budgetåret 1931/1932 hade lantmäteristyrelsen ansett erforderligt att likaledes tvenne biträdande överlantmätare förordnades, varvid ersättning till båda upptagits för helt år.

Under budgetåret 1930/1931 hade å lantmäterikontoren varit förordnade i medeltal under året såsom extra assistenter 7 distriktslantmätare och 12 1/3 extra lantmätare. För budgetåret 1931/1932 hade lantmäteristyrelsen ansett, att såsom extra assistenter behövde anställas i medeltal under året 8 2/3 distriktslantmätare och 13 extra lantmätare. Förutom ifrågavarande assistenter funnes å lantmäterikontoren fast anställda 3 förste assistenter och 10 assistenter, till vilka avlöning utginge dels från den å anslagsposten till ordinarie befattningshavare upptagna övergångsstaten dels ock från det särskilt anvisade extra anslaget till avlöningar till förste assistenter och assistenter.

I avseende å personal- och medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 hade lantmäteristyrelsen ansett sig böra utgå från det beräknade behovet för budgetåret 1931/1932. I det för icke-ordinarie personal begärda beloppet hade liksom tidigare varit fallet en summa av 10 000 kronor avsetts för utförandet av de mest trängande konserveringsarbetena i fråga om äldre kartmaterial å länens lantmäterikontor. Av anslagsbeloppet för icke-ordinarie befattningshavare hade högst 85 000 kronor beräknats bliva erforderliga såsom ersättning till extra assistenter och andra examinerade biträden.

För budgetåret 1930/1931, då den förslagsvis angivna posten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. var upptagen med 160 000 kronor, varav 60 000 kronor fingo användas till ersättning åt extra assistenter m. fl., hade, sedan lantmäteristyrelsen till Kungl. Maj:t anmält, att de angivna beloppen icke skulle bliva tillräckliga, av styrelsen utbetalts följande belopp:

Till extra assistenter m. fl. ävensom till biträdande överlantmätare	kronor	63 312·57
» kontors-, rit- och skrivbiträden	»	139 899·96
» vaktmästarebiträden	»	16 650·27
Summa	kronor	219 862·60.

För budgetåret 1931/1932, då i staten upptagits för icke-ordinarie personal m. m. en förslagsvis angiven post å 190 000 kronor, varav 70 000 kronor skulle användas till ersättning åt extra assistenter m. fl., hade lantmäteristyrelsen beräknat medelsbehovet på följande sätt:

Till extra assistenter m. fl. (även biträdande överlantmätare)	kronor	82 000
» extra- ordinarie befattningshavare	»	147 000
» extra befattningshavare	»	41 000
Summa	kronor	270 000.

Sistnämnda belopp, som i ovan angivna sammanställning fördelats med ledning av de utav lantmäteristyrelsen lämnade sifferuppgifterna, syntes jämväl kunna specificeras på följande sätt:

Till extra assistenter m. fl. (ävensom biträdande överlantmätare)	kronor	82 000
» kontors-, rit- och skrivbiträden	»	166 000
» vaktmästarebiträden	»	22 000
	Summa kronor	270 000.

Såvitt handlingarna utvisade hade lantmäteristyrelsen vid anslagsberäkningen för budgetåret 1932/1933 utgått från ovan angivna fördelning, varjämte utöver nämnda belopp, 270 000 kronor, såsom ovan nämnts begärts ytterligare 10 000 kronor för avlönande av personal, som skulle sysselsättas med konservering av äldre kartmaterial.

Av det anförda framginge, att personalen vid lantmäterikontoren i länen under de senaste åren avsevärt ökats, och att kostnaderna för dess avlönande stegrats. De sakkunniga hade ansett sig böra något ingå på frågan om anledningarna till att så skett.

De sakkunniga ville då till en början erinra därom, att föredragande departementschefen i statsverkspropositionen till 1927 års riksdag motsatt sig ett förslag om höjning av månadsarvodet från 225 till 250 kronor till sådan extra assistent vid lantmäterikontoren, som vore extra lantmätare. Samtidigt avstyrkte departementschefen ett av statskontoret väckt förslag om förändring i rit- och skrivbiträdenas lönegradsplacering i avsikt att därigenom nedbringa kostnaderna. Departementschefen tillstyrkte däremot, att anslagsposten till avlönande av icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken ditintills icke fått överskridas, för framtiden erhölle karaktär av förslagsanslag. Departementschefen utgick därvid från den förutsättningen, att Kungl. Maj:t skulle såsom hittills årligen meddela föreskrifter angående anslagets användning och därvid bestämma det belopp, lantmäteristyrelsen skulle äga för ändamålet disponera. I anledning av vad departementschefen anfört framhöll riksdagen, att riksdagen icke ansåge sig böra föreslå någon förändring över lag av rit- och skrivbiträdenas löneställning, men förutsatte, att lantmäteristyrelsen skulle tillse, att dessa biträden först i den mån, som de kunde anses besitta för arbetet erforderliga kvalifikationer, erhölle lön enligt lönegraden B 4. För övrigt hade riksdagen intet haft att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, och upptogs i anledning härav anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m. för budgetåret 1927/1928 såsom förslagsanslag med 140 000 kronor.

De sakkunniga ville vidare bringa i erinran, att den för budgetåret 1931/1932 vidtagna höjningen av denna anslagspost enligt vad som framginge av statsrådsprotokollet förorsakats därav, att den på grund av den nya jorddelningslagen, förandet av fastighetsregister över köpingar och municipalsamhällen m. m. successivt skeende ökningen av göromålen å lantmäterikontoren medfört en utökning av den därstädes anställda extraordinarie personalen, ävensom att arbetet beträffande betryggande vård och konservering av lantmäterikontorens dyrbara kartmaterial krävde ökad personal och därmed ökade kostnader.

Det syntes de sakkunniga vara otvivelaktigt, att den huvudsakliga anledningen till att kostnaderna för den icke-ordinarie personalen vid lantmäterikontoren sedan år 1928 avsevärt stigit vore att söka i genomförandet av den nya jorddelningslagstiftningen, som kommit att i hög grad förändra arbetsuppgifterna för lantmäterikontoren och nödvändiggjorde ök-

ning av deras personal. I samband med genomförandet av denna lagstiftning framhöll också lantmäteristyrelsen i skrivelse till riksdagens vederbörande utskott, att lagstiftningen skulle komma att ställa ökade krav på personal och medel för lantmäterikontorens del. Även om vissa begränsningar i fråga om arbetskrafterna å lantmäterikontoren kunde vidtagas, syntes dock en ökning av det nu för avlönande av icke-ordinarie personal till förfogande ställda beloppet, 190 000 kronor, vara nödvändig, därest icke en förändring av lagstiftningen genomfördes. Med nuvarande bestämmelser torde det nämligen bliva allmänheten och särskilt de personer, som skaffade sig jordbrukslägenheter och bostadsfastigheter eller vilkas jord bleve föremål för skifte, som ytterst komme att bliva lidande. om lantmäterikontoren icke skulle kunna någorlunda snabbt fullgöra de uppgifter i fråga om fastighetsbildningen, som ålagts dem genom den nya jorddelningslagstiftningen. En annan fråga vore emellertid om det tempo, i vilket jorddelningen under senaste år ägt rum, även för framtiden komme att bliva konstant. Detta spörsmål inverkade givetvis på behovet av personal å lantmäterikontoren, och försiktigheten syntes bjuda, att man för närvarande icke utökade den ordinarie och extra ordinarie personalen därstädes. Till denna fråga återkomme de sakkunniga här nedan. I detta sammanhang borde emellertid erinras om, att riksdagen ansett sig böra vidtaga omfattande åtgärder för att främja nybildningen av egnahemslägenheter, samt att av denna anledning åtgärder, som skulle försvåra genomförandet av riksdagens beslut i nämnda hänseenden, torde böra såvitt möjligt undvikas. De sakkunniga funne alltså, att genomförandet av den nya jorddelningslagstiftningen medförde en ytterligare ökning av medelsbehovet å lantmäterikontoren, men att behovet av arbetskrafter under den närmaste tiden icke borde fyllas genom anställande av ordinarie och extra-ordinarie personal utan genom anlitande av extra befattningshavare. I anledning härav komme de sakkunniga också för budgetåret 1932/1933 att föreslå, att nuvarande antalet extra-ordinarie befattningshavare borde begränsas och att antalet för framtiden fixerades.

En annan orsak till stegringen av personalbehovet vore att söka däri, att köpingar och municipalsamhällen ägde till lantmäterikontoren överlämna förandet av fastighetsregistren för samhällena och att kontoren enligt gällande föreskrifter vore skyldiga att utan ersättning verkställa detta arbete. Av de lämnade statistiska uppgifterna framginge, att åtminstone vid vissa lantmäterikontor en mycket avsevärd arbetsökning inträtt av denna anledning. Då städerna för närvarande vore ålagda att själva ombesörja och bekosta förandet av sina fastighetsregister, syntes det vara tänkbart, att köpingar och municipalsamhällen skulle åläggas att för fastighetsregistrens förande lämna bidrag till kostnaderna för lantmäterikontoren. Detta förutsatte emellertid en ändring i gällande bestämmelser.

Den omständigheten att lösen numera icke utginge för handlingar och kartor, som av enskilda i avskrift rekvirerades från lantmäterikontoren, ökade även behovet av statsanställda biträden särskilt inom lantmäterikontoren i sådana län, där en livligare fastighetsbildning påginge. Enär lösenavgiften förändrats till stämpel, tillfördes staten under inkomsttiteln »Stämpelmedel» ersättning för detta arbete, men avlöningen till den personal, som utförde arbetet, bestredes från lantmäterikontorens anslag.

Vidare ville de sakkunniga fästa uppmärksamheten på, att vissa extra-

ordinarie befattningshavare avlönades i lönegraden B 7 (kanslibiträde), medan riksdagen, såsom av den förut lämnade redogörelsen framginge, torde hava utgått från att avlöningen icke skulle utgå enligt högre lönegrad än B 4 (kontorsbiträde). Då extra biträden efter viss tids tjänstgöring uppflyttades till extra-ordinarie biträden och därigenom erhölle rätt till avlöningsförhöjningar, ökades automatiskt kostnaderna för avlöningarna vid lantmäterikontoren. Det torde kunna ifrågasättas, huruvida detta tillvägagångssätt kunde anses lämpligt och nödvändigt, och i varje fall syntes proportionen mellan å ena sidan de ordinarie och extra-ordinarie biträdena och andra sidan de extra befattningshavarna numera vara sådan, att ytterligare anställande av personal i extra-ordinarie ställning borde även av denna anledning åtminstone under rådande finansiella förhållanden undvikas, därest icke alldeles särskilda skäl för en dylik åtgärd kunde anföras.

Slutligen ville de sakkunniga påpeka, att redovisningen av ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen knappast kunde anses ske efter fullt rationella grunder. Detta sammanhängde därmed, att avlöningen till lantmäterikontorens ordinarie personal utbetalades av vederbörande länsstyrelser, medan ersättning till den icke-ordinarie personalen gäldades direkt från lantmäteristyrelsen. Härav hade följden blivit, att vid icke-ordinarie personals tjänstgöring såsom vikarier å ordinarie tjänster vikariens avlöning, i motsats till vad som i allmänhet gällde vid reglerade verk, betalades av anslagsposten till avlönande av icke-ordinarie befattningshavare samt att det ofta förekomme, att vikarier icke förordnades å ordinarie tjänster. Nu angivna förhållanden påverkade knappast medelsåtgången, men i jämförelse med motsvarande anslagspost å staterna för andra reglerade verk åstadkommes härigenom en högre belastning å anslagsposten till avlönande av icke-ordinarie befattningshavare vid lantmäterikontoren. Samtidigt torde för ernående av likformighet en uppdelning av den för icke-ordinarie befattningshavare avsedda anslagsposten böra ske på sådant sätt, att å särskild anslagspost med förslagsanslags natur redovisades utgifterna för avlöningsförhöjningarna och andra automatiskt utgående förmåner.

Med hänsyn till nu angivna omständigheter syntes särskild stat böra upprättas för lantmäterikontorens icke-ordinarie personal efter samma grunder som för reglerade verk. De sakkunniga ville jämväl ifrågasätta, huruvida icke för genomförande av större likformighet lantmäteristyrelsen för framtiden borde övertaga utbetalningen av avlöningarna till den ordinarie personalen vid lantmäterikontoren. Några praktiska olägenheter av en dylik reform syntes knappast behöva uppstå, och en förenkling av förvaltningen kunde åstadkommas genom att meddelanden om vakanser och ledigheter m. m. icke vidare skulle behöva tillställas länsstyrelserna, vilka alltså för framtiden skulle befrias från handhavandet av löneutbetalningarna för lantmäterikontorens ordinarie personal.

Sedan de sakkunniga sålunda behandlat de spörsmål, som sammanhängde med de senaste årens merkostnader under anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare vid lantmäterikontoren, ville de upptaga till prövning frågan, huru medelsbehovet för budgetåret 1932/1933 borde beräknas. Statskontoret hade visserligen uttalat, att ämbetsverket ansåge en höjning av nämnda anslagspost böra ifrågakomma, men att det icke kunde bedöma storleken av denna ökning. De sakkunniga hade ovan berört, att medelsåtgången under budgetåret 1930/1931 uppgått till ungefär

220 000 kronor, samt hade med ledning av från lantmäteristyrelsen erhållen uppgift rörande storleken av och löneställningen för den personal vid lantmäterikontoren, som anställts från och med budgetåret 1931/1932, uppskattat medelsåtgången under nämnda budgetår till inemot 260 000 kronor. Vid beräkning av de för budgetåret 1932/1933 erforderliga medlen syntes man böra iakttaga, att personal, som redan vunnit extra-ordinarie anställning, i allmänhet icke borde entledigas. Dock syntes detta icke kunna helt undvikas vid några lantmäterikontor, där dylik personal anställts under senaste tid. De sakkunniga hade också velat fästa uppmärksamheten på att, oaktat de uttalanden, som gjorts i Kungl. Maj:ts brev till lantmäteristyrelsen den 26 juni 1931, syntes hava bort föranleda till att anställning av ytterligare extra-ordinarie personal icke ägde rum, detta dock skett i åtskilliga fall (jfr bilagorna till lantmäteristyrelsens skrivelse). Lantmäteristyrelsen hade emellertid därvid följt den praxis, som tillämpats under de senare åren, nämligen att tilldela extra-ordinarie ställning åt biträde, som viss tid innehaft extra anställning å lantmäterikontor. På grund av nu angivna förhållanden hade de sakkunniga icke ansett sig kunna vidtaga några större jämkningar i fråga om den extra-ordinarie personal, som nu funnes anställd. Dock ansåge sig de sakkunniga böra framhålla, att nyanställning av extra ordinarie personal borde undvikas intill dess ökad erfarenhet rörande det framtida personalbehovet vunnes och i avvaktan på prövningen av det förslag till mera definitiv personalorganisation för lantmäterikontoren, som de sakkunniga komma att framlägga.

Såsom bilaga 1[1] vid detta utlåtande hade de sakkunniga fogat förslag till fördelning av extra-ordinarie och extra personal ävensom av extra assistenter å de särskilda lantmäterikontoren. Enligt detta förslag skulle under budgetåret 1932/1933 finnas anställda sammanlagt femtiofem extra-ordinarie kontorsbiträden och åtta extra-ordinarie expeditionsvakter. Att märka vore emellertid, att vissa biträden för närvarande åtnjöte avlöning i lönegraden B 7. Dessa torde böra bibehålla nu innehavande löneställning, men, då fråga om avlöningsförhöjning uppkomme, icke placeras i högre löneklass än som tillhörde lönegraden B 4 för extra-ordinarie befattningshavare. Då lantmäteristyrelsen ansett sig böra vid avgivandet år 1929 av förslag till mera definitiv organisation av lantmäterikontoren upptaga biträden i lönegraden B 2, hade de sakkunniga velat föreslå, att, då extra-ordinarie kontorsbiträdesbefattning bleve vakant vid något av lantmäterikontoren i Stockholm, Skaraborgs, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län, befattningen skulle ersättas med extra-ordinarie befattningshavare i lönegraden B 2, dock att vid lantmäterikontoret i Kopparbergs län sådant utbyte borde avse två extra-ordinarie befattningar i lönegraden B 4 men vid övriga nämnda lantmäterikontor en dylik befattning. Denna anordning syntes ansluta sig till den uppfattning rörande personalens lönegradsplacering, vilken, såsom ovan nämnts, uttalats av 1927 års riksdag. Vad därefter beträffade de extra-ordinarie expeditionsvakterna syntes i allmänhet sådan befattningshavare böra anställas allenast vid lantmäterikontor, som hade lokal i egen fastighet, och där expeditionsvakten jämväl hade åt sig anförtrodd vården av denna fastighet. Dylik expeditionsvakt borde erhålla avlöning i lönegraden B 5. Anställande av extra-ordinarie expeditionsvakter i annan lönegrad, något som hittills i åtskilliga fall ägt rum, syntes icke vidare böra

[1] Här ej medtagen.

förekomma. I stället torde extra personal för utförandet av vaktmästaregöromål böra anställas. De nu i lönegraden B 4 placerade extra-ordinarie expeditionsvakterna syntes dock böra tillsvidare bibehållas i denna lönegrad. I anslagsberäkningen hade dock här räknats med lönegraden B 5.

Vidkommande därefter den extra personalen vid lantmäterikontoren hade de sakkunniga något reducerat denna personal i jämförelse med vad lantmäteristyrelsen och överlantmätarna ifrågasatt. För avlönande av såväl extra assistenter som extra personal i övrigt hade de sakkunniga ansett, att vissa belopp borde ställas till lantmäteristyrelsens förfogande för att vid behov fördelas under budgetåret, medan återstoden av styrelsen fördelades vid årets början. Innebörden i detta förslag belystes närmare av följande anslagsberäkning.

Extra assistenter och biträdande överlantmätare.

För omedelbar fördelning å lantmäterikontoren.		
Distriktslantmätare 63 månader à 325 kronor	20 475	
Extra lantmätare 129 månader à 200 »	25 800	
Till lantmäteristyrelsens förfogande för under budgetåret uppkommande behov.		
Distriktslantmätare 21 månader à 325 kronor	6 825	
Extra lantmätare 15 månader à 200 »	3 000	
Två biträdande överlantmätare.		
24 månader à 400 kronor	9 600	65 700

Extra ordinarie befattningshavare.

Åtta e. o. expeditionsvakter i lönegraden B 5, därav dock tre (Kristianstad, Malmö och Göteborg) tillsvidare böra uppbära avlöning i lönegraden B 4	17 022	
Femtiofem e. o. kontorsbiträden i lönegraden B 4, varvid bör iakttagas, *såväl* att nuvarande e. o. befattningshavare i lönegraden B 7 icke må åtnjuta avlöningsförhöjning enligt högre löneklass än som fastställts för lönegraden B 4, *som* att utan hinder härav vederbörande må bibehålla dem redan tillerkänd avlöningsförhöjning	105 399	
Avlöningsförhöjning och andra automatiskt utgående förmåner till e. o. befattningshavare, förslagsvis	12 000	134 421

Extra personal.

För omedelbar fördelning å lantmäterikontoren.		
Sexton extra skrivbiträden och fem extra vaktbiträden m. m.	34 000	
Till lantmäteristyrelsens förfogande för under budgetåret uppkommande behov	12 879	46 879
	Summa kronor	247 000.

I detta sammanhang ville de sakkunniga framhålla, att det enligt deras mening icke vore nödvändigt, att i regel extra assistenterna erhölle högsta medgivna ersättning, utan att en avvägning av ersättningen borde kunna i större utsträckning än som syntes hava varit fallet äga rum efter lantmäteristyrelsens beprövande med hänsyn till vederbörandes lämplighet

och erfarenhet. I anslutning härtill hade de sakkunniga ansett sig kunna för extra assistent, som vore distriktslantmätare, räkna med en genomsnittsersättning för månad av 325 kronor, och för extra assistent, som vore extra lantmätare, 200 kronor. Att märka vore nämligen, att de extra assistenterna samtidigt åtnjöte lön eller arvode ävensom tillskott till dyrtidstillägg samt i visst fall även tillfällig löneförbättring.

Slutligen hade de sakkunniga med stöd av lantmäteristyrelsens framställning ansett sig böra upptaga ersättning till två biträdande överlantmätare under sammanlagt 24 månader efter 400 kronor. Huruvida ersättning för detta ändamål med nödvändighet behövde beräknas för hela nämnda tid undandroge sig dock de sakkunnigas bedömande.

Redovisningen av ifrågavarande anslagspost till icke-ordinarie befattningshavare vid lantmäterikontoren hade ansetts böra ske efter samma grunder, som för närvarande tillämpades vid reglerade verk. I enlighet härmed borde en uppdelning ske på följande poster:

Grundavlöningar till extra-ordinarie tjänstemän, högst	kronor	122 421
Avlöningsförhöjningar m. m. till extra-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	12 000
Ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare, högst	»	65 700
Extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning m. m., högst	»	46 879
Summa	kronor	247 000.

Det ville förefalla de sakkunniga som om enligt ovanstående förslag jämförelsevis rikligt med medel skulle komma att för budgetåret 1932/1933 ställas till lantmäteristyrelsens förfogande, men de sakkunniga förutsatte därvid, att sådana åtgärder av lantmäteristyrelsen vidtoges, att de till förfogande ställda medlen, vilka numera skulle till sitt belopp — utom beträffande avlöningsförhöjningar m. m. — begränsas, också visade sig bliva tillräckliga. Detta torde låta sig göra särskilt som styrelsen, därest den av de sakkunniga föreslagna centralisationen av löneutbetalningarna genomfördes, hade samma möjlighet som reglerade verk att vid förordnanden å ordinarie tjänster göra vissa besparingar å anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare. Särskilt med tanke härpå hade de sakkunniga icke ansett sig behöva beräkna särskilda medel till ersättning åt personal, som erfordrades för reparation av äldre kartor m. m.

Då rubbning i fråga om beloppet nu ifrågasättes beträffande ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, torde jämväl, i likhet med vad som skett i staterna för reglerade verk, för likformighets vinnande böra uteslutas anslagsposten till vikariatsersättningar, varigenom ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen skulle erhålla följande uppställning:

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	343 200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	247 000
Summa	kronor	590 200.

Övergångsstat.

Avlöningar	kronor	26 450.

Anslaget torde böra upptagas såsom förslagsanslag med i avrundat tal 616 600 kronor.

Lantmäteristyrelsen.

I en till chefen för jordbruksdepartementet ställd skrivelse den 23 november 1931 hade *lantmäteristyrelsen*, efter tagen del av de lantmätarelönesakkunnigas förenämnda förslag, till en början upplyst, att styrelsen dels i ändamål att så långt sig göra läte begränsa utgifterna å de till styrelsens förfogande ställda medel och dels till undvikande av varje åtgärd, som kunde innebära ett föregripande av statsmakternas prövning, beslutat tillsvidare tillämpa grunder för anställning och avlöning av icke-ordinarie befattningshavare å lantmäterikontoren i stort sett i överensstämmelse med vad lantmätarelönesakkunniga föreslagit. Vidare har styrelsen, under uttalande att den av lantmätarelönesakkunniga beräknade personalen icke vore för arbetets utförande tillräcklig, anfört, att styrelsen vid uppgörande av sin förenämnda anslagsberäkning endast räknat med den personal, som enligt styrelsens mening vore oundgängligen erforderlig, samt att efter anslagsberäkningen intet framkommit, som gjorde det möjligt för styrelsen att räkna med lägre personalbehov. I sammanhang härmed har lantmäteristyrelsen understrukit de i styrelsens förenämnda skrivelse till Kungl. Maj:t framhållna synpunkterna på förevarande fråga. Slutligen har styrelsen funnit sig böra utgå från att de av lantmätarelönesakkunniga framlagda tablåerna över redovisningen av ifrågavarande anslagspost till icke-ordinarie befattningshavare samt dessa befattningshavares fördelning mellan de olika lantmäterikontoren endast skulle tjäna till grund för anslagsberäkningen och att således för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. upptoges det belopp, som för ändamålet funnes böra bestämmas med angivande, såsom hittills, tillika av viss maximisumma till ersättning åt extra assistenter och andra examinerade biträden.

Föredragande departementschefen 1932.

I det vid statsverkspropositionen till 1932 års riksdag fogade statsrådsprotokollet anförde föredragande departementschefen följande.

»Beträffande den i förevarande anslag ingående posten till avlöning till ordinarie befattningshavare har icke ifrågasatts någon förändring. Denna post torde därför böra uppföras med oförändrat belopp, 343,200 kronor. Vad lantmätarelönesakkunniga anfört rörande sättet för utbetalningarna därifrån, nämligen att verkställandet av dessa utbetalningar bör övertagas av lantmäteristyrelsen, synes mig förtjänt av att vinna beaktande.

Med avseende därefter å det i ärendet framställda kravet på höjning av anslagsposten till avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. torde jag få anföra följande.

Utredningen i ärendet giver vid handen, att det väsentligt ökade behov av arbetskrafter å lantmäterikontoren, som under senare år gjort sig alltmer gällande, närmast sammanhänger med de vidgade och delvis nya arbetsuppgifter, som efter den nya jorddelningslagstiftningens genomförande kommit att åvila lantmäterikontoren. Hit torde särskilt vara att hänföra kontorens befattning med avstyckningsärenden samt det arbete, som

föranledes därav att köpingar och municipalsamhällen äga att till lantmäterikontoren överlämna förande av fastighetsregistren för samhällena och att kontoren enligt gällande bestämmelser äro skyldiga att utan ersättning verkställa detta arbete.

Det torde genom utredningen få anses fastslaget, att tillämpningen av den nuvarande jorddelningslagen kräver en ökning av det för avlöning till icke-ordinarie personal å lantmäterikontoren för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet. Förenämnda sakkunniga hava sålunda framhållit, att det skulle bliva allmänheten och särskilt de personer, som skaffade sig jordbrukslägenheter eller bostadsfastigheter eller vilkas jord bleve föremål för skifte, som ytterst komme att bliva lidande, om lantmäterikontoren icke kunde någorlunda snabbt fullgöra de uppgifter i fråga om fastighetsbildningen, som ålagts dem genom berörda lagstiftning.

Enligt lantmäteristyrelsens beräkning skulle för avlöning till icke-ordinarie befattningshavare å lantmäterikontoren under budgetåret 1932/1933 erfordras ett anslag av 280 000 kronor, innefattande en höjning i jämförelse med anslaget för löpande budgetår med icke mindre än 90 000 kronor. Lantmätarelönesakkunniga hava stannat vid att tillstyrka ett till 247 000 kronor förhöjt belopp under framhållande, att enligt deras förslag jämförelsevis rikligt med medel skulle komma att för nästa budgetår ställas till lantmäteristyrelsens förfogande.

Jag har redan givit uttryck för den meningen, att en höjning av ifrågavarande anslagspost icke lärer kunna undvikas med hänsyn till gällande lagbestämmelser. Beträffande anslagets beräknande kan jag i huvudsak ansluta mig till de sakkunnigas förslag, mot vilket jag endast i följande avseende har någon erinran att framställa. Såsom i ärendet erinrats utgå de högsta ersättningsbeloppen till distriktslantmätare och extra lantmätare vid tjänstgöring såsom extra assistenter å lantmäterikontoren med 350 resp. 225 kronor. Jag anser mig icke böra ifrågasätta någon ändring härutinnan, enär möjlighet i varje fall icke bör vara lantmäteristyrelsen betagen att, då särskilda förhållanden därtill föranleda, låta ersättning utgå med dessa högsta belopp. Emellertid vill jag erinra, att distriktslantmätare och extra lantmätare under berörda assistenttjänstgöring även uppbära distriktslantmätare lön efter 3 000 kronor för år och extra lantmätare arvode à 1 000 eller 1 500 kronor för år, ävensom icke blott dyrtidstillägg såväl å assistentarvodet som å den avlöning, de uppbära såsom lantmätare, utan jämväl tillskott till dyrtidstillägg på grund av inkomster för arbete enligt gällande lantmäteritaxa beräknade för distriktslantmätare till 4 900 kronor och för extra lantmätare till 2 400 kronor allt för år räknat. Härtill kommer i vissa fall tillfällig löneförbättring å assistentarvodet. I betraktande härav synes mig anledning icke föreligga att *genomsnittligt* räkna med högre månadsbelopp än 300 kronor för distriktslantmätare och 175 kronor för extra lantmätare vid förordnande som extra assistenter å lantmäterikontoren. Jag kan i detta sammanhang nämna, att distriktslantmätare, som förordnas som amanuens hos lantmäteristyrelsen, enligt gällande bestämmelser icke äger uppbära högre ersättning än 3,200 kronor för år räknat motsvarande ett månadsarvode av 267 kronor. Med nu angiven beräkning av assistentersättningen skulle det av lantmätarelönesakkunniga upptagna beloppet till avlöning till extra assistenter och biträdande överlantmätare kunna begränsas med 5 700 kronor eller till 60 000 kronor och

hela anslagsposten till avlöning till icke-ordinarie befattningshavare uppföras med 241 300 kronor. Härvid förutsätter jag i likhet med de sakkunniga, att sådana åtgärder av lantmäteristyrelsen vidtagas, att de till förfogande ställda medlen också skola visa sig bliva tillräckliga. Jag ansluter mig jämväl i övrigt till vad lantmätarelönesakkunniga anfört med avseende å det nu ifrågavarande anslagsbeloppet och kan alltså icke biträda de av lantmäteristyrelsen härutinnan framlagda synpunkterna. I överensstämmelse härmed torde bland annat anslagsposten till avlöning till icke-ordinarie befattningshavare böra uppdelas på följande sätt:

Grundavlöningar till extra-ordinarie tjänstemän	kronor	122 421
Avlöningsförhöjningar m. m. till extra-ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	»	12 000
Ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare	»	60 000
Extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning m. m.	»	46 879
Summa *förslagsanslag*	kronor	241 300.

Rörande slutligen lantmätarelönesakkunnigas förslag att ur avlöningsstaten för lantmäterikontoren utesluta den däri för närvarande med 10 000 kronor upptagna anslagsposten till vikariatsersättning vill jag erinra, att i samband med de år 1926 genomförda personalindragningarna i statsdepartementen den ändringen visserligen företogs i departementens stater, att anslagen till vikariatsersättning uteslötos, därvid förutsattes, att samtliga vikariatskostnader för uppehållande av ordinarie befattningar skulle bestridas från vederbörande anslag till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Med avseende å förändringens utsträckande jämväl till de till allmänna civilförvaltningen hörande ämbetsverken utgick man emellertid från att detta ej borde ske förrän i samband med de ändringar av staterna i övrigt, vilka kunde föranledas av besparingsarbetets utsträckande till ämbetsverken i allmänhet. Med hänsyn härtill anser jag mig i varje fall icke nu böra biträda lantmätarelönesakkunnigas förslag i förevarande avseende.

Ordinarie avlöningsstaten för lantmäterikontoren i länen skulle sålunda erhålla följande utseende.

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, *förslagsanslag*	kronor	343 200
Vikariatsersättning, *förslagsanslag*	»	10 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	»	241 300
Förslagsanslag	kronor	594 500.

I övergångsstaten ifrågasättes ej ändring, och torde denna därför böra uppföras med oförändrat belopp av 26 450 kronor.

I anslutning härtill bör ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen uppföras med (594 500 + 26 450 =) 620 950 kronor, vilket belopp bör avrundas till 620 900 kronor.»

Anslaget till avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren föreslogs att utgå med oförändrat belopp, 78 100 kronor.

1932 års riksdag.

Med anledning av det utav departementschefen framlagda förslaget framhöll jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag, att den ifrågasatta ökningen i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilken stod i samband med den nya jorddelningslagstiftningen, vore av omständigheterna oundgängligen påkallad. Departementschefen hade icke velat ifrågasätta någon förändring i de högsta ersättningsbelopp, som för närvarande kunde utgå till distriktslantmätare och extra lantmätare vid förordnande som extra assistenter å lantmäterikontor, eller för extra lantmätare 225 kronor för månad. Med utgångspunkt emellertid bland annat från att extra lantmätare liksom distriktslantmätare under sådant förordnande även åtnjöte tillskott till dyrtidstillägg på grund av inkomster för arbete enligt gällande lantmäteritaxa, beräknad för extra lantmätare till 2 400 kronor för år räknat, hade han ansett anledning icke föreligga att genomsnittligt räkna med högre månadsbelopp för extra lantmätare under förordnande såsom extra assistent än 175 kronor för månad. Enligt vad som blivit för utskottet upplyst från lantmäteristyrelsen utbetalades emellertid icke något tillskott till dyrtidstillägg till extra lantmätare vid dylikt förordnande. Även om vid sådant förhållande det genomsnittliga månadsarvodet syntes böra beräknas till något högre belopp än det av departementschefen angivna, vore det med hänsyn till den jämförelsevis obetydliga merutgift, varom här kunde bliva fråga, och i betraktande av att förevarande anslagspost hade förslagsanslags natur, icke erforderligt företaga någon ytterligare höjning av densamma. Utskottet, som i övrigt helt anslöte sig till vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört, tillstyrkte sålunda Kungl. Maj:ts framställning.

Riksdagen godkände jordbruksutskottets förslag (skrivelse nr 54).

Kungl. Maj:t har genom brev den 18 mars 1932 fastställt avlöningsstaten för lantmäterikontoren i länen i enlighet med det av departementschefen förordade förslaget. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t i fråga om användningen av den i ordinarie avlöningsstaten upptagna anslagsposten, 241 300 kronor, till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.,

att därav finge bestridas

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor	122 421
» avlöningsförhöjningar m. m. till extra ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*	»	7 000
» ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare	»	65 000
» extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning m. m.	»	46 879
Summa *förslagsanslag*	kronor	241 300,

att ersättning till extra assistent, som är distriktslantmätare, finge utgå med högst 350 kronor för månad och till annan extra assistent med högst 225 kronor för månad,

att i fråga om den dagliga tjänstetiden å tjänsterummet för ifrågavarande extra assistenter skulle, därest ej lantmäteristyrelsen annorlunda förordnade, äga tillämpning vad i gällande instruktion funnes stadgat om befattningshavare å lantmäterikontoren, samt

att lantmäteristyrelsen finge meddela de ytterligare föreskrifter, som kunde anses erforderliga.

Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, att gäldandet av samtliga de från ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen utgående kostnader skulle från och med budgetåret 1932/1933 verkställas genom lantmäteristyrelsens försorg.

Rörande användningen av extra anslaget å 78 100 kronor till avlöningar åt förste assistenter och assistenter vid lantmäterikontoren i länen föreskrevs genom samma kungl. brev, att anslaget finge användas till avlöning under nämnda budgetår för anställande av tre förste assistenter, en å vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms, Kopparbergs och Västernorrlands län, ävensom 10 assistenter, en å vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms, Östergötlands, Kristianstads, Göteborgs- och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Kopparbergs, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län.

Genom Kungl. Maj:ts brev den 8 juni 1928 har vidare beträffande detta anslag föreskrivits, att tillsvidare skulle gälla de bestämmelser, som meddelats genom brevet den 18 juni 1927 beträffande anslaget för samma ändamål under budgetåret 1927/1928, nämligen

att ovannämnda förste assistenter och assistenter skulle jämlikt 2 avd. av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare såsom befattningshavare å extra stat tillhöra de förra 24:e lönegraden och de senare 21:a lönegraden;

att innehavare av här omförmäld befattning icke ägde, utan Kungl. Maj:ts efter prövning i varje särskilt fall lämnade tillstånd, utföra lantmäteriförrättningar åt enskilda;

att den, som förordnades att uppehålla befattning såsom förste assistent eller assistent mot åtnjutande av ovan angivna avlöning oavkortad, skulle vara skyldig avstå samtliga med egen befattning förenade avlöningsförmåner, vilka lantmäteristyrelsen ägde disponera för uppehållande av befattningen.

SJÄTTE KAPITLET.

De sakkunnigas förslag.

Vid lantmäterikontoren hösten 1932 anställd personal.

Innan de sakkunniga ingå på frågan om den lämpligaste sammansättningen av personalen på lantmäterikontoren i de särskilda länen samt antalet befattningshavare, som bör avses för dessa kontor, hava de i an-

Befattningshavare tjänstgörande å lantmäterikontoren under hösten 1932.
(Överlantmätare och bitr. överlantmätare ej medtagna.)

Lantmäterikontor i län	Fackutbildad personal				Ej fackutbildad personal					Summa	Ortsgrupp
		Assistenter			Rit- och skrivbiträden			Expeditionsvakter			
	Förste assistenter (å extra stat)	Å extra stat	Å övergångsstat	Extra assistenter	Ordinarie	Extra ordinarie	Extra	Extra ordinarie	Extra		
Stockholms	1	1	—	2	3	5	2	1	—	15	G
Uppsala	—	—	—	1	1	2	—	—	—	4	E
Södermanlands	—	—	—	1	1	1	—	—	1	4	E
Östergötlands	—	1	—	—	1	4	—	—	1	7	D
Jönköpings	—	—	—	1	1	3	1	—	—	6	D
Kronobergs	—	—	—	—	1	1	—	—	1	3	C
Kalmar	—	—	—	1	1	2	1	—	—	5	D
Gotlands	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	C
Blekinge	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	E
Kristianstads	—	1	—	1	2	2	—	1	—	7	C
Malmöhus	—	—	1	1	2	3	1	1	—	9	F
Hallands	—	—	—	—	1	3	2	—	—	6	D
Göteborgs och Bohus	—	1	—	—	1	1	—	1	—	4	G
Älvsborgs	—	1	—	1	2	1	1	—	1	7	C
Skaraborgs	—	1	—	1	1	3	2	—	1	9	C
Värmlands	—	—	1	1	1	2	1	—	—	6	E
Örebro	—	—	—	1	1	2	1	—	—	5	F
Västmanlands	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	E
Kopparbergs	1	1	—	1	4	7	5	1	—	20	E
Gävleborgs	—	1	—	—	1	3	2	—	—	7	F
Västernorrlands	1	—	2	—	3	3	3	1	—	13	F
Jämtlands	—	—	1	1	1	2	2	1	—	8	G
Västerbottens	—	1	—	1	1	1	1	1	—	6	F
Norrbottens	—	1	—	—	1	—	6	—	1	9	G
Summa	3	10	5	15	34	54	31	8	6	166	—

slutning till en från lantmäteristyrelsen införskaffad uppgift velat meddela en sammanställning rörande den personal, som tjänstgör å lantmäterikontoren under hösten 1932. I nämnda sammanställning har upptagits såväl fackutbildad som icke fackutbildad personal.

Av omstående sammanställning framgår, att den nu å lantmäterikontoren tjänstgörande fackutbildade personalen utgöres av 3 förste assistenter samt 30 assistenter, varav 5 äro uppförda å övergångsstat och 10 äro assistenter å extra stat. Den icke fackutbildade personalen utgöres av 119 rit- och skrivbiträden, varav 34 innehava ordinarie anställning, samt 14 befattningshavare, avsedda i huvudsak för sådana göromål, som i allmänhet tillkomma expeditionsvakter.

För jämförelses skull bör här omnämnas, att lantmäteristyrelsen i sitt förslag av år 1929 beräknat ett behov av 3 förste assistenter samt 28 fast anställda assistenter, vartill skulle komma extra assistenter till ett antal, som torde kunna uppskattas till ungefär 10 under förutsättning av tjänstgöring under hela året. Styrelsen räknade vidare enligt nämnda förslag med ett behov av ungefär 92 rit- och skrivbiträden, 9 högre kvalificerade biträden med benämningen kanslister samt minst 10 expeditionsvakter.

Enligt de uppgifter rörande personalbehovet, som lämnats av vederbörande överlantmätare åren 1931 och 1932, skulle behovet av assistenter utgöra 5 förste assistenter, 20 fast anställda assistenter och inemot 20 extra assistenter med tjänstgöring under helt år. Antalet rit- och skrivbiträden av olika grader (kanslistgraden där inräknad) har av överlantmätarna uppskattats till ungefär 120. Därvid hava medräknats endast de biträden, som erfordras för de normala arbetsuppgifterna å lantmäterikontoren. Härtill skulle komma den personal, som behövdes för vaktgöromål.

Allmänna synpunkter.

Vid beräkningen av personalbehovet å lantmäterikontoren hava de sakkunniga icke ansett sig böra taga hänsyn till mera tillfälliga behov av arbetskrafter, utan endast räknat med personal för de arbeten, som under normala förhållanden föreligga å lantmäterikontoren. Sålunda hava de sakkunniga icke i sitt förslag medtagit den personal, som torde bliva erforderlig i samband med uppläggandet av nya fastighetsböcker. Vad beträffar behovet av arbetskraft för mera omfattande kartlagningsarbeten har ett relativt stort anslagsbelopp ansetts böra ställas till lantmäteristyrelsens förfogande för detta ändamål. Detta belopp synes böra fördelas av lantmäteristyrelsen för successivt avhjälpande av de brister beträffande kartmaterialet å lantmäterikontoren, som otvivelaktigt föreligga. De åtgärder för tillfällig förstärkning av arbetskrafterna å vissa lantmäterikontor, som synas vara behövliga i samband med uppläggandet av fastighetsböckerna, synas enligt de sakkunnigas mening böra bekostas av särskilda medel, som för detta ändamål anvisas.

Den nya jorddelningslagstiftningen synes för lantmäterikontorens del

hava medfört en ganska betydande ökning av arbetsbördan. Riksdagen har också i anledning härav tid efter annan beviljat förstärkning av de för lantmäterikontoren avsedda anslagsmedlen. Enligt de uppgifter, som lämnats de sakkunniga av överlantmätarna, lärer någon mera avsevärd minskning i kontorens arbete knappast vara att motse, för den händelse icke en allmän tillbakagång inträder beträffande lantmäteriförrättningarnas omfattning. Då emellertid här ett visst osäkerhetsmoment förefinnes, hava de sakkunniga vid avgivandet av sitt förslag funnit sig böra i så måtto taga hänsyn härtill, att antalet ordinarie befattningshavare å lantmäterikontoren icke beräknats i överkant. Då de sakkunniga uti sitt förslag i allt fall upptaga en avsevärd ökning av den nuvarande ordinarie personalen å lantmäterikontoren, utgå de från den av statsmakterna städse hävdade uppfattningen, att det bör vara en rimlig proportion mellan ordinarie och icke-ordinarie personal, samt att vissa befordringsmöjligheter böra finnas. Nämnda uppfattning och skälig hänsyn till personalen synas enligt de sakkunnigas mening tala för, att större möjligheter skapas för särskilt lantmäterikontorens rit- och skrivbiträden att erhålla ordinarie anställning. Härtill kommer också, att kostnaderna för uppflyttning av en extra ordinarie befattningshavare till ordinarie befattning i motsvarande lönegrad bliva jämförelsevis små bland annat därigenom, att befattningshavarna vid ordinarie anställning erhålla rätt till pension, men samtidigt åläggas skyldighet att bidraga till sina pensionskostnader. En ökning av den ordinarie personalen torde i varje fall medverka till skapandet av en fastare och rationellare ordning i fråga om lantmäterikontorens organisation.

Den lantmäteritekniskt utbildade personalen.

Vad då först beträffar den fackutbildade personalen, bör erinras om, att lantmäteristyrelsen i sitt organisationsförslag av år 1929 begärt, att vid lantmäterikontoren skulle anställas, förutom 3 förste assistenter i lönegraden B 24, 28 assistenter i lönegraden B 21. Ifrågavarande förste assistenter och assistenter avsågos enligt förslaget att erhålla avlöning såsom befattningshavare å extra stat. I nämnda antal av 28 assistenter skulle då ingå de assistenter å övergångsstat, som till ett antal av 5 fortfarande voro innehavare av ordinarie assistentbefattningar. Lantmäteristyrelsen har i sitt förslag dessutom räknat med anställandet av extra assistenter, som skulle fördelas till tjänstgöring av lantmäteristyrelsen med hänsyn till behovet av förstärkning utav de fackutbildade arbetskrafterna å lantmäterikontoren.

Vid bedömandet av behovet utav fackutbildad personal, avsedd att biträda vederbörande överlantmätare med arbetet å lantmäterikontoren, torde böra uppmärksammas, att lantmäteristyrelsen föreslagit inrättandet av kanslistbefattningar i lönegraden B 10, samt att de blivande innehavarna av dessa befattningar ansetts kunna i viss utsträckning övertaga en del av de arbetsuppgifter, som nu åvila den fackutbildade perso-

nalen. De sakkunniga, som här nedan komma att närmare yttra sig rörande ifrågavarande kanslistbefattningar, utgå från, att inrättandet av dessa befattningar, vilket de sakkunniga för sin del tillstyrka, skall medföra något minskat behov av fackutbildad personal.

I fråga om *förste assistenterna* hava visserligen krav rests på anställandet av ytterligare dylika assistenter, men de sakkunniga äro av den uppfattningen, att anledning åtminstone för närvarande icke föreligger att anställa förste assistenter å andra lantmäterikontor än de i Stockholms, Kopparbergs och Västernorrlands län, d. v. s. vid de lantmäterikontor, där nu förste assistenter finnas. Det föreligger nämligen en avgjord skillnad i arbetsbelastningen å dessa större lantmäterikontor och å de övriga. Vid vissa andra lantmäterikontor torde behovet av mera kvalificerad arbetshjälp kunna i någon mån avhjälpas genom inkallandet av distriktslantmätare till tjänstgöring såsom extra assistenter. Denna utväg, som under de senaste åren anlitats, synes även framdeles kunna med fördel begagnas. Av de sakkunniga har med anledning av framställningar från vissa överlantmätare övervägts, huruvida förste assistentbefattningarna borde erhålla karaktär av ordinarie tjänster. Då emellertid riksdagen ansett assistentbefattningar överhuvudtaget icke böra vara ordinarie tjänster, hava de sakkunniga, om ock denna fråga numera kan anses hava kommit i något ändrat läge med hänsyn till arbetsökningen å lantmäterikontoren, icke funnit tillräckliga skäl förefinnas att nu tillstyrka, att förste assistenterna erhålla ordinarie ställning. Ett ytterligare skäl för de sakkunniga att intaga denna ståndpunkt är den omständigheten, att förste assistentbefattningarna i allmänhet icke äro att anse som sluttjänster, alldenstund befordran från dem äger rum till distriktslantmätarebefattning eller tjänst i lantmäteristyrelsen. De gjorda anspråken på uppflyttning av förste assistenterna från lönegraden B 24 till högre lönegrad (B 26) anse sig de sakkunniga heller icke kunna understödja. Genom en dylik åtgärd skulle för övrigt alltför ringa skillnad i avlöningshänseende komma att uppstå mellan överlantmätarna och deras närmaste underordnade.

Vad därefter beträffar antalet *assistentbefattningar* hålla de sakkunniga före, att assistentbefattningar med fast placering böra finnas å samtliga lantmäterikontor utom de i Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands och Västmanlands län. Tills vidare synes å lantmäterikontoret i Västernorrlands län, där för närvarande tjänstgöra 2 assistenter å övergångsstat, antalet fasta assistenter med hänsyn härtill böra bestämmas till 2. Framdeles lärer emellertid, då någon av de å övergångsstat här upptagna två assistenterna avgår, frågan om placering av en av dessa befattningar böra upptagas till förnyat övervägande. Att, såsom ifrågasatts, även vid andra större lantmäterikontor fast anställa mera än en assistent vilja de sakkunniga icke förorda, utan göra gällande, att det ytterligare behov av mera stadigvarande assistenthjälp, som må finnas

å dessa kontor, bör tillgodoses genom extra assistenter. De sakkunniga föreslå alltså, att antalet assistenter med fast placering bestämmes till 20, varav 5 tillsvidare skola ersättas av de å övergångsstat uppförda assistenterna. Av de sistnämnda tjänstgöra för närvarande en vid vart och ett av lantmäterikontoren i Malmöhus, Värmlands och Jämtlands län samt, såsom ovan nämnts, 2 i Västernorrlands län. Beträffande avlöningen till de fast anställda assistenter, som tillhöra lönegraden B 21, synes någon förändring icke påkallas. De sakkunnigas förslag innebär en utökning med 5 av antalet nu befintliga fast anställda assistenter.

Antalet *extra assistenter*, som för närvarande tjänstgöra å lantmäterikontoren, uppgår till ungefär 15. Enligt de sakkunnigas förslag skulle antalet fast anställda assistenter ökas med 5, på grund varav motsvarande minskning av antalet extra assistenter möjligen skulle kunna ske. Med hänsyn emellertid till det behov av assistenthjälp, som överlantmätarna ansett behövligt, närmare 45 assistenter med helårstjänst, och i betraktande av att lantmäteristyrelsen redan 1929 ansåg sig böra räkna med ett behov av närmare 40 assistenter, hava de sakkunniga icke ansett sig kunna beräkna lägre antal än 15 under helt år tjänstgörande extra assistenter. Beträffande fördelningen av dessa synes det de sakkunniga vara nödvändigt att vid samtliga lantmäterikontor utom de i Gotlands och Blekinge län räkna med ett ständigt behov av biträde av fackutbildad personal under någon del av året. Såsom ett minimum för assistenthjälp hava de sakkunniga i avseende å de övriga lantmäterikontor, där fast placerad assistent saknas, räknat med för lantmäterikontoren i Kronobergs län 3 månader, Hallands län 3 månader och Västmanlands län 6 månader om året. Dessutom synes en extra assistent böra under helt år avses för vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms, Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län. Därjämte torde såsom minimibehov av assistenthjälp böra beräknas för kontoren i Östergötlands län 6 månader, Jönköpings län 6 månader, Gävleborgs län 6 månader, Västerbottens län 9 månader och Norrbottens län 9 månader. Sammanlagt skulle detta innebära anställandet för helt år av 12 extra assistenter. Emellertid synes lantmäteristyrelsen böra äga möjlighet att med hänsyn till vid varje tillfälle erforderligt behov av assistenthjälp utöka minimitiden, för vilket ändamål 3 extra assistenter med helårstjänstgöring eller 36 assistentmånader synas böra avses. Till styrelsens förfogande bör ställas ett bestämt årsbelopp för extra assistenter.

Under de senaste åren hava i allt större utsträckning för tjänstgöring såsom extra assistenter avsetts distriktslantmätare, som varit villiga att under i allmänhet en kortare tidsperiod biträda å lantmäterikontor. De sakkunniga hava fått den uppfattningen, att i många fall vederbörande överlantmätare varit mera betjänt med en distriktslantmätare såsom extra assistent än med en extra lantmätare i samma egenskap. På grund

härav hava de ansett sig böra vid en definitiv organisation av lantmäterikontoren räkna med denna anordning såsom bestående. I anslutning till sitt förslag i avseende å behovet av extra assistenter under budgetåret 1932/1933 hava de sakkunniga vid anslagsberäkningen upptagit 7 distriktslantmätare med tjänstgöring under helt år eller 84 assistentmånader för distriktslantmätare. För extra lantmätares tjänstgöring såsom extra assistenter skulle då beräknas sammanlagt 8 år eller 96 månader.

Det återstår i fråga om de extra assistenterna att behandla spörsmålet om deras avlönande dels under förutsättning att de sakkunnigas förslag till löneregleringför distriktslantmätare och extra lantmätare genomföres, dels ock för det fall, att så icke skulle ske. En extra lantmätare åtnjuter såsom extra assistent, utöver arvode å 1 500 eller 1 000 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå enligt de för oreglerade verk gällande grunderna, särskild ersättning med högst 225 kronor för månad jämte tillfällig löneförbättring med högst 56 kronor 25 öre för månad och dyrtidstillägg å sistnämnda två belopp enligt nyss angivna grunder. Däremot uppbär extra lantmätare icke under assistenttjänstgöring det tillskott till dyrtidstillägg, som eljest utgår till honom. Distriktslantmätare åter äger under tjänstgöring såsom extra assistent uppbära — förutom lön å egen befattning, därest icke annorlunda förordnats — särskild ersättning med högst 350 kronor för månad. Vid tjänstgöring av mera än sex månaders varaktighet avstås i regel hälften av lönen, ålderstillägg oberäknade. Dessutom är han tillförsäkrad tillskott till dyrtidstillägg ävensom dyrtidstillägg å såväl lönen som den särskilda ersättningen efter de för oreglerade verk gällande grunderna. De sakkunniga vilja i samband med nu ifrågavarande förändringar beträffande de extra assistenterna föreslå, att under alla förhållanden den tillfälliga löneförbättringen, vilkens utbetalande i föreliggande fall icke synes stå i god överensstämmelse med de av riksdagen fastställda grunderna, skall upphöra att utgå, samt att extra assistenternas ersättning bestämmes för extra lantmätare till högst 275 kronor, under förutsättning att någon lönereglering för dem icke genomföres, samt eljest till högst 250 kronor för månad. I förra fallet skulle dyrtidstillägget utgå enligt de för oreglerade verk gällande grunderna och i det senare efter de grunder, som tillämpas vid reglerade verk. Under sistnämnda förutsättning synes en extra lantmätare under tjänstgöring såsom extra assistent böra få bibehålla innehavande arvode. Ersättningen för extra assistenttjänstgöringen bör av lantmäteristyrelsen på lämpligt sätt avvägas framför allt med hänsyn tagen till vederbörandes kvalifikationer och tjänstgöringstid inom lantmäteristaten. I allmänhet torde en extra assistent, som nu uppbär i genomsnitt för år 4 125 kronor jämte oreglerat dyrtidstillägg, komma att vid tillämpning av de föreslagna grunderna erhålla, under förutsättning att de extra lantmätarnas arvoden regleras enligt de sakkunnigas förslag (tidigare avgivna betänkandet sid. 36), 2 400

kronor såsom arvode och 2 400 kronor i särskild ersättning såsom extra assistent eller tillhopa 4 800 kronor jämte reglerat dyrtidstillägg samt eljest 1 500 kronor såsom arvode och 2 700 kronor i särskild ersättning eller tillhopa 4 200 kronor jämte oreglerat dyrtidstillägg. Vid genomförandet av lönereglering för de extra lantmätarna skulle, såsom exempelvis i nyss angivna fall, någon sänkning av den sammanlagda ersättningen vid tjänstgöring såsom extra assistent på grund av de olika dyrtidstilläggsberäkningarna inträda.

En distriktslantmätare, som tjänstgör å lantmäterikontor i egenskap av extra assistent, uppbär i allmänhet 125 kronor per månad mera i särskild ersättning än extra lantmätare under samma tjänstgöring. Med hänsyn till förändringen av dyrtidstilläggsberäkningen bör detta arvode i samband med en lönereglering något höjas, och vilja de sakkunniga föreslå, att tilläggsersättningen beräknas efter 150 kronor i månaden jämte dyrtidstillägg enligt de för reglerade verk gällande grunderna. En extra assistent, som är distriktslantmätare, skulle alltså äga uppbära såsom särskild ersättning högst 400 kronor i månaden jämte reglerat dyrtidstillägg. Någon jämkning i nuvarande ersättning, högst 350 kronor i månaden, lärer icke erfordras, om föreslagen lönereglering för lantmäteripersonalen ej genomföres.

Vid avvägandet av ersättningarna till dessa extra assistenter bör lantmäteristyrelsen särskilt taga hänsyn till huruvida vederbörande är bosatt å tjänstgöringsorten eller icke.

Den icke fackutbildade personalen.

Lantmäteristyrelsen har ansett, att ungefär två tredjedelar av den icke fackutbildade personalen å lantmäterikontoren bör erhålla ordinarie anställning. Såsom redan tidigare anförts hava de sakkunniga funnit, att antalet ordinarie befattningar för icke fackutbildad personal å lantmäterikontoren icke bör beräknas i överkant. I anslutning härtill göra de för sin del gällande, att den ordinarie personalens antal i förhållande till all icke fackutbildad personals bör fastställas efter en något lägre norm.

Kanslister.

I lantmäteristyrelsens organisationsförslag av år 1929 ingår upprättandet av nya ordinarie befattningar i lönegraden B 10 med benämningen *kanslister*. Avsikten med upprättandet av dessa befattningar har varit, att från den lantmäteriutbildade personalen avlyfta åtskilliga arbetsuppgifter och i stället överflytta dem å särskilt kvalificerade biträden, som i allmänhet skulle vara kvinnor. Härigenom har en viss besparing i kostnadshänseende ansetts kunna vinnas. Såsom redan tidigare anförts ansluta sig de sakkunniga till den uppfattningen, att kanslistbefattningar böra inrättas vid lantmäterikontoren med det av lantmäteristyrelsen angivna syftet. De sakkunniga vilja här särskilt betona, att det måste ur statsekonomisk synpunkt vara olämpligt att taga i anspråk fackutbildad arbetskraft för uppgifter, som enligt vad även de sakkunniga kunnat finna, ofta lämpligen skulle kunna anförtros åt icke fackutbil-

dad personal. Emellertid vilja de sakkunniga, i anledning av vad lantmäteristyrelsen anfört rörande kompetensfordringarna för erhållande av dessa befattningar, för sin del framhålla, att, även om man synes kunna och böra ställa jämförelsevis höga teoretiska kompetensfordringar för befattningarnas innehavare, man framför allt bör fordra praktisk duglighet i fråga om handhavandet av de arbetsuppgifter, som skola tillkomma kanslisterna. Lantmäteristyrelsens förslag om en särskild prövning av vederbörande aspirants specialkunskaper synes de sakkunniga vara väl motiverat.

Då lantmäteristyrelsen ansett sig böra stanna vid att föreslå befattningarnas placering i lönegraden B 10, vilja de sakkunniga icke framställa någon erinran mot detta förslag (jfr lantmäteristyrelsens förslag, intaget i tredje kapitlet här ovan). Med hänsyn till svårigheten att göra ett lämpligt urval äro de sakkunniga av den uppfattningen, att icke hela antalet kanslistbefattningar bör tillsättas omedelbart, utan synes hälften böra tillsättas tidigast ett år efter det en förändrad organisation av lantmäterikontoren hunnit genomföras.

Vid bedömandet av den lämpligaste fördelningen av befattningarna å lantmäterikontoren hava de sakkunniga varit utav den meningen, att kanslisttjänster i allmänhet böra inrättas å de större lantmäterikontoren. Här torde nämligen de bästa möjligheterna att utnyttja en kanslist föreligga, varjämte kanslisten skulle kunna tjänstgöra som chef för den kvinnliga personalen. I anslutning härtill synas kanslisttjänster böra inrättas å lantmäterikontoren i Stockholms, Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Skaraborgs, Kopparbergs och Västernorrlands län. Därjämte lärer en kanslisttjänst böra avses för lantmäterikontoret i Hallands län, vilket i relativt ringa grad tillgodosetts med lantmäteriutbildad biträdespersonal. Sammanlagt skulle alltså inrättas 8 kanslistbefattningar. De sakkunniga vilja emellertid betona, att den sålunda föreslagna fördelningen av nämnda befattningar å lantmäterikontoren icke får anses vara oeftergivlig, utan att lantmäteristyrelsen bör kunna flytta en dylik befattning från ett lantmäterikontor till ett annat. I någon mån sammanhänger ju också kanslistbefattningarnas fördelning med tillgodoseendet av behovet utav lantmäteriutbildad biträdespersonal.

Vad lantmäteristyrelsen anfört rörande de föreslagna kanslistbefattningarna har i övrigt icke givit anledning till särskilt uttalande från de sakkunnigas sida.

Rit- och skrivbiträden.

De sakkunniga övergå härefter att behandla frågan om behovet av *rit- och skrivbiträden* vid lantmäterikontoren. Under de senaste åren har antalet dylika biträden kraftigt ökats, vilket framgår därav att, bortsett från 34 ordinarie biträden, de icke-ordinarie biträdenas antal stigit från 68 år 1930 till 85 år 1932. Då behovet av den icke-ordinarie personalen får anses vara för framtiden i huvudsak bestående, lärer i första hand böra prövas huru stor del av denna personal, som lämpligen bör

erhålla ordinarie anställning. Därjämte synes böra övervägas, huru personalen skall med hänsyn till arbetsuppgifter samt rekryterings- och befordringsförhållanden fördelas på olika lönegrader.

Vad då först beträffar antalet kanslibiträden (lönegraden B 7), kunna de sakkunniga icke finna det nödvändigt att öka det antal av 28 ordinarie biträden, som nu finnes. I detta hänseende ansluter sig de sakkunnigas förslag till vad lantmäteristyrelsen år 1929 föreslagit allenast med den förändringen att någon ökning av antalet kanslibiträden å Kopparbergs läns lantmäterikontor, nu 3, icke ansetts böra ske med hänsyn till proportionen mellan biträden av olika grader. Ett ordinarie kanslibiträde bör alltså finnas å varje lantmäterikontor samt därutöver ytterligare ett å vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms och Västernorrlands län ävensom ytterligare två å Kopparbergs läns lantmäterikontor.

En lämplig organisation av lantmäterikontoren synes fordra, att vid varje kontor, där behov av ytterligare ett biträde av nu ifrågavarande slag visat sig vara stadigvarande, placeras ett ordinarie kontorsbiträde (lönegraden B 4). Nuvarande organisation upptager endast 6 ordinarie kontorsbiträden. Enligt de sakkunnigas mening böra ordinarie kontorsbiträden finnas vid alla lantmäterikontor utom de i Gotlands och Blekinge län. Med hänsyn till rekryterings- och befordringsförhållandena lärer antalet kontorsbiträden å Stockholms och Kopparbergs läns lantmäterikontor böra bestämmas till 2. Antalet ordinarie kontorsbiträden skulle härigenom komma upp till 24.

Lantmäteristyrelsen har i sitt organisationsförslag av år 1929 även upptagit ordinarie skrivbiträden (lönegraden B 2) vid vissa lantmäterikontor. Dessa huvudsakligen för enklare skrivgöromål avsedda befattningar hava icke, såsom förutsatts, blivit reserverade för dem, som haft att fullgöra dylika arbetsuppgifter och endast ägt begränsad utbildning, utan äro enligt vad erfarenheten givit vid handen att betrakta huvudsakligen såsom övergångstjänster. Innehavare av dylik tjänst torde därför i själva verket ofta vara förordnad såsom extra ordinarie befattningshavare i högre lönegrad. Då man enligt gängse grunder vid bestämmandet av personalbehovet räknar med befattningar i lönegraden B 2 (jfr sid. 23), hava de sakkunniga, om ock med tvekan, velat förorda att en dylik ordinarie befattning avses för vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms, Gävleborgs och Västernorrlands län. För Kopparbergs läns lantmäterikontor synas två ordinarie befattningar i lönegraden B 2 böra upptagas. Sammanlagt skulle antalet befattningar i nämnda lönegrad alltså bliva 5. Härvid hava de sakkunniga utgått från, att, då vid ett lantmäterikontor, där den ordinarie personalen redan utgöres av ett kanslibiträde och ett kontorsbiträde, fråga uppstår om anställandet av ytterligare ett ordinarie biträde för rit- och skrivgöromål, det nya biträdet i allmänhet bör placeras i lönegraden B 2.

Enligt de sakkunnigas förslag bör antalet ordinarie tjänster för rit- och skrivbiträden av olika grader fastställas sålunda:

Kanslibiträden (B 7)	28
Kontorsbiträden (B 4)	24
Skrivbiträden (B 2)	5.

Den extra ordinarie personalen vid lantmäterikontoren har, såsom ovan framhållits, under de senaste åren betydligt ökats. Förutom den omständigheten att behovet av arbetskrafter stegrats, lärer detta vara en följd av att lantmäteristyrelsen efter viss jämförelsevis kort tids tjänstgöring ansett sig böra befordra extra biträden till extra ordinarie befattningshavare. Denna grundsats må i och för sig vara riktig, men tillämpningen därav synes enligt de sakkunnigas mening givit till resultat, att, då vid ett lantmäterikontor behov av arbetskrafter under några år förefunnits, de anställda biträdena där kommit att erhålla en sådan fastare ställning, som med hänsyn till det normala behovet av biträdeshjälp måhända icke varit befogad. Tillämpningen av nämnda befordringsgrund har i varje fall föranlett, att ganska stora skiljaktigheter nu förefinnas i fråga om fördelningen av extra ordinarie och extra personal å lantmäterikontor, som beträffande arbetsmängden äro i huvudsak jämställda. Den ifrågavarande ökningen av extra ordinarie befattningshavare torde hava möjliggjorts genom att lantmäteristyrelsens anslag till icke-ordinarie befattningshavare m. m. i sin helhet varit förslagsanslag, och att Kungl. Maj:t lämnat utan erinran gjorda anmälningar om överskridanden av beräknade anslagsbelopp. Samma möjlighet föreligger icke i fråga om andra motsvarande anslag, vilkas särskilda poster, utom den för avlöningsförhöjningar m. m. avsedda, av riksdagen ansetts böra begränsas. Redan i sitt utlåtande rörande anslag till lantmäterikontorens personal för budgetåret 1932/1933 hava de sakkunniga berört detta spörsmål. Såväl i nämnda utlåtande som i föreliggande förslag hava de sakkunniga utgått från, att i huvudsak samma grunder för framtiden skola vinna tillämpning vid lantmäterikontoren som införts för statsförvaltningen i övrigt, där avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen gäller. Detta har också numera möjliggjorts, sedan lantmäteristyrelsen på grund av kungl. brevet den 18 mars 1932 har att utbetala alla från ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen utgående medel.

Enligt de sakkunnigas mening böra extra ordinarie biträden vid lantmäterikontoren i allmänhet anställas endast såsom kontorsbiträden d. v. s. i lönegraden B 4. För att bereda skälig ersättning åt vissa högre kvalificerade biträden, som icke kunna beredas ordinarie ställning, torde det emellertid ur rekryteringssynpunkt vara önskvärt, att lantmäteristyrelsen kan i vissa fall anställa dylika biträden till begränsat antal såsom extra ordinarie i lönegraden B 7. För detta ändamål lärer avlöning böra

beräknas för två extra ordinarie befattningar i sistnämnda lönegrad jämte fyllnadsersättning till denna lönegrad för två ordinarie eller extra ordinarie kontorsbiträden (B 4). De två extra ordinarie befattningarna i lönegraden B 7, vilkas placering torde böra bestämmas av lantmäteristyrelsen och icke för framtiden bindas vid vissa lantmäterikontor, hava de sakkunniga i sin sammanställning rörande lantmäterikontorens personal efter genomförd organisation, upptagit å lantmäterikontoren i Östergötlands och Gävleborgs län. Vidkommande därefter behovet av extra ordinarie kontorsbiträden hava de sakkunniga utgått från, att i regel ett dylikt biträde bör finnas å varje lantmäterikontor. I förekommande fall bör detta biträde anlitas såsom vikarie för ordinarie personal. Tillsvidare lärer emellertid något extra ordinarie kontorsbiträde icke erfordras å lantmäterikontoren i Södermanlands, Kronobergs, Gotlands samt Göteborgs och Bohus län. Däremot synes i Kopparbergs län antalet extra ordinarie kontorsbiträden böra vara 2. Ytterligare 5 extra ordinarie kontorsbiträden torde böra anställas med placering förslagsvis å lantmäterikontoren i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus och Kopparbergs län. Hela antalet extra ordinarie kontorsbiträden skulle enligt de sakkunnigas förslag uppgå till 26, ett antal, som i betraktande av nu föreliggande behov och befordringsmöjligheterna synes vara i stort sett lämpligt avvägt.

I detta sammanhang vilja de sakkunniga påpeka, att de icke kunnat undgå att lägga märke till, att Älvsborgs läns lantmäterikontor blivit relativt sämre tillgodosett i fråga om biträdespersonal än andra kontor. Med hänsyn till föreliggande framställningar rörande personalens storlek, anse sig dock de sakkunniga icke kunna ifrågasätta någon ökning av personalen därstädes. Skulle det för nämnda lantmäterikontor beräknade personalbehovet visa sig vara väl knappt tillmätt, har lantmäteristyrelsen möjlighet att avhjälpa detta genom anställandet av extra personal.

Arkivbiträden.

De sakkunniga hava i sitt tidigare avgivna betänkande (sid. 67) framhållit, att det måste anses önskvärt, att anordningar vidtagas för att de tekniska biträden hos lantmätarna, som tjänstgjort i denna egenskap under avsevärd tid, skola erhålla möjlighet till fortsatt anställning på äldre dagar inom lantmäteristaten, samt att de i nämnda hänseende ämnade vid avgivande av yttrande beträffande det framtida personalbehovet å lantmäterikontoren föreslå, att några befattningar å nämnda kontor avsågos för äldre tekniska biträden.

För att utröna huru en dylik anordning lämpligast skulle kunna tänkas genomförd hava de sakkunniga från överlantmätarna införskaffat uppgifter rörande möjligheten att anlita äldre tekniska biträden såsom *arkivbiträden* å lantmäterikontoren med avlöning enligt lönegraden B 5. Av de inkomna svaren framgår, att flertalet överlantmätare (13 av 23) ansett en sådan anordning utan olägenhet kunna vidtagas,

varvid några överlantmätare uttryckligen förklarat, att den med fördel kunde genomföras, samt att åtta överlantmätare angivit, att endast »i undantagsfall» eller »i allmänhet icke» äldre tekniska biträden lämpade sig för tjänstgöring å lantmäterikontor. Två överlantmätare hava direkt avstyrkt den föreslagna anordningen, och en har icke besvarat den framställda frågan. De sakkunniga hava i de avgivna yttrandena fått visst stöd för sin uppfattning, att vissa befattningar å lantmäterikontoren böra avses för äldre tekniska biträden. Då användandet av tekniska biträden inom lantmäteriet sker i stor utsträckning och synes vara ur statsekonomisk synpunkt önskvärt, lärer man böra utgå från, att organisationen inom detta förvaltningsområde bör innefatta möjlighet att utnyttja de tekniska biträdena även efter den tid, då deras användbarhet för fältarbetet nedgått. De sakkunniga vilja i detta sammanhang giva tillkänna sin mening, att användandet av fackutbildad personal för arbetsuppgifter, som kunna anförtros åt tekniska biträden, bör i möjligaste mån inskränkas. Stor uppmärksamhet bör därvid ägnas frågan om antalet extra lantmätare, i all synnerhet numera, sedan lantmäteriundervisningen förlagts till tekniska högskolan. De vittgående krav, som av de extra lantmätarnas förening framställts i skrivelse till de sakkunniga (föregående betänkande sid. 35), synas nämligen giva vid handen, att antalet extra lantmätare håller på att tillväxa på ett sätt, som icke torde kunna anses vara ur statsverkets synpunkt i allo tillfredsställande. Då de sakkunniga icke vilja understödja en strävan att använda överkvalificerad arbetskraft, hava de funnit, att genom inrättandet av arkivbiträdestjänster vissa tekniska biträden skulle kunna även på äldre dagar utnyttjas inom lantmäteriet.

För att erhålla arkivbiträdestjänst synes böra fordras minst tjugo års tjänstgöring hos lantmätare med förordnande av lantmäteristyrelsen ävensom vitsord om lämplighet för kontorsarbete.

De sakkunniga hysa den uppfattningen, att vid flertalet lantmäterikontor anställandet av särskild expeditionsvakt icke är av behovet påkallat, då tillräckligt arbete för en dylik befattningshavare i regel icke torde förefinnas. Innehavarna av arkivbiträdesbefattningarna torde på grund av sin föregående tjänstgöring hos lantmätare kunna fullgöra icke blott arbetsuppgifter, som äro betydligt mera kvalificerade än dem, som i allmänhet tillkomma expeditionsvakter utan även vissa sysslor av sistnämnda art. De arbetsuppgifter, som sålunda torde böra tillkomma de såsom arkivbiträden anställda tekniska biträdena, äro följande.

1) Vården av lantmäterikontorets arkiv samt utlämning av kartor och andra handlingar.

2) Registratorsgöromål och betjäning av allmänheten.

3) Granskningsarbeten och utredningar av beskaffenhet att i allmänhet kunna uppdragas åt kvinnlig personal.

4) Vissa göromål, som nu utföras av expeditionsvakter.

Den avlöning, som bör tillkomma arkivbiträde, lärer såsom vissa överlantmätare framhållit böra fastställas till högre belopp än det, som utgår i lönegraden B 5. För att erhålla verkligt dugliga arkivbiträden synas därför dessa befattningar böra placeras i lönegraden B 8, till vilken hittills hänförts vissa kvalificerade yrkesmän ävensom preparatorerna vid de vetenskapliga institutionerna. Även om åtskilliga skäl kunna anföras för att omedelbart giva arkivbiträdena ordinarie ställning, lärer dock anordningen med arkivbiträden å lantmäterikontoren först böra någon tid prövas, och innehavarna av dylika befattningar tillsvidare allenast upptagas såsom extra ordinarie tjänstemän.

De sakkunniga vilja med utgångspunkt från de lantmäterikontor, där tekniska biträden ansetts kunna komma till användning såsom arkivbiträden, förorda, att extra ordinarie arkivbiträden anställas å lantmäterikontoren i Kronobergs, Gotlands, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Kopparbergs och Västernorrlands län. Sammanlagt skulle alltså försöksvis anställas 9 extra ordinarie arkivbiträden. Lantmäteristyrelsen bör dock äga vidtaga de jämkningar i den föreslagna fördelningen, som av praktiska skäl kunna påkallas. De extra ordinarie befattningar i lönegraden B 4, som för närvarande finnas vid lantmäterikontoren i Kristianstads, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län torde tillsvidare böra bibehållas, men vid lämpligt tillfälle utbytas mot dylika befattningar i lönegraden B 8. Samma tillvägagångssätt bör äga rum i fråga om vissa nu anställda extra expeditionsvakter (jfr tabellen sid. 107). Tillsättandet av övriga extra ordinarie arkivbiträdesbefattningar synes böra ske efter närmare prövning av lantmäteristyrelsen, som jämväl torde böra fastställa de särskilda kompetensfordringar, som böra finnas för arkivbiträden. Eventuellt synes en kurs i arkivalievård böra anordnas för att lantmäterikontoren skola kunna draga största möjliga nytta av de nu föreslagna tjänsterna.

Expeditionsvakter.

Vad därefter angår behovet av *expeditionsvakter* förefaller det de sakkunniga, som om ordinarie expeditionsvakter skulle behöva anställas allenast vid lantmäterikontoren i Kopparbergs och Västernorrlands län. Vid lantmäterikontoren i Stockholms och Jämtlands län lärer tillsvidare böra liksom hittills anställas endast extra ordinarie expeditionsvakter. Såsom de sakkunniga framhållit i sitt yttrande rörande beräkningen för budgetåret 1932/1933 av erforderliga medel för avlönande av personalen vid lantmäterikontoren synas expeditionsvakterna, vare sig de äro ordinarie eller extra ordinarie, böra placeras i lönegraden B 5.

Det å lantmäterikontoret i Västerbottens län anställda extra ordinarie skriv- och vaktmästarebiträdet i lönegraden B 4 har av de sakkunniga i förslaget upptagits såsom kontorsbiträde, ehuru det förutsatts, att tjänstgöringen skulle omfatta även expeditionsvaktsgöromål. Beträffande lantmäterikontoret i Norrbottens län, där för närvarande tjänstgöra 7 extra befattningshavare, synes det böra bero på prövning framdeles, huruvida

den därstädes ganska nyligen anställda extra expeditionsvakten bör beredas extra ordinarie ställning.

Sammanfattningstablå rörande ordinarie och e. o. personal.

Den ordinarie och extra ordinarie icke fackutbildade personal, som efter genomförd organisation bör finnas å lantmäterikontoren, ävensom fördelningen av denna personal framgår av nedanstående sammanställning.

Lantmäterikontor i	Ordinarie personal						E. O. personal					Summa
	B. 10	B. 7	B. 5	B. 4	B. 2	S:a	B. 8	B. 7	B. 5	B. 4	S:a	
Stockholms län	1	2	—	2	1	6	—	—	1	2	3	9
Uppsala »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Södermanlands »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2
Östergötlands »	—	1	—	1	—	2	—	1	—	2	3	5
Jönköpings »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	2	2	4
Kronobergs »	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	1	3
Kalmar »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Gotlands »	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2
Blekinge »	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2
Kristianstads »	1	1	—	1	—	3	1	—	—	1	2	5
Malmöhus »	1	1	—	1	—	3	1	—	—	2	3	6
Hallands »	1	1	—	1	—	3	—	—	—	1	1	4
Göteborgs o. Bohus län	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	1	3
Älvsborgs län	1	1	—	1	—	3	1	—	—	1	2	5
Skaraborgs »	1	1	—	1	—	3	1	—	—	1	2	5
Värmlands »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Örebro »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Västmanlands »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Kopparbergs »	1	3	1	2	2	9	1	—	—	3	4	13
Gävleborgs »	—	1	—	1	1	3	—	1	—	1	2	5
Västernorrlands »	1	2	1	1	1	6	1	—	—	1	2	8
Jämtlands »	—	1	—	1	—	2	—	—	1	1	2	4
Västerbottens »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Norrbottens »	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	1	3
Summa	8	28	2	24	5	67	9	2	2	26	39	106

Extra befattningshavare.

Då endast få av de nu anställda *extra befattningshavarna* (31 skrivbiträden och 6 expeditionsvakter) torde kunna beredas en fastare anställning vid genomförandet av de sakkunnigas förslag, synes det vara nödvändigt att även i fortsättningen beräkna ett ganska avsevärt belopp för avlönande av extra personal. Erfarenheten har visat, att detta är nödvändigt även av den anledningen att ett mera tillfälligt behov av arbetsförstärkning tid efter annan uppkommer å skilda lantmäterikontor. De sakkunniga anse sig till en början böra räkna med, att stadig-

varande behov tillsvidare föreligger av en extra befattningshavare med helårstjänstgöring vid vart och ett av lantmäterikontoren i Stockholms, Hallands, Skaraborgs, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. För närvarande torde vid lantmäterikontoren dessutom tjänstgöra ungefär 15 extra skrivbiträden, huvudsakligen

Föreslagen personaluppsättning å lantmäterikontoren.

Lantmäterikontor i	Fackutbildad personal				Ej fackutbildad personal										Summa	Ortsgrupp
							Rit- och skrivbiträden				Expeditionsvakter					
	Förste assistenter (extra stat)	Assistenter (extra stat)	Extra assistenter	Summa	Kanslister (ordinarie)	Arkivbiträden (extra ordinarie)	Ordinarie	Extra ordinarie	Extra	Summa	Ordinarie	Extra ordinarie	Extra	Summa		
Stockholms län	1	1	1	3	1	—	5	2	1	8	—	1	—	1	13	G
Uppsala »	—	1	—	1	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	4	E
Södermanlands »	—	1	—	1	—	—	2	—	—	2	—	—	1/4	1/4	3 1/4	E
Östergötlands »	—	1	1/2	1 1/2	—	—	2	2	—	4	—	—	1/4	1/4	5 3/4	D
Jönköpings »	—	1	1/2	1 1/2	—	—	2	2	—	4	—	—	—	—	5 1/2	D
Kronobergs »	—	—	1/4	1/4	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	3 1/4	C
Kalmar »	—	1	—	1	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	4	D
Gotlands »	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	2	C
Blekinge »	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	2	E
Kristianstads »	—	1	1	2	1	1	2	1	—	3	—	—	—	—	7	C
Malmöhus »	—	1	1	2	1	1	2	2	—	4	—	—	—	—	8	F
Hallands »	—	—	1/4	1/4	1	—	2	1	1	4	—	—	—	—	5 1/4	D
Göteborgs o. Bohus län	—	1	—	1	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	4	G
Älvsborgs län	—	1	1	2	1	1	2	1	—	3	—	—	—	—	7	C
Skaraborgs »	—	1	1	2	1	1	2	1	1	4	—	—	—	—	8	C
Värmlands »	—	1	1	2	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	5	E
Örebro »	—	1	—	1	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	4	F
Västmanlands »	—	—	1/2	1/2	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	3 1/2	E
Kopparbergs »	1	1	1	3	1	1	7	3	1	11	1	—	—	1	17	E
Gävleborgs »	—	1	1/2	1 1/2	—	—	3	1	—	4	—	—	—	—	5 1/2	F
Västernorrlands »	1	2	—	3	1	1	4	1	1	6	1	—	—	1	12	F
Jämtlands »	—	1	1	2	—	—	2	1	1	4	—	1	—	1	7	G
Västerbottens »	—	1	3/4	1 3/4	—	—	2	1	1	4	—	—	—	—	5 3/4	F
Norrbottens »	—	1	3/4	1 3/4	—	—	2	1	1	4	—	—	1	1	6 3/4	G
Summa	3	20	12	35	8	9	57	26	8	91	2	2	1 1/2	5 1/2	148 1/2	
Till lantmäteristyrelsens förfogande	—	—	3	3	—	—	—	[1] 2	18	20	—	—	1/2	1/2	23 1/2	
Summa	3	20	15	38	8	9	57	28	26	111	2	2	2	6	172	

[1] Avses att för närvarande placeras å Östergötlands och Gävleborgs läns lantmäterikontor.

avsedda för vikariat och mera tillfälliga arbeten, vilka icke torde kunna erhålla extra ordinarie anställning vid omorganisationen. I detta antal ingå icke de två extra biträden vid Kopparbergs läns lantmäterikontor, som nu erfordras för arbetet med jordregistret, och som avlönas med för ändamålet särskilt anvisade medel. För att lantmäteristyrelsen med hänsyn till kommande behov skall äga någon rörelsefrihet, hava de sakkunniga ansett sig böra räkna med, att vid genomförd organisation medel för avlönande under helt år av 18 extra skrivbiträden, utöver ovan angivna, å vissa lantmäterikontor placerade 8 biträden, skola stå till förfogande.

För vakttjänstgöring och likartat arbete å vissa lantmäterikontor synes ett mindre belopp, motsvarande avlöning åt en expeditionsvakt under ett halvt år, behöva disponeras och ställas till lantmäteristyrelsens förfogande, medan för lantmäterikontoren i Södermanlands och Östergötlands län, i likhet med vad som nu är fallet, vissa arvoden för vakttjänstgöring beräknas. Såsom tidigare omnämnts bör en extra expeditionsvakt med full tjänstgöring avses för lantmäterikontoret i Norrbottens län. Sammanlagt skulle alltså behöva beräknas medel, motsvarande avlöningen för helt år åt 26 extra skrivbiträden och 2 extra expeditionsvakter.

Sammanställning.

Den personal, som enligt de sakkunnigas förslag efter genomförd omorganisation av lantmäterikontoren bör finnas, framgår närmare av en å sid. 121 intagen tablå.

I tablån har icke upptagits annan personal än den, som avses att erhålla sin avlöning från ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen. Ej heller hava där redovisats de arbetskrafter, som skola avses särskilt för kartlagningsarbeten eller andra speciella uppgifter.

	Fackutbildad personal				Ej fackutbildad personal									Summa
						Kanslister, rit- och skrivbiträden				Expeditionsvakter				
	Förste assistenter	Assistenter	Extra assistenter	Summa	Arkivbiträden	Ordinare	Extra ordinarie	Extra	Summa	Ordinarie	Extra ordinarie	Extra	Summa	
Lantmäteristyrelsens förslag år 1929	3	28	10	41	—	61	20	20	101	6	3	2	11	153
Anställd personal år 1930	3	15	12	30	—	34	46	22	102	—	6	4	10	142
D:o 1931	3	15	16	34	—	34	53	27	114	—	7	4	11	159
D:o 1932	3	15	[1]15	33	—	34	54	31	119	—	8	6	14	166
Lantmätarelönesakkunnigas förslag	3	20	15	38	9	65	28	26	119	2	2	2	6	172

[1] Härtill komma några under vintern 1932/1933 såsom extra assistenter tjänstgörande distriktslantmätare.

För jämförelsens skull meddelas här även en sammanställning rörande personaluppsättningen å lantmäterikontoren vid olika tidpunkter och enligt olika förslag. Det bör dock uppmärksammas, att jämförelsegrunderna icke äro i alla hänseenden fullt säkra, enär vissa siffror endast kunnat ungefärligen angivas i sammanställningen.

Arvodespersonal m. m.

Enligt de sakkunnigas förslag skall, förutom till de nuvarande såsom fast anställda assistenter tjänstgörande extra lantmätare, avlöning beräknas för ytterligare 5 fast anställda assistenter. Då de sakkunniga i sitt tidigare förslag utgått från, att arvoden för extra lantmätare skola finnas till samma antal som nu, kommer härigenom antalet extra lantmätare, som uppbära avlöning eller arvode att ökas med 5. Någon ytterligare ökning av den mera stadigvarande anställda fackutbildade personalen synes enligt de sakkunnigas mening icke böra ifrågakomma. Givetvis utgå de sakkunniga från, att såsom fast anställd assistent förordnad extra lantmätare skall under tiden för förordnandet avstå sitt arvode såsom extra lantmätare, vilket arvode därunder bör tillfalla annan extra lantmätare, som av lantmäteristyrelsen prövas böra erhålla arvode. För närvarande finnas ett tiotal extra lantmätare, som icke uppbära arvode och ej heller annan ersättning av statsmedel än tillskott till dyrtidstillägg. Då de sakkunniga i sitt tidigare betänkande föreslagit, att förmånen av tillskott till dyrtidstillägg skall försvinna, synes det kunna ifrågasättas, huruvida någon ersättning bör beredas de extra lantmätare, som gå miste om nämnda förmån. De sakkunniga äro av den uppfattningen, att skäl icke föreligga att i allmänhet bereda sådana lantmätare gottgörelse, men hava velat förorda, att 5 extra lantmätare, som icke hava arvode, skola erhålla särskild gottgörelse med ett belopp av 600 kronor för år eventuellt under förutsättning att de, på sätt och i den omfattning lantmäteristyrelsen närmare kan komma att bestämma, tjänstgöra någon del av året å lantmäterikontor. Skulle sådan tjänstgöring icke lämpligen kunna utföras å lantmäterikontor och ej heller annan motsvarande tjänstgöring anvisas dem, torde det kunna ifrågasättas, huruvida antalet arvoden för extra lantmätare bör ökas med 5. De sakkunniga anse dock, att den angivna möjligheten först bör undersökas. Såsom tidigare anförts äro de sakkunniga av den uppfattningen, att en begränsning av rekryteringen av extra lantmätare måste ske, och att i varje fall åtgärder icke böra vidtagas, varigenom åt ett obegränsat antal extra lantmätare beredes gottgörelse av statsmedel. De sakkunniga bortse icke från, att deras förslag i denna punkt innebär en begränsning av antalet extra lantmätare, som i någon form framdeles skola erhålla gottgörelse av statsmedel, och att man genom uppställandet av ovannämnda fordran på tjänstgöring vid lantmäterikontor skärper villkoren för erhållande av gottgörelse av statsmedel. Enligt de sakkunnigas mening utgör behovet av extra lantmätare, däri inbegripet vikarier å ordinarie befattningar,

omkring 150. Av dessa skulle enligt den föreslagna organisationen 128 erhålla ersättning antingen såsom fast anställda förste assistenter och assistenter eller ock såsom extra lantmätare med arvode. Återstående antalet torde vara det, som ungefärligen erfordras för vikariat och tjänstgöring i lantmäteristyrelsen.

Arvoden synas vidare i anslutning till vad som tidigare anförts böra beredas två ordinarie eller extra ordinarie kontorsbiträden med mera kvalificerade arbetsuppgifter ävensom arkivbiträden och expeditionsvakter, som hava tillsyn över vederbörande lantmäterikontors arkiv och lokaler.

För kartläggningsarbeten erforderlig personal.

Av de från lantmäterikontoren lämnade uppgifterna framgår oförtydbart, att särskilda åtgärder böra vidtagas för att iståndsätta det dyrbara kartmaterialet å kontoren. Påtagliga brister härutinnan synas nämligen, såsom de sakkunniga tidigare meddelat, nu förefinnas. För att bereda medel att avhjälpa dessa brister torde en särskild anslagspost, avsedd att disponeras av lantmäteristyrelsen, böra uppföras under ordinarie anslaget till lantmäterikontoren i länen. De sakkunniga anse sig böra utgå från, att en plan för ordnandet av kartlagningsarbetet uppgöres av lantmäteristyrelsen, och att, då denna anslagspost föreslås att ingå i ett ordinarie anslag, densamma kan beräknas kvarstå oförändrad under sådan tid, att kartlagningsarbetena kunna i erforderlig utsträckning fullföljas. Då de sakkunniga i allt fall icke anse sig kunna föreslå, att anslagsposten fastställes till högre belopp än 15 000 kronor, vilja de emellertid framhålla, att de förutsätta, att åtskilligt kartlagningsarbete skall liksom hittills kunna å lantmäterikontoren utföras av därstädes fast anställd eller extra personal.

Den framkastade tanken på att anordna en kortare utbildningskurs för sådan personal, som avses att tagas i anspråk speciellt för kartlagningsarbeten, synes vara värd att förverkligas. Kostnaderna för anordnandet av en dylik kurs, torde jämväl få bestridas av förenämnda anslagspost.

Biträdande överlantmätare.

De sakkunniga övergå härefter till att behandla frågan om anställande av biträdande överlantmätare å vissa lantmäterikontor. Dylika överlantmätare finnas för närvarande, såsom tidigare omnämnts, å lantmäterikontoren i Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län. Av dessa har biträdande överlantmätaren i Värmlands län förordnats först hösten 1932 på grund av särskilt av Kungl. Maj:t meddelat beslut. Biträdande överlantmätare, som är distriktslantmätare, bibehåller sina löneförmåner i sistnämnda egenskap samt erhåller dessutom en gottgörelse av 400 kronor i månaden jämte dyrtidstillägg därå enligt de grunder, som gälla vid oreglerade verk.

De sakkunniga hava kommit till den uppfattningen, att en biträdande överlantmätare åtminstone tillsvidare erfordras i Kopparbergs län, och

hava de fördenskull i sitt organisationsförslag räknat med avlöning till en dylik befattningshavare under anslagsposten till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m.

För den händelse löneregleringen genomföres för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, bör framdeles avlöningen till biträdande överlantmätare utgå enligt de avlöningsgrunder, som gälla vid allmänna civilförvaltningen. I avsikt att man såsom biträdande överlantmätare skall kunna erhålla en person, som har de bästa förutsättningarna för uppdraget, hava de sakkunniga funnit, att man bör räkna med, att avlöningen till honom skall utgå enligt extrastatsgrunderna och med tillämpning av lönegrad 28.

Då anledningen till att biträdande överlantmätare förordnats jämväl i Värmlands och Gävleborgs län torde vara vissa tillfälliga omständigheter, hava de sakkunniga utgått från, att vid en framtida organisation biträdande överlantmätare i dessa län icke få anses erforderliga. Överhuvudtaget göra de sakkunniga gällande, att framför allt med hänsyn till de mycket avsevärda kostnader, som äro förenade med anställandet av biträdande överlantmätare, detta bör ske endast i rena undantagsfall. Enligt de sakkunnigas mening vore det icke ur vägen, om medel för ändamålet äskades av riksdagen, innan biträdande överlantmätare förordnades. Anordningen med biträdande överlantmätare är nämligen en direkt utökning av lantmäterikontorets personal och synes vara något helt annat än förordnande av vikarie för ordinarie överlantmätare, då denne måste anses vara förhindrad att fullgöra sin tjänst. Tillfälligt behov av arbetsförstärkning å ett lantmäterikontor bör å andra sidan kunna avhjälpas genom förordnande av en distriktslantmätare såsom extra assistent.

Därest de sakkunnigas förslag om att biträdande överlantmätare skall erhålla avlöning enligt extrastatsgrunderna i 28:e lönegraden genomföres, kommer givetvis en besparing att uppstå å anslaget till lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, medan en merutgift kommer att drabba anslaget till lantmäterikontoren i länen.

Övergångsstat.

Såsom de sakkunniga i sitt tidigare avgivna betänkande framhållit, synes för närvarande slutlig ställning icke böra fattas till frågan om överlantmätarnas avlöningsförmåner. Jämväl lösningen av spörsmålet om definitivt ordnande av avlöningsförhållandena för överlantmätaren i Gotlands län borde vid sådant förhållande anstå. På grund härav böra medel fortfarande å övergångsstat beräknas för sistnämnda befattning. Överlantmätaren i Gotlands län är emellertid för närvarande tillsatt endast på förordnande. Utöver avlöningen å övergångsstat synes han berättigad att uppbära tillfällig löneförbättring jämte dyrtidstillägg efter de grunder, som gälla vid oreglerade verk.

Tillsvidare bör avlöning å övergångsstat beräknas även för de 5 or-

dinarie assistenter, som nu äro uppförda å denna stat. Dessa befattningar å övergångsstat böra emellertid automatiskt vid inträffande avgång förändras till befattningar för fast anställda assistenter.

Ett flertal spörsmål, som mer eller mindre sammanhänga med lantmäterikontorens organisation, hava berörts av lantmäteristyrelsen och överlantmätarna i de förut omnämnda framställningarna. I vidare mån än vad som skett här ovan hava de sakkunniga icke ansett sig böra ingå på dessa spörsmål.

De sakkunniga vilja emellertid redan här omnämna, att de i sina kostnadsberäkningar ansett sig böra utgå från, att lantmäteriet efter genomförd löneregelering för de olika personalkategorierna bör i avlöningshänseende betraktas såsom ett enda verk. En förenkling i fråga om tilllämpningen av avlöningsförfattningarna uppnås nämligen därigenom. För att i möjligaste mån utjämna de olägenheter, som särskilt vid genomförandet av en omorganisation otvivelaktigt uppkomma i samband med befattningshavares befordran, då det knappast låter sig göra att i större utsträckning förflytta personal mellan de särskilda lantmäterikontoren, hava de sakkunniga i nämnda beräkningar även upptagit ett belopp av 10 000 kronor, avsett att disponeras för ändamålet av lantmäteristyrelsen. Några närmare föreskrifter härom torde icke böra meddelas, då möjligheten att i förväg bedöma dessa spörsmål är mycket liten. De sakkunniga förutsätta, att nämnda belopp i huvudsak tages i anspråk för den icke fackutbildade personalens del.

SJUNDE KAPITLET.

Kostnadsberäkningar.

Kostnader efter genomförd organisation.

De sakkunnigas i föregående kapitel upptagna förslag i avseende å ordinarie personal, ej upptagen å övergångsstat, kommer fullt genomfört att med tillämpning av sedvanliga beräkningsgrunder draga följande kostnader, varvid avlöningen till varje särskild befattning beräknats efter den ortsgrupp, som enligt förslaget skall gälla för befattningen ifråga.

Ordinarie personal.

Överlantmätare:			
9 i lönegraden B 30	kronor	100 500	
14 i » B 29	»	145 560	
Kallortstillägg	»	255	
Avlöningsförstärkning	»	900	247 215
Kanslister:			
8 i lönegraden B 10	kronor		26 868
Kanslibiträden:			
28 i lönegraden B 7	kronor	81 876	
Kallortstillägg	»	255	82 131
Expeditionsvakter:			
2 i lönegraden B 5	kronor		5 652
Kontorsbiträden:			
24 i lönegraden B 4	kronor	59 904	
Kallortstillägg	»	255	60 159
Skrivbiträden:			
5 i lönegraden B 2	kronor		11 316

För ordinarie personal, ej upptagen å övergångsstat, summa kronor 433 341.
Beloppet torde lämpligen böra avjämnas till 433 000 kronor.

Kostnaderna för avlönande av de i förslaget upptagna extra ordinarie befattningshavarna hava beräknats efter lägsta löneklassen i vederbörlig lönegrad och med tillämpning av den ortsgrupp, till vilken befattningshavarna enligt de sakkunnigas mening skall hänföras på grund av tilltänkt placering. För avlöningsförhöjningar och andra enligt gällande avlöningsförfattningar automatiskt utgående förmåner har dessutom upptagits ett belopp, motsvarande ungefärligen två avlöningsförhöjningar.

Extra ordinarie personal.

Arkivbiträden:		
9 i lönegraden B 8	kronor	21 780
Kanslibiträden:		
2 i lönegraden B 7	»	4 680
Expeditionsvakter:		
2 i lönegraden B 5	»	4 416
Kontorsbiträden:		
26 i lönegraden B 4	»	49 752
Kallortstillägg	»	255
Grundavlöningar till extra ordinarie personal (avrundat till kronor 80 900)	kronor	80 883
Avlöningsförhöjningar m. m. till samma personal, förslagsvis (avrundat till kronor 11 100)	»	11 117
För extra ordinarie personal summa	kronor	92 000.

Vidkommande därefter utgifterna för ersättning till fast anställda och extra assistenter torde här böra erinras om att avlöningsförhöjningar till förste assistenter och assistenter nu bestridas från ett å sjunde huvudtiteln uppfört särskilt anslag till avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen. De sakkunniga hava ansett praktiska skäl tala för att samtliga kostnader med undantag av dyrtidstillägg och dyrortstillägg för fast anställda och extra assistenter, vilka kostnader hittills utgått från fyra särskilda riksstatsanslag, sammanföras under en post å ordinarie anslaget till lantmäterikontoren i länen.

Kostnadsberäkningen har uppgjorts med hänsyn till att de fast anställda förste assistenterna och assistenterna endast under kort tid kunna antagas kvarstå i assistentbefattning. På grund härav har medelsbehovet uträknats enligt extrastatsgrunderna med utgångspunkt från löneklass 24, resp. löneklass 21, varvid särskilda medel icke behöva upptagas för avlöningsförhöjningar m. m. Ifråga om de extra assistenterna har medelsbehovet uppskattats efter samma grunder, som vunnit tillämpning vid uppgörandet av den beträffande anslaget för budgetåret 1932/1933 godkända medeltalsberäkningen (50 kronor per månad lägre än högsta månadsarvode).

I anslutning till vad de sakkunniga tidigare anfört synas för *fast anställda och extra assistenter* böra, under förutsättning att lönereglering genomföres för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med fältarbeten, avses följande belopp.

Förste assistenter:				
3 i lönegraden B 24			kronor	22 320
Assistenter:				
20 i lönegraden B 21	kronor	121 050		
Kallortstillägg	»	255	»	121 305

Extra assistenter:

Arvoden under 144 månader à 200 kronor per månad	kronor	28 800	
Arvoden under 36 månader à 200 kronor per månad (till lantmäteristyrelsens förfogande)	»	7 200	
Tilläggsarvoden under 84 månader åt distriktslantmätare vid tjänstgöring såsom extra assistenter à 150 kronor per månad	»	12 600	48 600

För fast anställda och extra assistenter summa kronor 192 225

Summan synes kunna avjämnas till 192 000 kronor.

Skulle emellertid lönereglering icke genomföras i enlighet med de sakkunnigas i deras tidigare betänkande framlagda förslag, torde, i anslutning till vad som anförts i sjätte kapitlet, arvodena till extra assistenter böra bestämmas till i medeltal 225 kronor per månad och tilläggsarvodena för de distriktslantmätare, som tjänstgöra såsom extra assistenter, till i medeltal 125 kronor per månad. Under denna förutsättning erfordras för extra assistenter ytterligare ett belopp av (4 500 — 2 100 =) 2 400 kronor. Givetvis skola i så fall dyrtidstillägg utgå efter de grunder, som gäller ifråga om s. k. oreglerad avlöning.

Medelsbehovet för ersättning åt *extra befattningshavare m. m.* synes böra uppskattas på följande sätt:

För omedelbar fördelning å lantmäterikontoren:			
8 skrivbiträden med en ersättning av i genomsnitt 1 740 kronor per år	kronor	13 920	
Expeditionsvakter	»	3 780	17 700
Till lantmäteristyrelsens förfogande:			
18 skrivbiträden med en ersättning av i genomsnitt 1 620 kronor per år	kronor	29 160	
Expeditionsvakter	»	1 140	30 300
Övertidsersättning m. m.	kronor		2 000

För extra personal m. m. summa kronor 50 000.

De sakkunniga utgå från att jämförelsevis betydande besparingar komma att uppstå å den för extra personal m. m. sålunda beräknade anslagssumman. Dessa besparingar, som föranledas därav, att avlöningen till den extra personalen under vikariat bestrides antingen från den för avlöningar till ordinarie befattningshavare avsedda anslagsposten eller från motsvarande anslagspost för avlönande av extra ordinarie personal, torde, liksom fallet är för budgetåret 1932/1933, böra få disponeras av lantmäteristyrelsen för anställande av tillfälliga arbetskrafter eller för övertidsersättning. Såsom framgår av ovanstående beräkning hava de sakkunniga ansett sig böra räkna med något högre genomsnittlig gottgörelse för de extra befattningshavare, som enligt de sakkunnigas mening få anses närmast såsom vikarier

fylla ett stadigvarande behov av arbetskraft vid lantmäterikontoren, än för övriga extra befattningshavare.

Såsom ersättning för *särskilda uppdrag* synes dessutom under det å ordinarie anslaget till lantmäterikontoren i länen böra upptagas följande belopp:

Avlöningsfyllnad till 2 befattningshavare i lönegraden B 4, som fullgöra särskilt kvalificerat arbete, förslagsvis	kronor	900
Ersättning till expeditionsvakter m. fl. för tillsyn över arkiv och lokaler, förslagsvis	»	1 100
Arvoden till 5 extra lantmätare, som icke uppbära annat arvode för tjänstgöring å lantmäterikontor enligt lantmäteristyrelsens beprövande à 600 kronor per år	»	3 000
För särskilda uppdrag summa	kronor	5 000.

I anslutning till vad här ovan anförts böra ställas till lantmäteristyrelsens förfogande för *kartlagningsarbeten* ett fast anslag av 15 000 kronor ävensom för *utjämning av befordringsförhållandena* 10 000 kronor.

För *biträdande överlantmätare* å Kopparbergs läns lantmäterikontor lärer böra avses en summa av 9 000 kronor vid genomförd organisation. För de närmaste budgetåren måste dock beräknas i avrundat tal 27 000 kronor per år för avlönande av tre biträdande överlantmätare enligt lönegrad 28. För avlönande av den å *övergångsstat* uppförde överlantmätaren i Gotlands län måste vidare avses 7 500 kronor, å vilket belopp dyrtidstillägg bör utgå enligt de grunder, som gälla för s. k. oreglerad avlöning. Sistnämnde befattningshavare äger dessutom uppbära tillfällig löneförbättring med 1 000 kronor.

Enligt den sålunda gjorda beräkningen kunna kostnaderna för de sakkunnigas förslag fullt genomfört uppskattas till följande belopp.

Ordinarie personal	kronor	433 000
Extra ordinarie personal	»	92 000
Fast anställda och extra assistenter	»	192 000
Extra personal m. m.	»	50 000
Särskilda uppdrag	»	5 000
Kartlagningsarbeten	»	15 000
Särskilda kostnader för utjämnande av befordringsförhållandena	»	10 000
Biträdande överlantmätare i Kopparbergs län	»	9 000
Övergångsstat	»	7 500
Summa	kronor	813 500.

Härtill komma på grund av särskilda förhållanden för närvarande förut nämnda ersättningar till ytterligare 2 biträdande överlantmätare.

Utgifterna för dyrtidstillägg och dyrortstillägg för den personal, som upptagits i de sakkunnigas förslag, synas kunna uppskattas till inemot 70 000 kronor för år. Härtill kommer tillfällig löneförbättring för överlantmätaren i Gotlands län. Intill dess de nu å övergångsstat uppförda fem

assistentbefattningarna kunna förändras till fasta assistentbefattningar, måste man även för förstnämnda befattningars del räkna med utgifter för tillfällig löneförbättring. För samma befattningar bör också tillsvidare beräknas kostnader för ålderstillägg från för detta ändamål i riksstaten upptaget anslag under nionde huvudtiteln.

Samtliga kostnader för personalen vid länens lantmäterikontor efter genomförd organisation ävensom för kartlagningsarbeten kunna uppskattas till i avrundat tal 880 000 kronor. Utgifterna under de närmaste budgetåren komma senare i detta kapitel att behandlas.

Personal- och avlöningsstater under ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen, i vilket anslag skulle ingå extra anslaget till avlöningar åt förste assistenter och assistenter, torde vid genomförd organisation böra erhålla följande lydelse:

Befattningshavare å ordinarie stat.

		Lönegrad
9	överlantmätare	B 30
14	»	B 29
8	kanslister	B 10
28	kanslibiträden	B 7
2	expeditionsvakter	B 5
24	kontorsbiträden	B 4
5	skrivbiträden	B 2

Övergångsstat.

Lön kr.	Tjänstgöringspenningar kr.		Summa kr.
5 000	2 500	Överlantmätaren i Gotlands län	7 500

Anm. Överlantmätare åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

Stat.

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	433 000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	348 000
Övergångsstat	»	7 500
Kartlagningsarbeten	»	15 000
Utjämning av befordringsförhållandena	»	10 000
Summa förslagsanslag	kronor	813 500.

De sakkunniga kunna icke finna erforderligt, att framdeles en särskild anslagspost till vikariatsersättningar upptages, då genom denna posts borttagande onödig omgång i fråga om redovisningen kan undvikas.

Anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. avses att disponeras på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor	80 900
Avlöningsförhöjningar m. m. till extra ordinare tjänstemän, förslagsvis	»	11 100
Avlöning till fast anställda förste assistenter och assistenter, förslagsvis	»	143 400
Ersättning till extra assistenter	»	48 600
Extra befattningshavare, övertidsersättning, särskilda uppdrag m. m.	»	55 000
Avlöning till en biträdande överlantmätare, förslagsvis	»	9 000
Summa förslagsanslag	kronor	348 000

I anledning av vad jordbruksutskottet år 1932 anförde vid behandlingen av anslaget till lantmäterikontoren i länen vilja de sakkunniga framhålla, att den omständigheten, att förenämnda anslagspost, vari ingå i förväg icke beräkneliga utgifter för avlöningsförhöjningar m. fl. enligt avlöningsförfattningarna reglerade förmåner, betecknats såsom förslagsanslag, icke bör få föranleda, att sådana poster, som icke i ovanstående uppställning angivits såsom förslagsvis beräknade, komma att överskridas. I fråga om anslaget till lantmäterikontoren synas nämligen samma budgetprinciper böra tillämpas, som nu gälla beträffande andra likartade anslag.

Nuvarande kostnader.

För jämförelses skull synes böra omnämnas, att nuvarande avlöningskostnader vid lantmäterikontoren kunna uppskattas på följande sätt:

Ordinarie förslagsanslaget till lantmäterikontoren i länen	kronor	620 900
Extra anslaget till avlöningar åt förste assistenter och assistenter	»	78 100
Tillfällig löneförbättring åt vissa extra assistenter och assistenter å övergångsstat	»	9 000
Avlöningsförhöjningar till vissa förste assistenter och assistenter	»	5 000
Ålderstillägg till assistenter på övergångsstat	»	4 000
Arvoden till 5 extra lantmätare (i nya organisationen ersatta med fast anställda assistenter)	»	7 000
Tillskott till dyrtidstillägg åt 5 extra lantmätare	»	3 600
Provisoriskt dyrortstillägg	»	2 000
Dyrtidstillägg å oreglerad avlöning	»	14 000
D:o å reglerad avlöning	»	60 000
Summa	kronor	803 600

Jämförelsen utvisar, att de sakkunnigas förslag fullt genomfört torde draga en merkostnad av ungefär 55 000 kronor i förhållande till nuvarande utgifter, vartill komma ytterligare för kartlagningsarbeten 15 000 kronor och för utjämning av befordringsförhållandena 10 000 kronor.

Kostnader under de närmaste budgetåren.

I anslutning till vad som anförts under sjätte kapitlet, synes man under de närmaste åren hava att räkna med utgifter för biträdande överlantmätare, utom i Kopparbergs län, i ytterligare två län. För den händelse lönereglering genomföres för den lantmätarepersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, böra kostnaderna för dessa biträdande överlantmätare, upptagas med utgångspunkt från 28:e lönegraden och med tillämpning av extrastatsgrunderna. Härvid torde man dock icke behöva räkna med högre avlöning än som motsvarar grundavlöningen och en avlöningsförhöjning d. v. s. löneklass 28. Kostnaderna skulle i så fall bliva 18 360 kronor. Skulle däremot lönereglering för nyssnämnda personal icke ske, synes man enligt hittills tillämpade grunder böra räkna med för tre biträdande överlantmätare 14 400 kronor, från vilket belopp då bör avgå den summa, som efter genomförd organisation avsetts för biträdande överlantmätaren i Kopparbergs län eller 9 000 kronor. Merkostnaden kan alltså under denna förutsättning begränsas till 5 400 kronor.

Då av de 8 kanslistbefattningar, som ingå i de sakkunnigas förslag, endast 4 ansetts böra tillsättas under det första året efter omorganisationen, kan man under nämnda år räkna med en besparing motsvarande skillnaden mellan 4 befattningar i B 10 och samma antal i B 4 (extra ordinarie). Besparingen skulle då utgöra ungefär 4 800 kronor.

Under åtskilliga år kan dessutom ytterligare en besparing vid jämförelse med kostnaderna efter genomförd organisation vinnas genom att endast några av de föreslagna arkivbiträdesbefattningarna tillsättas och delvis ersätta befattningar i lönegraden B 4 eller extra befattningar. Då de sakkunniga utgå från, att allenast 3 arkivbiträdestjänster kunna omedelbart tillsättas bör därigenom kunna besparas åtminstone 5 000 kronor.

Slutligen kan med hänsyn till att vissa assistentbefattningar äro uppförda å övergångsstat medelsbehovet under anslaget till lantmäterikontoren i länen uppskattas till ett belopp, som med ungefär 12 000 kronor understiger vad de sakkunniga beräknat vid genomförd organisation.

Anslaget till lantmäterikontoren i länen synes följaktligen under det första budgetåret efter genomförd organisation kunna upptagas med allenast 796 250 kronor enligt följande fördelning:

Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	kronor	419 400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	311 000
Övergångsstat	»	26 450
Kartlagningsarbeten	»	15 000
Utjämning av befordringsförhållandena	»	10 000
Ersättning till 3 biträdande överlantmätare	»	14 400
Summa förslagsanslag	kronor	796 250.

Samtidigt kan en sänkning ske av följande anslag, nämligen:

7:e huvudtitelns anslag till avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen med 5 000 kronor och 9:e huvudtitelns anslag till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen med 4 500 kronor.

Den ovan upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bör uppdelas på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän	kronor	77 600
Avlöningsförhöjningar m. m. till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	11 400
Avlöningar till fast anställda förste assistenter och assistenter, förslagsvis	»	112 400
Ersättning till extra assistenter	»	48 600
Extra befattningshavare, övertidsersättning, särskilda uppdrag m. m.	»	61 000
Summa förslagsanslag	kronor	311 000.

Kostnaderna å förevarande ordinarie anslag till lantmäterikontoren i länen under det första budgetåret efter omorganisationen understiga med ungefär 17 000 kronor utgifterna enligt de sakkunnigas förslag fullt genomfört.

Slutligen synes böra omnämnas, att anslagen till dyrtidstillägg och provisoriskt dyrortstillägg icke i någon mera avsevärd omfattning påverkas av den föreslagna omorganisationen. Nämnda tillägg hava beräknats enligt de grunder, som senast av riksdagen fastställts.

ÅTTONDE KAPITLET.

De sakkunnigas hemställan.

Vid uppgörandet av förevarande förslag hava de sakkunniga måst i stor utsträckning taga hänsyn till den personal, som för närvarande tjänstgör å lantmäterikontoren. Till grund för förslaget hava lagts de arbetsuppgifter, som normalt kunna anses tillhöra lantmäterikontoren. Såsom ovan framhållits bör för sådana uppgifter, som falla utom denna ram, efter prövning av i varje fall föreliggande behov av arbetskrafter äskas särskilda medel.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställa de sakkunniga,

att förslag till omorganisation av lantmäterikontoren i länen måtte framläggas för riksdagen efter den plan och i enlighet med de grunder, som av de sakkunniga angivits i sjätte och sjunde kapitlen av detta betänkande.

Särskilt yttrande av herr Petrelius.

I avseende på frågan om förste assistenter hava de sakkunniga på anförda skäl icke funnit sig kunna tillstyrka, att dessa erhålla ordinarie ställning och icke heller uppflyttas i högre lönegrad än den nuvarande, nämligen B 24. Jag håller före, att dessa assistenter i jämförelse med de övriga intaga en sådan särställning, att synnerliga skäl förefinnas för en annan uppfattning.

Efter framställning av lantmäteristyrelsen om inrättande av tio ordinarie assistenttjänster i lönegraden B 25 upptogs denna fråga av 1925 års sakkunniga, vilka i sitt betänkande stannade vid ett förslag om tre ordinarie förste assistenter i lönegraden B 24. I yttrande rörande detta betänkande vidhöll lantmäteristyrelsen sin uppfattning, att tio dylika tjänster borde inrättas i B 25. Statskontoret hade i stort sett icke något att erinra mot de sakkunnigas förslag, men var icke fullt övertygat om lämpligheten att överhuvud bibehålla några assistenttjänster såsom ordinarie. Enligt Kungl. Maj:ts proposition till 1926 års riksdag hade departementschefen uttalat, att man med anledning av anordningens dittills oprövade karaktär borde stanna vid tre förste assistentbefattningar i lönegraden B 24 å extra stat. Riksdagen fattade beslut i överensstämmelse härmed, därvid något särskilt uttalande om förste assistenttjänsterna icke synes hava förekommit. Slutligen har lantmäteristyrelsen i sin skrivelse den 6 november 1929 angående lantmäterikontorens organisation framhållit bland annat rörande dessa tjänster, att man i stort sett slagit in på rätt väg, men att det icke låtit sig göra att för någon avsevärdare tid kvarhålla innehavarna av ifrågavarande befattningar å desamma, samt att, ehuru starka skäl för utökande av antalet sådana tjänster förelågo, styrelsen ansåg sig icke, utan att lönefrågan för dessa befattningar samtidigt bringades till en slutlig omprövning, kunna biträda förslag om utökning av antalet sådana befattningar.

Enligt gällande instruktion tillsättes förste assistent för högst tre år av Kungl. Maj:t efter förord av lantmäteristyrelsen. För befattningen erfordras utom att hava avlagt fullständiga examina att i fem års tid efter konstituerandet till extra lantmätare hava utövat lantmäteriverksamhet samt därvid ådagalagt utmärkt flit, skicklighet och ordningssinne.

Under den tid, förste assistentbefattning bestått, synes mig hava ådagalagts den stora vikten av dessa tjänster å de större kontoren, där överlantmätarens arbetsuppgifter i avsevärd grad kräva en avlastning av

vissa grupper av ärenden, och där hans ofta förekommande frånvaro i tjänsteärenden nödvändiggör en ställföreträdare. Enligt arbetsordningen fullgör förste assistenten överlantmätarens åligganden vid dessa tillfällen med undantag för ärenden, vilkas handläggning överlantmätaren förbehållit sig. Som belysande för omfattningen av den tid, ställföreträdare sålunda kan erfordras må åberopas överlantmätarens i Västernorrlands län uttalande i skrivelse rörande personalbehovet å därvarande kontor (sid. 175 i bilagan). Det är under sådana omständigheter av största betydelse, att ombyte av innehavare av första assistentbefattning äger rum så sällan som möjligt för att denne må vara fullt förtrogen med göromålen och länets förhålllanden liksom också, att han är personligen kvalificerad för uppdraget. Jag håller före, att båda dessa förutsättningar bliva bättre uppfyllda, om tjänsten är ordinarie, än om den skall utövas av en extra befattningshavare. En ordinarie tjänst lockar bättre kvalificerade sökande och binder innehavaren längre vid befattningen. Att förste assistenttjänsten icke kan förutsättas bliva en sluttjänst, synes icke böra vara av mer vägande innebörd, då i statsförvaltningen i allmänhet finnes ordinarie genomgångstjänster.

Frågan om ordinarie tjänst synes dessutom böra ses i ett större sammanhang. Extra lantmätarnas förening hava påvisat disproportionen mellan ordinarie och extra befattningshavare i fråga om den fackutbildade lantmäteripersonalen — de extra kunna år 1933 beräknas utgöra omkring 43 procent av hela antalet befattningshavare — och hemställt om inrättande av ett större antal ordinarie tjänster, men de sakkunniga hava icke ansett sig med stöd av det dem lämnade uppdraget böra ingå på detta spörsmål. Då enligt min uppfattning nu ur realsynpunkt starka skäl för inrättande av ordinarie förste assistenttjänster föreligga, synes ovanberörda förhållanden bort giva ytterligare anledning för de sakkunniga att föreslå dessa tjänsters uppförande på ordinarie stat.

Med hänsyn till de kvalifikationer tjänsten förutsätter anser jag, att den icke bör uppföras i lägre lönegrad än B 26.

Icke heller kan jag ansluta mig till de sakkunnigas förslag, att ersättning till biträdande överlantmätare skall utgå enligt extrastatsgrunderna och med tillämpning av lönegrad 28. Detta innebär i förhållande till den ersättning, som för närvarande utgår till sådan befattningshavare, en icke oväsentlig sänkning. Enligt de sakkunnigas förslag kommer en biträdande överlantmätare å E-ort under de tre första åren av sin tjänstgöring enligt 27:de löneklassen och med nuvarande procenttal för dyrtidstillägg, att oavsett tjänsteålder åtnjuta en avlöning av 9 420 kronor per år. Biträdande överlantmätare, som är distriktslantmätare, erhåller för närvarande följande avlöning:

distriktslantmätare utan ålderstillägg ..... kronor 9,816
» med ett ålderstillägg ..... » 10 316
» med två ålderstillägg ..... » 10 816

Därest avlöningen skall beräknas enligt extrastatsgrunderna, och icke visst belopp i stället för ändamålet ställas till lantmäteristyrelsens disposition, anser jag i anslutning till min förut i fråga om löneplacering för överlantmätarna uttalade mening, att avlöning till biträdande överlantmätare bör utgå med tillämpning av lönegrad 29.

Bilagor.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse den 13 innevarande månad har kungl. lantmäteristyrelsen anmodat överlantmätaren i Stockholms län att inkomma dels med yttrande över en i avskrift bifogad, av styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare till kungl. styrelsen gjord framställning, dels med uppgift om personalbehovet å Stockholms läns lantmäterikontor, och får jag i anledning därav härigenom vördsamt anföra följande.

Den av styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare gjorda framställningen om tillgodoseende av det ökade behov av biträden inom lantmäterikontoren, som kan föranledas av dels arbetet med vården av kontorens arkivalier och dels det arbete, som kan vara att motse inom lantmäterikontoren i anledning av den nytillkomna lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet, torde beträffande härvarande lantmäterikontor hava avsevärd aktualitet.

Omvårdnaden av i arkivet förvarade kartor och handlingar fordrar ju rätteligen en ständig översyn och förnyad lagning där så påfordras. Denna lagning utföres nu av expeditionsvakten i den mån detta medhinnes under tjänstetiden, men har på grund av honom åliggande andra göromål icke kunnat få avse annat än den nödvändigaste lagningen. Med de oersättliga värden i kartmaterial, som finnas i arkivet, torde vara uppenbart att vid lagningen modernare konserveringsmetoder böra tillämpas, samt att äldre med olika material verkställda lagningar böra helt omgöras efter enhetlig, modern metod. Enbart detta sistnämnda arbete torde beträffande Stockholms läns lantmäterikontor taga många år i anspråk. För utförande av detsamma jämte det därmed jämnlöpande arbetet med arkivaliernas ständiga översyn erfordras anställandet av ett ordinarie kvinnligt biträde, som är därtill särskilt kvalificerat. Med hänsyn till det nuvarande statsfinansiella läget lärer dock möjligen det förstnämnda arbetet med kartornas omlagning för närvarande böra få anstå. Emellertid vill jag framhålla att såväl den tid, som kan ägnas åt förnyad lagning för kartmaterialets vidmakthållande, som den nu tillämpade lagningsmetoden är mycket otillfredsställande, varför ändock behovet av ökad, kvalificerad arbetshjälp är i hög grad påfordrad.

I vad mån utförandet av det utredningsarbete inom lantmäterikontoret, som otvivelaktigt kommer att bliva förenat med upplåggandet av nya fastighetsböcker, kan föranleda behov av ökad arbetshjälp torde för närvarande vara omöjligt att bedöma. Först genom de bestämmelser och föreskrifter, som enligt lagen om upplåggande av fastighetsböcker för landet skola av Konungen meddelas, torde klarhet kunna vinnas beträffande den andel i arbetet med fastighetsböckernas upplåggande, som kommer att åvila överlantmätaren.

Av de härstädes förvarade till jordregistret hörande E-förteckningar och F-förteckningar framgår intet förhållande, som styrker att ifrågavarande utredningsarbete skulle för Stockholms län bliva av mera avsevärd omfattning.

Vad beträffar det totala behov av arbetskrafter, som kan anses normalt föreligga å lantmäterikontoret, lärer till belysande av förhållandena en summarisk redogörelse för omfattningen av den löpande verksamheten å kontoret — d. v. s. bortsett från ovan berörda arkivarbeten och eventuellt blivande utredningsarbete för de nya fastighetsböckernas upplåggande — vara nödvändig. Jag tillåter mig härvid inledningsvis hänvisa till den framställning i samma ämne, som tidigare gjorts av överlantmätaren i skrivelse till kungl. styrelsen den 31 maj 1929. Vad däri framhållits angående det ökade arbete, som följt med jorddelningslagens ikraftträdande, och det mera komplicerade registreringsarbetet vid sammanläggningsärenden, samt rörande den med tiden allt större omfattningen av arbetet med upplåggande och förande av fastighetsregister enligt för stad gällande bestämmelser, har till fullo bekräftats av den ytterligare erfarenhet rörande nämnda förhållanden, som numera vunnits. Oavsett den arbetsökning, som följt med den grundligare och vidlyftigare handläggningen av jorddelningsförrättningar enligt jorddelningslagen, har emellertid jorddelningsverksamheten i länet dessutom företett en konstant tendens till stegring i intensitet och omfattning. Belysande härutinnan torde vara följande uppgifter angående antalet under resp. år inkomna granskningsärenden:

	År 1928	År 1929	År 1930	År 1931
Avsöndringar	204	85	60	36
Avstyckningar	506	1 170	1 209	1 405
Laga skiften och övriga jorddelningsförrättningar med förordnanden	184	77	145	144
Sammanläggningar	11	44	106	66
Summa	905	1 376	1 520	1 651

I förhållande till år 1928 föreligger således en ökning av antalet granskningsärenden av resp. 52, 68 och 82 % för åren 1929, 1930 och 1931. Det förtjänar jämväl framhållas, att i den mån avstyckningsförrättningarnas antal ökat och avsöndringarnas antal minskat väsentligt ökat arbete uppkommit, då granskningen av en avstyckning kräver betydligt mera arbete än granskningen av en avsöndring.

Från och med ingången av år 1929 verkställer överlantmätaren jämväl granskning beträffande fastighetsredovisningen å avstyckningsplaner (år 1929 47 st., 1930 37 st. och 1931 35 st.), och sedan början av år 1931 ävenledes beträffande tomtindelningar (år 1931 20 st.).

Övriga ärenden rörande städer och samhällen hava under ifrågavarande år utgjort:

år 1928	63 st.
» 1929	94 »
» 1930	134 »
» 1931	146 »

Ett betydande arbete måste nedläggas på upplåggande och förande av fastighetsregister enligt för stad gällande bestämmelser. För närvaran-

de är överlantmätaren registerförare för 11 municipalsamhällen och 3 köpingar, varjämte tomtbok enligt 37 § jordregisterförordningen skall av överlantmätaren föras beträffande 4 municipalsamhällen och 3 villaområden. Man torde kunna förvänta att utvecklingen går därhän, att fastighetsregister kommer att uppläggas för ytterligare en del samhällen, och att överlantmätaren förordnas att såväl upplägga som föra dessa register.

Ökningen i arbetet beträffande upplåggande av fastighetsregister för stad synes mig tydligast framgå av antalet införda tomter och stadsägor samt områden i bihang A—C under de olika åren. Dessa utgjorde

år 1928	185 st.
» 1929	1 368 »
» 1930	2 550 »
» 1931	1 822 »

Jämväl arbetet med fastighetsregistrens förande har helt naturligt ökats. Antalet i fastighetsregistren nytillkomna fastigheter och andra införingar utgjorde

år 1928	15 st.
» 1929	20 »
» 1930	220 »
» 1931	151 »

Till belysande av den sålunda år från år fortgående ökningen av arbetsmängden å lantmäterikontoret må slutligen anföras det antal ärenden, som under olika år handlagts av *samtliga* å kontoret anställda biträden samt antalet utgående expeditioner. I antalet ärenden inräknas därvid rekvisitionerna.

Antalet ärenden utgjorde i runt tal

år 1928	3 200
» 1929	4 500
» 1930	5 000
» 1931	5 300

Antalet expeditioner utgjorde i runt tal

år 1928	490
» 1929	750
» 1930	1 050
» 1931	1 150

Med hänsyn till samtliga ovan anförda uppgifter torde det icke kunna anses innebära någon överdrift, om arbetsökningen å lantmäterikontoret sedan år 1928 uppskattas till minst 50 %. Det förtjänar jämväl beaktas att denna ökning icke synes bero på några tillfälliga omständigheter utan torde kunna väntas alltjämt fortgå.

Till jämförelse med vad ovan anförts rörande arbetsökningen torde i första hand följande uppgifter angående storleken av kontorets personal böra beaktas. Personalen utgjorde

	assistenter	övrig personal
år 1928	2·8 st.	7·1 st.
» 1929	3·0 »	7·9 »
» 1930	3·1 »	8·6 »
» 1931	3·4 »	8·4 »

Redan av denna jämförelse torde tydligt framgå att arbetskraften å kontoret i förhållande till arbetsbördan varit underkastad en fortgående inskränkning. Oavsett den betydligt ökade arbetsbörda, som härigenom kommit att påvila var och en av de å kontoret anställda, har detta lett till en inskränkning av arbetsuppgifterna till det allra nödvändigaste, en inskränkning som i vissa avseenden icke torde kunna försiggå i längden. Såsom exempel på uppgifter, som sålunda i viss mån fått stå tillbaka för det löpande arbetet, må anföras det oundgängliga behovet av översiktskartor över områden, där jorddelningen fortskridit särdeles långt. Likaledes har arbetet med införande av jordregisterbeteckningar å expropriationskartor jämlikt 32 § jordregisterförordningen tills vidare fått lämnas åsido, och erforderliga kompletteringsarbeten med avseende å registerbeteckningar på äldre kartor har likaledes måst uppskjutas.

Den ovan berörda minskningen av kontorets personal i förhållande till arbetets omfattning har givetvis nödvändiggjort en noggrant planerad arbetsfördelning, varvid särskilt iakttagits att assistenterna icke sysselsatts med arbete, vartill kvinnlig personal kunnat användas. I fråga om granskningsarbetet har sålunda ett av de mera erfarna och skickliga biträdena fått utföra kontroll å arealer och mått samt verkställa granskning av slutligt redovisade förrättningsakter. Allt registreringsarbete handhaves av kvinnliga befattningshavare under erforderlig kontroll i vissa avseenden av assistent.

Vad beträffar behovet av lantmäteriutbildad personal, d. v. s. assistenter, har, som jämväl av det ovan sagda torde framgå, under de senaste åren ådagalagts, att fyra sådana torde vara erforderliga, för att arbetena å kontoret skola kunna utföras inom rimlig tid och på ett tillfredsställande sätt. Det må härvid betonas att detta motsvarar ett stadigvarande minimibehov. Skulle — mot förmodan — på grund av uppläggandet av de nya fastighetsböckerna krävas vidlyftiga utredningar från kontoret, torde härför erfordras ytterligare assistenthjälp.

Med hänsyn till det konstanta behovet av fyra assistenter synes mig grundad anledning föreligga att göra ännu en av dem till ordinarie. Däremot torde det fjärde fackutbildade biträdet kunna liksom hittills förordnas såsom extra assistent.

I detta sammanhang anser jag mig böra kraftigt understryka vad av överlantmätare Jungquist framhållits i ovan berörda skrivelse den 31 maj 1929 rörande nödvändigheten av att förste assistenten beredes en sådan ställning, att denne på ett mera självständigt sätt kan biträda vid göromålens handläggning i lantmäterikontoret. Arbetet härstädes har numera nått den omfattning och storlek, att det måste anses vara en praktisk omöjlighet för *en* person att ägna erforderlig uppmärksamhet åt alla förekommande ärenden. Det är sålunda av behovet i hög grad påkallat, att förste assistenten tillägges befogenhet att självständigt handlägga vissa förekommande ärenden, exempelvis granskning och fastställelse av avstyckningsförrättningar, så att härigenom en del av den alltför stora arbetsbördan för överlantmätaren avlyftes.

Å lantmäterikontoret äro f. n. anställda tio kvinnliga biträden, nämligen två ordinarie kanslibiträden, ett tillförordnat kanslibiträde, ett ordinarie kontorsbiträde, fyra extra ordinarie befattningshavare samt två extra rit- och skrivbiträden. Detta synes i stort sett, ehuru i knappaste laget, motsvara det stadigvarande minimibehovet med avseende på dylik arbetskraft.

Med hänsyn till det mera kvalificerade arbete, registrators-, jordregister- och fastighetsregister- samt granskningsarbeten, som ansetts böra anförtros fem av ifrågavarande biträden, och vikten av att dessa platser erhålla särskilt skickliga innehavare, synes mig en ökning av antalet ordinarie kanslibiträden med två böra äga rum.

Å kontoret är slutligen anställd en ordinarie expeditionsvakt, vilken har full sysselsättning med förekommande göromål av olika art.

Ovan har anförts att tio kvinnliga befattningshavare motsvarar det stadigvarande minimibehovet med avseende å dylik arbetskraft.

Då emellertid ett av de ordinarie kanslibiträdena sedan längre tid åtnjutit sjukledighet samt med största sannolikhet kan beräknas att hon på grund av sin sjukdom icke någonsin kommer att kunna återinträda i tjänstgöring, anser jag det vara nödvändigt att åtgärder snarast vidtagas för rättelse i det missförhållande, som nu föreligger, nämligen att minimibehovet av kvinnlig arbetskraft icke är fyllt.

Stockholm i länets lantmäterikontor den 22 juni 1932.

e. f.

ÅKE HASSELLUND.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Genom skrivelse nr 1710 den 13 innevarande juni har kungl. lantmäteristyrelsen anmodat överlantmätaren i Uppsala län att avgiva yttrande över en framställning från föreningen Sveriges överlantmätare angående ökat behov av biträden å lantmäterikontoren. Med anledning härav får jag vördsamt anföra följande.

Då jag redan förut för kungl. styrelsen framhållit nödvändigheten av bättre arkivvård genom därför särskilt utbildade biträden, är det givet, att jag livligt biträder föreningens föreliggande framställning. Men ehuru det enligt mitt förmenande innebär verklig fara för arkivaliernas bestånd att längre uppskjuta arbetet med sakkunnig lagning och konservering av desamma, synes mig dock behovet av ökade arbetskrafter vara ännu mera trängande vad angår det lantmäterikontoret åliggande förberedande arbetet för de nya fastighetsböckernas upplåggande. Härför erfordras å lantmäterikontoret i detta län med dess invecklade fastighets- och skiftesförhållanden ovillkorligen under åtminstone ett par års tid framåt ytterligare en extra assistent med allra minst fem års tjänstgöringstid såsom extra lantmätare.

Då några bestämmelser ännu ej meddelats angående det sätt på vilket häradshövdingarna skola erhålla kännedom om jordregistrets uppgifter angående de olika fastigheterna — genom utdrag av jordregistret eller genom lån av detsamma — är det svårt att nu beräkna behovet av icke-examinerad personal. Därest emellertid även arbetet med lagning

och konservering av arkivalierna nu påbörjas, är det oundgängligen nödvändigt att ännu ett kvinnligt ordinarie biträde med för detta arbete särskild utbildning här anställes.

Beträffande kungl. styrelsens erinran om ett ingående övervägande av möjligheterna att i görligaste mån begränsa å kontoret förekommande granskningsarbete i fråga om utförda lantmäteriförrättningar och att i största utsträckning även för dylikt arbete använda icke-examinerad personal säger det sig självt, att denna erinran förutan sådant övervägande skett och att den icke lantmäteriutbildade personalen i största utsträckning användes vid granskningsarbetet. Jag tillåter mig emellertid hemställa, att kungl. styrelsen måtte utfärda anvisningar eller råd i vilka avseenden berörda begränsning bör kunna ske.

Erfarenheten har visat att för arbetets behöriga bedrivande å detta lantmäterikontor är oundgängligen erforderligt med en assistent och tre oexaminerade biträden, av vilka åtminstone två borde vara ordinarie befattningshavare. För de i föreningens skrivelse berörda arbetena fordras ovillkorligen under flera år framåt ytterligare en assistent och ett biträde.

Uppsala i länets lantmäterikontor den 18 juni 1932.

HJ. ÅKERMAN.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av kungl. lantmäteristyrelsens skrivelse den 13 innevarande månad med anmodan om yttrande rörande personalbehovet å härvarande lantmäterikontor med hänsyn bland annat till av styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare gjord framställning i ämnet får jag vördsamt anföra följande.

Personalen å länets lantmäterikontor utgöres av en extra assistent, ett ordinarie kanslibiträde och ett extra ordinarie rit- och skrivbiträde. Arbetsmängden på lantmäterikontoret är huvudsakligen beroende av arbetstillgången å distrikten. Den visar såsom en följd av de tryckta ekonomiska förhållandena en avtagande tendens, som dock icke gjort sig gällande i sådan grad, att någon personalindragning för närvarande kan föreslås.

De i överlantmätarnas förenings skrivelse framhållna motsedda arbetsuppgifterna i följd av lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet torde för lantmäterikontorets vidkommande bliva icke obetydliga, enär vid jordregistrets upplåggande tillfälle icke givits att utreda en del fastighetsförhållanden, som i sammanhang med upplåggande av nya fastighetsböcker torde få lov att klarläggas. Arbetskrafterna för ändamålet bliva dock beroende av inom vilken tidrymd arbetet skall utföras. Det synes troligt, att detsamma skall kunna fullgöras utan ökning av personalen.

Jag håller sålunda före, att behovet av biträden å härvarande lantmäterikontor är oförändrat.

Nyköping i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

ERNST G. PETRELIUS.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av kungl. lantmäteristyrelsens skrivelse den 13 innevarande juni i följd av skrivelse från föreningen Sveriges överlantmätare den 4 juni 1932 angående behov av biträden å lantmäterikontoren i anledning av den av detta års riksdag antagna lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet får jag för detta kontors vidkommande härmed vördsamt anföra följande.

Å detta kontor utgöres personalen för närvarande av — förutom undertecknad överlantmätare — en assistent å extra stat (e. lantmätaren S. Sandgren), ett kanslibiträde (Aina Linder) samt fyra extra ordinarie befattningshavare (Elsa Söderstén, Maja Olsson, Ingeborg Holmberg och Margareta Schött).

I min skrivelse till kungl. styrelsen den 29 april 1931 rörande behovet av arbetskrafter å detta kontor för budgetåret 1931/1932 anfördes bland annat följande:

»Då ytterligare examinerad arbetskraft hittills icke stått att vinna, har nödvändigheten krävt, att en av de här anställda extra ordinarie befattningshavarna, som haft förutsättningar härför, fått och får verkställa granskning av arealuträkningar, koordinatberäkningar, nyupprättade kartors överensstämmelse med äldre kartor beträffande rågångar m. m. dylikt samt upprättande av koncept till avstyckningsprotokoll. (Se arbetsfördelningen å bilagda tablå.)

Av det ovan anförda torde framgå, att den här tjänstgörande personalen icke kan anses tillräcklig. Bristen är mest kännbar beträffande den examinerade arbetskraften och innan denna utökas, vill jag icke göra framställning om erhållande av ytterligare rit- och skrivbiträden, ty så länge överlantmätaren själv måste ägna sig i så avsevärd grad som här åt remisser och utlåtanden, kan han icke med fördel utnyttja en ökning av icke kvalificerad arbetskraft, som erfordrar tillsyn.

För instundande budgetår 1931/1932 erfordras å detta kontor dels den personal, som för närvarande finnes här anställd och som här ovan närmare angivits, dels ock en extra assistent under minst åtta månader och jag håller för icke osannolikt, att framdeles en extra assistent kommer att behövas under hela året liksom även en utökning av den icke examinerade arbetskraften. Det är givetvis omöjligt att nu med bestämdhet kunna förutsäga, vad som längre fram kan behövas.

I detta sammanhang får jag vördsamt anhålla, att extra ordinarie befattningshavaren Elsa Söderstén på grund av hennes sysselsättning, som närmar sig assistentens, må erhålla en avlöning åtminstone i jämnhöjd med kanslibiträdets samt» — — —.

På grund av bristande tillgång till lediga lantmätare har under det snart tilländalupna budgetåret extra assistent varit förordnad å detta kontor under endast omkring 1 ½ månad. Liksom tidigare har därför de extra ordinarie befattningshavare, som härför haft förutsättning, sysselsatts med sådana granskningsarbeten, som egentligen tillhörde och krävde examinerat folk. Att utnyttja de extra ordinarie befattningshavarna i ännu högre grad än vad som här skett i ifrågavarande avseende, torde icke vara tillrådligt eller möjligt.

Såsom framgår av såväl min ovan relaterade skrivelse den 29 april 1931 som även mina länsberättelser för åren 1930 och 1931, har jag ansett

biträde av ytterligare en assistent såsom extra under minst 8 månader av året vara erforderligt. Denna uppfattning och krav vidhålles på det bestämdaste. Det kan icke vara meningen att det skall vara regel, att, såsom fallet varit under de senaste på detta kontor, överlantmätaren måste ägna någon eller några timmar dagligen utöver 7-timmarsarbetsdagen åt kontorsgöromålen för deras behöriga bedrivande. Detta måste, så vitt jag kan finna, i längden bliva dålig hushållning med arbetskraft.

När nu lantmäterikontoren komma att belastas med ett troligen mycket drygt utredningsarbete för beredande av möjlighet för domarkanslien att tillrättalägga alla de oegentligheter som under arbetet med inskrivningarna komma att upptäckas, måste behovet härstädes av ytterligare examinerad arbetskraft under hela året komma att än mer framträda.

Då därjämte arkivvården hittills måst stå efter för löpande göromål, synes för tillrättaläggande av vad här försummats ytterligare biträde för nämnda ändamål erfordras.

På grund av det ovan anförda får jag vördsamt hemställa, att kungl. lantmäteristyrelsen ville å detta kontor förordna

dels, utöver här redan anställd personal, *såväl* en extra assistent från och med den 1 nästkommande oktober *som* ett extra rit- och skrivbiträde från och med den 1 januari 1933

dels ock såsom kanslibiträde här tjänstgörande extra ordinarie befattningshavaren Elsa Söderstén, som under de senare åren sysselsatts med enbart granskningsarbeten.

Linköping i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

ALF HEDMAN.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Genom kungl. styrelsens skrivelse den 13 innevarande månad (nr 1710) har jag anmodats avgiva yttrande med anledning av styrelsens för föreningen Sveriges överlantmätare framställning den 4 juni 1932 angående behov av biträden å lantmäterikontoren och hade jag att samtidigt angiva den personal — ordinarie och icke ordinarie — av olika slag, som erfarenheten visat vara oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga bedrivande å detta lantmäterikontor.

I anledning därav får jag vördsamt anföra följande.

Med hänsyn till arbetets omfattning har å detta lantmäterikontor aldrig funnits tillräcklig personal under de åtta år, jag innehaft överlantmätaretjänsten i detta län. Endast genom ett synnerligen betungande övertidsarbete av överlantmätaren och assistenten hava göromålen kunnat expedieras inom någorlunda rimlig tid. Sedan omkring ett år har emellertid särskilt på grund av otillräckligt assistentbiträde balansen oavbrutet ökats. Vid denna dag verkställd inventering av ärenden, vilkas granskning ännu icke påbörjats, hava dessa befunnits bestå av:

Avsöndringar och avstyckningar	184
Andra jorddelningsförrättningar	31
A. D.- och S. D.-ärenden	24
Summa ärenden	239.

Vid olika tillfällen har jag till kungl. styrelsen meddelat, att under innevarande arbetsår erfordrades assistentbiträde under minst 17 månader. Med hänsyn till den förefintliga balansen kan detta behov under kommande budgetår icke beräknas mindre än 20 månader. Härvid har beräknats, att granskningsarbetet i fråga om utförda lantmäteriförrättningar skall i görligaste mån begränsas. Erfarenheten har emellertid visat, att lantmäteriförrättningarna äro synnerligen ofta behäftade med sådana fel och brister att ett eftersättande av granskningsskyldigheten skulle kunna medföra allvarlig fara för rättssäkerheten och oreda i fastighetsförhållandena. Verklig och fullt sakkunnig granskning är därför ett oeftergivligt villkor för att lantmäteriförrättningarna skola kunna fastställas.

Arbetet å lantmäterikontoret växer ej oväsentligt årligen genom nya fastighetsregisters upplåggande och förande. I detta avseende förestår nu upplåggandet av fastighetsregister för Bodafors köping och Forserums municipalsamhälle samt avskrift av fastighetsregistret för Vaggeryds municipalsamhälle. Härför erfordras utökning av den kvinnliga personalen.

Beträffande lagning av kartor och handlingar har arbetet därmed hittills bedrivits i den omfattning som tillgänglig arbetskraft medgivit. Ehuru ett stort antal kartor varit föremål för lagning, återstår ännu ett avsevärt antal, som påkalla lagning, därest de icke skola förfaras. För vidmakthållandet av de lagade kartorna måste dessutom alltjämt bedrivas ett visst lagningsarbete. Det lokala utrymmet medgiver emellertid icke f. n. anställandet av den personal, som skulle erfordras för att inom närmaste åren utföra erforderligt lagnings- och konserveringsarbete, utan måste detta ske successivt och i mån av tillgång till utrymme. Det otillräckliga lokalutrymmet utgör en mycket stor risk för arkivalierna och är lokalfrågans ordnande vid detta kontor en synnerligen trängande angelägenhet.

Med anledning av den antagna lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet torde det vara att emotse ökat arbete för lantmäterikontoret. Under åren 1929—1931 har inom Tveta härad pågått upplåggande av fastighetsböcker såsom för stad för vissa orter med samhällsbildning och har under sagda tid vederbörande domhavande rekvirerat ett mycket stort antal jordregisterutdrag. På grund av denna erfarenhet torde kunna beräknas, att rekvisitioner av jordregisterutdrag bliva mycket omfattande under den tid arbetet pågår med de nya fastighetsböckernas upplåggande. Det ökade arbetet påfordrar givetvis motsvarande ökning av personalen.

Arbetet med de nya fastighetsböckernas upplåggande kommer helt säkert att ställa stora anspråk på lantmäterikontoret i avseende å tillhandagåendet med erforderliga utredningar, och då detta arbete till sin huvudsakligaste del torde komma att falla på överlantmätaren, erfordras i följd därav ökat assistentbiträde. Vilken tid dylika utredningar komma att taga är omöjligt att nu exakt beräkna, men torde kunna antagas att ökat assistentbiträde under minst 6 månader kommer att erfordras.

Den personal, som erfarenheten visat vara oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga bedrivande å detta lantmäterikontor under kommande budgetår, utgöres av:

1 extra assistent ..... under hela året,
1 » » ..... » 8 månder,
1 kanslibiträde ..... » hela året,
3 e. o. rit- och skrivbiträden » » » samt
1 extra » » » » 6 månader.

Härtill kommer det personalbehov, som kan antagas bliva erforderligt för de i föreningsstyrelsens ovannämnda skrivelse berörda arbeten, vilket beräknas sålunda:

1 extra assistent under minst 6 månader per år och 1 extra rit- och skrivbiträde under 6 månader per år.

Jönköping i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

KARL THANNER.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse nr 1710 av den 13 dennes har kungl. styrelsen med överlämnande av en från föreningen Sveriges överlantmätare till styrelsen inkommen skrivelse angående behov av biträden å lantmäterikontoren anmodat undertecknad om yttrande i ärendet, och får jag med anledning härav anföra följande.

I detta kontor finnes anställda ett kanslibiträde och en kvinnlig e. o. befattningshavare, och dessa äro oundgängligen erforderliga för arbetets behöriga gång. Denna personal sysselsättes till största delen med teknisk granskning av lantmäteriförrättningar.

Enligt föreningens skrivelse erfordras för kartors och handlingars vård samt med anledning av upplåggande av nya fastighetsböcker större personal å lantmäterikontoren.

Vad beträffar kartors lagning och vård får jag meddela, att arkivets kartor blivit under åren närmast före mitt tillträde av tjänsten (1917) genomgångna och lagade. För några år sedan blevo kartor, där så kunde ske, inlagda i portföljer efter att förut hava varit rullade. Kartor, som under hand blivit söndriga, hava omedelbart lagats.

Inbindning av handlingar har i många år fortgått och är till ojämförligt största delen utförd.

Med anledning av föreskriften om upplåggande av nya fastighetsböcker har jag samtalet med de domare, som jag anträffat, i och för inhämtande av deras åsikter om lantmäterikontorets eventuella arbetsökning i sammanhang därmed. Jag har därvid fått min mening i saken, nämligen att vad detta län beträffar, någon nämnvärd ökning av arbetet ej kommer att uppstå, bekräftad. Överensstämmelsen emellan jordregistret och fastighetsböckerna har visat sig god, och endast i ett fåtal fall torde undersökningar och utredningar komma att erfordras och kräva någon avsevärd tid. Då arbetet med fastighetsböckernas upplåggande kommer att endast successivt företagas, lärer någon nämnvärd arbetsökning för närmaste år icke vara att här förvänta.

Med anledning av det anförda får jag således meddela, att jag anser

något behov av utökning av personalen på grund av de av föreningsstyrelsen anförda omständigheterna icke för närvarande förefinnas. Däremot kan, liksom hittills, erfordras tillfälliga biträden för vikarierande under personalens semester och vid tillfällig anhopning av göromålen.

Växjö i lantmäterikontoret den 25 juni 1932.

STEN STRÖM.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Genom skrivelse den 13 innevarande månad har kungl. lantmäteristyrelsen anmodat mig att före den 27 i samma månad inkomma med yttrande och förslag i anledning av en av överlantmätarnas förening gjord framställning om utökande av arbetskrafterna å lantmäterikontoren i länen. Med föranledande härav får jag, som till följd av den under tiden 14—21 juni verkställda inspektionen av lantmäteriverksamheten å länet först nu blivit i tillfälle att avgiva yttrande, härigenom vördsamt anföra följande.

Redan förut har jag vid upprepade tillfällen i skrivelser till kungl. lantmäteristyrelsen framhållit, att en ökning av den härstädes anställda personalen torde bliva ofrånkomlig, och som motiv härför anfört bland annat just de huvudsynpunkter, som kommit till synes i nu ifrågavarande skrivelse.

Jag hade emellertid i det längsta haft förhoppning om att med nuvarande personal kunna medhinna åtminstone en del av konserveringen av kontorets kartor och handlingar, men har det nu visat sig, att knappast ens lagningen av de brister, som uppkomma genom den dagliga användningen av det genom försummad konservering mycket bräckliga kartmaterialet medhinnes, och så mycket mindre då den tidsödande proceduren med kartornas konservering. Bringas ej snar hjälp, är det fara värt, att en stor del av kontorets kartmaterial blir oanvändbar.

Av överlantmätarnas förenings skrivelse synes framgå, att förhållandet är enahanda å övriga läns lantmäterikontor. Det torde därför vara nödvändigt, att å varje kontor finnes anställt minst ett, med moderna konserveringsmetoder fullt förtroget biträde. Då de å länens lantmäterikontor anställda biträdena i regel torde sakna nödig utbildning i nu ifrågavarande avseende, synes det vara ofrånkomligt, att en särskild kurs i konservering av kartor och handlingar anordnas, till vars genomgående skulle inkallas erforderligt antal av lantmäterikontorens personal.

För detta läns vidkommande torde erfordras ytterligare minst ett biträde, vars huvudsakliga sysselsättning skulle bliva konservering och vidmakthållande av lantmäterikontorets arkiv.

Frågan i vad mån uppläggandet av nya fastighetsböcker kan betinga ökad personal å lantmäterikontoret är ytterst vansklig att besvara. Detta blir ju ytterst beroende på i vilken takt berörda arbete skall komma att bedrivas, och härom föreligga ännu icke några upplysningar. Givet är ju, att utredningar såväl å lantmäterikontoret som å marken i många fall måste företagas, och troligt är, att vederbörande inskrivningsförrät-

tare även för de senare kommer att i de flesta fall anlita överlantmätaren, som sålunda i avsevärd utsträckning tages från sina vanliga uppgifter. Att överlantmätarens redan nu stora arbetsbörda kommer att än ytterligare ökas, är sålunda tydligt, men att redan nu verkställa en tillförlitlig beräkning av huru stor arbetskraft, som erfordras för kompenserande av denna arbetsökning, låter sig icke göra. Sannolikt stannar den av nu ifrågavarande anledning behövliga förstärkningen av arbetskrafterna å detta kontor vid att extra assistent erfordras under ytterligare tolv månader, fördelade på de år uppläggandet av de nya fastighetsböckerna pågår.

Jag vill emellertid framhålla, att detta endast är en förslagsberäkning, som möjligen icke visar sig hålla streck, särskilt som fastighetsförhållandena inom stora delar av Aspelands och Handbörds härads, Sevede och Tunaläns härads samt delvis även inom Norra och Södra Tjusts härads domsaga äro mycket tilltrasslade. Stora delar av dessa trakter äro nämligen alltjämt endast storskiftade. Sedermera hava i många fall verkställts sekundärstorskiften och sämjebyten, vilka i viss mån ändrat den ursprungliga och registrerade fastighetsindelningen, men beträffande vilka förrättningar i avsevärd utsträckning akter icke redovisats till lantmäterikontoret, varför förrättningarna icke heller föranlett registrering.

Utöver de arbeten, som avses i överlantmätarnas förenings skrivelse, erfordras för detta lantmäterikontors räkning, på sätt jag i skrivelser till kungl. lantmäteristyrelsen den 17 april 1931 och den 8 april 1932 framhållit, särskilda arbetskrafter för uppläggande av nya registratur. Till utförandet av detta arbete måste ovillkorligen anlitas ett examinerat biträde under minst ett år samt ett skriv- och ritbiträde under minst samma tid. Ju längre detta absolut nödvändiga arbete undanskjutes, desto besvärligare och kostsammare blir detsamma, enär alltjämt nya förrättningsakter inströmma, vilka måste omnumreras och uppföras först i det nuvarande och sedan även i det nya registraturet.

Sammanfattas vad jag sålunda anfört, synas följande nya arbetskrafter vid detta kontor vara erforderliga, nämligen:

a) för konservering och lagning av kartor och handlingar samt arkivvård: 1 extra befattningshavare;

b) för att möta de ökade arbetsuppgifterna i anledning av uppläggandet av nya fastighetsböcker.

1 extra assistent under c:a 12 månader, fördelade på de år berörda arbete pågår;

c) för uppläggande av nya registratur:

1 extra assistent under minst ett år och 1 extra befattningshavare under minst lika lång tid.

Kalmar i länets lantmäterikontor den 30 juni 1932.

AXEL VON OTTER.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av remiss den 13 innevarande juni (nr 1710) får överlantmätaren vördsamt anföra.

Vid härvarande kontor, där allenast ett biträde finnes, har sedan flera år tillbaka någon nämnvärd tid icke kunnat disponeras för arkivvård. Och sedan vid årsskiftet ett allt mera forcerat arbete inom kontoret bedrivits av t. f. domhavande i norra domsagan jämte ett skrivbiträde för upplåggande av nya fastighetsböcker inom nämnda domsaga, har det varit uteslutet att ens tänka på någon arkivvård. Förhållandena äro nu sådana, att det endast med största svårighet är möjligt att sköta det löpande inom rimlig tid. När sedan vid årsskiftet även inom södra domsagan påbörjas arbete med nya fastighetsböcker ligger det helt och hållet utom det rimligas gränser för två personer att hinna fullgöra allt det arbete, som för skilda ändamål erfordras. Och detta oaktat jag personligen äger åtminstone någon erfarenhet i vårt gällande inskrivningsväsende, vilket givetvis underlättar den samverkan som för nu ifrågavarande ändamål erfordras mellan domhavande och överlantmätare.

Under det arbete, som hittills utförts av den t. f. domhavanden i norra domsagan, har framgått att inskrivningsärenden i mycket större utsträckning än man kunnat förvänta handlagts på olämpligt sätt. Betydande svårigheter uppstå med anledning därav för upplåggande av de nya fastighetsböckerna. Erfarenhet från åtskilliga år giver vid handen, att det icke finnes anledning antaga annat än att motsvarande förhållanden råda även för övriga delar av landsbygden härstädes. Att svårigheter i här angivna hänseende måste uppstå var klart redan för de personer som på sin tid utarbetade förslaget till jordregisterförordning och det är för den, som äger åtminstone någon närmare kännedom om huru jordregistret är inrättat, långt ifrån något underbart nytt i detta förhållande med svårigheterna att lägga upp nya fastighetsböcker. Det är emellertid att beklaga, att svårigheterna här visat sig vara betydligt större än man ursprungligen trott sig kunna förvänta.

Emellertid hava statsmakterna ingalunda förbisett, att extra arbetskrafter måste anlitas för att det förestående arbetet skall kunna slutföras inom rimlig tid. Detta framgår ju av vad som föregått antagandet av lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet. Å andra sidan har Kungl. Maj:t icke ännu utfärdat de särskilda tillämpningsföreskrifter, vilka påkallas av den nya lagen och viss därmed sammanhängande författning. Dessa tillämpningsföreskrifter *kunna* bliva av beskaffenhet att inverka på omfattningen och själva ordnandet av det arbete, som skall utföras i lantmäterikontoren.

Såsom förhållandena äro härstädes torde överlantmätaren böra handlägga alla de ärenden, vilka uppkomma i sammanhang med domsagoarbetet. För att övriga ärenden skola kunna handläggas på behörigt sätt erfordras då examinerat biträde. I vilken utsträckning sådant biträde påkallas faller för närvarande helt inom gissningarnas område. Mindre tid än 6 månader per år räknat torde sådant biträde knappast kunna undvaras. Vidare erfordras ett extra skrivbiträde för åtminstone 6 månader. Här kan dock i hög grad inverka den omständigheten huruvida rubrikskrivning för de nya böckerna skall utföras av lantmäterikontorets personal eller av domsagans personal.

Om emellertid hänsyn tages till, att härstädes jämväl erfordras mycken lagning av arkivbeståndet, skulle man kunna tänka sig att det extra skrivbiträdet anställdes för helt år och sysselsattes med sådant arbete i den mån detta befinnes lämpligt och möjligt. Förutsättning härför är givetvis att person, som är kunnig i kartlagning, ställes till förfogande.

Jag anser mig jämväl böra ifrågasätta huruvida icke det skulle kunna vara möjligt att bereda kanslibiträdet Åberg tillfälle att under någon kortare tid studera och taga del i konserveringsarbetena å något större lantmäterikontor, där sådana arbeten pågå. Om hon kunde förvärva insikt i dylika arbeten, skulle det antagligen bliva möjligt att lösa frågan om anställandet av extra skrivbiträde på för staten synnerligen fördelaktigt sätt. Det skulle nämligen under angivna förutsättning vara möjligt att anlita person bosatt på platsen för verkställande av vad som huvudsakligen vore att karaktärisera såsom skrivgöromål.

Visby i lantmäterikontoret den 27 juni 1932.

VIDAR HOLMBÄCK.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Genom kungl. styrelsens skrivelse nr 1710 den 13 innevarande månad anmodad att till kungl. styrelsen inkomma med yttrande i anledning av styrelsens för föreningen Sveriges överlantmätare skrivelse den 4 i samma månad angående behov av biträden å lantmäterikontoren, får jag härmed vördsamt anföra följande.

Av föreningsstyrelsens berörda skrivelse synes framgå, att å lantmäterikontoren i allmänhet ännu återstå vittomfattande arbeten med konservering och lagning av kartor och handlingar. Detta kontor skulle i förenämnda avseende kunna sägas utgöra ett undantag åtminstone beträffande arkivets handlingar, i det att dessa efter under de senaste årtiondena successivt undergången inbindning och häftning till allra största delen befinna sig i ett efter min mening fullt tillfredsställande skick. Kontorets kartor hava också under de första tio åren av min tjänstetid å kontoret underkastats konservering och lagning i den mån så medhunnits, men tarva till följd av den under de senare åren starkt ökade användningen åter en genomgående lagning, som redan i smått igångsatts med utnyttjande av nyligen av kungl. styrelsen anvisat material och i övrigt vunnen erfarenhet. Med tillgång till den för närvarande å kontoret anställda personalen torde erforderlig kartlagning hinna genomföras de närmaste åren.

I vad mån lagen den 3 juni 1932 om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet kan komma att medföra ökat arbete för lantmäterikontoret, frånsett arbetet med den obligatoriska avskriften av jordregistret, är för närvarande svårt att bedöma. Att domarena vid erforderliga utredningar komma att i första hand vända sig till och anlita överlantmätarna torde vara självklart, även om i nämnda lag därvid hänvisas till lantmätare eller annan sakkunnig person. Den ökning i arbetet, som sålunda kan anses uppkomma, torde dock beträffande detta län icke bliva så omfattande, att någon personalökning därav kan påkallas.

Arbetet med avskrift av jordregistret torde däremot icke under några förhållanden kunna utföras enbart av kontorets personal. Skulle detta arbete kunna ordnas på sådant sätt, att det finge utföras successivt under loppet av några år, t. ex. fyra à fem, synes möjlighet föreligga att få en väsentlig del av arbetet utfört av kontorets personal. Den extra arbetskraft, som för detta arbete kommer att erfordras, blir sålunda i avsevärd del beroende av blivande bestämmelser om tiden, när arbetet skall vara slutfört.

Beträffande möjligheten att begränsa å kontoret förekommande granskningsarbete i fråga om utförda lantmäteriförrättningar torde sådan möjlighet icke förefinnas utan åsidosättande av det med granskningen avsedda ändamålet att såvitt möjligt förebygga uppkomsten av sådana felaktigheter, som på ett eller annat sätt kunna giva anledning till framtida tvister mellan vederbörande sakägare eller fel i jordregister och fastighetsbok.

Förberörda granskning utföres för närvarande i den mån så befinnes lämpligt av vid kontoret anställd personal (icke-examinerad).

För arbetets behöriga bedrivande å detta kontor erfordras för närvarande den vid kontoret anställda personalen, som utgöres av ett kanslibiträde och en e. o. befattningshavare. Under antagande av att arbetet såsom hittills efter år 1928 visat sig vara fallet kommer att alltjämt ökas, torde behovet av förenämnda personal bliva konstant.

Det personalbehov, som för detta kontor erfordras för de i föreningsstyrelsens ovannämnda skrivelse berörda arbeten, torde enligt min mening bliva behörigen tillgodosett medelst beredande av tillgång till den extra skrivhjälp, som för avskrift av jordregistret enligt förberörda alternativ kan behöva anlitas.

Karlskrona i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

TYCHO BERGMAN.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse den 13 i denna månad har överlantmätaren anmodats till kungl. lantmäteristyrelsen inkomma med yttrande angående behovet av biträden å härvarande lantmäterikontor. I anledning härav får jag vördsamt anföra följande.

Då överlantmätaren under förlidet år vid tvenne skilda tillfällen till kungl. styrelsen avlåtit yttranden angående ifrågavarande spörsmål tillåter jag mig till en början anföra vissa utdrag av dessa. Det första yttrandet återfinnes i en den 29 april 1931 dagtecknad skrivelse, ur vilken följande här må återgivas:

»Såsom en sammanfattning av denna tablå finner jag mig böra särskilt framhålla, att under åren 1929 och 1930 liksom även hittills under innevarande år kartlagningsarbete kunnat medhinnas endast i ytterst obetydlig grad. Jag har därför redan tidigare varit betänkt på att ingå till kungl. lantmäteristyrelsen med framställning om anslag till ett kvinnligt extra biträde under minst 6 månader av nästa budgetår. Enligt undertecknads bestämda mening kommer den nu tjänstgörande persona-

len, som utom överlantmätaren består av en assistent, en extra assistent, ett kansli-, ett kontorsbiträde samt två extra ordinarie befattningshavare (därav ett vaktmästarebiträde) och ett extra biträde, att för framtiden bliva otillräcklig. Åtminstone två av länets municipalsamhällen nämligen Osby och Vinslöv ha för avsikt att söka erhålla köpingsrättigheten, vilket medför uppläggande och förande av fastighetsregister liksom för stad, och det är en känd sak, att förande av sådant register innebär betydligt mera och vidlyftigare arbete pr införd fastighet än fallet är i fråga om jordregistrets förande.

Vidkommande frågan om behovet av assistenter, så är denna i avsevärd grad beroende av den förordnade assistentens kvalifikationer. — — — Då jag icke är övertygad om att arbetsmängden i lantmäterikontoret ännu så stabiliserats, att icke en ökning även i fortsättning kommer att konstateras, finner jag mig av nyssnämnda skäl böra ifrågasätta — icke för nästkommande arbetsår, utan framdeles — ytterligare en assistent under tre à sex månader per arbetsår.

Behovet av arbetskrafter utöver de nuvarande beräknar jag således för budgetåret 1 juli 1931—30 juni 1932 till ett kvinnligt biträde under minst 6 månader samt efter 1 juli 1932 en extra assistent under tre à sex månader samt ett kvinnligt biträde för helt budgetår.» — — —

Det andra yttrandet har avgivits i en den 22 juli 1931 dagtecknad skrivelse, ur vilken följande må anföras:

»Jag finner mig särskilt böra pointera, att kartlagningsarbetet i stort sett avstannat på grund av de mångskiftande arbeten, som tillkommit i sammanhang med jorddelningslagens ikraftträdande. I lantmäteristyrelsens arkiv finnes endast ett jämförelsevis ringa antal renovationer, vilka omfattat i allmänhet större skiftesförrättningar, ägoutbyten m. m. Det ojämförligt största antalet förrättningskartor i härvarande arkiv avse hemmansklyvningar och ägostyckningar samt numera även avstyckningar, vilka icke varit underkastade publik renovation. Då härtill kommer att de exemplar av kartorna, som författningsenligt tillställts sakägarna, synnerligen ofta bortslarvas, söndertrasas eller — något som är långt ifrån ovanligt — förstöras vid eldsvådor, inses lätt den stora betydelsen av, att det i lantmäterikontoren befintliga oersättliga kartmaterialet underhålles på effektivt sätt. Den nuvarande arbetsbördan i övrigt försvårar i hög grad med nu varande arbetskrafter detta underhållsarbete, och överlantmätaren kan icke taga på sitt ansvar följderna härav, därest någon indragning av personalen skulle ifrågakomma. Av vad jag redan i april yttrat — se citatet — framgår att jag haft uppmärksamheten fästad härpå, och att behovet av arbetskraft snarare bör ökas än minskas.

Till vad sålunda anförts i fråga om arkivets vård och skötsel bör även läggas följderna för den förrättningssökande allmänhet av, att arbetet å lantmäterikontoret fördröjes till följd av otillräcklig personal. Egnahemsverksamheten och egnahemslånerörelsen har inom Kristianstads län nått en utveckling, som torde vara ganska enastående inom landet. De allra flesta egna hem bildas numera genom avstyckningsförfarandet och ägarna av dessa äro i mycket hög grad beroende av lantmäteriåtgärders vidtagande fortast möjligt för att kunna få sina lån ordnade. Såsom ett bevis på denna utveckling torde kunna anföras, att antalet å lantmäterikontoret i Kristianstads län fastställda avstyckningar under åren 1928, 1929 och 1930 är större än i något annat län i riket, och antalet paragrafer uti det av överlantmätaren förda protokoll i avstyckningsmål för

år 1931 uppgår hittills till över 400 stycken. Det säger sig självt, att långa dröjsmål med ärendenas behandling å lantmäterikontoren under sådana förhållanden komma att skada särskilt dem av den förrättningssökande allmänhet, som ha den svagaste ekonomien, och att den sunda utvecklingen av egnahemsbildningen härigenom direkt hämmas. Det kan icke vara med det allmännas intressen förenligt, att så sker, och då statsmakterna stifta lagar, som medföra en ovillkorlig och mycket stor ökning i lantmäterikontorens arbetsbörda, så lärer det ankomma på statsmakterna att även tillse, att behovet av personal blir tillgodosett, så att icke enskilda, och främst då de ekonomiskt sämst situerade bliva direkt lidande.

En eventuell minskning av icke-ordinarie personal skulle emellertid medföra även annan påföljd. Indrages kvalificerad extra arbetskraft, så måste de arbeten, som närmast åligga honom, utföras av personal, som icke alltid äger härför nödig utbildning. Överlantmätaren måste då i större utsträckning än eljest detaljgranska dessa arbeten, något vartill tiden ej räcker till, om arbetena skola kunna utföras inom rimlig tid. Indrages åter befattning som extra rit- och skrivbiträde eller extra ordinarie befattning, så måste assistent eller ordinarie annan befattningshavare utföra arbetet, vilket innebär överkvalificerad och härigenom dyrare arbetskraft än som med hänsyn till vissa arbetens art eljest är erforderlig. — Ett ständigt ökat antal av balanserade ärenden, som vid årsskiftet icke hunnit handläggas, blir även den naturliga följden av en eventuell personalminskning.

Av vad sålunda anförts och under hänvisning till de under gångna åren avgivna redogörelser för verksamheten å lantmäterikontoret, torde med all önskvärd tydlighet framgå, att något entledigande av anställd icke-ordinarie personal å kontoret härstädes icke kan ifrågakomma, om allmänhetens berättigade krav på skyndsamhet och noggrannhet i fråga om ärendenas behandling skall kunna tillgodoses.»

Den erfarenhet angående behovet av personal, som vunnits efter avgivandet av dessa yttranden, har i alla delar bekräftat de däri gjorda uttalandena. Personalen har såsom i yttrandena förutsagts, icke varit fullt tillräcklig för utförandet av samtliga förekommande arbeten. Sålunda hava assistenterna icke medhunnit allt granskningsarbete, utan sådant har i viss utsträckning överlämnats åt icke-examinerad arbetskraft, varigenom emellertid vissa arbeten med fastighetsregister och registratur måst uppskjutas, samt arkivvården, särskilt kartlagningen, vilken synes mig vara i hög grad eftersatt, måst så gott som helt upphöra.

På grund av vad sålunda anförts är det min uppfattning, att den nuvarande personalen icke är tillräcklig för arbetets behöriga bedrivande å lantmäterikontoret. Någon ytterligare assistent lärer emellertid icke erfordras, enär en del av granskningsarbetet torde kunna verkställas av icke-examinerad personal — av den befintliga personalen kan för närvade kontorsbiträdet utföra enklare sådant arbete. Behovet av icke-examinerade biträden kommer emellertid att ökas genom denna överflyttning av arbetet. Enligt min mening erfordras för den skull för arbetets behöriga bedrivande å härvarande lantmäterikontor — under förutsättning av att omkring 4 månader årligen ägnas åt arkivvård — ytterligare ett icke-examinerat biträde.

Omfattningen av det arbete, som kan bliva en följd av antagandet utav lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker, är givetvis svår att uppskatta. Med hänsyn till de särskilt i vissa delar av länet synnerligen

tilltrasslade fastighetsförhållandena håller jag emellertid för sannolikt, att för utförandet av erforderliga lantmäteriutredningar i samband med äganderättsutredningarna kommer att åtminstone till en början erfordras *minst* en tämligen erfaren lantmätare.

Kristianstad i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

NILS SVANTESSON.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av innehållet uti kungl. styrelsens skrivelse den 13 innevarande månad angående behovet av arbetskrafter vid länets lantmäterikontor, får jag härigenom vördsamt meddela följande.

Uti skrivelse den 28 april sistlidet år har jag till kungl. styrelsen avgivit yttrande angående dåvarande behovet av arbetskrafter. Några ändringar vidkommande förhållandena vid detta lantmäterikontor hava sedan dess ej inträtt i vidare mån, än att fastighetsregistret för Lomma municipalsamhälle numera förklarats upplagt.

Uti berörda skrivelse meddelas, att för de ordinarie arbetenas genomförande erfordrades anställande av ytterligare ett examinerat biträde (eller eventuellt den vid fastighetsregisterarbetet härstädes tidvis anställde kand. Sigurd Clausén) samt ett extra rit- och skrivbiträde. Vad sålunda påyrkats, får jag härigenom vördsamt vidhålla. Då detta senare biträde just var avsett för arkivändamål, skulle för detta ändamål ej nu erfordras något ytterligare extra skriv- och ritbiträde.

Vad däremot beträffar frågan om upplåggande av nya lagfartsböcker, så synes det uppenbart, att detta kommer att föranleda ett omfattande arbete av mera kvalificerad beskaffenhet vid härvarande lantmäterikontor. Huru omfattande detta arbete kommer att bliva, har lantmäterikontoret en viss erfarenhet utav, enär lagfartsböckerna för Frosta härad under de senare åren på grund av Kungl. Maj:ts medgivande blivit föremål för omskrivning, ett arbete som i viss mån numera sannolikt torde få göras om.

På grund av de erfarenheter, som härstädes sålunda vunnits i nu berörda avseende, anser jag det alldeles oundgängligt, att, utöver vad här förut föreslagits, härvarande lantmäterikontor från och med nästa års ingång beredes tillgång till ytterligare ett examinerat biträde. Vid avgivande av detta yttrande har emellertid ej tagits hänsyn till det biträde av lantmätare, som kan komma att erfordras ute i orterna vid de undersökningar, som av domhavandena skola företagas i och för vinnande av utredning i de fall, då lagfarterna ej kunnat med säkerhet placeras å resp. registerfastigheter.

Malmö i länets lantmäterikontor den 18 juni 1932.

E. K. LÅNGSTRÖM.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Sedan kungl. styrelsen i anledning av en av styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare den 4 i innevarande månad gjord framställning genom skrivelse den 13 i samma månad (nr 1710) anhållit om yttrande angående personalbehovet vid lantmäterikontoret får jag härigenom vördsamt anföra följande.

I fråga om den personal — ordinarie och icke-ordinarie — av olika slag, som erfarenheten visat vara oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga bedrivande inom lantmäterikontoret får jag hänvisa till den utredning härom, som tid efter annan av kungl. styrelsen blivit anbefalld. Sålunda tillåter jag mig erinra om dels min skrivelse den 25 maj 1929 med tillhörande detaljerade statistiska uppgifter angående arbetsförhållandena inom lantmäterikontoret vid nämnda tidpunkt, dels min skrivelse den 17 april 1931 med beräkning av behovet av arbetskrafter vid lantmäterikontoret för budgetåret 1931/1932, dels ock min skrivelse den 15 augusti 1931 med vissa av lantmätarlönesakkunniga begärda uppgifter rörande arbetsmängden och arbetsfördelningen inom lantmäterikontoret.

Vid granskning av innehållet i dessa skrivelser framgår, att arbetsmängden under senare tid undergått en betydande ökning. Detta förhållande hänför sig förutom till verkningar av den nya jorddelningslagstiftningen till den omständighet, att lantmäteriverksamheten inom länet, efter att tidigare visat stagnation, numera kommit i gång i en utsträckning, som man förut icke tänkt sig. Såsom belysande härför förtjänar erinras om den nyligen genomförda ökningen av lantmäteridistriktens antal inom länet, liksom också bör bemärkas ökningen av biträdenas antal inom distrikten. Det ökade arbetet i orterna avspeglas givetvis i den ökade arbetsmängden inom lantmäterikontoret. Såsom betecknande härför må exempelvis nämnas, att antalet paragrafer i protokollen för avstyckningmål utgjorde 187 år 1928, 462 år 1929, 632 år 1930 och 632 år 1931. Beträffande ökningen i det skrivarbete, som åvilar de kvinnliga biträdena, kan såsom exempel antecknas, att antalet rum i rekvirerade utdrag av jordregistren och fastighetsregistren utgjorde 3 625 år 1928, 5 761 år 1929, 9 471 år 1930 och 8 093 år 1931.

Innehållet i ovanberörda skrivelser och utredningar klarlägger tillika behovet av biträden inom lantmäterikontoret. För närvarande finnas inom lantmäterikontoret ett kvinnligt ordinarie kanslibiträde, tre kvinnliga extra ordinarie befattningshavare och två kvinnliga extra rit- och skrivbiträden. Assistent saknas, vilket beror därpå, att någon extra lantmätare, villig att mot det bestämda arvodet åtaga sig tjänstgöring såsom assistent, icke stått till buds. Härav har följt, att jag måst anlita övertidsarbete i stor utsträckning. Denna utväg kan ju redan i och för sig icke anses lämplig. Därtill kommer, att tillämpningen av nya jorddelningslagarna påtagligen fordrar hjälp av kvalificerat biträde inom lantmäterikontoret i vida större grad samt i helt andra avseenden än som varit fallet vid tillämpningen av de äldre jorddelningslagarna.

Erfarenheten visar sålunda, att för arbetets behöriga bedrivande inom lantmäterikontoret erfordras en assistent och sex kvinnliga biträden.

Då endast ett av dessa biträden är ordinarie, medan fem icke äro ordinarie, råder således en anmärkningsvärd oegentlighet rörande befordringsförhållandena. Givet är, att åtgärd bör vidtagas till utjämnande av

detta missförhållande. Men tillika bör löneställningen förbättras. Visserligen är man särskilt under nu rådande ekonomiska depression skyldig iakttaga all möjlig sparsamhet med statens medel, men då det är uppenbart, att ett konstant behov av dessa biträden förefinnes, måste det anses rättvist, att biträdena tillgodoses med drägliga befordringsförhållanden. Det kan icke vara riktigt, att låta dessa biträden under långa tider arbeta i statens verk för en relativt ringa avlöning och utan utsikt till erhållande av ordinarie anställning inom rimlig tid.

Framhållas må, att det arbete, som de kvinnliga biträdena hava att utföra, består på det hela taget icke av enkla skrivgöromål utan av göromål, som påkalla självständigt tankearbete. I detta hänseende torde vara tillräckligt att erinra därom, att biträdena i lantmäterikontoret äro hänvisade att verkställa forskning i äldre lantmäteriakter, ett arbete, som fordrar både omtanke och försiktighet, samt att utföra förekommande räknearbete, vilket ofta är av den beskaffenhet, att för lösande av vissa uppgifter elementära matematikkunskaper knappast räcka till. Vid sådana förhållanden torde framstå klart, att de löner eller arvoden, som nu bjudas dessa biträden, äro i förhållande till det presterade arbetet allt för låga.

Med hänsyn till förenämnda förhållanden håller jag före, att den vid lantmäterikontoret anställda kvinnliga personalen bör fördelas på en befattning i lönegraden B 10, två befattningar i lönegraden B 7 och tre befattningar i lönegraden B 4.

Såsom av det förestående torde hava framgått, hänför sig ovan angivna personal — en assistent och sex kvinnliga biträden — till de inom lantmäterikontoret förekommande löpande göromålen. Genom styrelsens för föreningen Sveriges överlantmätare skrivelse har nu uppmärksamheten blivit fäst på tillgodoseende av behov av biträden för i skrivelsen omförmälda arbete rörande dels vården av lantmäterikontorets arkivalier och dels de i samband med uppläggande av nya fastighetsböcker motsedda göromål inom lantmäterikontoret.

I fråga om arkivvården må antecknas, att i lantmäterikontorets arkiv finnas omkring 24 000 förrättningsakter och 19 000 kartor. I dessa summor ingå emellertid 7 100 avsöndringsakter med tillhörande 6 600 kartor, vilka icke påkalla nämnvärt lagningsarbete. De nyligen tillkomna avstyckningsakterna, till antalet 2 000 jämte kartor, påfordra givetvis ej något lagningsarbete. Tillika finnas omkring 2 000 mindre akter av skilda slag med tillhörande kartor, som icke äro i behov av någon nämnvärd lagning. Beträffande återstående 12 900 akter och 8 400 kartor har vid nu verkställd särskild inventering framgått, att 12 000 akter äro lagade, ordnade och inbundna eller häftade på behörigt sätt, samt att 2 400 kartor undergått systematisk lagning. Det återstår alltså att laga, ordna och inbinda 900 akter samt att laga 6 000 kartor.

Klart är, att detta lagningsarbete borde snarast möjligt utföras. Detsamma torde emellertid kunna verkställas så, att berörda 900 akter lagas och inbindas under närmaste tiden, då aktarkivet därmed skulle vara iordningställt, och att de mest söndriga kartorna först göras till föremål för lagning. Med lagningen av övriga kartor torde tills vidare kunna anstå. Jag tänker mig, att sist åsyftade arbete kan ingå i det ständiga lagningsarbete, som, vad angår kartorna, allt framgent måste förekomma. Om arbetet ordnas på detta sätt, skulle de mest nödvändiga lagningarna kunna utföras av ett kvinnligt biträde under en tid av omkring två år.

Beträffande det arbete inom lantmäterikontoret, som kan vara att motse i samband med förestående arbete inom domarkanslien vid uppläggandet av nya fastighetsböcker, kan någon tillförlitlig beräkning icke nu förebringas. Såsom i föreningsstyrelsens skrivelse blivit anfört kommer det motsedda utredningsarbetet att stå i beroende av i vad mån överensstämmelse icke råder mellan det i jordregistret upptagna fastighetsbeståndet och meddelade lagfarter. Den uppfattning, jag erhållit om lantmäterikontorets jordregister, giver vid handen, att jordregistren för vissa socknar är utmärkt väl utarbetade, medan jordregistren för vissa socknar äro behäftade med felaktigheter. Om man bemärker, att jordregisterstommarna utarbetades under en tid, då lantmäterikontorets arkivalier befunno sig i oordnat skick, får man icke förvåna sig däröver, att felaktigheter eller bristfälligheter förekomma i vissa jordregister, men bör man tillika erkänna, att resultatet av jordregisterarbetet i stort sett kan anses ganska tillfredsställande.

Vidkommande bristfälligheter får jag framhålla, att de av domhavandena upprättade till jordregistret hörande E-förteckningar och F-förteckningar förete i vissa fall brister i avseende på individualiseringen av de i jordregistren upptagna registerfastigheterna. I vilken utsträckning felaktigheter eller bristfälligheter förekomma är givetvis omöjligt att uttala sig om. Det bör ihågkommas, att dessa brister hänföra sig till förhållanden inom två skilda institutioner, nämligen, å ena sidan lantmäterikontoret och å andra sidan domarkanslien. I lantmäterikontoret klarlägges fastighetsindelningen, sådan den redovisas i lantmäteriakterna, medan i domarkanslien meddelade lagfarter innefatta rättsverkan. Ofta ställer det sig så, att meddelade lagfarter hänföra sig till köpeavtal, som långt ifrån utmärka sig för önskvärd ordning och reda. I dylika fall får man givetvis vara beredd på svårigheter i avseende på identifiering av åsyftade registerfastigheter.

Att lantmäterikontoret har, så snart arbetet med upplåggande av de nya fastighetsböckerna börjat, att motse ett betydande utredningsarbete, framstår klart. Jag har tänkt mig, att kanslibiträdet, som från början deltagit i arbetet med jordregisterstommarnas uppläggning, skulle sysselsättas med ifrågavarande utredningsarbete. Givetvis får jag vara beredd att själv deltaga i vidkommande fall, som äro särskilt invecklade, vartill jämväl kommer, att jag måste i en del fall verkställa undersökning i orterna. Om sålunda kanslibiträdet blir upptaget av berörda arbete måste ett annat biträde övertaga det granskningsarbete, varmed kanslibiträdet nu är sysselsatt. Nu rådande arbetsfördelning inom lantmäterikontoret torde för övrigt på det hela taget komma att successivt ändras. Därmed följer, att ett nytt kvinnligt biträde måste anställas.

Ovan har blivit ådagalagt, att ett kvinnligt biträde erfordras för omförmälda arkivarbetet, nu kommer härtill ytterligare behov av ett kvinnligt biträde i anledning av det motsedda arbetet rörande fastighetsförhållandena. Det skulle alltså erfordras två nya kvinnliga biträden. Att under nu rådande ekonomiska depression framställa anspråk på avlöning till ytterligare två biträden är långt ifrån tilltalande, låt vara, att, såsom av det förestående torde hava framgått, skäl härför tydligen föreligga. Emellertid synes mig möjlighet föreligga, att för närvarande minska på berörda anspråk. Det i samband med upplåggandet av nya fastighetsböcker motsedda arbetet kan icke börja förrän tidigast i januari 1933. Vidare må uppmärksammas, att man icke tillräckligt känner detta arbe-

tes blivande omfattning. Med hänsyn härtill föreställer jag mig, att förordnande av ett kvinnligt biträde skulle till en början vara tillräckligt. Vid denna begränsning har jag tillika känt mig påverkad av förhoppningen, att assistent bliver anställd vid lantmäterikontoret.

På grund av vad sålunda blivit anfört får jag vördsamt anhålla, att kungl. styrelsen måtte — utöver den personal, som för närvarande finnes anställd vid lantmäterikontoret — snarast möjligt förordna dels en extra lantmätare såsom assistent, dels ock ett kvinnligt extra rit- och skrivbiträde vid lantmäterikontoret.

Halmstad i lantmäterikontoret den 25 juni 1932.

OSC. ERIKSON.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Yttrande med anledning av kungl. styrelsens skrivelse nr 1710 angående personalbehovet.

I anslutning till kungl. styrelsens anmodan enligt protokoll den 26 mars 1931, § 104, sökte jag i en av tablåer åtföljd skrivelse den 30 april 1931, nr 142, belysa behovet av arbetskrafter härstädes budgetåret 1931/1932 och kom därvid till behovet av

assistent under 15 månader,
kanslibiträde under 12 månader,
kontorsbiträden under 24 månader.

Det har visat sig att assistent erfordrats endast 12 månader. Detta har nåtts genom ett intensivt utnyttjande av arbetskraften och ofta övertidsarbete av överlantmätaren. Möjlighet att inskränka på antalet av nuvarande personal finnes icke. Någon minskning av arbetsbördan har icke förmärkts. Till belysning härav meddelas att till denna dag år 1931 hade bland annat inkommit 478 i allmänna diariet antecknade ärenden samt 546 akter för granskning enligt jorddelnings- och stadsdiarierna, medan innevarande år och dag antecknats 504 ärenden i allmänna diariet och 532 akter för granskning enligt jorddelnings- och stadsdiarierna.

Fördelningen av arbetet mellan personalen är gjord på bästa sätt, så vitt jag förstår. Det synes mig som om resultatet även skulle vittna därom. Någon onödig balans av ärenden förekommer icke och ej heller något onödigt dröjsmål med ärendenas behandling.

Beträffande överlantmätareföreningens skrivelse får jag uttala, att någon särskild arbetshjälp för konservering och lagning av kartor och handlingar icke erfordras åtminstone under de närmaste åren. Däremot lärer få anses att den utredning, som det förestående arbetet med upplåggande av fastighetsböcker kommer att kräva, ovillkorligt medför behov av examinerad hjälp. I vilken utsträckning hjälp kräves är vanskligt att yttra sig om, då frågan är beroende av den omfattning och de tider ärendena inkomma från domhavandena. Efter samråd med domhavanden i Askims m. fl. härads domsaga tror jag mig dock kunna förutsäga, att ärendena komma att upptaga ett examinerat biträdes arbete under minst ett år.

Göteborg i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

CARL SVANBOM.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Sedan styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare i skrivelse den 4 innevarande juni hemställt hos kungl. lantmäteristyrelsen om vidtagande av åtgärd för tillgodoseende av behovet av biträden å lantmäterikontoren och kungl. styrelsen i skrivelse nr 1710 av den 13 innevarande juni anmodat mig att inkomma med yttrande i ärendet, får jag härmed anföra följande.

Styrelsens för föreningen Sveriges överlantmätare ovannämnda framställning berör särskilt dels den hittills av brist på nödiga arbetskrafter försummade vården av de oersättliga arkivalier, som under tidernas lopp samlats å lantmäterikontoren, och dels de betydande anspråk, som genom den nyantagna lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet komma att ställas på lantmäterikontoren.

Till vad föreningsstyrelsen sålunda i dessa delar framhållit ansluter jag mig helt och fullt.

Med den ständigt växande arbetsbördan på det åt mig anförtrodda lantmäterikontoret har ökningen av arbetskrafterna icke kunnat hålla jämna steg. En del arbeten hava därför måst eftersättas, däribland arbetet med vården av arkivalierna — i synnerhet kartorna — ävensom överlantmätarens inspekterande verksamhet. Men dessutom har jag för att med tillgängliga arbetskrafter kunna hålla arbetet flytande redan under förra året nödgats begränsa granskningsarbetet i fråga om utförda lantmäteriförrättningar så långt detta varit möjligt utan att äventyra sakägarnas rätt. Ehuru det statsfinansiella läget bör mana till sparsamhet genom begränsning av arbetet, anser jag mig icke under några förhållanden kunna gå längre än jag på grund av bristande arbetskrafter redan gjort.

Å kontoret äro nu, förutom 1 assistent och 1 extra assistent, anställda 1 kanslibiträde i lönegraden B 7, 1 kontorsbiträde i B 4, 1 extra ordinarie befattningshavare i lönegrad B 7 samt 1 extra skrivbiträde. Denna personal har dock visat sig vara otillräcklig även med den här ovan nämnda begränsningen i här förekommande granskningsarbete.

Den under årens lopp vunna erfarenheten visar, att för ett nöjaktigt utförande av redan nu förefintliga arbetsuppgifter å lantmäterikontoret i Älvsborgs län, som torde vara ett av de mest arbetstyngda i riket, oundgängligt erfordras: 1 förste assistent i lönegrad B 24, 1 assistent i lönegrad B 21, 2 kanslibiträden i lönegrad B 7, 1 kontorsbiträde i lönegrad B 4 samt 1 e. o. befattningshavare i lönegrad lägst B 4.

Med hänsyn till de nya arbetsuppgifter, som genom lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet komma att tillföras lantmäterikontoret och som inom detta län komma att bliva högst betydande, torde nyssnämnda personalbehov behöva utökas med åtminstone 1 extra assistent och 1 e. o. befattningshavare, den senare i lönegrad B 7.

Vänersborg i länets lantmäterikontor den 22 juni 1932.

TEODOR ANDERSON.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Sedan kungl. lantmäteristyrelsen i skrivelse den 13 innevarande månad (nr 1710) anmodat mig att inkomma med yttrande över den av föreningen Sveriges överlantmätare gjorda framställningen angående lantmäterikontorens behov av biträden, får jag härmed vördsamt anföra följande.

Om man jämför de redogörelser för verksamheten å detta kontor, som avgivits för år 1928 eller det första år, då jorddelningslagen var gällande, samt för år 1931, så finner man, att för sistnämnda år inträtt en väsentlig ökning. Jag har försökt att räkna ut, huru stor denna ökning i själva verket är, och därvid kommit till det resultat, att den närmar sig 50 %. Detta återspeglar sig också i personalbehovet. År 1928 tjänstgjorde å kontoret 1·4 examinerade biträden samt 4·9 icke examinerade biträden. År 1931 voro motsvarande siffror 2·1 och 6·2. Erfarenheten från den nu gångna delen av innevarande år ådagalägger emellertid, att sistnämnda personalstyrka är så nätt tilltagen att, när en extra utökning i göromålen uppkommer, andra arbeten måste eftersättas. Till belysande därav vill jag nämna, att det arbete med införande i jordregistret av lägenheter, som före den 1 januari 1876 genom expropriation förvärvats för statens järnvägar, vilket jämlikt den vid årsskiftet ikraftträdda ändringen i jordregisterförordningen nu pågår, visat sig vara så omfattande och tidsödande, att endast ringa tid kunnat anslås till ordnande av arkivet efter inflyttningen i de nya lokalerna. Av sistnämnda göromål har intill innevarande dag endast medhunnits vid pass en tiondedel. Med bibehållande av samma takt kommer det därför att taga en tid av omkring 5 år, innan arkivakterna blivit genomgångna och systematiskt ordnade. Det är lätt förståeligt, att det måste verka hindersamt i det dagliga granskningsarbetet, att icke arkivets ordnande hinner genomföras på kortare tid. Jag har vid denna beräkning icke räknat med den tid, som efter ordnandet måste årligen anslås till konservering och lagning av de nu i mycket stor utsträckning trasiga och illa medfarna kartorna samt till inbindning av akterna.

I skrivelse till kungl. lantmäteristyrelsen den 29 maj 1929 har jag med ledning av det då framlagda utredningsmaterialet beräknat, att den personal, som då vunnen erfarenhet visat vara oundgängligen erforderligt för arbetets behöriga bedrivande å detta kontor, måste hava följande omfattning:

en förste assistent i lönegrad B 24,
ett första kanslibiträde i lönegrad B 11,
två kanslibiträden i lönegrad B 7,
två kontorsbiträden i lönegrad B 4,
en expeditionsvakt i lönegrad B 5.

Under de mera än tre år, som sedan dess förflutit, har erfarenheten till fullo bekräftat, att denna personal icke är tillfyllest. Ehuru jag i ökad utsträckning börjat använda icke-examinerad personal till mera kvalificerat arbete — sålunda är ett kvinnligt biträde uteslutande sysselsatt med granskning av avstyckningsförrättningar före fastställelsen samt ett annat dylikt biträde sysselsatt med avstyckningsprotokollens uppsättande i koncept samt med granskning av de talrikt förekommande småärendena jämte uppsättande av därvid förekommande expeditioner — så kan det

övriga arbetet av mera kvalificerad art icke inom rimlig tid medhinnas med mindre här finnas anställda två assistenter. Det är ju allmänt känt och många gånger omvittnat att jordförhållandena inom detta län äro synnerligen invecklade och tilltrasslade. Gång på gång vid granskning av jorddelningsförrättningar eller vid handläggning av andra hit remitterade ärenden uppdyka invecklade problem, vilkas lösande taga en avsevärd tid i anspråk. Tyvärr ligger saken så till att sagda problem på grund av bristande tid icke kunna ägnas den allsidiga behandling, som är erforderlig och önskvärd, och jag är fullt medveten om, att detta i sin ordning haft till följd, att härifrån utgångna utredningar och yttranden stundom visat sig vara bristfälliga och ofullständiga.

För närvarande finnas å detta kontor anställda två assistenter, ett kanslibiträde, fem kvinnliga biträden samt en expeditionsvakt. Ett nedbringande av personalen under detta antal kan icke ske med mindre en inskränkning sker i det antal ärenden, som hit remitteras för verkställande av utredningar eller avgivande av yttranden. Men då ärenden, frånsett ett och annat undantagsfall, icke hit remitteras i andra fall, än då så är av nöden, kan jag icke se någon möjlighet till att ernå en sådan inskränkning. För arbetets behöriga bedrivande å kontoret är det därför oundgängligen nödvändigt att med de nuvarande arbetsuppgifterna räkna med ett bibehållande av den nuvarande personalens storlek. Med hänsyn till göromålens art bör personalen bestå av:

en förste assistent, icke-ordinarie,
en assistent, icke-ordinarie,
en kanslist, ordinarie,
två kanslibiträden, ordinarie,
en expeditionsvakt, ordinarie,
ett kontorsbiträde, ordinarie, samt
två kontorsbiträden, icke-ordinarie.

Nu har emellertid styrelsen för överlantmätarnes förening påvisat, att det betydande arbete med konservering och lagning av kartor och handlingar, som på grund av gångna tiders försyndelser beträffande arkiveringen måste med det snaraste igångsättas för att icke det dyrbara och till stor del oersättliga kartmaterialet skall förfaras, icke kan verkställas utan en utökning av biträdenas antal. Vad sagda styrelse i det hänseendet anfört, gäller i alldeles särskild grad för detta kontors vidkommande. Om man frånräknar jordavsöndringsakterna, vilkas arkivering icke vållar något besvär eller något bekymmer, så inrymmer detta läns lantmäterikontor ett större antal akter än något annat kontor. Jag har visserligen varit medveten om, att den tidigare vanvården av i all synnerhet kartorna komme att erfordra ett betydande arbete för deras konservering och lagning, men jag har icke kunnat föreställa mig, att detta arbete skulle visa sig vara av den omfattning, som jag kunnat konstatera vid det genomgående av akterna och kartorna, som hittills kunnat ske. Detta konserverings- och lagningsarbete kommer förvisso att giva ett biträde ständig sysselsättning för all framtid. Då jag själv på grund av mängden av övriga göromål icke hinner taga någon befattning med arkivets vård och skötsel, borde ett sådant biträde vara skolat i arkivvård samt kompetent att på egen hand omhändertaga skötseln av arkivet.

Vidare har styrelsen för överlantmätarnes förening framhållit, att för lantmäterikontorens vidkommande tillkomme ytterligare behov av arbetshjälp för utförande av det i samband med upplåggande av fastighetsböc-

kerna motsedda utredningsarbetet inom lantmäterikontoren. Vid sammanträffande helt nyligen med en domhavande, vilken i alldeles särskild grad intresserar sig för fastighetsförhållandena inom sin domsaga, bragtes denna fråga på tal, och han sade sig därvid vara övertygad om, att sådant utredningsarbete ingalunda komme att saknas. Det har för övrigt redan börjat. Länsstyrelsen, som den 21 oktober 1931 upprättat en förteckning å de inom länet till ett antal av omkring 450 förekommande hemman och lägenheter av krononatur, till vilka skattemannarätt kan förvärvas, har i samråd med mig redan remitterat i länsstyrelsens arkiv förvarade handlingar till c:a 150 dylika fastigheter just med tanke på att till ledning vid fastighetsböckernas upplåggande få utrönt, huruvida och i vilken omfattning sagda lägenheter verkligen äro till finnandes. Med den kännedom jag från en mera än tjuguårig verksamhet inom länet har beträffande dylika ärendens invecklade beskaffenhet, är jag fullt och fast övertygad om, att utredningen beträffande sagda 150 fastigheter icke kan på ett år verkställas av en person, som uteslutande får syssla därmed. Jag ser för närvarande ingen möjlighet att kunna inom överskådlig tid medhinna dessa ärenden med den nuvarande personalen. Vidare har jag under årens lopp fört anteckningar angående ett större antal vid skiftesförrättningar utlagda ägolotter, som icke kunnat identifieras med någon i jordeboken eller jordregistret upptagen fastighet, och beträffande vilka utredning måste verkställas för utrönande av, om anledning föreligger till anmälan enligt § 27 jordregisterförordningen. De härför erforderliga utredningarna synes jag aldrig kunna få tid med. Redan nu framträder således ett starkt behov av att få å kontoret anställd en med utredningsarbeten förtrogen äldre lantmätare, som kunde med överlantmätares befogenhet få handlägga här omordade ärenden. Vid den medverkan i form av utredningsarbete, som domhavandena inom länet tvivelsutan komma att behöva vid upplåggandet av de nya fastighetsböckerna, kommer sagda behov att bliva än mera framträdande.

Mariestad i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

HJALMAR SIEWERT.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse av den 13 dennes (nr 1710) anmodad om yttrande i fråga om behovet av biträden vid kontoret får jag vördsamt anföra följande.

Med undantag endast för en kortare tid hava sedan tre år tillbaka varit vid detta kontor anställda — förutom den ordinarie personalen — en extra assistent, två extra ordinarie befattningshavare och ett extra rit- och skrivbiträde. Av dessa har extra assistenten varit ständigt fullt upptagen av lantmäteriteknisk granskning före fastställelsen av förrättningsakter med undantag av avstyckningar, som huvudsakligen granskats av den ordinarie assistenten. Av de extra ordinarie biträdena har det ena ombesörjt förandet av diarier, förteckning över utfärdade förordnanden samt räkenskapsbok, varjämte båda i övrigt utfört rekvirerade kopior, utdrag och avskrifter av kartor och handlingar samt kopior av register- och tomtindelningskartor ävensom numrerat och infört redovisade

förrättningsakter i kronologiska registret och kortregistret samt utskrivit expeditioner, protokoll i avstyckningsmål m. m. Ett av biträdena har dessutom på senare tid granskat mått- och arealuppgifterna på avstyckningskartorna. — Extra rit- och skrivbiträdet har huvudsakligen varit sysselsatt med kopiering av mindre kartor, utförande av rekvirerade avskrifter och utdrag av handlingar, utdrag av jordregister, lagning av kartor, utskrivning av expeditioner, inslagning av postpaket m. m.

Den ordinarie personalen har även ständigt varit fullt upptagen och det är ofta endast med stor flit, som kanslibiträdet kunnat medhinna sitt huvudsakliga åliggande, nämligen att föra jordregistret med allt vad därtill hörer av expeditionsgöromål samt jordregisterdiariet, rekvisitionsbok och lånebok, vartill kommer granskning och kollationering av kartkopior.

På grund av vad här anförts och då någon minskning i kontorets vanliga göromål icke torde vara att motse, synes — såsom även uttalats i min skrivelse av den 30 april 1931 med yttrande angående behov av arbetskrafter vid kontoret under innevarande budgetår — någon inskränkning i kontorets personal icke vara tänkbar, om arbetet skall bedrivas på nöjaktigt sätt och arkivalierna erhålla erforderlig vård.

I vilken utsträckning medverkan från lantmäterikontorets sida kan komma att påkallas för uppläggande av nya fastighetsböcker och huru stort arbete denna medverkan kan kräva, synes för närvarande icke möjligt att bedöma. En förstärkning i kontorets arbetskraft för sagda ändamål torde dock icke kunna undvikas.

Karlstad i lantmäterikontoret den 25 juni 1932.

P. V. GAVELL.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av kungl. styrelsens skrivelse nr 1710 den 13 innevarande juni jämte därvid fogade skrivelse från styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare angående behov av biträden å lantmäterikontoren får jag vördsamt anföra följande.

Väl närmast såsom en följd av tidigare rådande brist på fackutbildad personal har sådan personal åtminstone å härvarande kontor varit anställd i otillräcklig omfattning. Först den 1 april 1929 erhölls för helt arbetsår anställd assistent. Under arbetsåret 1930/1931 var förutom den stadigvarande assistenten här förordnad en ytterligare assistent under i runt tal 2·7 månader och under arbetsåret 1931/1932 en ytterligare assistent under i runt tal 0·5 månad eller i medeltal för ett vart av de två sistnämnda arbetsåren en ytterligare assistent under 1·6 månader. Mera sådan hjälp hade emellertid erfordrats, och anledningen till att så icke blivit effektuerat torde vara uteslutande bristande tillgång till därtill oförhindrad tjänsteman. I detta sammanhang torde böra omnämnas, att jag under år 1931 till följd av överansträngning i tjänsten ådrog mig en neuros, som tvingat mig att anlita sjukledighet under månadtal, och att även asssistenten fått vidkännas yttringar av överansträngning i tjänsten. Trots synnerligen ihärdigt arbete är det ytterligt svårt att förhindra att

balansen ökas, och detta skulle icke lyckas, om icke den nuvarande assistenten besutte den arbetsförmåga och effektivitet, som nu är fallet, men denne kommer att upphöra med sin befattning här den 1 april 1933 eller just vid den tidpunkt, då överlantmätarens arbete till följd av uppläggandet av de nya fastighetsböckerna kan väntas bliva aktuellt. Vid samma tidpunkt tillträder alltså en ny assistent, och vilka personliga förutsättningar denne än må besitta, så torde det dock dröja en avsevärd tid innan han hinner förvärva rutin beträffande de vid ett lantmäterikontor förekommande speciella arbetena. Bortsett från det särskilda arbete, som uppläggandet av de nya fastighetsböckerna kan väntas medföra, torde för arbetenas vid kontoret behöriga gång erfordras förutom den för helt år anställda assistenten för vanliga fall en ytterligare assistent under 5 månader.

Såsom förut omnämnts, utgår jag ifrån, att det särskilda arbete för överlantmätarens vidkommande, som uppläggandet av de nya fastighetsböckerna kan komma att medföra, blir aktuellt omkring den 1 april 1933. Inom detta län med dess beträffande vissa orter, exempelvis bergslagsdistrikten och framför allt Nya Kopparbergs bergslag, särskilt oklara fastighetsförhållanden torde uppkomma massor av spörsmål, vid vilkas lösning överlantmätaren måste medverka. Såvitt jag kan förutse, bliva dessa spörsmål i allmänhet av den beskaffenhet, att de icke kunna lösas enbart genom utredning i lantmäterikontoret, utan kommer nog tyngdpunkten att bliva förlagd till undersökningar å marken enligt 6 § i lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet. Vid dessa undersökningar måste säkerligen antingen överlantmätaren eller en vid kontoret anställd assistent biträda. Även eljest, d. v. s. vid utredningar å lantmäterikontoret, torde väl knappast icke fackkunniga biträden i någon väsentlig utsträckning kunna användas. Det här ifrågavarande nya åliggandet för överlantmätaren torde alltså kunna tillgodoses endast därigenom att assistenthjälp erhålles i väsentligt ökad utsträckning. För närvarande är det svårt att överblicka den ifrågavarande situationen, och kommer härtill att det torde få antagas draga en viss tid, innan arbetet för överlantmätarens vidkommande blir särskilt aktuellt. På grund härav har jag ansett mig kunna stanna vid, att för budgetåret 1933/1934 på grund av detta arbete erfordras särskild assistenthjälp under 4 månader, och att alltså för nyssnämnda budgetår erfordras förutom den för helt år anställda assistenten en ytterligare assistent under 9 månader.

Vidare har föreningsstyrelsen erinrat om nödvändigheten att bättre tillgodose vården av lantmäterikontorens arkivalier, än hittills kunnat ske. I skrivelse till kungl. lantmäteristyrelsen den 30 april 1931 har jag anfört följande: »Men även tillgänglig hjälp av kontorsbiträden är för liten. Såsom bifogade tablå, (statistiska uppgifter för år 1930), utvisar, har till kartlagning under år 1930 endast kunnat disponeras omkring 30 dagar, under det detta arbete för tillfredsställande bevarande av materialet skulle kräva mångdubbelt längre tid. Men även beträffande arkivets ordnande i övrigt är det nödvändigt, att därå ägnas mycket längre tid, än som under föregående år kunnat disponeras för detta arbete. — På grund av nu anförda omständigheter anser jag erforderligt att ytterligare ett kontorsbiträde anställes vid kontoret under hela det instundande budgetåret.» Senare meddelade kungl. styrelsen, att kungl. styrelsen på grund av det statsfinansiella läget tills vidare icke funne skäligt att ytterligare ett kontorsbiträde anställdes. Behovet av ytterligare ett kontorsbiträde kvar-

står alltjämt oförminskat, och kommer härtill att det av de nya fastighetsböckernas uppläggande å överlantmätaren ankommande arbetet jämväl kräver ökad hjälp av icke fackutbildat biträde. På grund härav får jag vördsamt hemställa, att under budgetåret 1933/1934 måtte få anställas utöver de nuvarande tre icke fackutbildade biträdena ytterligare ett biträde.

Örebro i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

PER WAHLSTRAND.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I anledning av kungl. styrelsens skrivelse den 13 innevarande månad, nr 1710, angående behovet av personal på lantmäterikontoret får jag vördsamt anföra följande.

Personalbehovet i allmänhet.

Sedan kungl. styrelsen genom beslut den 26 mars 1931 (§ 104 av styrelsens protokoll) anmodat rikets överlantmätare att inkomma med vissa uppgifter å arbetets på lantmäterikontoren omfattning och fördelning mellan olika befattningshavare, ävensom å dessa uppgifter grundad beräkning av personalbehovet å lantmäterikontoren under budgetåret 1931/1932, har jag i skrivelse till kungl. styrelsen den 9 maj 1931 bland annat lämnat en redogörelse för omfattningen och beskaffenheten av arbetena å härvarande lantmäterikontor. Något närmare ingående på denna fråga torde därför icke erfordras i detta sammanhang. Med stöd av nämnda redogörelse har jag beräknat, att för arbetenas behöriga bedrivande härstädes erfordrades biträde av assistent under hela året, men att något stadigvarande behov av ökning i fråga om icke fackutbildad personal ej för det dåvarande förelåg. Sedan nämnda redogörelse lämnades, har ingen annan förändring i fråga om arbetsomfattningen härstädes ägt rum än att arbetet med inbindning av arkivets handlingar, vilket pågått under de senaste åren, i dagarna avslutats. Därigenom har en e. o. befattningshavare, som omhänderhaft handlingarnas ordnande och paginering m. m., fått tid övrig och kunnat i allt större utsträckning biträda vid teknisk granskning av lantmäteriförrättningar före fastställelsen samt en del andra granskningsgöromål.

Emellertid har den ekonomiska depressionen ännu icke visat sig medföra någon nedgång i lantmäteriverksamhetens inom länet omfattning. Tvärtom meddelas från några av länets distrikt, att en ökning i jämförelse med fjolåret kunnat förmärkas. Då emellertid det statsfinansiella läget torde mana till undanskjutande av alla arbeten, som kunna ställas på framtiden, och man synes böra inrikta sig på att tills vidare endast hålla undan »det löpande arbetet», torde med hänsyn till den ökade granskningshjälp, överlantmätaren för framtiden kan påräkna från de kvinnliga befattningshavarnas sida, biträde av assistent kunna tills vidare och så länge det nuvarande ekonomiska läget varar inskränkas till halva året (vinterhalvåret).

Behovet av personal för de i överlantmätareföreningens skrivelse omnämnda arbeten.

A. Arbeten i följd av fastighetsböckernas upplåggande.

Att döma av förarbetena till lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet och lagen med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden synas de av dessa lagar föranledda arbeten, för vars utförande hjälp av lantmäterikontoret kan komma att påkallas, vara av tvenne slag, nämligen dels registerfastigheters identifiering med lagfarna eller intecknade fastigheter, dels rättande av förekommande fel i jordregistret eller fastighetsböckerna i fråga om skattetal etc.

I allmänhet har fastighetsbildningen inom detta län skett med användande av lagstadgade delningsinstitut. Sämjedelning i nämnvärd omfattning förekommer endast inom en begränsad del av bergslagsbygden. Försålda arealområden uppfylla i regel fordringarna för upptagande i jordregistret. De genom jordregistret införda nya beteckningarna hava i anmärkningsvärt hög grad »slagit igenom» hos befolkningen inom länet och användas allmänt i köpe- och andra fastigheterna berörande handlingar. En bidragande orsak därtill torde hava varit, att registerbeteckningarna finnas insatta å ekonomiska kartverkets karta över länet och därigenom kommit till allmänhetens kännedom. Olikheter i skattetal mellan jordregistret och fastighetsböckerna äro jämväl sällsynta. En granskning av förteckningarna enligt formulär E visar, att uppgift om ägare saknas för relativt få fastigheter.

På grund av det ovan anförda synes mig anledning förefinnas till det antagande, att upplåggande av nya fastighetsböcker åtminstone för största delen av detta län skall låta sig göra utan att lantmäterikontorets medverkan för utredningar och undersökningar i orten behöver tagas i anspråk i någon mera avsevärd utsträckning. Såvitt förhållandena för närvarande kunna bedömas torde kontoret med ovan beräknade arbetshjälp kunna möta jämväl nämnda arbeten. Om däremot upplåggandet av de nya böckerna kommer att medföra renskrivningsarbeten i större omfattning, såsom i form av utdrag av jordregistret etc., torde ett eller flera tillfälliga skrivbiträden erfordras.

B. Lagning av kartor.

Ursprungligen voro så gott som alla detta kontors små och medelstora kartor förvarade inlagda i handlingarna. Av dessa kartor ha emellertid ungefär 2 600 sedermera lagats och lagts plana eller rullade. Ännu ligga emellertid kvar i akterna 3 270 kartor, som äro så stora, att de måste vikas. En hel del av dessa kartor röra jorddelningsförrättningar, som ännu äro gällande, varför det är av vikt, att kartorna snarast erhålla en förvaring, som bättre skyddar desamma mot nötning.

Av nämnda 3 270 kartor torde en avsevärd del på grund av papperets beskaffenhet och kartornas ringa tekniska värde även för framtiden kunna förvaras vikta i akten, men det övriga, i runt tal halva antalet, böra dock lagas samt därefter förvaras plana eller rullade. Då därtill kommer att en stor del av de kartor, som redan ligga på sistnämnda sätt förvarande, äro i behov av lagning, så framgår därav, att här behövs ett mycket omfattande kartlagningsarbet.

Så länge lantmäterikontoret är inrymt i sina nuvarande lokaler, kan emellertid något kartlagningsarbete icke utföras härstädes, dels emedan

nödigt utrymme för arbetets bedrivande icke kan beredas, dels emedan plats saknas för de kartskåp, som skulle inrymma de nya plana och rullade kartorna.

Då ett rationellt bedrivet kartlagningsarbete fordrar en dyrbar maskinell utrustning samt specialutbildad personal, synes nämnda arbete icke lämpligen böra bedrivas å varje lantmäterikontor för sig utan böra centraliseras till vissa platser, dit kartorna finge insändas för lagning.

Västerås i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

WERNER NORDENSTEDT.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse den 13 juni 1932 har kungl. styrelsen anmodat mig att inkomma med yttrande i anledning av innehållet i en av föreningen Sveriges överlantmätare gjord framställning angående behov av biträden å lantmäterikontoren.

Kungl. styrelsen har därvid, under erinran om att en, särskilt av nuvarande statsfinansiella läge betingad minskning i utgifterna å lantmäterikontorens personalstat med nödvändighet torde medföra ett ingående övervägande från överlantmätarnas sida av möjligheterna att i görligaste mån begränsa å kontoret förekommande granskningsarbete i fråga om utförda lantmäteriförrättningar och att i största utsträckning även för dylikt arbete använda icke examinerad personal, anmodat mig att vid avgivande av ovan begärda yttrande angiva den personal — ordinarie och icke ordinarie — av olika slag, som erfarenheten visat vara oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga bedrivande å detta kontor.

Kungl. styrelsen har slutligen anhållit om uppgift rörande det personalbehov, som kunde antagas bliva erforderligt för de i föreningsstyrelsens skrivelse berörda arbeten.

Jag får i anledning av vad sålunda förekommit vördsamt anföra följande.

Till en början får jag anteckna, att jag hela min tjänstetid som överlantmätare städse sökt på alla tänkbara sätt och i största möjliga utsträckning utnyttja icke examinerad arbetskraft för att nedbringa behovet av assistenter. Jag har förut i yttranden rörande erforderliga arbetskrafter anmält, att jag anser mig i den delen hava vunnit goda resultat och att mycket kvalificerat arbete här utföres av kvinnliga biträden. Detta gäller såväl granskningen av verkställda lantmäteriförrättningar som förandet av fastighetsregister och jordregister liksom ock utredningars verkställande. Det är jämväl denna omständighet, som föranlett, att assistentantalet kunnat å detta kontor trots ökningen i arbetet och dettas omfattning hållas nere till 3 assistenter.

Spörsmålet att i görligaste mån begränsa å kontoret förekommande granskningsarbete är givetvis å varje kontor ständigt återkommande. När, som här, balanserna av icke avslutade jorddelningsmål äro anmärkningsvärda och jordägarna ropa på snabb behandling, står man, med den begränsade arbetskraft som finnes, städse tvingad till lindrigast möjliga granskning. Å andra sidan kan man icke eftersätta sitt ansvar. Genom

införandet av granskningen å kontoren av alla lantmäteriförrättningar före desammas fastställande avsågs framförallt att skaffa trygghet för jordägarna mot eventuella fel i arbetena. Det statsfinansiella läget kan givetvis icke utan särskild föreskrift föranleda till lindrigare granskning, än som för sagda syfte är erforderligt. Givet är dock att man under arbetsmängdens tryck söker begränsa granskningsarbetena i den utsträckning, som för varje särskilt fall kan medges. Så har här skett, utan att dock arbetsbalansen kunnat nedbringas.

I frågan om behovet av den personal — ordinarie och icke ordinarie av olika slag, — som erfarenheten visat vara oundgängligen erforderlig för arbetets behöriga bedrivande har jag de senaste åren vid flera tillfällen avgivit yttranden, till vilka jag ber få hänvisa.

Bästa sättet att ge uttryck åt vad som i arbetskraft erfordras torde väl vara att — förutsatt att den använda personalen rätt utnyttjas, vilket jag sökt åstadkomma — på en gång skärskåda storleken av använd arbetskraft och arbetsbalans, allt för de senaste åren.

	Personal			
	1/11 1928 till 30/4 1929	1930	1931	1932 1/1—30/6
Assistenter	2·8	3·0	3·0	3·0
Kanslibiträden	3·0	2·6	2·9	3·0
Kontorsbiträden	1·0	1·0	1·0	1·0
E. o. och extra kvinnliga biträden[1]	6·5	8·7	11·7	11·1
E. o. expeditionsvakt	—	1·0	1·0	1·0
Summa	13·3	16·3	19·6	19·1

Härtill kommer sedan den 1 april 1931 1 biträdande överlantmätare.

	Balanserade ärenden			
	31/12 1929	31/12 1930	31/12 1931	1/7 1932
Antal	421	750	769	718
Härav jorddelningsmål	226	473	582	591

Siffrorna lära visa, att det arbete, som bort utföras, ingalunda medhunnits i den utsträckning, som bort ske. Det är att märka, att balanserna huvudsakligen utgöras av jorddelningsmål, alltså de tyngsta och mest tidsödande arbetena. Allmänheten kan icke vara betjänt av så långa dröjsmål med fastställelsen, som bli en följd av balanserna. Visserligen utgöras en del av de balanserade jorddelningsmålen av jordavsöndringar, vilka så småningom komma att försvinna. I detta län komma dock sådana att förekomma många år framåt. Arbetet med granskning av provskiftena, som är synnerligen tidsödande, har tillkommit först mot slutet av år 1931.

Det är givetvis så, att ökningen i arbetet främst är beroende av den nya jorddelningslagstiftningen. En därav beroende ökning, som är speciell för detta län, är att den sekundära jorddelningen genom hemmansklyvning inom de storskiftade delarna av länet ej granskades eller fastställdes före 1928. Emellertid kan man fråga sig, om berörda ökning för framtiden blir bestående. Vad angår den i storskifte liggande delen av länet, hava tendenser spårats till avtagande jorddelning, beroende av

[1] Häri ingår 2 av jordregisteranslag avlönade.

den kostnadsökning, som jorddelningslagen medfört. Sedan riksdagen emellertid detta år antagit den föreslagna lagstiftningen med vissa förenklingar vid såväl sekundära laga skiften som avstyckningar i berörda delar av länet, blir det i stället med visshet så, att ökning i arbetena kommer att uppstå. För detta län anser jag därför kunna påstås, att minskning i granskningsarbetet av jorddelningsförrättningar icke kommer att inträda.

Ehuru med innevarande års utgång jordregistret torde komma att förklaras upplagt för återstående tvenne socknar, återstår, som jag förut för kungl. styrelsen anmält, så mycket arbete med komplettering av redan upplagda socknar, att de tvenne biträden, som avlönas av jordregisteranslag, för flera år framåt bli därmed sysselsatta.

Granskningen av provskiftena enligt 1925 års lag, vilket arbete tillkommit mot slutet av år 1931 och kommer att räcka i flera år framåt, är så arbetskrävande och tidsödande, att det i och för sig fordrar extra arbetskrafter för att icke andra granskningsarbeten skola försummas i ännu större utsträckning än redan skett.

Med all hänsyn till nuvarande finansiella läge kan jag med hänvisning till det anförda icke finna någon minskning möjlig i nuvarande personal. Ökning är i stället påkallad med hänsyn till provskiftena, om dessa inom något så när rimlig tid skola hinna granskas.

Beträffande assistenterna håller jag före, att man fortfarande bör söka reda sig med de tre, som redan här finnas, eller 1 förste assistent, 1 assistent och 1 extra assistent. Anordningen med biträdande överlantmätare är vidare nödig flera år framåt.

I fråga om icke examinerad arbetskraft föreslog kungl. styrelsen den 6 november 1929: 1 kanslist, 4 kanslibiträden, 2 kontorsbiträden och 1 skrivbiträde = 8 ordinarie biträden. Erfarenheterna från gångna år torde visa, att ett antal av 8 ordinarie kvinnliga biträden (nu 4) ligger betydligt under det ständiga behovet och att därutöver erfordras extra ordinarie och extra biträden till ej ringa antal.

Om man får utgå ifrån att de 2 biträdena vid jordregistret fortfarande i några år få avlönas med särskilda medel och ej tager hänsyn till de tvenne stora engångsarbetena med kartkonservering och nya registratur, kan jag icke finna, att man som oundgängligen erforderlig kvinnlig personal utöver de av kungl. styrelsen föreslagna 8 ordinarie, kan våga räkna med mindre än 7, alltså summa 15. (Nu finnas 4 ordinarie och lantmätarelönesakkunniga räknade för 1932/1933 med ytterligare 10, summa 14.) I sålunda föreslagna antal har jag icke inräknat det tillfälliga extra biträde, som kan bli erforderligt, när de största provskiftena om ett år inkomma för granskning.

Härtill kommer 1 expeditionsvakt. Med hänsyn till kontorets lokaler och arbetenas beständighet saknas varje anledning, varför icke denna tjänst skulle göras ordinarie.

Då jag sålunda fixerat behovet av kvinnliga biträden till 15 är detta antal satt som ett minimum av vad som erfordras för att arbetena med något så när skyndsamhet skola medhinnas och för att assistentantalet skall kunna hållas nere till det föreslagna. Det är ett faktum, att de säregna och invecklade jordförhållandena i detta län medföra betydligt ökat arbete vid granskningen än mångenstädes å andra län. Detta är ett påstående, som jag, med den erfarenhet jag såsom överlantmätare och praktiserande lantmätare har från andra delar av landet, anser mig bestämt

kunna göra. Det är ingalunda så att de kvinnliga biträdena — om man undantar de två av jordregisteranslag betalade — här syssla med engångsarbeten. De syssla med arbeten, som äro löpande och hava tyvärr ej kunnat avdelas för de engångsarbeten, som länge stått för dörren. Jag anser mig böra upprepa, att antalet 15 satts under förutsättning, att de 2 vid jordregistret anställda fortfarande få avlönas av särskilda medel.

Då lagen om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet tillsvidare icke skall tillämpas för Kopparbergs län, kommer densamma för det närvarande icke att föranleda ökat arbete för kontoret.

Vad angår behovet av konservering av kontorets kartmaterial har jag vid flera tillfällen därom hos kungl. styrelsen gjort anmälan. Kartornas tillstånd är sådant, att man vid det dagliga arbetet med desamma med beklämning måste erkänna, att stora värden stå på spel och att ett omedelbart och kraftigt ingripande för deras konservering är påkallat. Lantmäteristyrelsen och överlantmätaren kan icke stå till svars med att längre vänta. Sedan år 1913, då arbetena med jordregistret påbörjades, och vid de tekniska granskningarna samt allmänhetens flitiga besök å kontoret, hava kartorna varit utsatta för oerhörd slitning. Ett förhållande, som gjort slitningen å varje karta här större än å andra kontor, är att byarna äro så stora. Varje karta måste alltså användas i större utsträckning än om byarna vore mindre. Visserligen pågår ständigt lagning, men denna har hitintills ej kunnat motsvara den dagliga förslitningen och i ingen mån det dryga engångsarbete, som måste utföras, därest detta oersättliga material skall kunna bevaras. Kontorets förutvarande lokaler medgåvo icke utrymme för personal, som skulle sysselsättas med kartkonservering. Sedan kontoret nu från och med år 1930 fått nya lokaler, måste frågan om kartkonserveringen upptagas. Så gott som dagligen ser man sorgliga exempel på rådande vanvård av kartorna, men måste — då löpande arbeten måste gå före — med sorg och ledsnad låta därvid bero utan att kunna göra något däråt. Jag måste därför på det livligaste instämma i överlantmätareföreningens anmälan. Utan att särskild personal för detta arbete skyndsammast ställes till förfogande, kan jag icke fullgöra det å mig enligt lantmäteriinstruktionen lagda ansvaret för vården av kontorets oersättliga kartbestånd. När man betänker de kostnader, som enskilda och stat nedlagt å tillkomsten av skifteskartorna och det bestående värde de hava för avgörandet av äganderätten till jorden, kan det finansiella läget just nu icke få anses ytterligare undanskjuta den jämförelsevis ringa kostnad, som konserveringen kan draga. Det är icke i överensstämmelse med statsmakternas beslut att bekosta nya lokaler för kontoret och dess arkivalier, om dessa senare skola förfalla. För att ett dylikt konserveringsarbete skall bliva utfört, måste särskild personal avdelas däråt. Överslagsberäkningar visa, att för detsammas utförande man icke kan räkna *med mindre än 3 kvinnliga biträden i 4 år.* Jag tillåter mig bifoga [1] ett antal fotografier visande hur hundratals av kontorets bykartor se ut. Fotografierna torde tala sitt tydliga språk och bättre än vad jag ovan sökt uttrycka, visa behovet av omedelbara åtgärder.

Ett annat engångsarbete, som snarast måste utföras, är upprättandet av namnregister över kontorets kartor och handlingar. Vid arbetet i arkivet saknar man dagligen tillgång till ett register, som anger vilka för-

[1] Här utelämnade.

rättningar som skett å varje hemman. Pärmar, kort och skåp för dylikt register enligt det s. k. Viscardsystemet äro anskaffade, men personal saknas. *Mindre än 2 kvinnliga biträden i 3 år kan man icke räkna med* för att få detta arbete utfört. Detta arbete står dock i andra hand i förhållande till den viktiga kartkonserveringen.

Ytterligare engångsarbeten äro de plana kartornas ordnande i pärmar, för vilket arbete papper anskaffats, men personalen ej räcker till.

Behov framträder allt mer att för områden, där avstyckningen är livlig, åstadkomma översiktskartor för att kunna hålla kontroll å avstyckningen. Tiden har dock för personalen ännu icke medgivit dylika arbeten, hur nödiga de än äro.

Falun i länets lantmäterikontor den 28 juni 1932.

HARALD MALMBERG.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Till svar å remiss den 13 innevarande månad i ärende rörande en av föreningen Sveriges överlantmätare den 4 juni 1932 gjord framställning om åtgärder för tillgodoseende av ökat behov av biträden å lantmäterikontoren får jag härmed vördsamt anföra följande.

På sätt närmare framgår bland annat av undertecknads i annat sammanhang till kungl. lantmäteristyrelsen den 17 april (nr 293), och den 18 juli 1931 (nr 508) samt 29 april 1932 (nr 289) avlåtna skrivelser torde icke ens det nuvarande behovet av arbetskrafter å lantmäterikontoret kunna anses tillfredsställt. Den övervägande delen av de arbeten, som icke tillhöra de direkta löpande göromålen, hava sålunda fått ligga nere. Särskilt gäller detta kartlagningsarbetet, vilket, därest icke det oersättliga materialet av konceptkartor skall gå en snar förintelse till mötes, måste återupptagas. Detta är emellertid icke möjligt med nuvarande knappa tillgång på arbetskraft.

Men även många andra arbetsuppgifter hava sedan åtskilliga år fått vila i avvaktan på ökad personal. En bland de viktigaste av dessa uppgifter är frågan om en genomgripande granskning och justering av jordregistret. Nästan dagligen upptäckas här felaktigheter och brister i nämnda register, som, om icke förr, oundgängligen kräver översyn i samband med de nya fastighetsböckarnas upplåggande.

I avvaktan på modernisering av arkivet, varom förslag på sin tid avgivits och vilket för närvarande enligt förljudande är föremål för kungl. byggnadsstyrelsens närmare bearbetning, har frågan om arkivaliernas ändamålsenliga förtecknande i alfabetiskt registratur ävensom frågan om deras förvaring i lämpliga skåp hittills fått vila. Detta arbete torde ej heller i längden kunna undanskjutas.

Ehuru önskvärt och nödvändigt det än är, att statsverkets utgifter till det yttersta reduceras och varje möjlighet till inskränkning göres anser jag mig i anslutning till det ovan sagda icke kunna taga ansvaret av att uraktlåta att framhålla den tvingande nödvändigheten av att ökad personal ställes till överlantmätarens förfogande.

Angående de av föreningen Sveriges överlantmätare framförda syn-

punkterna, må särskilt framhållas, att den arbetsökning, som väntas bliva en följd av inskrivningsväsendets omläggning, på grund av ovannämnda brister i jordregistret, för detta läns vidkommande måste bliva förhållandevis stor.

Gävle i länets lantmäterikontor den 27 juni 1932.

e. f.

PATRIK MOGENSEN.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av kungl. styrelsens skrivelse den 13 juni 1932 nr 1710 får jag vördsamt anföra följande.

Det är tydligt, att den synnerligen allvarliga depressionstid som vårt land genomlider med ty åtföljande minskade statsinkomster måste medföra att all möjlig sparsamhet bör iakttagas. En minskning i utgifterna för lantmäterikontorens personalstat vore sålunda synnerligen önskvärd. Förhållandena inom Västernorrlands län på lantmäteriets område äro emellertid sådana, att depressionen, som å länet helt visst eljest är mera svår än i andra delar av riket och som tagit sig uttryck i en högst betydande arbetslöshet, icke, såsom man kunnat haft anledning befara, medfört minskning i arbetet inom lantmäteriväsendet å länet utan tvärtom medfört en högst väsentlig ökning. Till bestyrkande av det sagda och för att eljest giva en bild av förhållandena inom länet vill jag anföra följande.

I skrivelse den 25 maj 1932 i sammanhang med begäran om arbetskraft för lantmäterikontoret visade jag att den 24 maj 1932 inkommit 177 ärenden mera än samma dag under fjolåret eller en ökning av antalet ärenden med 17 %. Det torde vara av intresse att se huru förhållandena te sig i detta avseende nu.

Den 21 juni resp. år 1931 och 1932 hade inkommit följande antal ärenden

	år 1931	år 1932
I allmänna diariet	647	706
I jorddelningsdiariet	567	743
I stadsdiariet	39	23
Summa ärenden	1 253	1 472

Det är sålunda att bemärka, att den 21 juni 1932 219 mera ärenden inkommit än samma dag i fjol eller en ökning under tiden från och med den 25 maj till och med den 21 juni i år av 42 ärenden mot under samma tid föregående år inkomna.

I rekvisionsliggaren hade för år 1931 till och med den 21 juni antecknats 357 rekvisioner av utdrag av kartor, handlingar, fastighetsregister och dylikt medan motsvarande siffra i år utgör 482.

Av överlantmätaren hade under år 1931 till och med den 21 juni utfärdats 78 förordnanden, medan motsvarande antal under år 1932 till och med sagda dag utgjorde 114 stycken.

I min nyssnämnda skrivelse den 25 maj 1932 framhöll jag i vilken stor utsträckning överlantmätarens å detta län tid toges i anspråk för arbete i tjänsten utanför lantmäterikontoret särskilt såsom biträde åt ägodelningsrätt. I detta hänseende må till belysning av förhållandena icke vara ur vägen att framhålla följande. Efter uppdrag av ägodelningsrätt har jag med av kungl. styrelsen förordnat biträde av assistent verkställt under den gångna delen av månaden utearbetet till sådan undersökning, som omförmäles i 19 kap. 32 § i lagen om delning av jord å landet, och har sagda arbete å fältet tagit i anspråk en tid, som sammanlagt för oss båda utgöra icke mindre än 18 dagar. Vid följande ägodelningsrätter har jag nu kallats biträda eller

den 27 juni kl. 11 f. m. i Örnsköldsvik, Ångermanlands norra domsaga,

den 29 juni kl. 10 f. m. i Rå i Ådalslidens socken, Ångermanlands västra domsaga,

den 1 juli kl. 11 f. m. i Åkerö by i Tynderö socken i och för besvär å ett större laga skifte, Medelpads östra domsaga,

den 4 juli kl. 12 i Sandviksmyren i Vibyggerå socken och

den 6 juli kl. 14 i Strömsnäs i Gudmundrå socken, båda Ångermanlands södra domsaga, samt

den 9 juli kl 11 f. m. i Byn i Indalslidens socken, Medelpads östra domsaga.

Då jag dessutom av kungl. styrelsen förordnats att före den 15 juli förrätta inspektion av distriktslantmätarens i Hotings distrikt verksamhet samt skyndsamt inkomma med berättelse och förslag till avhjälpande av rådande missförhållanden lärer det för var och en stå tydligt att det arbete, som av mig under denna tid å lantmäterikontoret hinner verkställas, i varje fall icke kan bliva stort mera än att efter föredragning av assistent besluta i de mål och ärenden, som av assistenterna under tiden för min bortovaro beretts. Efter denna för mig synnerligen krävande tid hade jag tänkt om möjligt erhålla en månads semester. Det är för mig känt att ägodelningsdomarna i Ångermanlands norra och Medelpads västra domsagor till tiden efter mitten av augusti sparat utsättande av flera ägodelningsrätter för att undertecknad skall kunna biträda, varjämte ännu en helt visst ganska tidsödande undersökning enligt 19 kap. 32 § jorddelningslagen och vartill assistent förordnats biträda, av mig skall snarast möjligt verkställas.

I min skrivelse den 25 maj anförde jag följande:

»Kommer härtill att överlantmätaren icke kan eller bör åsidosätta sin inspektionsskyldighet, är överlantmätarens tid så upptagen att det med hänsyn till den stora mängden av ärenden å lantmäterikontoret kan ifrågasättas förordnande av en biträdande överlantmätare å lantmäterikontoret. Då jag emellertid är av den bestämda uppfattningen att enhetligheten i arbetet å lantmäterikontoret måste lida av om viss del av arbetet fråntages överlantmätarens överinseende, kommer jag, ehuru arbetsbördan för överlantmätaren genom förordnande av en biträdande överlantmätare skulle bäst lättas, icke att föreslå en dylik åtgärd, förrän jag finner den icke kunna undvikas. Emellertid är det oundgängligen nödvändigt att ökad assistenthjälp erhålles. Måhända kan det dock undvikas att nu under sommaren förordna dylik hjälp, detta då det helt visst föreligger svårighet att erhålla lämplig arbetskraft under denna tid. Skulle emellertid ingen extra assistent här under sommaren förordnas, vill jag redan nu hava framhållit, att i så fall det blir oundgäng-

ligen nödvändigt att en extra assistent förordnas under minst sex månaders tid eller från 1 oktober 1932 till och med 31 mars 1933.»

Vad jag sålunda begärt i assistenthjälp är *absolut minimum*, om arbetet här skall hållas flytande. Tydligt är att extra assistent även erfordras under tiden 1 april—30 juni 1933.

På grund av vad jag ovan anfört vill jag än en gång fästa uppmärksamheten vid att å ett län som detta förste assistentbefattningen bör omregleras och göras ordinarie. Tjänsteställning bör rimligen icke sättas lägre än B 26.

Då det i kungl. styrelsens skrivelse framhålles att det bör ingående av överlantmätaren övervägas »möjligheterna att i görligaste mån begränsa å kontoret förekommande granskningsarbeten i fråga om utförda lantmäteriförrättningar och att i största utsträckning även för dylikt arbete använda icke examinerad personal», vill jag för min del framhålla följande.

Det granskningsarbete, som här verkställes å lantmäteriförrättningar före fastställelsen kan enligt min mening icke förenklas eller begränsas om granskningen verkligen skall fylla sitt ändamål. Icke examinerad personal användes å detta lantmäterikontor till *allt* sådant granskningsarbete, som visat sig kunna anförtros åt dylik personal. Examinerad personal *får icke* syssla med arbete, som kan av den icke examinerade personalen utföras. Här är emellertid genomförd en arbetsfördelning, så att var och en har sina bestämda åligganden. Därigenom har personalen kunnat specialisera sig var och en för sitt arbete till gagn för detsamma. Arbetsintensiteten hos lantmäterikontorets personal är stor och kan helt visst icke uppdrivas.

På grund av vad ovan anförts, är det uppenbart att någon som helst minskning av nu anställd icke examinerad personal icke kan ifrågakomma under nästkommande arbetsår. Fastmera är en ökning erforderlig. Den väsentliga ökning i arbetet, som förut anförda siffror givit vid handen måste nämligen hava till följd även en utökning av arbetskraften av den icke examinerade personalen. Jag anser mig icke kunna räkna med mindre än att utöver nu tjänstgörande personal ett extra rit- och skrivbiträde under hela året förordnas att här tjänstgöra. Om så sker hoppas jag att någorlunda systematiskt kunna verkställa den kartlagning, som särskilt under senaste år på grund av arbetsanhopning måst i betänklig grad försummas. Skulle den icke examinerade personalen icke utökas hinnes med all visshet icke med någon kartlagning; en dylik sparsamhet, som förminskar värdet av kontorets oersättliga kartmaterial, kan icke vara lämplig ens i nuvarande depressionstid.

Här må framhållas, att just på grund av depressionen är det ofta för den, som köpt eller sålt jordområde, av alldeles särskilt stor vikt att få erforderlig lantmäteriförrättning snarast möjligt verkställd och fastställd. Omkring 450 ärenden äro här oavgjorda, därav nära 400 avse i jorddelningsdiariet upptagna ärenden till största delen avseende avstyckningar. Antalet oavgjorda ärenden här är givetvis för stort, och kan det icke hjälpas, att väl lång tid förflyter innan ärendena hinna avgöras. Det må här framhållas att här ofta göres framställning om att visst ärende må behandlas med förtursrätt. Det nu anförda bestyrker än ytterligare vad ovan om ökning uti arbetskraft framhållits.

Den nu beräknade personalen å kontoret är så knappt tilltagen, att denna personal helt visst icke räcker om något extra nu icke beräknat

arbete skulle komma. I detta avseende må nämnas att uppgift å de för ostkustbanan exproprierade fastigheterna ännu icke kommit lantmäterikontoret — utom beträffande en socken — tillhanda. Så vitt jag kan finna borde nämnda uppgifter redan varit hit överlämnade. Införingen i jordregistret av dessa uppgifter, som beröra ett mycket stort antal fastigheter, då järnvägen i vissa delar genomlöper synnerligen tätt bebyggt område, kommer att taga betydlig tid i anspråk och kräva arbetskraft av såväl examinerad som icke examinerad personal.

I det beräknade behovet av arbetskraft ingår icke den arbetskraft, som erfordras i lantmäterikontoret för upplåggande av fastighetsböcker för landet. Det är alldeles riktigt vad som rörande detta arbete anföres i skrivelsen från föreningen Sveriges överlantmätare. Att fastighetsförhållandena inom detta län äro — mera än inom något annat län, Kopparbergs möjligen undantaget — invecklade och tilltrasslade är för kungl. styrelsen väl känt. Skola nya fastighetsböckerna fylla sitt ändamål måste det underlag, på vilket dessa stöda sig eller jordregistret vara så riktigt och fullständigt som möjligt. Om icke resultatet skall bliva förfelat bör icke dessa fastighetsböckers upplåggande ske under tryck av kravet på minsta möjliga tidsutdräkt och kostnad. Där så erfordras måste jordregistret här genomgås. Särskilt vad angår ur F-förteckningarna införda lägenheter, vilka här uppgå till ett mycket betydande antal (det finns socknar med över 1 000 dylika) råder ofta stor osäkerhet. Här må framhållas, att häradshövdingen i Medelpads västra domsaga genom nådigt brev den 29 maj 1931 erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att ånyo i domsagan upptaga arbetet med avseende å jordregistrets upplåggande, och har undertecknad förordnats biträda domhavanden vid sammanträden med sakägare och vid det fortsatta arbetet i fråga. Dylikt arbete blir helt visst erforderligt även inom andra domsagor inom länet. Det kan vara av intresse nämna att exempelvis i en av socknarna i Medelpad icke mindre än 45 lägenheter efter jordregistrets upplåggande måst därur avföras, av anledning antingen att lägenheterna äro dubbelförda eller ock att förutsättning för införande i jordregistret icke befunnits vara för handen, medan 16 lägenheter befunnits vara införda i jordregistret så, att registerbeteckningen för lägenheterna måst helt ändras. Det är tydligt att alla dylika förhållanden måste rättas till i samband med upplåggande av nya fastighetsböcker.

Stundom är det omöjligt även med tillgång till grundavhandling att avgöra om en lägenhet är belägen endera helt i bolbyn, eller i hemmans andel i annan by eller i utjord eller utgods. Förhållandena kunna vara så tilltrasslade här, att även med sammanträde i orten det icke alltid går att åtminstone helt utreda förhållandena. Där skiljaktighet i skattetal föreligger har vid jordregistrets upplåggande frågan om fastigheternas rätta skattetal ofta skjutits på framtiden. Jag vill i detta avseende fästa uppmärksamheten vid ett vidlyftigt dylikt ärende, där kungl. lantmäteristyrelsen uppdragit åt dåvarande överlantmätaren att företaga tjänsteresa för utredning av förhållandena (kungl. styrelsens skrivelse den 5 maj 1924 L 124). Resan har av honom företagits men föreligger endast vissa utredningar mestadels i blyerts.

Med hänsyn till de invecklade förhållandena å länet kommer sålunda den genomgång och komplettering av jordregistret, som blir oundgängligen nödvändig, att kräva verkligt kvalificerad arbetskraft, som därtill bör vara inne i länets säregna förhållanden, och kan det mesta av

detta arbete i varje fall icke göras annat än av examinerad personal. Vilken ökning i arbetskraft, som för detta arbete här erfordras är omöjligt att på förhand beräkna.

Härnösand i länets lantmäterikontor den 25 juni 1932.

ERIK JUNG.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

I skrivelse den 13 juni 1932, nr 1710, har kungl. styrelsen anmodat mig att, sedan till kungl. styrelsen inkommit en skrivelse från styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare angående behovet av biträden å lantmäterikontoren i länen, i ärendet avgiva yttrande och därvid beakta vissa i kungl. styrelsens skrivelse närmare angivna synpunkter i frågan. Med anledning härav får jag vördsamt anföra följande.

Vad först beträffar arkivvården har jag i ett flertal skrivelser till kungl. styrelsen redan förut framhållit vikten därav och får jag till alla delar instämma uti vad föreningsstyrelsen anfört. Jag vill endast för egen del på det kraftigaste framhålla, att en tillfredsställande renovering av lantmäterikontorens kartmaterial endast kan verkställas av *härför särskilt utbildad och under längre tid skolad* personal och, att en rationell lösning av lantmäterikontorens arkivfråga endast kan ske genom anställande av fast, särskilt utbildad arkivpersonal. En personalökning för detta ändamål torde vara ofrånkomlig och kan icke utan allvarlig våda längre uppskjutas.

Antagande av lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker kommer, såsom föreningsstyrelsen framhållit, att medföra en avsevärd arbetsökning å lantmäterikontoren, då ernående av överensstämmelse emellan fastighetsboken och fastighetsregistret, vilket senare skall utgöra den förstnämndas grundval, åtminstone i många län, synes komma att erfordra vidlyftiga utredningar, vilka nog till största delen måste utföras på lantmäterikontoren. I mitt den 14 mars år 1931 avgivna yttrande över lagförslaget, framhöll jag även, att de sakkunniga vid uppgörande av kostnadsberäkningen för förslagets genomförande icke medtagit kostnaden för erforderlig ökning av arbetskraften å lantmäterikontoren i länen. En dylik ökning är emellertid nödvändig, om förslaget skall kunna genomföras på beräknad, för att icke säga inom rimlig tid. Lagens genomförande är dock av så oerhörd betydelse för fastighetskrediten, att just i dessa tider av finansiell depression intet bör sparas för att få densamma genomförd inom kortast möjliga tid.

Personalen å lantmäterikontoret i Jämtlands län består för närvarande av 1 ordinarie assistent, 1 extra assistent, 1 ordinarie kanslibiträde, 1 e. o. kvinnlig befattningshavare och 3 extra kvinnliga befattningshavare. Härjämte har under c:a 4 månader av budgetåret distriktslantmätare tjänstgjort såsom extra assistent. I skrivelse till kungl. styrelsen den 31 december år 1931 har jag angivit personalbehovet för budgetåret 1932/1933, utöver ordinarie personal, till en extra assistent, hela året en extra assistent, distrikslantmätare, under nio månader av året, samt 4 icke ordinarie kvinnliga befattningshavare. Hänsyn har därvid icke

tagits till det ökade personalbehov, som givetvis kommer att uppstå vid genomförande av lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet, vilket behov i ovannämnda av mig angivna yttrande över förslaget angavs till en assistent, distriktslantmätare, och ett kvinnligt biträde under hela året.

Någon anledning att nu frångå dessa av mig gjorda yttranden angående behov av arbetskraft föreligger icke.

Arbetet å lantmäterikontoret är ordnat så rationellt omständigheterna medgiva och icke examinerad arbetskraft användes i största möjliga utsträckning. Det torde dock vara klart att åt oexaminerade biträden, åtminstone i regel, icke kunna uppdragas större utredningsarbeten eller sådant granskningsarbete, som förutsätter mer ingående kännedom om lagar och författningar.

En begränsning av å kontoret förekommande granskningsarbete å utförda lantmäteriförrättningar lärer väl icke vara tänkbar. Jämlikt 21 kap. 28 och 43 §§ åligger det överlantmätaren att vid överlämnandet av för fastställelse eller prövning av besvärsmål insända akter till ägodelningsdomaren avgiva yttrande, vilket jämväl skall innefatta redogörelse för teknisk granskning av förrättning. Överlantmätaren är alltså enligt gällande lag ansvarig för, att granskning i tekniskt avseende äger rum. Att dylik granskning måste ske på ett tillfredsställande sätt säger sig självt.

På grund av vad ovan anförts, anser jag fortfarande för kontorets behöriga skötsel det personalbehov erforderligt, som jag angav i min skrivelse till kungl. styrelsen den 31 december år 1931, eller, förutom ordinarie personal, 1 assistent och 1 kanslibiträde, 1 extra assistent under hela året, 1 extra assistent, distriktslantmätare, under nio månader samt 4 kvinnliga befattningshavare.

Angående det personalbehov, som kan antagas bliva erforderligt för de i föreningsstyrelsens skrivelse omnämnda arbeten, är detta rörande arkivvården i viss mån beroende av, i vilken utsträckning renoveringsarbeten hit översändas från andra kontor. Kommer detta att ske i större utsträckning, måste givetvis biträdenas antal ökas. I annat fall torde personalbehovet för detta ändamål för närvarande kunna begränsas till ett kvinnligt biträde.

Beträffande det ökade personalbehovet i följd av lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet kan detsamma angivas till det av mig förut nämnda eller 1 assistent för hela året, distriktslantmätare, och 1 kvinnligt biträde.

Östersund den 25 juni 1932.

F. C. R. LANGÉEN.

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Genom skrivelse den 13 juni 1932, nr 1710, har kungl. styrelsen anmodat mig avgiva yttrande i anledning av en av styrelsen för föreningen Sveriges överlantmätare gjord framställning den 4 juni 1932 angående behov av biträden å lantmäterikontoren. I anledning härav får jag vördsamt anföra följande.

Frågan rörande behovet av biträden å lantmäterikontoren har utgjort föremål för ingående utredning, och har kungl. styrelsen uti underdånig skrivelse den 6 november 1929 framlagt förslag till ny organisation i fråga om arbetskrafterna å kontoren.

Beträffande Västerbottens läns lantmäterikontor föreslog kungl. styrelsen en ordinarie personal av följande omfattning:

2 assistenter,
1 kanslibiträde i lönegrad B 7.
1 kontorsbiträde i lönegrad B 4,
1 expeditionsvakt i lönegrad B 5.

Kungl. styrelsens uttalande i fråga om personalbehovet dels att en ej obetydlig del av arbetet å kontoren fortfarande bör avses för icke ordinarie personal, dels att styrelsen beräknat den ordinarie icke fackutbildade personalen till ett antal, som motsvarade omkring två tredjedelar av det totala behovet av dylik personal.

I anledning av en av ordföranden hos utredningsmännen för behandling av vissa löne- och anställningsspörsmål inom lantmäteristaten gjord framställning med begäran om vissa uppgifter rörande bland annat nu ifrågavarande organisationsspörsmål har jag uti skrivelse till kungl. styrelsen den 22 augusti 1931 beräknat de erforderliga arbetskrafterna sålunda:

assistenter 2·2,
kanslibiträde 1·0,
e. o. biträden 3·0.

Detta antal befattningshavare motsvarade ungefärligen den personal, som de närmaste åren stått till förfogande och vilken visat sig utgöra det minimum av arbetskraft, som erfordrats för göromålens behöriga gång och för tillgodoseende av allmänhetens berättigade krav. Till närmare upplysning rörande arbetsmängden hänvisade jag därvid till en tablå med vissa statistiska uppgifter för åren 1928, 1929 och 1930. Berörda tablå har nu kompletterats med motsvarande uppgifter för år 1931, vilken tablå här bifogas.

Arbetsmängden har såsom tidigare framhållits och vilket även framgår av tablån, icke undergått någon minskning utan i stort sett hållit sig på samma nivå de två senaste åren. Då arbetsmängden givetvis är i hög grad beroende av antalet lantmäteriförrättningar, har uppmärksamheten i första hand ägnats åt frågan, i vad mån finnes anledning antaga en ökning eller minskning av antalet nya förrättningar. Utan tvivel har förrättningsverksamheten inom riket påverkats av den allmänna ekonomiska depressionen i nedgående riktning. Denna nedgående riktning synes emellertid vara mindre påfallande inom detta län.

Sålunda har det visat sig, att den del av verksamheten, som hänför sig till förrättningar med förordnande, och vilken verksamhet här får anses utgöra tyngdpunkten, fortfarande är livlig. Till belysande härav får jag meddela följande uppgifter.

Antalet nytillkomna förrättningar med förordnande uppgingo år 1930 till 176, år 1931 till 191 och hittills för år 1932 till 122. Dessa siffror visa icke på någon nedgång hittills i denna gren av verksamheten, men uteslutet är ju icke att en nedgång kan inträda, och kanske är trolig i någon mån. Mot en större nedgång talar dels att genom stagnationen i trävaruindustrien en del arbetskrafter frigöras för jordbruket, vilket inom detta län övervägande är av småbrukskaraktär och inriktat på självhushåll,

dels att statens bidragsverksamhet för åtskilliga med förrättningarna förenade kostnader starkt utnyttjas av jordägarna inom detta län.

Beträffande avstyckningsverksamheten åter är jag icke i stånd att fälla något på statistiska siffror grundat omdöme, rörande den kommande arbetstillgången. Emellertid tyda vissa tecken på en nedgång inom de orter, där trävaruindustrien är koncentererad, sålunda inom vissa delar av kustlandet.

Förutom de ordinarie arbetena å kontoret tillåter jag mig framhålla, att åtskilliga särskilda arbetsuppgifter äro i gång eller äro förestående och vilka icke utan förfång för granskningsarbetet eller för övriga med jorddelningsverksamheten och inskrivningsväsendet sammanhängande förhållanden kunna undanskjutas, nämligen

1) upplåggande av fastighetsregister för Vännäs köping; registerkartan samt förslaget till fastighetsindelning undergår f. n. den i 9 § fastighetsregisterförordningen föreskrivna granskning,

2) upplåggande av tomtbok för Nordmalings, Djupvikens, Vilhelmina och Åsele municipalsamhällen samt för Dorotea stationssamhälle; arbetet pågår,

3) upplåggande av nya tidsenliga registratur över arkivakterna; arbetet är avsett att inom den närmaste tiden påbörjas, sedan vissa arkivfrågor ordnats i samband med de under 2) omnämnda arbetena,

4) avskrift av från jordägarna inlånade skifteshandlingar, vilka saknas i lantmäterikontorets arkiv; arbetet som pågår har visat sig drygare än som ursprungligen beräknats och torde icke kunna avslutas under innevarande kalenderår.

De under 1), 2) och 3) omförmälda arbetena äro avsedda att kunna utföras av den nu tillgängliga mera stadigvarande personalen, medan det under 4) angivna arbetet utföres av en tillfällig arbetskraft.

Härjämte tillkomma de i föreningsstyrelsens skrivelse omförmälda särskilda arbetsuppgifter nämligen

5) konservering och lagning av kartor och handlingar, samt

6) det i sammanhang med upplåggande av nya fastighetsböcker förenade arbetet inom lantmäterikontoret.

I fråga om sistnämnda två arbetsuppgifter har jag funnit anledning framhålla följande.

Angående arkivvården:

Enligt den för lantmäterikontoret upprättade arkivförteckningen nr II omfattade arkivet vid utgången av år 1930 egentliga förrättningsakter till ett antal av 20 124. Till akterna höra kartor till ett antal av 15 249. Härtill komma 13 641 akter rörande avsöndrade lägenheter. Förrättningsakterna måste sägas vara i ett jämförelsevis gott skick. Den huvudsakligaste anledningen härtill är den, att så gott som allt vad kontoret ursprungligen innehaft av konceptakter rörande avvittringarna och lantmäteriförrättningarna intill slutet på 1880-talet förstördes vid den Umeå stad år 1888 övergångna eldsvådan, varigenom kontorets nuvarande innehav av konceptakter hänför sig till tiden efter denna händelse. I fråga om laga skiftena och en stor del av avvittringen före samma tid har kontorets arkiv kompletterats genom renovationer av i kungl. styrelsens arkiv förvarade exemplar av kartor och handlingar. I den mån jag successivt tagit del av det skick, vari kartorna och handlingarna i kontoret befinna sig, har jag bibragts den uppfattningen, att någon mera

genomgripande konservering av arkivalierna ej är erforderlig. Handlingarna äro genomgående antingen bundna eller häftade på ett tillfredsställande skick och några egentliga brister med avseende å dessa äro icke tillfinnandes. I fråga om kartorna får göras åtskillnad på kartorna rörande laga skiftena och rörande de sekundära delningsförrättningarna. De senare äro i stort sett utan brister. De förra erfordras ständigt vid granskningsarbetet. Då de dessutom i allmänhet äro stora till formatet, ofta nog 2 meter i bredd och 2 à 3 meter i längd samt papperet långt ifrån förstklassigt, äro de ömtåliga och lätt utsatta för förslitning. Givet är att uppkomna bristfälligheter och skador successivt avhjälpas i den mån sådana upptäckas. Den dagliga tillsynen och vården är emellertid ej tillräcklig, utan bör gång efter annan hela arkivet genomgås och bristfälligheterna avhjälpas. Då så vitt jag kunnat inhämta någon sådan genomgående undersökning i varje fall icke ägt rum, sedan kontoret år 1924 inflyttade i sin nuvarande lokal, bör snarast möjligt en sådan undersökning här företagas. Men för att detta skall kunna utföras mest systematiskt och på ett ändamålsenligt sätt kan någon av den för de ordinarie göremålen tillgängliga personalen icke avdelas för ifrågavarande ändamål utan att stagnation uppkommer i de dagliga göromålen. På grund härav synes en undersökning och konservering icke kunna genomföras utan tillgång till särskild arbetskraft. Därest en person uteslutande får ägna sig åt arbetet, torde tack vare arkivaliernas i stort sett tillfredsställande skick hela arkivet kunna genomgås och bristerna avhjälpas på omkring 3 månader.

Angående det med upplåggande av nya fastighetsregister förenade arbetet.

Det arbete i detta avseende, som kommer att åvila lantmäterikontoret blir i främsta hand beroende på huru arbetet inom domsagorna kommer att organiseras. Ännu har såvitt jag vet icke meddelats några föreskrifter härom. Man torde emellertid få utgå ifrån att domhavandena icke kunna lägga upp böckerna utan tillgång till jordregistret eller en avskrift därav. Enligt förarbetena till lagen om upplåggande av nya fastighetsböcker för landet ifrågasatte de sakkunniga, att avskrift eller transumt av fastighetsregister skulle införskaffas från vederbörande registerförare eller ock, där sådant utan olägenhet kunde ske, de särskilda registerbanden inlånas. En utlåning av jordregistret i huvudskrift torde emellertid icke under några förhållanden vara möjlig. Jordregistret kan för arbetena å kontoret icke undvaras ens under kortare tider. Frånvaron av registren skulle omedelbart leda till stagnation i de arbeten som äro beroende av registret. Särskilt vad Västerbottens län angår med dess få men mycket stora socknar skulle tiden för utlåningen komma att utsträckas avsevärt och under alla förhållanden längre än som registret möjligen skulle kunna undvaras å kontoret. Och att låta registret vandra fram och åter mellan lantmäterikontoret och domsagan gång efter annan, skulle komma att verka irriterande å båda hållen till förfång för arbetet. Jag är således av den bestämda uppfattningen, att en utlåning av registret icke är tillrådlig. Om man då skall gå in för en fullständig avskrift eller för utdrag upptagande endast de levande fastigheterna är närmast en kostnadsfråga, men fråga är, om icke fördelarna för domhavandena att få hela fastighetsbildningens utveckling äro så stora, att de överväga den säkerligen ringa skillnad i kostnaderna

mellan en fullständig avskrift och ett utdrag. Vare sig det blir avskrift eller utdrag kan emellertid arbetet icke utföras inom rimlig tid av den nuvarande personalen, utan erfordras extra arbetskraft. I detta sammanhang vill jag ifrågasätta, huruvida icke denna avskrift sedermera bör överlämnas till distriktslantmätarna för att bilda stommen till det andra exemplar av jordregistret, som borde föras någonstädes. Jordregistret för länet omfattar närmare 20 000 upplägg. Av dessa äro emellertid de flesta endast delvis utnyttjade. Omräknas antalet upplägg till fullskrivna sådana, torde antalet sådana icke kunna sättas lägre än 5 000. För avskrift och kollationering har beräknats åtgå omkring 300 arbetsdagar motsvarande en extra arbetskraft för ett år.

En omläggning av fastighetsbokföringen kommer att föranleda ett ej ringa utredningsarbete för undanröjande av skiljaktigheterna mellan jordregistrets samt inteckningS- och lagfartsböckernas redovisning av fastigheterna. Givet är att, där skiljaktigheter yppa sig, lantmäterikontoret kommer att i första hand anlitas för utredningar, och att först när frågorna härigenom icke kunna vinna sin lösning, undersökningar i orten komma att tillgripas. Visserligen äro fastighetsförhållandena inom detta län i jämförelse med andra län mycket rediga, men att motsägelser mellan jordregistret och fastighetsböckerna finnas i betydande grad även här, därpå tyda redan nu de framställningar till lantmäterikontoret från domhavandena, vilka tid efter annan inkomma och vari begäres upplysningar från skiftesakterna eller utredningar rörande oegentligheter, vilka framkomma i samband med inskrivningsåtgärder. Ytterligare må framhållas, att det inom länet finnas omkring 250 vid jorddelningsförrättningar utlagda lägenheter, vilkas identifiering vid jordregistrets upplåggande ställdes på framtiden, men vilka ännu icke kunnat identifieras.

Då det väl icke är tänkbart, att det nya inskrivningsväsendet hinner inrättas på kortare tid än 4 à 5 år, följer härav, att lantmäterikontoret kommer att under lika lång tid få känning av arbetet. Omfattningen av detta extra arbete är synnerligen vanskligt att nu bedöma. Så mycket är emllertid utan vidare påtagligt, att det måste utföras av kvalificerad arbetskraft och av tillfällig sådan. Jag uppskattar emellertid den erforderliga extra arbetskraften till minst 2 månader årligen. Anskaffningen av denna arbetskraft torde icke erbjuda några svårigheter, då för arbetet bör kunna påräknas distriktslantmätarna inom länet, av vilka åtskilliga äro stationerade i residensstaden. Även ur personalsynpunkt synes mig en dylik anordning mest ändamålsenlig.

Vad härefter angår den personal, som erfordras för arbetenas behöriga bedrivande får jag anföra följande:

Arbetena fördelas så att åt assistent icke uppdragas andra göromål än sådana, som oundgängligen fordra befattningshavare med lantmäteriutbildning samt i övrigt en hel del kontrollerande verksamhet över vissa enklare arbeten, som utföras av den icke fackutbildade personalen. Sålunda utföras en hel del förberedande arbeten, innan det egentliga granskningsarbetet med lantmäteriförrättningarna påbörjas, av kvinnliga biträden, såsom uppgörande av kalker över rågångar, samfälligheter, avsöndrade och avstyckade områden samt överslag av arealuträkningar och granskning av måttuppgifter. Alla protokoll rörande fastställelse av avstyckningar upprättas av kvinnligt biträde. Arbetet med förande av fastighetsregistren samt granskning av slutlig redovisning och pu-

blika renovationer utföres helt och hållet av kanslibiträdet eller annan kvinnlig befattningshavare under överlantmätarens eller assistents ledning. All diarieföring och därmed sammanhängande expeditionsarbete ombesörjes av kanslibiträdet. Det manliga kontorsbiträdet har, förutom de egentliga vaktmästaregöromålen, såsom postgång, ombestyrt all renskrivning av expeditioner, erforderliga avskrifter till statsbidrag samt i den mån tiden medgivit deltagit i utskrift av jordregisterutdrag.

Vad nu särskilt angår granskningen av lantmäteriförrättningar medger redan nu varken tiden eller tillgången av arbetskrafter en fullt uttömmande och genomgående granskning av den mångfald detaljer, som föreligger i en förrättningsakt. För att då särskilt nämna ett laga skifte torde emellertid, för att det över huvud taget skall vara någon mening med granskningen, det vara ofrånkomligt, att protokollet genomläses för att visshet skall erhållas att alla frågor behandlats och detta på ett lagenligt sätt, att omfånget kontrolleras, att undersökningar verkställas, att intet brister i gränsbestämningen, att ägoskiftenas totalarealer kontrolleras, att likviderna summariskt undersökas samt att summarisk kontroll verkställes rörande tillämpningen av mätningsförordningen, allt i den omfattning att några fel, som förorsaka rättsförlust för sakägare, icke kvarstå. Under förutsättning att förrättningen är felfri och skiftet av enklare beskaffenhet kan granskningen medhinnas på i genomsnitt en dag. Granskningen av avstyckningar är givetvis avsevärt mycket mindre tidskrävande.

Till belysande av tillströmningen av förrättningar må anföras följande siffror rörande antalet för granskning inkomna akter rörande nedannämnda slag av förrättningar:

År	Laga skiften	Avstyckningar	Underställningar	Totalsumma inkomna akter
1929	93	503	22	861
1930	124	710	23	1 024
1931	113	736	22	1 019.

Med hänsyn till antalet förrättningar, som nu äro under handläggning, samt att redan under innevarande år meddelats förordnande å ej mindre än 122 nya förrättningar, varav flertalet innefattar laga skiften, kan man säkerligen utgå ifrån att denna förrättningsmängd innebär en, jämfört med åren 1930 och 1931, oförminskad tillströmning till kontoret av förrättningar för två år framåt.

Emellertid kan jag icke underlåta att framhålla att en lindring i granskningsarbetet i viss mån inträtt därigenom att förrättningsmännen allteftersom de vuxit in i den nya jorddelningslagstiftningen utföra förrättningarna så att anledningen till anmärkningar mer och mer försvinna, men är detta sannerligen nödvändigt för att granskningen å kontoret skall kunna medhinnas inom behörig tid och ej alltför stora balanser uppstå.

Beträffande fördelningen av göromålen mellan den fackutbildade och icke-fackutbildade personalen torde här endast böra framhållas att, förutom granskningen av förrättningar, en hel del göromål, särskilt statsbidragsärenden, vilka inom detta län utgör en avsevärd del av arbetsbördan, äro av den beskaffenhet att de icke kunna anförtros åt annan än fackutbildad arbetskraft.

Efter ett ingående övervägande dels av omfattningen av de arbetsuppgifter av olika slag, som för överskådlig tid framåt komma att åvila kontoret, dels av möjligheterna till utnyttjande i största möjliga utsträckning av icke fackutbildad personal har jag beräknat den oundgängligen erforderliga personalen sålunda:

För de ständiga göromålen:

Ordinarie personal.

2 assistenter,
1 kanslibiträde,
1 kontorsbiträde,
1 expeditionsvakt, tillika kontorsbiträde.

Icke-ordinarie personal.

extra assistent under 2 månader årligen,
1 extra skriv- och ritbiträde årligen.

För särskilda arbetsuppgifter:

a) för konservering av kartor och handlingar:
1 tillfälligt extra icke-fackutbildat biträde under 3 månader,
b) för det med uppläggande av nya fastighetsböcker förenade arbetet:
1 extra fackutbildat biträde under 2 månader årligen under arbetets fortgång,
1 tillfälligt extra icke-fackutbildat biträde under 1 år,
c) för avskrift av från jordägarna inlånade skifteshandlingar:
1 tillfälligt extra skrivbiträde under budgetåret 1932/1933.

Umeå i Västerbottens läns lantmäterikontor den 25 juni 1932.

HELGE RUDHE.

Tablå över viss del av verksamheten å lantmäterikontoret i Västerbottens län.

Antal ärenden upptagna i	Antal inkomna ärenden				Antal inkomna förrättningsakter för granskning			
	1928	1929	1930	1931	1928	1929	1930	1931
Allmänna diariet	864	958	829	939				
Diariet över jorddelningsmål	466	440	553	580	928	861	1 024	1 019
» för städer och samhällen	17	13	33	38				
» rörande statsbidrag	399	334	476	288				
Summa	1 746	1 745	1 891	1 845				

Till kungl. lantmäteristyrelsen.

Med anledning av kungl. styrelsens skrivelse den 13 dennes rörande behov av biträden å lantmäterikontoren får jag vördsamt anföra följande.

Redan år 1926 hade jag kommit till den uppfattningen att å härvarande kontor erfordrades biträde hela året om av två examinerade lantmä-

tare. Under kortare tid hava även här funnits förordnade två assistenter, men har detta förhållande ändrats av någon anledning. Behovet i övrigt av extra assistenter har tillgodosetts genom tillfälliga förordnanden för distriktslantmätare å länet under vintermånaderna. Denna anordning kan ej och har ej heller visat sig lämplig och tillräcklig. Granskningsarbetet i fråga om utförda lantmäteriförrättningar har på grund därav sedan lång tid tillbaka i görligaste mån begränsats och har för detsamma även använts icke-examinerad personal. Förhållandena hava på grund av expeditionsarbetets stadiga ökning år från år medfört en onormalt stor arbetsbörda för överlantmätaren. Oavsett omständigheter, som möjligen hädanefter komma att öka arbetsbördan, erfordras ovillkorligen två ständigt anställda assistenter på härvarande kontor, och har jag upprepade gånger framhållit detta för kungl. styrelsen.

Vad beträffar den icke-examinerade personalen har denna å kontoret utgjorts av fem kvinnliga biträden till för ungefär tre månader sedan, då densamma utökades med ytterligare två. Detta av den anledning, att ordnandet av lantmäterikontorets arkiv, med vilket arbete uppskov av styrelsen beviljats tillsvidare, sedan inflyttningen i oktober månad 1931 skett, påbörjats och det visat sig omöjligt, trots att övertidsarbete i största möjliga utsträckning användes, ej skulle kunna slutföras inom rimlig tid. Detta arbete har sedan dess fortsatts, men torde ej kunna slutföras förrän slutet av augusti månad detta år. Under ordnandet av arkivet har framkommit att här förvarade kartor äro i sådant skick att det lågt beräknat erfordras två biträden för att under två års tid bringa desamma i lämpligt skick genom lagning. Då det samtidigt vill synas, som om det kontoret åvilande arbetet, vilket ankommer på den icke-examinerade personalen även visar stadig ökning, synes det utan vidare klart, att någon inskränkning för närmaste tiden av dylik personal ej lämpligen kan göras.

Det torde vara svårt att avgöra, i vad mån ökat arbete för överlantmätaren kommer att förefinnas med anledning av uppläggandet av nya fastighetsböcker för landet. Fastighetsförhållandena synes emellertid vara sådana att biträde i rätt avsevärd omfattning kommer att krävas från lantmäterikontorets personal med lantmäteriutbildning. Därest det redan förut befintliga behovet av två assistenter å lantmäterikontoret blir tillgodosett, synes det tillsvidare möjligt, att med ytterligare extra assistenter under vintermånaderna kunna utföra kontoret åvilande arbete även i detta avseende.

På grund av vad ovan anförts får jag vördsamt föreslå, att å härvarande lantmäterikontor måtte tillsvidare anställas två assistenter året om samt ytterligare tillsvidare sju kvinnliga biträden.

Luleå i Norrbottens läns lantmäterikontor den 17 juni 1932.

FILIP GRANLUND.

Statens offentliga utredningar 1932

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom. [2]
Lagberedningens förslag till revision av ärvdabalken. 4. Förslag till lag om boutredning och arvskifte m. m. [16]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1930 års pensionssakkunniga. Betänkande med förslag till reglemente ang. tjänstepension för tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, m. m. [19]
1930 års pensionssakkunniga. Betänkande med förslag till reglemente ang. tjänstepension för arbetare i statens tjänst m. m. [22]
Statens organisationsnämnd. Betänkande med plan för statens byggnadsverksamhet under närmast kommande tioårsperiod. [25]
Betänkande ang. reformering av vikariatssystemet vid häradsrätterna. [27]
Lantmätarelönesakkunnigas utredning och förslag beträffande lantmäterikontorens organisation. [28]

Kommunalförvaltning.

Normalförslag till byggnadsordningar m. m. 1. Byggnadsordning för stad, köping och större municipalsamhälle. [6] 2. Byggnadsordning för mindre municipalsamhälle. [7] 3. Byggnadsordningar och utomplansbestämmelser för landsbygden. [8] 4. Bilagor till normalbyggnadsordningar för städer och för landsbygden. [9]
Normalförslag till provisoriska byggnadsföreskrifter. [11]

Statens och kommunernas finansväsen.

Skatteutjämningsberedningen 1. Statistisk utredning ang. det kommunala skattetrycket. [13]

Polisväsen.

Betänkande med förslag till förordning ang. handel med farmaceutiska specialiteter. [20]

Socialpolitik.

Hälso- och sjukvård.

Utredning och förslag ang. de civila tjänsteläkarnas ställning i städer och stadsliknande samhällen. [23]

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binäringar.

Sociala jordutredningens betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen. [1]
Jordbruksutredningens betänkanden. 6. Promemoria rörande inkomstutvecklingen inom Sveriges jordbruk i jämförelse med i andra näringsgrenar och dess sammanhang med lönepolitiken. [10] 7. Betänkande ang. åtgärder för lindrande av jordbrukets kreditsvårigheter. [12] 8. Arbetarfrågan inom det svenska jordbruket. [14]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Uppskattning av Sveriges skogstillgångar, verkställd åren 1923—1929. [26]

Industri.

Cement- och betongbestämmelser (fjärde upplagan) jämte tilläggsbestämmelser (tredje upplagan). [24]

Handel och sjöfart.

De ekonomiska verkningarna för sjöfarten av 1928 års lotsförfattningssakkunnigas förslag till lotsavgifter. [15]

Kommunikationsväsen.

Betänkande rörande frivilliga sammanslutningar mellan enskilda järnvägar i Skåne m. m. [5]
Utredning rörande motorfordonsbeståndet i Sverige. [18]
Betänkande med förslag till lag om allmänna vägar och lag om vägdistrikt m. m. [21]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Dödlighetsantaganden för livränteförsäkring. [4]

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Utredning och förslag rörande ändrade grunder för biskoparnas avlöning och därmed sammanhängande frågor. [17]

Försvarsväsen.

Luftförsvarsutredningens betänkande. Utredning beträffande hemortens och civilbefolkningens skyddande vid luftanfall mot Sverige. [3]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

Isaac Marcus Boktr.-A.-B., Stockholm 1932